TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY

Số Xuân Canh Tý 2020

ISSN 1859 - 4719

2020

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH
MỪNG XUÂN CANH TÝ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN

BÙI KHẮC KHUYÊN

Chín mươi Xuân ra đời vì nước, vì dân lấy lừng tên tuổi Đảng

Bảy lăm Tết độc lập dựng nước, giữ nước ngời sáng sức mạnh dân

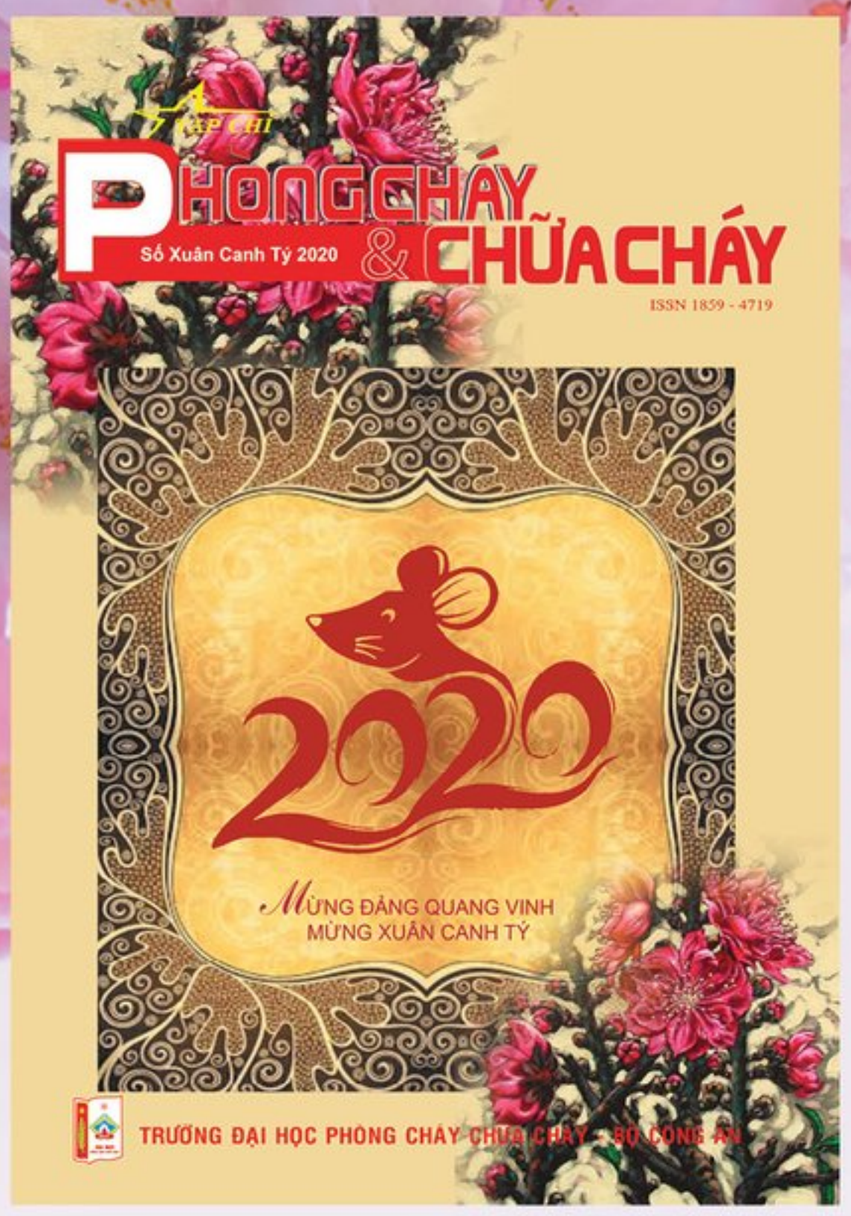
BÙI KHẮC KHUYÊN

Kỷ Hợi qua, mừng phòng chống thiên tai thành công quê hương bừng sắc Tết

Canh Tý tới chúc diệt trừ tham nhũng hiệu quả đất nước tỏa hương Xuân

TẠP CHÍ
PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY
Số Xuân Canh Tý 2020

ISSN 1859 - 4719

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO BIÊN TẬP
TS. LÊ QUANG BỐN - Chủ tịch
TS. PHẠM VĂN NĂM - Uỷ viên
TS. LÊ QUANG HẢI - Uỷ viên
TS. NGUYỄN THANH HẢI - Uỷ viên
PGS, TS. VŨ VĂN BÌNH - Uỷ viên
ThS. BÙI DANH TUẤN - Uỷ viên

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
Kiêm THƯ KÝ TÒA SOẠN
TS. PHẠM THỊ THOAN

TÒA SOẠN
243 Khuất Duy Tiến - Thanh Xuân - Hà Nội
ĐT/Fax: (04) 3553 7759
Email: tapchipccc@gmail.com
Website: daihocpccc.edu.vn

THIẾT KẾ MỸ THUẬT
THÀNH THỊ PHƯƠNG NHUNG

In tại Công ty in Sao Việt
Địa chỉ: Số 9/40 Ngụy Như Kon Tum
Nhân Chính, Thanh Xuân, Hà Nội

Giấy phép xuất bản số 512/GP-BTTTT
Bộ Thông tin và Truyền thông cấp
ngày 01/4/2008

Ảnh bìa:
Mừng Xuân Canh Tý 2020

4. THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ CÔNG AN

XÃ LUẬN
5. TẠP CHÍ PC&CC: Một ngày và nhiều năm.

MỪNG ĐẢNG QUẢNG VINH, MỪNG XUÂN CANH TÝ
6. PHẠM PHÚ BÌNH: Tự hào Đảng ta.
7. ĐĂNG LÂN: Tình bạn giữa Bác Hồ và danh họa Picasso.

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM
8. THẢO NGUYÊN: Phỏng vấn Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC.
10. LỆ HOA: Phỏng vấn Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC
12. MỘC MIÊN: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô - Những người lính "đến đầu tiên, về sau cùng".
14. BÍCH HÒA: Sức bật của mùa Xuân mới ở thành phố mang tên Bác.
15. LỆ TRÀ: Những người lính PCCC nơi vùng trời Tây Bắc.
16. NGUYÊN VŨ: Xuân trên đảo Cô Tô nhớ Bác.
17. TRÀ MY – LỆ HOA: Lai Châu: Đảm bảo an toàn PCCC chợ những ngày giáp Tết.
18. ANH TÀI: 114 Đà Thành - Đảm bảo an toàn PCCC cho nhân dân vui Tết.
20. TRÀ LONG: Hòn Dấu bình yên.

GẶP GỠ NGÀY XUÂN
22. ĐÌNH HÒA – HỒNG VÂN: Trò chuyện với người hùng thầm lặng cứu rừng trong vụ cháy rừng miền Trung.
23. QUANG ANH: Những người lính "tập sự" chữa cháy và trận chiến với "giặc lửa" khó quên.

CÔNG TÁC PCCC TRONG DỊP TẾT
24. TRỊNH LAN: Đảm bảo an toàn PCCC tại làng nghề Đa Sỹ.
25. HỒNG VÂN: Đảm bảo an toàn PCCC tại làng nghề làm đồ thờ Sơn Đồng.
26. DIỆP CHI: Tục đốt vàng mã ngày Tết - Nguy cơ cháy, nổ khôn lường.

TRANG THƠ

VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT
28. AN LÊ: Chuyện về tượng đài người chiến sỹ chữa cháy đầu tiên ở Việt Nam.
29. VÕ THỊ XUÂN HÀ: Truyện ngắn Lính cứu hỏa.
30. BÙI NGỌC PHÚC: Truyện ngắn Đêm Giao thừa đáng nhớ.
32. NGUYỄN CÔNG ĐỨC: Truyện ngắn Tình trong biển lửa.
34. ĐINH THÀNH TRUNG: Truyện ngắn Tìm thấy nhau.
35. GIÁNG HƯƠNG: Vì "bình yên" trở lại.
36. BẢO MINH: Hương xạ Cao Thôn.
37. LỆ HOA – THÁI THỤY: Điểm tựa trong giông bão.
38. TRỊNH LAN: "Tết trồng cây" nhớ Bác.

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN
39. BÙI DANH TUẤN: Một số nhân vật lịch sử Việt Nam tuổi Tý.
41. MINH HẢI: Những năm Tý hào hùng trong lịch sử Việt Nam.
42. MINH ĐĂNG: Những vụ hỏa hoạn trong lịch sử Việt Nam và luật nghiêm trị.
43. HẢI BÌNH: Vị Tổng đốc Hà Nội được phong "thần cứu hỏa".
44. TRƯƠNG QUANG TUẤN: Thư gửi mẹ!
45. THÀNH NHÂN: Đội Chữa cháy "Hai lúa" và niềm đam mê, trách nhiệm trong công tác PCCC&CNCH.
45. VƯƠNG THỊ THƯ: Một lần chữa cháy.

NĂM TÝ NÓI CHUYỆN CHUỘT
46. THUẬN VY: Ngày Xuân ngắm tranh "Đám cưới chuột".

PHONG TỤC ĐÓN TẾT BỐN PHƯƠNG
47. BẢO ANH: Lễ hội lửa trên Đảo Jeju.
48. MINH ANH: Tết cổ truyền và những nét đẹp văn hóa của người Việt Nam.
46. TRỊNH LAN: Những lễ hội lửa độc đáo trên thế giới.

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Hà Nội, ngày 01 tháng 01 năm 2020

Các đồng chí thân mến!

Nhân dịp năm mới 2020 và đón Xuân Canh Tý, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an, tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sỹ quan, hạ sỹ quan, học viên, chiến sỹ nghĩa vụ, công nhân Công an; các đồng chí cán bộ hưu trí, thương binh, bệnh binh, thân nhân liệt sỹ Công an nhân dân, các đồng chí Công an xã, Bảo vệ dân phố, Bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp lời thăm hỏi và chúc mừng năm mới tốt đẹp nhất.

Năm 2019, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ; sự đồng tâm, hiệp lực, phối hợp chặt chẽ, hiệu quả của Quân đội nhân dân, các Ban, Bộ, Ngành Trung ương và các địa phương, sự ủng hộ, giúp đỡ hết sức quý báu của nhân dân, đồng thời thực hiện phương châm hành động "Chủ động, nêu gương, kỷ cương, trách nhiệm, hiệu quả", lực lượng Công an nhân dân đã đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng; học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Chủ tịch Hồ Chí Minh; siết chặt kỷ luật, kỷ cương, phòng ngừa sai phạm, suy thoái và nâng cao văn hóa ứng xử trong Công an nhân dân; thực hiện quyết liệt, đồng bộ kiện toàn tổ chức bộ máy, sắp xếp đội ngũ cán bộ, đảm bảo yêu cầu "Bộ tinh, tỉnh mạnh, huyện toàn diện, xã bám cơ sở"; nỗ lực vượt qua mọi khó khăn, thách thức, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, phục vụ hiệu quả sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội, đối ngoại và chủ động hợp tác quốc tế của đất nước.

Bước sang năm 2020, bên cạnh những thời cơ, thuận lợi cũng đặt ra nhiều thách thức đối với nhiệm vụ bảo đảm an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội và xây dựng lực lượng Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại. Tình hình thế giới, khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, tác động đến an ninh, trật tự của đất nước. Năm 2020 chúng ta có nhiều sự kiện quan trọng: năm tiến hành Đại hội Đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; kỷ niệm 90 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam; 75 năm Cách mạng Tháng Tám; 75 năm thành lập nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; 45 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước; 130 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh; 75 năm Ngày truyền thống Công an nhân dân Việt Nam, 15 năm Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; Việt Nam chính thức đảm nhận vai trò Chủ tịch Asean và Ủy viên không thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, nhiệm kỳ 2020 - 2021, Chủ tịch AIPA 41. Lực lượng Công an nhân dân phải nỗ lực phấn đấu thi đua hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo đảm an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, xây dựng lực lượng Công an nhân dân trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam vững mạnh và phát triển.

Năm mới, với khí thế thi đua mới, mỗi đơn vị, mỗi cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân hãy phát huy truyền thống vẻ vang và những thành tích đã đạt được; luôn khắc ghi và thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy; "Công an nhân dân vì nước quên thân, vì dân phục vụ", "Còn Đảng thì còn mình", "Danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất", phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao; xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước và nhân dân.

Chúc các đồng chí và gia đình năm mới dồi dào sức khỏe, hạnh phúc, thành công.

Chào thân ái và quyết thắng!

Đại tướng Tô Lâm, Ủy viên Bộ Chính trị,
Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

MỘT NGÀY VÀ NHIỀU NĂM

Ngày 13/11/2019, tại kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XIV, Phó Chủ tịch Quốc hội Đỗ Bá Tỵ điều hành cả ngày nội dung chuyên đề giám sát tối cao của Quốc hội về "Việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy giai đoạn 2014 - 2018". Phiên họp được phát thanh, truyền hình trực tiếp trên sóng của Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Truyền hình Quốc hội để cử tri và nhân dân cả nước quan tâm, theo dõi. Quốc hội đã nghe Chủ nhiệm Ủy ban Quốc phòng và An ninh của Quốc hội Võ Trọng Việt thay mặt Đoàn Giám sát trình bày Báo cáo Kết quả giám sát "Việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy giai đoạn 2014 - 2018" và xem video clip minh họa về nội dung của báo cáo.

Tiếp đó, Quốc hội tiến hành thảo luận về việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy giai đoạn 2014 - 2018. Tại phiên thảo luận, có 38 đại biểu phát biểu. Đa số ý kiến đại biểu cơ bản tán thành với báo cáo giám sát và cho rằng, báo cáo này đã phản ánh khá đầy đủ, khách quan, đúng thực trạng về công tác phòng cháy, chữa cháy; phân tích làm rõ nguyên nhân của những hạn chế, bất cập và đề ra các giải pháp, kiến nghị; ghi nhận, đánh giá cao công tác quản lý, chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, các Bộ, Ngành, địa phương về công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong thời gian qua.

Việc dành cả một ngày đưa vấn đề công tác phòng cháy, chữa cháy lên bàn nghị sự để bàn thảo sôi nổi, kỹ lưỡng với những quyết tâm và tinh thần trách nhiệm cao chính là thể hiện sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành và của các đại biểu Quốc hội đối với công tác phòng cháy, chữa cháy. Không phải đến hôm nay, Quốc hội mới dành trọn một ngày để bàn thảo về một lĩnh vực mang tính chất đặc thù liên quan trực tiếp đến đời sống xã hội, mà từ nhiều năm trước đó, công tác này đã được quan tâm chỉ đạo.

Ngược dòng thời gian cách đây gần 70 năm, sau chiến thắng Điện Biên Phủ lịch sử (1954) miền Bắc hoàn toàn giải phóng và bắt tay vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, đồng thời chi viện cho tiền tuyến miền Nam. Trong giai đoạn này, công tác phòng cháy, chữa cháy được Đảng, Nhà nước quan tâm đưa vào phong trào bảo vệ trị an và thể hiện rõ nhất với khẩu hiệu 3 phòng: "Phòng gian - Phòng hoả - Phòng tai nạn".

Năm 1961, tình hình kinh tế, xã hội ngày càng phát triển, cơ sở vật chất được xây dựng càng nhiều, vì vậy cần phải có những biện pháp tăng cường công tác phòng cháy, chữa cháy, đặc biệt là trong hoàn cảnh đất nước có chiến tranh Đế quốc Mỹ tăng cường đánh phá miền Bắc. Ngày 04/10/1961, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 53/SL ban hành "Pháp lệnh quy định việc quản lý nhà nước đối với công tác phòng cháy, chữa cháy", đã được Uỷ ban Thường vụ Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thông qua ngày 27/9/1961.

Sau 35 năm, ngày 02/6/1996, Thủ tướng Chính phủ đã ra Quyết định số 369/TTg lấy ngày 04 tháng 10 hàng năm là "Ngày Phòng cháy chữa cháy toàn dân", tháng 10 là Tháng An toàn phòng cháy, chữa cháy. Và đó cũng là Ngày Truyền thống của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy Việt Nam.

Bước vào thời kỳ đổi mới, đi liền với sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, công tác phòng cháy, chữa cháy được Đảng, Nhà nước ta rất quan tâm và đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo về công tác này. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về công tác phòng cháy, chữa cháy của nước ta ngày càng được hoàn thiện. Đây là điều kiện quan trọng để thực hiện tốt công tác phòng cháy, chữa cháy. Luật Phòng cháy và chữa cháy đã được Quốc hội Khoá X nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thông qua ngày 29 tháng 6 năm 2001. Luật Phòng cháy và chữa cháy ra đời đã là cơ sở quan trọng đưa công tác phòng cháy, chữa cháy phát triển lên một bước mới, góp phần quan trọng bảo vệ tài sản của nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân, đảm bảo giữ vững an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội, phục vụ đắc lực sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Ngày 22 tháng 11 năm 2013, Dự thảo Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy, chữa cháy được thông qua tại kỳ họp thứ Sáu, Quốc hội khóa XIII và có hiệu lực từ ngày 01/7/2014.

Trong những năm gần đây, nhằm tiếp tục xây dựng lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy ngày càng lớn mạnh, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, dưới sự lãnh đạo của Đảng, ngày 17/8/2012, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 1110/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch tổng thể hệ thống cơ sở của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.

Đặc biệt, ngày 25 tháng 6 năm 2015, Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng cháy, chữa cháy đã cho thấy sự lãnh đạo sâu sát của Đảng trên tất cả các lĩnh vực đời sống xã hội; đồng thời qua đó nhằm huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong công tác phòng cháy, chữa cháy, góp phần thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

Chỉ thị số 47-CT/TW của Ban Bí thư được ban hành và được phổ biến đến từng chi bộ và tất cả đảng viên. Đây là một Chỉ thị có ý nghĩa hết sức quan trọng đối với công tác phòng cháy, chữa cháy trong tình hình mới. Đặc biệt Chỉ thị đã chỉ rõ những yếu kém, hạn chế trong công tác phòng cháy, chữa cháy thời gian qua chủ yếu là do nguyên nhân chủ quan. Một số người đứng đầu cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, hộ gia đình nhận thức chưa đầy đủ về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ; chưa nhận rõ trách nhiệm, nghĩa vụ của mình trong phòng cháy, chữa cháy. Công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật về phòng, chống cháy, nổ và cứu nạn, cứu hộ chưa được quan tâm đúng mức; chưa tạo được ý thức thường trực về phòng ngừa cháy, nổ trong các tầng lớp nhân dân; phong trào Toàn dân tham gia phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ chưa sâu rộng. Quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy còn buông lỏng, hiệu lực, hiệu quả chưa cao; vi phạm các quy định về phòng cháy, chữa cháy còn phổ biến. Lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy còn thiếu về số lượng, yếu về nghiệp vụ; phương tiện phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và các điều kiện hạ tầng bảo đảm chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ… Thời gian tới, tình hình kinh tế, xã hội tiếp tục phát triển, tốc độ đô thị hóa nhanh, biến đổi khí hậu, hạn hán, hanh khô kéo dài ở nhiều vùng còn diễn biến phức tạp và nghiêm trọng hơn… sẽ tác động lớn đến tình hình cháy, nổ; đặt ra cho công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ nhiệm vụ rất nặng nề. Từ những nhận định và dự báo tình hình nêu trên, Chỉ thị số 47 đã nêu ra 9 nội dung quan trọng nhằm huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong việc nâng cao hiệu quả phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.

Trước yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, Nghị định số 01/2018/NĐ-CP ngày 06/8/2018 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Công an được ban hành. Theo đó, cơ cấu tổ chức của lực lượng Cảnh sát PCC&CNCH có sự thay đổi theo hướng bố trí ở 3 cấp Công an. Đây cũng là mô hình tăng cường lực lượng hướng về cơ sở, làm nòng cốt trong công tác phòng cháy, chữa cháy ở từng địa bàn dân cư, góp phần đẩy mạnh phong trào Toàn dân phòng cháy, chữa cháy. Có thể khẳng định đây là những quyết sách đúng đắn, mang tầm chiến lược của Đảng ta trong công tác phòng cháy, chữa cháy được triển khai thực hiện từ nhiều năm qua.

Trở lại kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XIV, trong phiên cuối cùng, ngày 27/11/2019, Quốc hội đã biểu quyết thông qua Nghị quyết về kết quả giám sát chuyên đề việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy giai đoạn 2014 - 2018 với đa số ý kiến tán thành. Nội dung Nghị quyết cũng nêu rõ: cần rà soát kỹ các kiến nghị, các chỉ tiêu giao Chính phủ, Bộ, Ngành và các địa phương; tăng cường tính chủ động trong công tác phòng cháy, chữa cháy gắn với trách nhiệm và đặt ra yêu cầu cụ thể đối với từng đối tượng để bảo đảm tính khả thi và thuận tiện cho công tác giám sát. Trong bối cảnh tốc độ đô thị hóa nhanh, biến đổi khí hậu, hạn hán, hanh khô có nhiều diễn biến phức tạp, tác động lớn đến tình hình cháy, nổ nên đặt ra nhiệm vụ rất nặng nề đối với công tác phòng cháy, chữa cháy. Do đó, Chuyên đề giám sát "Việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy giai đoạn 2014 - 2018" sẽ là cơ hội để chúng ta đưa ra các giải pháp phù hợp nhằm nêu cao tinh thần, ý thức, trách nhiệm của tất cả các đối tượng, lực lượng trong công tác phòng cháy, chữa cháy; từ đó, hạn chế, loại trừ các nguyên nhân gây cháy, nổ, giảm thiệt hại về người và tài sản, góp phần bảo đảm sự bình an của người dân, bảo đảm an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội. Trong thời gian tới, công tác phòng cháy, chữa cháy tiếp tục phải lấy phòng ngừa là chính; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân vào việc thực hiện nhiệm vụ phòng cháy, chữa cháy mà nòng cốt là lực lượng phòng cháy, chữa cháy của Công an, quân đội.

Những ngày cuối năm 2019, vấn đề công tác phòng cháy, chữa cháy và công việc của những người làm công tác phòng cháy, chữa cháy đã làm nghị trường cũng như dư luận xã hội nóng lên. Đây cũng là dịp hiếm có để nhân dân cả nước và các cấp, các ngành thêm hiểu về lực lượng phòng cháy, chữa cháy. Nhiều đại biểu Quốc hội và cử tri đề nghị cần phải xây dựng tượng đài để tôn vinh những người lính chữa cháy đã xả thân quên mình để bảo vệ tài sản, tính mạng của con người. Đây chính là động lực động viên, khích lệ toàn lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, đồng thời cũng là tình cảm quý báu của Đảng, Nhà nước và nhân dân dành cho những người làm công tác phòng cháy, chữa cháy.

Năm 2019 đã khép lại. Một mùa Xuân mới đang về trên mọi miền Tổ quốc. Những người làm công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ vẫn lặng lẽ, âm thầm tiếp bước truyền thống của các thế hệ cha anh, vượt qua mọi khó khăn, thử thách hoàn thành nhiệm vụ được giao phó, từng bước góp phần làm thay đổi nhận thức của người dân về công tác phòng cháy, chữa cháy. Họ luôn vững tin rằng, dưới sự quan tâm lãnh đạo của Đảng, Chính phủ và các cấp, các ngành, công tác phòng cháy, chữa cháy sẽ gặt hái những thành công mới, góp phần đem lại cuộc sống bình yên cho đất nước./.

TẠP CHÍ PC&CC

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN CANH TÝ

TỰ HÀO ĐẢNG TA

PHẠM PHÚ BÌNH

Ngày 03/02/1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời đánh dấu "bước ngoặt vô cùng quan trọng trong lịch sử cách mạng Việt Nam". 90 năm qua, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện, cách mạng Việt Nam đã vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách, giành được nhiều thắng lợi vẻ vang. 90 năm ấy biết bao tự hào.

Chương trình văn nghệ chào mừng Ngày Thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam. Ảnh: Tư liệu.

Vừa ra đời, Đảng đã tổ chức và lãnh đạo Cao trào cách mạng 1930 - 1931 mà đỉnh cao là Xô Viết - Nghệ Tĩnh. Vượt qua khủng bố trắng, đẩy tới cao trào đòi dân sinh, dân chủ (1936 - 1939) và Cao trào giải phóng dân tộc (1939 - 1945) dẫn đến Cách mạng Tháng Tám thành công. Lần đầu tiên trong lịch sử của các dân tộc thuộc địa, nửa phong kiến, một Đảng mới 15 tuổi đã lãnh đạo cách mạng thành công, đã nắm chính quyền trong toàn quốc. Cách mạng Tháng Tám, với sự ra đời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là sự kiện quan trọng, mở ra kỷ nguyên mới cho dân tộc Việt Nam - kỷ nguyên độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; mở ra thời đại mới trên đất nước Việt Nam - thời đại Hồ Chí Minh quang vinh. Tiếp đó, Đảng đã lãnh đạo toàn dân tiến hành cuộc kháng chiến đầy hy sinh gian khổ chống thực dân Pháp. Cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược kéo dài 9 năm đã kết thúc bằng chiến thắng Điện Biên Phủ "chấn động địa cầu". Đây là "lần đầu tiên trong lịch sử, một nước thuộc địa nhỏ yếu đã đánh thắng một nước thực dân hùng mạnh". Thực dân Pháp rút, Đế quốc Mỹ thay chân thực dân Pháp trực tiếp xâm lược nước ta. Đảng ta đã lãnh đạo đất nước thực hiện hai chiến lược cách mạng: xây dựng chủ nghĩa xã hội, bảo vệ vững chắc hậu phương lớn ở miền Bắc và đấu tranh giải phóng miền Nam mà đỉnh cao là Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử mùa Xuân 1975, kết thúc 30 năm chiến tranh giải phóng, thu giang sơn về một mối. "Thắng lợi của nhân dân ta trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước là một trong những trang chói lọi nhất trong lịch sử dân tộc và là một sự kiện có tầm quan trọng quốc tế to lớn và có tính thời đại sâu sắc".

Sau chiến tranh, đất nước ta gặp muôn vàn khó khăn. Đảng đã lãnh đạo nhân dân vừa ra sức khôi phục kinh tế vừa tiến hành hai cuộc chiến tranh chống xâm lược biên giới phía Bắc và Tây Nam, bảo vệ độc lập chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ quốc gia.

Đảng đã tập trung lãnh đạo xây dựng cơ sở vật chất của chủ nghĩa xã hội, từng bước hình thành cơ cấu kinh tế mới trong cả nước, cải thiện đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân lao động. Tuy nhiên, trước yêu cầu và nhiệm vụ cách mạng trong thời kỳ mới, việc duy trì lâu dài mô hình, cơ chế tập trung bao cấp không còn phù hợp và đã bộc lộ những hạn chế, nhược điểm. Trong việc hoạch định và thực hiện đường lối cách mạng xã hội chủ nghĩa, có lúc, có nơi đã mắc sai lầm khuyết điểm chủ quan, duy ý chí. Đó cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến sự trì trệ, khủng hoảng kinh tế, xã hội trong những năm đầu cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Trước những thách thức của thời kỳ mới, Đảng ta đã tổng kết sáng kiến từ thực tiễn của nhân dân, tìm tòi, hoạch định đường lối đổi mới, thể hiện qua các mốc sau: Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khoá IV (tháng 8/1979); Chỉ thị 100-CT/TW ngày 13/01/1981 của Ban Bí thư về khoán sản phẩm trong nông nghiệp; Quyết định 25/CP ngày 21/01/1981 của Chính phủ về đổi mới quản lý kinh tế quốc doanh; Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 8, khoá V (tháng 6/1985) thừa nhận sản xuất hàng hoá và những quy luật của sản xuất hàng hoá; Kết luận của Bộ Chính trị (tháng 9/1986) về 3 quan điểm kinh tế trong tình hình mới. Đại hội VI của Đảng (tháng 12/1986) đã đưa ra đường lối đổi mới toàn diện đất nước, mở ra bước ngoặt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta.

Trước bối cảnh mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và Đông Âu sụp đổ, hệ thống xã hội chủ nghĩa thế giới tạm thời lâm vào thoái trào, Đại hội VII của Đảng (tháng 6/1991) khẳng định tiếp tục đổi mới đồng bộ, triệt để trên các lĩnh vực với những bước đi, cách làm phù hợp và giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa. Đại hội đã thông qua Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, xác định những quan điểm và phương hướng phát triển đất nước, khẳng định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của Đảng.

Từ đó đến nay, Đảng ta tiếp tục phát triển tư duy lý luận về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Hệ thống quan điểm lý luận về công cuộc đổi mới, về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về xây dựng và chỉnh đốn Đảng trong tình hình mới được bổ sung và phát triển ngày càng hoàn thiện.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, qua 34 năm đổi mới, đất nước ta đã giành được những thắng lợi to lớn và có ý nghĩa lịch sử. Đảng ta lãnh đạo tiến hành kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa đã thu được những kết quả tích cực. Đất nước vượt qua khủng hoảng tài chính, tiền tệ khu vực (1997 - 1998); khắc phục có hiệu quả ảnh hưởng của khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu hiện nay; thực hiện các Kết luận của Bộ Chính trị, nghị quyết của Quốc hội và Chính phủ, thực hiện có hiệu quả mục tiêu kiềm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm an sinh xã hội, duy trì tăng trưởng ở mức hợp lý; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế. Đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được cải thiện rõ rệt, vượt qua ngưỡng nước nghèo chậm phát triển. Hệ thống chính trị và khối đại đoàn kết toàn dân tộc được củng cố và tăng cường. Chính trị, xã hội ổn định, an ninh, quốc phòng được giữ vững. Vai trò và vị thế của nước ta trên trường quốc tế ngày càng nâng cao.

Những thắng lợi giành được trong 90 năm qua kể từ ngày có Đảng lãnh đạo là minh chứng sinh động nhất về năng lực lãnh đạo đúng đắn, sáng tạo của Đảng ta và sức mạnh to lớn của nhân dân ta. Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục lãnh đạo đất nước ta tiến lên phía trước, thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

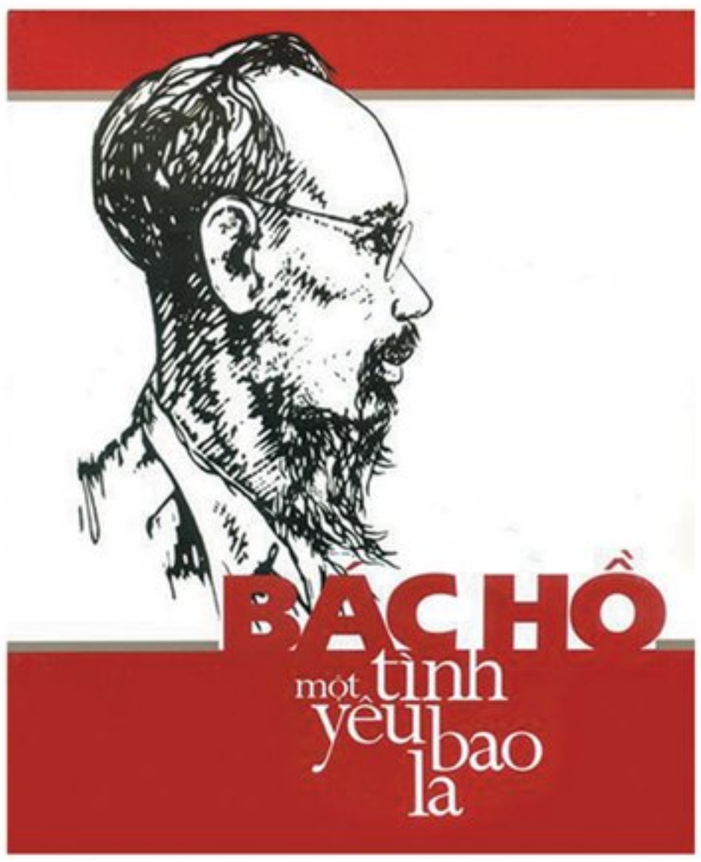
Khối Cờ Đảng diễu hành. Ảnh: Tư liệu

Kỷ niệm 90 năm Ngày Thành lập Đảng, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta vô cùng tự hào vì đất nước ta có một Đảng Cộng sản kiên cường, trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lãnh đạo nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, làm nên những kỳ tích vĩ đại trong lịch sử dân tộc, đóng góp xứng đáng vào phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, vì hoà bình và tiến bộ của nhân loại.

Xuân Canh Tý này, Đảng ta tròn 90 Xuân. Năm 2020 là năm các cấp ủy Đảng tổ chức Đại hội Đảng các cấp tiến đến Đại hội lần thứ XIII của Đảng nhằm đề ra quyết sách mới đưa đất nước ngày càng phát triển.

Tự hào về Đảng quang vinh, về Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, về những thắng lợi đã đạt được, mỗi cán bộ, đảng viên và mỗi người dân Việt Nam ở trong nước và cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài càng thấy rõ hơn trách nhiệm của mình, nguyện đi theo Đảng, xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh, tiếp tục lãnh đạo nhân dân ta đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước và hội nhập quốc tế, thực hiện thắng lợi mục tiêu: dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội.■

TÌNH BẠN GIỮA BÁC HỒ VÀ DANH HỌA PICASSO

"Bác Hồ - một tình yêu bao la" là cuốn sách do Nhà Xuất bản Kim Đồng phát hành tháng 5/2010. Tác phẩm này chứa đựng vô số câu chuyện chân thực và xúc động từ những họa sỹ, nghệ nhân lớn trong và ngoài nước kể về Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu, trong đó có nhiều sự kiện mà không phải ai cũng biết. Cuốn sách là tập hợp những tác phẩm nghệ thuật như: tượng chân dung bằng đồng của Vũ Cao Đàm, tranh khắc gỗ Hồ Chủ tịch ở Việt Bắc của Nguyên Văn Ty và Phan Kế An, tranh bút sắt Bác Hồ của Vân Đa, ký họa Nguyễn Ái Quốc của Eric Johanson (họa sỹ người Đức). Đặc biệt, có một câu chuyện kể về cuộc gặp gỡ của Bác Hồ và danh họa Picasso tại Paris vào năm 1946. Một cuộc gặp đáng nhớ sau hàng chục năm của hai người bạn, hai người đồng chí từng hoạt động tại Đảng Cộng sản Pháp. Câu chuyện của ông Vũ Đình Huỳnh, thư ký của Bác thời bấy giờ được ghi lại bởi tác giả Cần Thư Công trong cuốn sách "Bác Hồ - một tình yêu bao la", tư liệu này đồng thời đã được xuất bản trên Báo Ấp Bắc ra ngày 5/3/1992.

Ít ai biết, Chủ tịch Hồ Chí Minh và danh họa người Tây Ban Nha Pablo Picasso từng có một tình bạn gắn bó suốt nhiều thập kỷ. Thiên tài hội họa lớn nhất thế kỷ 20 đã nói về những bức tranh do Nguyễn Ái Quốc vẽ trên tờ báo "Người cùng khổ" với một niềm ngưỡng mộ chân thành trước tâm hồn và tư tưởng của Người. Năm 1911, Bác Hồ khi đó 21 tuổi, mới đặt chân lên đất Pháp, Bác đã gặp gỡ và quen biết họa sỹ Picasso khi đó đã 30 tuổi và là một họa sỹ nổi danh tại Paris. Qua những lần tham gia một số hoạt động nghệ thuật, Bác Hồ đã vài lần gặp gỡ Picasso và nhiều văn nghệ sỹ khác ở nhóm Clarté (Ánh sáng).

Danh họa Picasso thời trẻ tại Paris và Nguyễn Ái Quốc thời trẻ trên con tàu sang Pháp.

Cuộc gặp ấy đã diễn ra một cách thân mật và giản dị, một cuộc gặp sau 35 năm không gặp của hai người bạn đồng chí hướng, từng cùng gia nhập Đảng Cộng sản Pháp. Năm 1946, Bác qua Pháp để dự Hội nghị Fontainebleau và tranh thủ đến thăm người bạn cũ, danh họa Picasso sau nhiều năm xa cách.

Tới Pháp với tư cách nguyên thủ quốc gia, thượng khách của nước Pháp, nhưng Bác vẫn không quên ghé thăm để tỏ lòng ngưỡng mộ một người bạn nghệ sỹ từng chứng kiến một thời trai trẻ đầy gian khó của mình, đó là danh họa Pablo Picasso. Cuộc gặp gỡ đặc biệt đó đã được ông Vũ Đình Huỳnh kể lại như sau:

Một hôm, Bác gọi tôi đến bảo:

- Chú thay bộ quần phục, mặc thường phục đi với tôi ngay bây giờ.

Lúc lên xe, đi một quãng Bác mới cho hay:

- Hôm nay, chúng ta đến thăm danh họa Picasso.

Tôi ngạc nhiên:

- Bác cũng quen họa sỹ Picasso ạ?

Bác nói:

- Giả sử không quen biết từ trước thì đến Thủ đô Paris này, chúng ta vẫn phải đến chào một con người sáng tạo hội họa khó hiểu mà nghệ thuật của tranh ông lại làm nhiều người mê.

Bác đến không báo trước. Lúc người giúp việc của Picasso đưa Bác đến gần cửa, họa sỹ đã nhận ra Bác. Ông vội chạy tới:

- Chào anh Nguyễn!

Hai người ôm chầm lấy nhau. Rồi Picasso lùi lại một bước ngắm Bác:

- Anh chóng già quá, nhưng đôi mắt vẫn trẻ và như sáng hơn thời chúng ta gặp nhau ở Trụ sở nhóm Clarté (Ánh sáng).

Picasso đưa Bác đi xem phòng tranh của ông. Bác cầm từng bức tranh, im lặng tuyệt đối. Tôi thấy sự xúc động hiện rõ trên gương mặt trầm tư của Người. Lúc trở vào phòng trà, Picasso hỏi Bác:

- Anh cho tôi một lời khuyên.

Bác nói:

- Chúng tôi đến chiêm ngưỡng nghệ thuật của anh. Mọi lời bình về tranh Picasso chỉ là nét viền quanh cái khung của bức tranh. Anh miễn cho tôi - một người không am hiểu nghệ thuật hội họa cho lắm.

Picasso cười thoải mái, giọng vui hẳn lên:

- Tôi còn nhớ bức tranh anh vẽ trên báo Le Paria (Người cùng khổ), anh ký Nguyễn Ái Quốc bằng chữ Tàu. Ngày ấy tôi nói với Henri Basbusse: "Chỉ mấy nét vẽ này ta đã thấy một tư tưởng, một tâm hồn đẹp tàng ẩn bên trong". Nếu như anh tiếp tục con đường hội họa thì biết đâu đấy, cũng có thể sẽ có một Nguyễn Ái Quốc họa sỹ. Nhưng hôm nay anh Nguyễn là Hồ Chủ tịch, người đi đầu trong cuộc đấu tranh cho độc lập tự do của dân tộc mình và của các dân tộc bị áp bức khác.

Tranh của Bác Hồ đăng trên báo "Người cùng khổ".
Bút ký của Bác Hồ "Việt - Nam - độc - lập" (1941)
(Ảnh chụp từ sách)

Ông mời Bác uống nước, rồi phác mấy nét chân dung Bác. Xong, ông cất vào cặp giấy vẽ. Đến lúc tiễn Bác ra cửa, ông mới trao cho Bác. Sau đó, Bác trao lại cho tôi cất giữ… Tiếc thay, qua nhiều năm sóng gió của chiến tranh, bức chân dung đã thất lạc, nếu còn, nó sẽ là một bằng chứng sinh động cho tình bạn giữa hai vĩ nhân. 15 năm sau (tháng 8/1961), nhân dịp danh họa Picasso tròn 80 tuổi, Bác Hồ đã gửi tới bạn một bức thư chúc mừng. Trong thư Người viết: "Đồng chí Picasso thuộc vào những con người luôn luôn trẻ, bởi vì những con người ấy sôi nổi trong tâm hồn một tình yêu say mê cái Thiện, cái Mỹ, với hòa bình và nhân đạo. Tình yêu ấy đã dẫn dắt Picasso đến với chủ nghĩa cộng sản. Và vì thế, họa sỹ mãi mãi giữ được tuổi Xuân".

Đó là những lời tốt đẹp mà vị lãnh tụ tối cao của nhân dân ta dành cho nhà danh họa, người có cảm tình đặc biệt với cuộc kháng chiến của Việt Nam chống thực dân Pháp. Picasso là tác giả của bức tranh "Mừng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà lập lại hoà bình" (1954). Khi Đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam, ông cũng đã lên tiếng phản đối cuộc chiến tranh đẫm máu và dùng ngôn ngữ hội họa biểu thị tình cảm của mình đối với nhân dân Việt Nam. Những trận bom của Mỹ dội xuống Việt Nam làm ông nhớ đến sự kiện phát xít Đức ném bom huỷ diệt Thị trấn Guernica thuộc xứ Basgue chôn rau cắt rốn của ông ngày 26/4/1937. Đó là những ngày đau đớn và đầy căm giận không nguôi của ông, đã thúc giục ông thực hiện bức tranh hoành tráng rộng tới 30m^2 mang tên Guernica. Chính là ông, tại Hội nghị Trí thức toàn Châu Âu họp năm 1968, đã trực tiếp lên diễn đàn cực lực phản đối cuộc xâm lược Việt Nam của Mỹ. Ông kêu gọi: "Tất cả nghệ thuật hiện đại Châu Âu đứng về phía Việt Nam!". Và ông nói rõ: "Đối với chúng ta, những họa sỹ, nghề nghiệp của chúng ta là ở đây, trong chiến tranh và hoà bình. Hiển nhiên là tất cả nghệ thuật hiện đại đứng về Việt Nam. Hàng ngày hàng ngày đã bao năm nay, tôi khâm phục lòng dũng cảm phi thường của các bạn Việt Nam... Đấy là dân tộc của các hiệp sỹ".

Guernica - một bức tranh phản chiến mang ý nghĩa biểu tượng của Pablo Picasso.

Tình cảm sâu sắc đó cho đến trước khi qua đời, đại danh họa vẫn hướng về Việt Nam. Theo di chúc của ông, người cháu gái của ông tên là Maria Ruiz Picasso đã tặng 400.000USD góp phần xây dựng Làng Tình thương ở Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh với 25 căn nhà nhỏ, một dãy nhà tập thể, một bệnh xá nhỏ, một khu sân chơi và bể bơi. Ngôi làng đã đón nhận 350 trẻ em trong suốt 20 năm hoạt động. Tiếp đó, hàng tháng, bà Marina Picasso gửi tặng 150.000USD để giúp Bệnh viện Nhi đồng Thành phố Hồ Chí Minh gây quỹ để mua thêm trang thiết bị, hỗ trợ các khóa huấn luyện nghiệp vụ cho y bác sỹ, xây mới, sửa sang một số tòa nhà trong bệnh viện, tặng sữa cho trẻ nhỏ./.

ĐĂNG LÂN
(Tổng hợp)

THIẾU TƯỚNG, TS. LÊ QUANG BỐN - HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

PHÁT TRIỂN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC THEO MÔ HÌNH ĐÀO TẠO ĐẠI HỌC 4.0 ĐÁP ỨNG YÊU CẦU THỰC TIỄN ĐẶT RA

THẢO NGUYÊN
(Thực hiện)

Trong bối cảnh của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư (CMCN 4.0) tác động toàn diện, sâu rộng và nhanh chóng, trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có giáo dục và đào tạo nói chung và đào tạo nguồn nhân lực PCCC&CNCH nói riêng, việc nâng cao chất lượng đào tạo đại học và sau đại học ngành PCCC&CNCH càng trở nên bức thiết và là xu hướng phát triển tất yếu. Nhân dịp đầu Xuân Canh Tý, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trò chuyện với Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn - Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC về phát triển Trường Đại học PCCC theo mô mình đào tạo đại học 4.0 đáp ứng yêu cầu thực tiễn đặt ra.

PV: *Thiếu tướng đánh giá như thế nào về những tác động của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 tới giáo dục đào tạo nói chung và giáo dục đào tạo về PCCC&CNCH nói riêng hiện nay?*

Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn: Chúng ta cần nhận thức rằng, cuộc cách mạng nào cũng mang lại cơ hội và thách thức cho mọi lĩnh vực, mọi quốc gia. Trong đó, giáo dục đào tạo của các quốc gia nói chung, của Việt Nam nói riêng là một trong những lĩnh vực chịu sự tác động lớn nhất của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Để xây dựng và phát huy nguồn lực trí tuệ Việt Nam trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 có nhiều giải pháp và công việc cần phải làm, trong đó, vấn đề rất quan trọng là nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo. Bởi vì, giáo dục đào tạo là nơi trực tiếp đào tạo nguồn nhân lực phục vụ cho công nghiệp 4.0, là cơ sở vững chắc để tiếp nhận, chuyển giao những thành tựu khoa học, công nghệ mới; quyết định đến sự phát triển bền vững của đất nước.

Qua nghiên cứu cho thấy, cuộc cách mạng 4.0 đã và đang có những tác động tích cực đối với nền giáo dục ở Việt Nam nói chung, giáo dục đại học nói riêng. Những tác động tích cực cơ bản đó là: đặt ra yêu cầu phải xây dựng một mô hình giáo dục thông minh - "Giáo dục 4.0"; thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp của giảng viên, sinh viên; tạo điều kiện cho hợp tác giữa giáo dục đại học và sản xuất công nghiệp; giúp hoạt động dạy và học diễn ra mọi lúc và mọi nơi, người học có thể cá nhân hóa, hoàn toàn quyết định việc học tập theo nhu cầu của bản thân; sự phát triển công nghệ thông tin, công cụ kỹ thuật số, hệ thống mạng kết nối và siêu dữ liệu sẽ là những công cụ và phương tiện tốt để thay đổi cách thức tổ chức và phương pháp giảng dạy; đào tạo thông qua các lớp học trực tuyến, lớp học ảo, phòng thí nghiệm ảo, thiết bị ảo thư viện số... ngày càng nhiều, được kiểm soát chặt chẽ hơn, chất lượng tốt hơn.

Bên cạnh những tác động tích cực trên, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 cũng có một số tác động tiêu cực đến giáo dục nói chung, giáo dục đại học ở Việt Nam nói riêng, đó là: sự xuất hiện quá nhiều các công cụ hỗ trợ, chương trình, nội dung đào tạo, nghiên cứu hiện đại, tiên tiến nếu các trường đại học không theo kịp sẽ bị tụt hậu; nội dung, chương trình, thời gian đào tạo tại trường sẽ bị rút ngắn, số giờ chuẩn của giáo viên bị giảm dẫn đến biên chế đội ngũ cán bộ, giáo viên cũng sẽ phải điều chỉnh cho hợp lý; sự xuất hiện nguồn tài liệu "mở", đa chiều, có nhiều nguồn tài liệu không chính thống, chưa được kiểm duyệt chặt chẽ dẫn đến sinh viên gặp khó khăn trong việc lựa chọn tài liệu khoa học, chính thống, chính xác.

Trong lĩnh vực bảo vệ an ninh quốc gia, đảm bảo trật tự an toàn xã hội, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 cũng có rất nhiều tác động. Đối với lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, cuộc cách mạng 4.0 đã và đang có những ảnh hưởng sâu sắc. Cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang thúc đẩy quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đô thị hóa và làm tăng nguy cơ cháy, nổ. Nhưng mặt khác, cách mạng công nghiệp 4.0 cũng có thể hỗ trợ rất nhiều cho công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ thông qua các ứng dụng của công nghệ hiện đại như: *Ứng dụng hệ thống cảnh báo cháy sớm, giải pháp ICT, công nghệ phun sương hạt nano, hệ thống báo cháy thông minh trên nền công nghệ IoT...;* giúp chúng ta nghiên cứu, chế tạo robot chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ, robot giám sát sạt lở, xói mòn và cháy rừng; chế tạo thiết bị định vị, giám sát an toàn cho lực lượng phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ… Các mạng cảm biến có dây, không dây và mạng cảm biến thông minh có thể được sử dụng để phát hiện rò rỉ khí hoặc sự hiện diện của khí dễ cháy. Các hệ thống vòi, vòi phun nước có thể được vận hành bằng cảm biến có thể phát hiện áp lực nước, lưu lượng và mức độ kích hoạt các mức phù hợp. Các thiết bị phát hiện khói và nhiệt có thể giúp nhanh chóng phát hiện đám cháy. Các cảm biến cho hệ thống chữa cháy giúp tự động kích hoạt các hệ thống đó và có thể tiết kiệm thời gian so với kích hoạt bằng phương pháp thủ công. Trí tuệ nhân tạo giúp cho việc phân tích tự động số lượng tòa nhà trong khu vực chữa cháy, dân số và đường đi đến khu vực cần chữa cháy đó và phương pháp có thể sử dụng để dập tắt đám cháy. Trí tuệ nhân tạo cũng có thể được sử dụng để phân tích âm thanh và độ rung để phát hiện rò rỉ trong đường ống dẫn khí gas, qua đó ngăn chặn được hỏa hoạn do rò rỉ khí gas…

Những tác động như trên của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang đặt ra một câu hỏi lớn, rất quan trọng đối với công tác giáo dục đào tạo của lực lượng Công an nhân dân, đó là, các học viện, trường Công an nhân dân cần phải ứng dụng những thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 trong công tác đào tạo như thế nào?

PV: *Thực trạng công tác giáo dục đào tạo ở Trường Đại học PCCC trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 như thế nào, thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn: Những năm vừa qua, Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đã đặt ra mục tiêu xây dựng, phát triển nhà trường trở thành trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học đầu ngành về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ ở Việt Nam. Để thực hiện mục tiêu đó, nhà trường đã xác định phải *đổi mới tư duy, đổi mới công tác giáo dục đào tạo* cho phù hợp với những yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, tức là phải nghiên cứu, xây dựng nhà trường theo các tiêu chí của *"Mô hình trường đại học 4.0"* với trọng tâm mũi nhọn là đào tạo chuyên sâu các chuyên ngành về: *An toàn cháy; Chữa cháy; Cứu nạn, cứu hộ.*

Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đã tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý giáo dục, giảng dạy và học tập. Hiện tại, nhà trường đã trang bị đầy đủ máy tính và phủ sóng Internet đến tất cả các phòng làm việc của các đơn vị; phủ sóng Internet đến tất cả các ký túc xá sinh viên; đã triển khai nhiều phần mềm phục vụ công tác quản lý đào tạo, giảng dạy, nghiên cứu khoa học theo các lĩnh vực khác nhau. Nhà trường đã xây dựng nhiều phòng học thông minh, phòng học chuyên đề, phòng thí nghiệm phục vụ đào tạo chuyên sâu về các lĩnh vực: Tiếng Anh; Tin học; Vật Lý, Hóa học; thực hành ô tô, máy bơm, hệ thống chữa cháy tự động; các phòng thử nghiệm khả năng chống cháy; trung tâm huấn luyện, thực hành về chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ... với các trang thiết bị, các mô hình hiện đại trị giá hàng trăm tỷ đồng. Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đã trang bị bảng tương tác thông minh cho nhiều phòng học chuyên dùng; 100% phòng học của nhà trường được trang bị hệ thống máy chiếu, máy tính. Nhà trường cũng đã xây dựng và đưa vào hoạt động hệ thống Thư viện điện tử, trường bắn điện tử, trung tâm công nghệ thông tin, Website, mạng LAN, hệ thống camera giám sát toàn bộ giảng đường... Đội ngũ cán bộ lãnh đạo từ cấp Tổ, Đội trở lên và 100% đội ngũ giảng viên đã đào tạo chuẩn hóa về trình độ tin học và được trang bị máy tính xách tay để phục vụ công tác chuyên môn. Bên cạnh đó, nhà trường cũng luôn chú trọng đến vấn đề rèn luyện thể lực, sức khỏe, kỹ năng bơi lặn, leo trèo cho học viên, nhất là học viên các chuyên ngành chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ hệ trung cấp và hệ đại học chính quy trong ngành Công an.

Những kết quả trên đã giúp cho công tác giáo dục đào tạo của Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy những năm vừa qua bắt nhịp với xu thế chung của nền giáo dục nước nhà, đáp ứng cơ bản yêu cầu, nhiệm vụ đào tạo cán bộ Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ của lực lượng Công an nhân dân trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Tuy nhiên, đó mới chỉ là kết quả bước đầu; hiện tại và tương lai, nhà trường còn rất nhiều việc cần phải thực hiện đột phá hơn nữa, tốt hơn nữa, quyết liệt hơn nữa, hiệu quả hơn nữa.

PV: *Trong thời gian tới, Trường Đại học PCCC đã có giải pháp nào để nâng cao hiệu quả công tác giáo dục, đào tạo của nhà trường trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn: Trước những tác động của cách mạng công nghiệp 4.0 đối với công tác phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ nói chung, đối với công tác đào tạo nguồn nhân lực về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ nói riêng, để tiếp tục thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ đào tạo cán bộ phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho lực lượng Công an nhân dân và cho xã hội, theo chúng tôi, trong thời gian tới, công tác giáo dục đào tạo ở Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy cần thực hiện tốt các định hướng, nhiệm vụ cơ bản, quan trọng sau đây:

Một là, lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ nói chung, cán bộ, giáo viên, học viên của Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy nói riêng cần nhận thức rõ sự tác động to lớn của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 với giáo dục đào tạo trong thời gian tới để chủ động nắm bắt, tiếp cận và thích ứng với thực tiễn.

Cấp ủy, lãnh đạo các đơn vị của Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy cần đẩy mạnh việc quán triệt, chỉ đạo triển khai, thực hiện các văn bản quan trọng của Đảng, Nhà nước và ngành Công an liên quan đến giáo dục đào tạo trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0: Nghị quyết số 29-NQ/TW Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XI ngày 04/11/2013 *về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế;* Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị *về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư;* Chỉ thị số 16/CT-TTg ngày 04/5/2017 của Thủ tướng Chính phủ *về việc tăng cường năng lực tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4;* Công văn số 1891/BGDĐT-GDĐH ngày 05/5/2017 của Bộ Giáo dục và Đào tạo *về việc đào tạo nguồn nhân lực có khả năng thích ứng với cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4…*

Hai là, cần sớm nghiên cứu, xây dựng chiến lược, kế hoạch phát triển Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy trở thành *"trường đại học thông minh"* trong giai đoạn 10 năm, 20 năm tới. Trong đó, tập trung vào việc xây dựng các giá trị cốt lõi của *"Mô hình trường đại học 4.0"* như: Giảng đường thông minh; Thư viện thông minh; Ký túc xá thông minh; Quản trị thông minh... Nhà trường cũng cần xây dựng *"triết lý giáo dục"* với đặc trưng riêng của mình để làm trụ cột chính; mọi hoạt động, mục tiêu giáo dục đào tạo phải hướng tới việc xây dựng, bồi đắp các giá trị theo *"triết lý giáo dục" đó.* Tập trung chấn chỉnh và nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, đặc biệt là, đào tạo trung cấp, đại học, sau đại học hệ chính quy trong ngành Công an dựa trên nền tảng của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và đáp ứng các yêu cầu, nhiệm vụ của lực lượng Công an nhân dân. Theo đó, cần xác định rõ và tập trung đào tạo cán bộ phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ trong thời gian tới theo một số mô hình như: đào tạo lính chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ chuyên trách; đào tạo sỹ quan chỉ huy chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ; đào tạo cán bộ quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ; đào tạo cán bộ nghiên cứu, chế tạo, sản xuất, sửa chữa, bảo dưỡng phương tiện, thiết bị phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ…

Ba là, việc xây dựng mục tiêu, nội dung, chương trình đào tạo đối với hệ trung cấp, đại học của nhà trường trong thời gian tới cần chú ý đến việc *nâng cao thể lực, sức khỏe, kỹ năng thực hành nghề nghiệp, kỹ năng sử dụng các phương tiện, thiết bị chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ hiện đại, kỹ năng Tiếng Anh, kỹ năng tin học…* cho học viên để có thể tận dụng tốt những cơ hội do cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 mang lại. Muốn vậy, cần tập trung thực hiện tốt các việc như: thiết kế lại nội dung, chương trình, mô hình đào tạo theo hướng giảm lý thuyết tăng thực hành, thực tế; đào tạo theo nhu cầu xã hội, theo yêu cầu, nhiệm vụ các tình huống chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ thường xảy ra trên thực tiễn; xây dựng, phát triển các chương trình đào tạo trực tuyến, chất lượng cao đáp ứng nhu cầu học tập, thực hành suốt đời của mỗi cán bộ, chiến sỹ; tăng dung lượng các học phần, học trình do các nhà làm thực tế giảng dạy để tăng tính thực tiễn của các chương trình đào tạo; xây dựng và phát triển các chương trình đào tạo, tài liệu dạy học và phương pháp giảng dạy đạt chuẩn quốc tế, sát với thực tiễn; thay đổi phương pháp đào tạo cho theo hướng ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin như: đào tạo ảo, mô phỏng, số hóa bài giảng; tăng các học phần, học trình đào tạo bằng tiếng Anh đối với hệ đại học, sau đại học; tăng cường đào tạo về công nghệ thông tin ở các hệ học, bậc học; xây dựng chuẩn đầu ra tiếng Anh, tin học đáp ứng yêu cầu và tiêu chuẩn quốc tế, quốc gia...

Bốn là, tiếp tục tập trung nâng cao năng lực cho đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục ở Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy nhằm đáp ứng yêu cầu giáo dục đại học 4.0. Muốn vậy, cần tập trung thực hiện tốt các nội dung sau: chú trọng đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp của đội ngũ cán bộ, giảng viên phù hợp với nhiệm vụ và yêu cầu công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học hiện nay của nhà trường; xây dựng quy hoạch các chức danh Giáo sư, Phó Giáo sư, Giảng viên chính, quy hoạch danh hiệu Nhà giáo Nhân dân, Nhà giáo Ưu tú, quy hoạch giáo viên đầu đàn để có định hướng đào tạo, bồi dưỡng lâu dài; đẩy mạnh công tác luân chuyển giáo viên nghiệp vụ từ 02 đến 03 năm đến Công an các địa phương; tiếp tục rà soát danh mục vị trí việc làm, sắp xếp lại đội ngũ cán bộ theo vị trí việc làm; tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giáo viên nhà trường giỏi về ngoại ngữ, giỏi về khoa học công nghệ, giỏi về các kỹ năng mềm; trong đó giáo viên chuyên ngành phải thực sự tiêu biểu, là những chuyên gia giỏi, sâu về lý luận và thực tiễn, sẵn sàng tham gia các nhiệm vụ, hoạt động thực tế của lực lượng phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.

Năm là, đẩy mạnh việc đầu tư, xây dựng cơ sở vật chất, giáo trình, tài liệu, phương tiện dạy học đáp ứng yêu cầu giáo dục đại học 4.0. Muốn vậy, cần phải tập trung thực hiện tốt các nội dung sau: tiếp tục hoàn thiện hệ thống lý luận, xây dựng các nguồn dữ liệu mở để chia sẻ tri thức về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ; tăng cường đầu tư, nghiên cứu, ứng dụng các thành tựu khoa học công nghệ mới, các hệ thống quản lý thông minh phục vụ công tác quản lý, đào tạo; đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng kỹ thuật hiện đại phục vụ cho công tác quản lý, đào tạo nhất là phục vụ huấn luyện, thực hành nghề nghiệp về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ; đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính trong quản trị đại học, xây dựng cơ chế quản lý linh hoạt, nhạy bén và kịp thời; phải tranh thủ mọi nguồn lực để phát triển, xây dựng cơ sở vật chất của nhà trường, từ đầu tư của nhà nước, từ các nguồn lực xã hội hóa và từ các nguồn lực quốc tế; tiếp tục đẩy mạnh nghiên cứu khoa học về những tác động của cuộc cách mạng 4.0 đến công tác phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ; tiếp tục tổ chức biên dịch, biên soạn, chỉnh lý, bổ sung, số hóa hệ thống giáo trình, tài liệu dạy học đối với các bậc học, các chuyên ngành đào tạo, nhất là đối với hệ đào tạo chính quy trong ngành Công an; xây dựng Trung tâm Lưu trữ và Thư viện hiện đại; đổi mới tổ chức và hoạt động của Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy, trang thông tin điện tử theo tiêu chuẩn quốc gia, quốc tế để phục vụ công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học của nhà trường và của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy.

Sáu là, tăng cường các mối quan hệ, hợp tác với bên ngoài để không ngừng nâng cao năng lực, uy tín, vị thế, thương hiệu của nhà trường. Muốn vậy, cần phải tập trung thực hiện tốt các nội dung sau: tạo điều kiện thuận lợi về môi trường pháp lý và xã hội để các nhà đầu tư, các doanh nghiệp trong và ngoài nước liên kết, hợp tác đào tạo, chuyển giao công nghệ trong lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ cho nhà trường; gắn kết chặt chẽ giữa nhà trường với các đơn vị Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và các cơ quan chuyên trách trong công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và hoạt động thực tiễn; tăng cường quan hệ đối ngoại với các đối tác truyền thống, mở rộng quan hệ với các nước trong khu vực để đào tạo cán bộ, giáo viên, tiếp nhận nguồn viện trợ, phương tiện kỹ thuật phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ hiện đại, tiên tiến; tích cực tham gia các sự kiện quốc tế và khu vực về lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.

PV: *Xin cảm ơn Thiếu tướng Lê Quang Bốn! Trước thềm năm mới Xuân Canh Tý 2020, Tạp chí PC&CC kính chúc Thiếu tướng - Hiệu trưởng cùng gia đình Sức khỏe - Hạnh phúc - An khang - Thịnh vượng. Chúc Trường Đại học PCCC một năm gặt hái nhiều thành công!* ■

Học viên Trường Đại học PCCC trong giờ học Võ thuật Công an nhân dân. *Ảnh: Thái Thụy*

THIẾU TƯỚNG NGUYỄN TUẤN ANH – CỤC TRƯỞNG CỤC CẢNH SÁT PCCC&CNCH:

CHỈ THỊ 47- CT/TW ĐÃ ĐI VÀO CUỘC SỐNG, HUY ĐỘNG SỰ VÀO CUỘC CỦA CẢ HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ VÀ TOÀN DÂN THAM GIA CÔNG TÁC PCCC

LỆ HOA
(Thực hiện)

Ngày 25 tháng 6 năm 2015, Ban Bí thư Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam đã ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng cháy, chữa cháy (gọi tắt là Chỉ thị số 47). Sau 5 năm triển khai, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Chính phủ, Đảng ủy Công an Trung ương cũng như sự tham gia tích cực của cả hệ thống chính trị, công tác phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) đã đạt được những kết quả quan trọng. Nhân dịp năm mới Canh Tý 2020, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trò chuyện với Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH về những thành tựu đạt được sau 5 năm triển khai Chỉ thị số 47.

Phóng viên (PV): *Thưa Thiếu tướng, Chỉ thị số 47-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC thể hiện tầm nhìn chiến lược, sự quan tâm, chăm lo của Đảng đến tính mạng, tài sản của nhân dân trước nguy cơ đe dọa của tình hình cháy. Đến nay, Chỉ thị đã triển khai được gần 05 năm, đồng chí đánh giá như thế nào về những kết quả đã đạt được sau khi triển khai Chỉ thị số 47?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Trước tình hình cháy diễn biến phức tạp, gây thiệt hại nghiêm trọng đến tính mạng, tài sản của nhân dân và tài sản của nhà nước, ngày 25/6/2015 Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XII đã ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC (Chỉ thị số 47). Sau gần 5 năm thực hiện, có thể khẳng định Chỉ thị 47 đã đi vào cuộc sống, huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và toàn dân tham gia công tác PCCC, hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC được nâng cao; người đứng đầu ngày càng thấy rõ trách nhiệm trong việc tổ chức các hoạt động bảo đảm an toàn PCCC, góp phần kiềm chế số vụ và thiệt hại do cháy gây ra.

Ngay sau khi Chỉ thị 47 được phổ biến, các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể các cấp đã tổ chức quán triệt, xây dựng chương trình, kế hoạch cụ thể và thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện Chỉ thị. Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 1635/QĐ-TTg ngày 22/9/2015 kèm theo Chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 47; Đảng ủy Công an Trung ương xây dựng kế hoạch chỉ đạo thực hiện trong toàn lực lượng CAND và tổ chức hội nghị phổ biến, quán triệt tinh thần Chỉ thị; các Bộ, Ban, Ngành đã ban hành hơn 2.000 văn bản; tỉnh ủy, thành ủy, UBND các tỉnh, thành phố đã ban hành gần 1.000 văn bản, Công an các địa phương ban hành 3.000 văn bản thực hiện chỉ đạo của Ban Bí thư, Thủ tướng Chính phủ và Bộ Công an.

Công tác phối hợp giữa các Bộ, ngành, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ và UBND các địa phương được thực hiện thường xuyên, chặt chẽ, thường kỳ hàng năm tiến hành sơ kết, đánh giá tình hình và báo cáo kết quả về Bộ Công an, báo cáo Chính phủ theo quy định tại Quyết định 1635/QĐ-TTg. Các Bộ đã chủ động phối hợp với lực lượng Công an thực hiện công tác quản lý nhà nước về PCCC. Tiêu biểu, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính phối hợp với Bộ Công an xây dựng kế hoạch đầu tư cho công tác PCCC trong tổng thể kế hoạch đầu tư công trung hạn 2016-2020, đồng thời tăng cường khai thác nguồn vốn ODA và các nguồn viện trợ nước ngoài cho công tác này... Đặc biệt, Đảng đoàn Quốc hội đã chỉ đạo thực hiện giám sát. "Việc thực hiện pháp luật trong công tác PCCC giai đoạn 2014 – 2018". Tại kỳ họp thứ 8 Quốc hội khóa XIV đã thông qua Nghị quyết số 99/2019/QH14 về việc tiếp tục hoàn thiện, nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy và chữa cháy với những chỉ đạo cụ thể trong việc tiếp tục thực hiện Chỉ thị 47.

Trong công tác phòng ngừa, các cơ quan chức năng, các cấp, các ngành, các đơn vị, cơ sở đã tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật và kiến thức PCCC với nội dung sâu sắc, thiết thực, hình thức sinh động, phong phú như: tổ chức chương trình "trại hè lính cứu hỏa", công khai những công trình vi phạm quy định PCCC trên các phương tiện thông tin đại chúng, tuyên truyền về PCCC qua tin nhắn điện thoại, ký cam kết thi đua bảo đảm an toàn PCCC giữa các tập thể, đơn vị, tổ dân phố, cụm dân cư; định kỳ hàng năm phối hợp cùng Đài Truyền hình Việt Nam xây dựng Chương trình "Chúng tôi là lính cứu hỏa" tuyên dương những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong phong trào Toàn dân PCCC&CNCH và trong lực lượng Cảnh sát PCCC... Trong 5 năm trở lại đây, số lượng tin bài về PCCC xuất hiện trên các báo đài với tần suất lớn hơn gấp nhiều lần so với thời gian trước đó. Nhiều chương trình, chuyên trang, chuyên mục được chính quyền, Công an và cơ quan báo chí các địa phương đầu tư nghiêm túc, duy trì thường xuyên với chất lượng cao. Kết quả cho thấy, đại bộ phận người đứng đầu, người lao động và người dân đã tuân thủ nghiêm các quy định của pháp luật về PCCC&CNCH.

Phong trào Toàn dân PCCC&CNCH phát triển, lớn mạnh, từng bước nâng cao chất lượng hoạt động. Đã xuất hiện nhiều mô hình hay, tấm gương tiêu biểu với nhiều đóng góp cho công tác PCCC tại các nhà máy, xí nghiệp, khu dân cư. Hằng năm, lực lượng này đã phát hiện và dập tắt khoảng trên 50% số vụ cháy ngay từ khi mới phát sinh, không để xảy ra cháy lớn, thiệt hại nghiêm trọng, thực sự trở thành "cánh tay nối dài" của lực lượng Cảnh sát PCCC.

Công tác chữa cháy, CNCH có nhiều chuyển biến tích cực, nhiều vụ cháy được lực lượng Cảnh sát PCCC và nhân dân khống chế kịp thời, không để xảy ra cháy lan, cháy lớn; nhiều vụ cháy lớn đã được lãnh đạo Bộ Công an, lãnh đạo tỉnh ủy, thành ủy, UBND trực tiếp chỉ đạo chữa cháy và khắc phục hậu quả. Lực lượng Cảnh sát PCCC chính thức thực hiện công tác quản lý nhà nước về CNCH theo Nghị định số 83/2017/NĐ-CP ngày 18/7/2017 của Chính phủ, vai trò thường trực cứu nạn, cứu hộ từng bước được khẳng định, trở thành địa chỉ tin cậy của người dân khi chẳng may xảy ra tai nạn, sự cố (*trong gần 05 năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC đã tổ chức CNCH 10.150 vụ CNCH trực tiếp cứu 2.393 người; tìm được 1.281 thi thể người bị nạn bàn giao cho cơ quan chức năng xử lý. Điển hình như các vụ: Tìm kiếm nạn nhân trong vụ sập hầm than thổ phỉ, vụ lở đất ở Bản Khanh, huyện Tân Lạc, Hòa Bình; cứu nạn tại vụ sập nhà 42 Cửa Bắc, Hà Nội; Cứu 42 người dân bị mắc kẹt do lũ ở Lâm Đồng…).*

Việc xã hội hóa công tác PCCC&CNCH được các cấp, các ngành quan tâm, khuyến khích và nhân rộng. UBND các địa phương có cơ chế khuyến khích đầu tư, huy động nguồn lực xã hội cho công tác PCCC&CNCH; nhiều chủ cơ sở, chủ hộ gia đình chủ động bố trí kinh phí cho công tác PCCC, thực hiện nghiêm các quy định an toàn PCCC tại nơi làm việc, nơi sinh sống; nhiều người dân tự nguyện tham gia các hoạt động PCCC. Tiêu biểu như: Đội Chữa cháy thiện nguyện xã Hòa Lạc, huyện Phú Tân, tỉnh An Giang: xuất phát từ đặc điểm đường giao thông nhỏ hẹp, xe chữa cháy của lực lượng chuyên nghiệp không cơ động được, những người dân địa phương đã cùng nhau góp kinh phí cải tiến xe ô tô thông dụng thành xe chữa cháy, mua các thiết bị PCCC thành lập Đội Chữa cháy thiện nguyện. Sau khi được lực lượng Cảnh sát PCCC huấn luyện nghiệp vụ, Đội Chữa cháy này đã hoạt động rất hiệu quả, dập tắt nhiều vụ cháy ngay từ khi mới phát sinh, góp phần giữ vững an sinh và trật tự an toàn xã hội tại địa phương...

Công tác đối ngoại và hợp tác quốc tế trong lĩnh vực PCCC&CNCH được mở rộng, nhiều doanh nghiệp nước ngoài viện trợ phương tiện PCCC&CNCH cho lượng Cảnh sát PCCC với mục đích nhân đạo; hoạt động trao đổi đoàn với các nước bạn được thực hiện thường xuyên nhằm nâng cao kinh nghiệm, từng bước tiếp cận khoa học công nghệ hiện đại, tranh thủ xúc tiến đầu tư, thu hút ngồn vốn ODA và sự giúp đỡ của các tổ chức, doanh nghiệp nước ngoài.

Công tác đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện, nâng cao năng lực chiến đấu cho lực lượng Cảnh sát PCCC được tăng cường, nhất là tại các TP lớn như: Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Bình Dương, Quảng Ninh... Ở các địa phương này, cấp ủy, chính quyền địa phương thường xuyên quan tâm, bố trí nguồn kinh phí phục vụ công tác PCCC&CNCH. Lực lượng Cảnh sát PCCC đã được kiện toàn về mô hình, tổ chức, mở rộng tới cấp huyện (*theo Đề án 106 của Bộ*). Qua hơn 01 năm triển khai, bước đầu đã phát huy được hiện quả, thể hiện trong việc tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, huy động sức mạnh của các hệ lực lượng trong Công an nhân dân cùng tham gia vào công tác PCCC&CNCH; công tác nắm tình hình được thực hiện ngay từ địa bàn, cơ sở; mạng lưới các Tổ, Đội Cảnh sát PCCC&CNCH được mở rộng nâng cao hiệu quả chữa cháy, CNCH ngay từ ban đầu...

Những kết quả trên đã góp phần kiềm chế tình hình cháy, nổ, tai nạn sự cố và thiệt hại do cháy, nổ, tai nạn sự cố gây ra. Đặc biệt là số vụ cháy lớn, thiệt hại nghiêm trọng được kiềm chế ở mức từ 1 đến 3% tổng số vụ cháy hàng năm.

Bộ Công an và UBND TP Đà Nẵng tổ chức diễn tập phương án chữa cháy, tìm kiếm CNCH tại cụm công trình khách sạn Vinpearl Condotel Riverfront Đà Nẵng, trung tâm thương mại VinCom Ngô Quyền, chung cư cao cấp Azura, quận Sơn Trà, TP Đà Nẵng. *Ảnh: Mai Vinh*

PV: *Cùng với những thuận lợi và kết quả đáng ghi nhận, trong quá trình triển khai thực hiện Chỉ thị số 47 đã gặp những vướng mắc, khó khăn gì, thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Bên cạnh những thuận lợi, kết quả đạt được, trong quá trình triển khai thực hiện Chỉ thị số 47 và Quyết định số 1635 của Thủ tướng Chính phủ còn bộc lộ một số hạn chế, điển hình như: một bộ phận người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp chưa thực hiện đầy đủ trách nhiệm của mình, có tư tưởng còn cho rằng đây là trách nhiệm của lực lượng Cảnh sát PCCC; hầu hết các địa phương chưa ban hành quy định về việc xử lý các cơ sở không bảo đảm yêu cầu về PCCC được đưa vào sử dụng trước ngày Luật PCCC năm 2001 có hiệu lực; đa số các địa phương chưa ban hành quy định mức chi ngân sách địa phương cho hoạt động PCCC, mức hỗ trợ thường xuyên cho Đội trưởng, Đội phó Đội Dân phòng và PCCC cơ sở không chuyên trách; Bộ Giáo dục và Đào tạo chưa ban hành văn bản quy định về lồng ghép kiến thức, kỹ năng PCCC vào chương trình giảng dạy, hoạt động ngoại khóa trong nhà trường và cơ sở giáo dục khác; lực lượng dân phòng, PCCC cơ sở và chuyên ngành tỉ lệ thành lập thấp, hoạt động chưa hiệu quả, nhiều Đội PCCC cơ sở, dân phòng hoạt động mang tính hình thức, tổ chức chữa cháy ban đầu lúng túng và kém hiệu quả (tuy đã dập tắt trên 50% số vụ cháy xảy ra nhưng những vụ cháy lớn, gây thiệt hại nghiêm trọng đều do lực lượng này hoạt động không hiệu quả); còn tồn tại một số công trình chung cư, nhà cao tầng đã được chủ đầu tư đưa vào hoạt động nhưng chưa được nghiệm thu về PCCC, việc xử lý đối với các công trình này còn gặp nhiều khó khăn do phải thay đổi kết cấu xây dựng, kinh phí khắc phục lớn; việc huy động các nguồn lực đầu tư cho công tác PCCC còn khó khăn, chưa có cơ chế, chính sách cũng như sự hướng dẫn, chỉ đạo cụ thể, thống nhất từ Chính phủ đến các bộ ngành, địa phương về xã hội hóa công tác PCCC; nguồn kinh phí thu từ bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc để đầu tư cho công tác PCCC&CNCH còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu thực tế...

PV: *Thưa Thiếu tướng, để tiếp tục phát huy hiệu quả của Chỉ thị số 47, trong thời gian tới, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cần triển khai thực hiện những nhiệm vụ gì?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Thời gian tới, tình hình cháy, nổ vẫn sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường nhất là khi tình hình kinh tế, xã hội phát triển mạnh, tốc độ đô thị hóa ngày càng nhanh, số lượng các công trình xây dựng ngày càng nhiều, cùng với những tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu đang đặt ra những vấn đề mới trong công tác PCCC&CNCH cần các cấp ủy Đảng, chính quyền tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo. Để nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ tập trung tham mưu đề xuất và triển khai thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

Thứ nhất, tham mưu triển khai thực hiện chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đảng về sơ kết 05 năm thực hiện Chỉ thị số 47 để kiểm điểm, đánh giá kết quả đạt được, những hạn chế, nguyên nhân và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân, đồng thời xác định nhiệm vụ trọng tâm trong công tác PCCC giai đoạn tới. Triển khai hiệu quả Nghị quyết số 99/2019/QH14 của Quốc hội về tiếp tục hoàn thiện, nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực hiện chính sách, pháp luật về PCCC. Nghiên cứu, đề xuất trình Quốc hội sửa đổi, bổ sung Luật PCCC, hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về công tác CNCH, trình Chính phủ ký ban hành Nghị định thay thế Nghị định số 79/2014/NĐ-CP và tham mưu Bộ Công an ban hành một số văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành.

Thứ hai, tham mưu Bộ Công an đôn đốc các Bộ, ngành, địa phương xây dựng các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật địa phương về PCCC đối với một số loại hình cơ sở đặc thù; ban hành quy định về xử lý cơ sở không bảo đảm yêu cầu về PCCC được đưa vào sử dụng trước ngày Luật PCCC năm 2001 có hiệu lực; phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo hoàn thiện giáo trình, bài giảng bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH để lồng ghép vào chương trình học tập, hoạt động ngoại khóa trong nhà trường và các cơ sở giáo dục phù hợp với từng cấp học, ngành học, bắt đầu thực hiện từ năm học 2021 - 2022; phối hợp Bộ Công Thương nghiên cứu, rà soát, sửa đổi, bổ sung các quy định về bảo đảm an toàn PCCC trong sử dụng điện tại các cơ sở, hộ gia đình.

Thứ ba, kiện toàn lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH theo mô hình tổ chức mới, chú trọng phân công, phân cấp việc thực hiện các mặt công tác nghiệp vụ giữa Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH và Công an cấp huyện để tránh chồng chéo trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ; xây dựng các chỉ tiêu đối với từng mảng công tác nghiệp vụ cụ thể đối với từng địa phương; tiến hành tổng điều tra cơ bản, lập hồ sơ quản lý đối với 100% cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về PCCC và CNCH; xây dựng đề án "thí điểm giao một số nhiệm vụ PCCC và CNCH cho lực lượng bảo vệ dân phố".

Thứ tư, nâng cao hiệu quả công tác thanh tra, kiểm tra PCCC&CNCH; xử lý dứt điểm các công trình đang tồn tại vi phạm pháp luật về PCCC; tiếp tục công khai các dự án, công trình vi phạm quy định về PCCC trên phương tiện thông tin đại chúng. Kiên quyết tạm đình chỉ, đình chỉ công trình, dự án đang triển khai có vi phạm pháp luật về phòng cháy cho đến khi khắc phục hoàn toàn các sai phạm; chấm dứt tình trạng đưa cơ sở, công trình xây dựng vào sử dụng khi chưa được nghiệm thu về PCCC. Xử lý nghiêm tổ chức, cá nhân vi phạm pháp luật về PCCC và xem xét trách nhiệm người đứng đầu cơ quan, tổ chức có liên quan theo quy định của pháp luật.

Thứ năm, tham mưu Chính phủ chỉ đạo các Bộ, ngành quan tâm, đầu tư ngân sách xây dựng cơ sở vật chất, trang bị phương tiện và các điều kiện bảo đảm công tác PCCC và CNCH; chỉ đạo UBND các địa phương quan tâm huy động, bố trí nguồn vốn cho công tác PCCC&CNCH; ưu tiên đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, trung tâm chỉ huy điều hành chữa cháy, CNCH, mua sắm phương tiện, trang thiết bị hiện đại, phù hợp điều kiện Việt Nam; phối hợp các đơn vị liên quan lập quy hoạch hạ tầng về PCCC giai đoạn 2021 - 2030 tầm nhìn đến năm 2050 theo Quyết định số 995/QĐ-TTg ngày 09/8/2018 của Thủ tướng Chính phủ.

Thứ sáu, đẩy mạnh xã hội hóa công tác PCCC&CNCH, báo cáo Bộ đề xuất Chính phủ chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương có chính sách khuyến khích các tổ chức, cá nhân tham gia xây dựng, phát triển hạ tầng, nghiên cứu, chuyển giao công nghệ, sản xuất phương tiện, thiết bị PCCC&CNCH trong nước; tăng cường hợp tác quốc tế và trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm và nâng cao trình độ chuyên môn về PCCC&CNCH; nghiên cứu ứng dụng công nghệ trong lĩnh vực PCCC...

PV: *Xin chân thành cảm ơn Thiếu tướng! Kính chúc Đồng chí và gia đình một năm mới an khang, hạnh phúc.*■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH THỦ ĐÔ:

NHỮNG NGƯỜI LÍNH "ĐẾN ĐẦU TIÊN, VỀ SAU CÙNG"

MỘC MIÊN

Những ngày cuối tháng Chạp, hoa đào đón Xuân cùng hoa mùi già ngan ngát đã có mặt trên những chiếc xe đạp cũ kỹ, len lỏi trên những con phố Hà Nội, như mang mùa Xuân về từng ô cửa, từng mái nhà. Giữa thời khắc thiêng liêng chuyển mình của Hà Nội những ngày cuối năm ấy có những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH vẫn luôn âm thầm, "canh lửa" cho mảnh đất Thủ đô, góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, bảo vệ cho nhân dân vui Tết, đón Xuân.

Chúng tôi đến thăm Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội vào một chiều mưa Xuân rả rích. Cơn mưa Xuân đủ làm ướt màu áo xanh nhưng không ngăn cản được những người lính triển khai tập huấn nghiệp vụ chữa cháy và CNCH cho lực lượng Công an phường trên địa bàn hai quận Hoàn Kiếm và quận Thanh Xuân ngay tại trụ sở của đơn vị. Theo Thượng tá Phạm Trung Hiếu – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội: Hà Nội là địa phương đầu tiên trên toàn quốc tổ chức tuyên truyền tập huấn nghiệp vụ PCCC&CNCH cho 2.340 đồng chí thuộc lực lượng Cảnh sát khu vực và Công an cấp xã, gần 6.000 Công an xã bán chuyên trách thuộc Công an quận, huyện, thị xã trên địa bàn thành phố và đã thí điểm việc đưa Cảnh sát khu vực tham gia công tác PCCC tại 2 quận là Hoàn Kiếm và Thanh Xuân, trước mắt là để tăng cường lực lượng đảm bảo an toàn PCCC&CNCH cho nhân dân trong dịp Tết Nguyên đán Canh Tý 2020. Đơn vị hy vọng với việc triển khai thực hiện kế hoạch trên, lực lượng này sẽ trở thành cánh tay nối dài trong công tác PCCC của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, thực hiện nhiệm vụ nắm tình hình về PCCC&CNCH tại các cơ sở, khu dân cư trong phạm vi địa bàn được phân công phụ trách, đặc biệt là các cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ đan xen trong khu dân cư, hộ gia đình kết hợp sản xuất kinh doanh kịp thời; đồng thời tạo sự kết nối chặt chẽ trong công tác trao đổi thông tin giữa lực lượng Công an cấp xã với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an cấp huyện những năm tiếp theo.

Trong những năm qua, đặc biệt là ngay từ khi sáp nhập lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH vào Công an TP Hà Nội theo Đề án số 106 về kiện toàn tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; Quyết định số 4082 của Bộ Công an về việc sáp nhập Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội vào Công an TP Hà Nội và tổ chức thành Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH thuộc Công an TP Hà Nội và 30 Đội Cảnh sát PCCC&CNCH thuộc Công an 30 quận, huyện, thị xã. Được sự quan tâm của các cấp, các ngành, cùng với sự chỉ đạo quyết liệt, sát sao của lãnh đạo Thành ủy, HĐND, UBND Thành phố và Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an TP Hà Nội, công tác tuyên truyền phổ biến pháp luật và kiến thức về PCCC&CNCH được Công an TP Hà Nội đặt lên hàng đầu, là công tác mũi nhọn trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu cho Công an TP Hà Nội triển khai nhiều hoạt động như: tổ chức tuyên truyền, vận động nhân dân tự trang bị phương tiện PCCC&CNCH trên địa bàn; đăng ký mô hình, điển hình "tiến tiến về PCCC" năm 2019; tổ chức tuyên truyền tập huấn nghiệp vụ PCCC&CNCH cho lực lượng Dân phòng và bảo vệ dân phố; tổ chức cho 19.483 cơ sở và 127.841 hộ gia đình ký cam kết về đảm bảo an toàn PCCC; mở 4.212 lớp tuyên truyền về PCCC với 276.012 người tham dự; in ấn trên 356.600 tờ rơi, tài liệu phục vụ công tác tuyên truyền. Đặc biệt, đơn vị đã phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội tổ chức tập huấn nghiệp vụ PCCC cho gần 3.000 giáo viên các trường tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông và khoảng 2.000 Chủ Đầu tư, Ban Quản trị, Ban Quản lý của 939 tòa chung cư trên địa bàn thành phố...

Bên cạnh đó, Công an Thành phố phối hợp với Sở Thông tin và Truyền thông, các báo, đài của Trung ương và Hà Nội, Truyền hình Công an nhân dân, các cơ quan, đơn vị đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật về PCCC, tăng cường phối hợp, thường xuyên xây dựng các chuyên trang, chuyên mục tuyên truyền liên tục về công tác PCCC trên các phương tiện thông tin đại chúng đến mọi tầng lớp nhân dân Thủ đô; đấu tranh, phê phán các tổ chức, cá nhân vi phạm, công khai danh tính các cơ sở không đảm bảo an toàn về PCCC. Cụ thể phối hợp, cung cấp các tin bài, phóng sự tuyên truyền an toàn PCCC thường xuyên để phát sóng, phát thanh trên các Kênh thông tin: Đài PTTH Hà Nội; Kênh VOV Giao thông - Đài Tiếng nói Việt Nam; Bản tin 141 - Đài PTTTH Hà Nội; Alo 114 xin nghe - Báo ANTĐ - Báo Kinh tế & Đô thị - Báo Hà Nội mới, Trang Thông tin điện tử của Công an Thành phố, Trang Fanpage của Công an TP Hà Nội...

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội tập huấn nghiệp vụ PCCC cho Công an Quận Hoàn Kiếm và Thanh Xuân. *Ảnh: Chu Thúy*

Đơn vị cũng hướng dẫn các quận, huyện, thị xã xây dựng, củng cố, duy trì hoạt động của 2.711 Đội Dân phòng với 19.555 người và 713 Đội PCCC cơ sở với 103.913 người; tổ chức 2.301 lớp huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH cho 8.003

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội tham gia hội thao hưởng ứng ngày 4/10/2019. *Ảnh: Chu Thúy*

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô lên đường làm nhiệm vụ. *Ảnh: Chu Thúy*

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội tập huấn nghiệp vụ PCCC cho Công an Quận Hoàn Kiếm và Thanh Xuân. *Ảnh: Chu Thúy*

Đội PCCC cơ sở, cấp 71.258 giấy chứng nhận huấn luyện nghiệp vụ về PCCC; huấn luyện 2415 Đội Dân phòng, cấp 3.983 giấy chứng nhận huấn nghiệp vụ PCCC&CNCH. Qua các hình thức tuyên truyền đã tạo sự chuyển biến trong nhận thức của mọi tầng lớp nhân dân; đưa kiến thức pháp luật PCCC và kỹ năng PCCC, kỹ năng thoát hiểm, thoát nạn đến với mọi người một cách toàn diện, sâu, rộng; là cầu nối giữa lực lượng Cảnh sát PCCC với nhân dân. Để từ đó chính người dân có thể kịp thời phát hiện những sai phạm mất an toàn PCCC, đưa ra các kiến nghị đề xuất đến các cấp có thẩm quyền khắc phục những tồn tại thiếu sót về PCCC; thực hiện quyền giám sát đối với việc chấp hành các quy định của pháp luật về PCCC của người đứng đầu cơ quan tổ chức, chủ đầu tư các công trình, góp phần làm giảm các vụ cháy, nổ xảy ra.

Thượng tá Phạm Trung Hiếu cho biết: các hoạt động tuyên truyền của thành phố đều chú trọng đến việc tuyên truyền kỹ năng phòng, chống cháy, nổ và thoát nạn trong từng tình huống cụ thể để người dân biết cách xử lý khi gặp phải tình huống tương tự trong thực tế, từ đó chủ động đảm bảo tính mạng cho mình và những người xung quanh, giảm thiểu thiệt hại về vật chất do cháy, nổ gây ra. Nhiều hộ gia đình sau khi được tuyên truyền đã biết các kỹ năng thoát nạn cần thiết khi xảy ra cháy, nổ đồng thời tự trang bị phương tiện chữa cháy như: bình chữa cháy, mặt nạ phòng độc, hệ thống cảnh báo cháy nhanh…

Công tác thanh tra, kiểm tra an toàn PCCC cũng được tăng cường, đẩy mạnh. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an thành phố đã nghiêm túc tham gia đoàn kiểm tra liên ngành của Ban Chỉ đạo 197 Thành phố, tập trung vào các cơ sở trọng điểm, nhất là tại các khu nhà chung cư, nhà cao tầng, cơ sở kinh doanh karaoke, vũ trường, quán bar, cơ sở sản xuất, kho chứa tập trung nhiều hàng hóa dễ cháy, nổ, khu dân cư... Rà soát, lập danh sách các tòa nhà chung cư không đảm bảo, vi phạm quy định về PCCC, không mua bảo hiểm cháy, nổ... Đơn vị còn phối hợp với các sở, ban, ngành tổ chức kiểm tra liên ngành 768 lượt cơ sở; kiểm tra an toàn về PCCC 51.221 lượt cơ sở, lập 51.221 biên bản, phát hiện và kiến nghị cơ sở khắc phục 70.789 tồn tại, thiếu sót; ra quyết định xử phạt 5.754 trường hợp với số tiền phạt trên 28,3 tỷ đồng; tạm đình chỉ 182 lượt cơ sở, đình chỉ 125 lượt cơ sở; ban hành 9.972 công văn kiến nghị, yêu cầu cơ sở khắc phục…

Với mục đích tạo điều kiện thuận lợi hơn cho doanh nghiệp và nhân dân trong công tác giải quyết thủ tục hành chính, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an thành phố đã đẩy mạnh thực hiện Nghị định số 61 ngày 23/4/2018 của Chính phủ về thực hiện cơ chế một cửa, một cửa liên thông trong công tác giải quyết thủ tục hành chính; đồng thời, hướng dẫn Công an các quận, huyện, thị xã sử dụng biên bản kiểm tra về PCCC&CNCH trong hồ sơ đề nghị cấp giấy chứng nhận đủ điều kiện an ninh trật tự đối với các cơ sở thuộc ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện, quản lý nhà nước về PCCC&CNCH đối với cơ sở nằm trên địa bàn giáp ranh.

Cùng với việc làm tốt công tác tuyên truyền, công tác quản lý nhà nước về phòng cháy, công tác thường trực sẵn sàng chữa cháy, CNCH và học tập, tập luyện nghiệp vụ chữa cháy và CNCH cũng được các đơn vị thuộc Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng như các Đội Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các quận, huyện, thị xã trên địa bàn TP Hà Nội triển khai thường xuyên. Trong năm 2019, tình hình cháy, nổ trên địa bàn Thủ đô đã từng bước được kiểm soát. Lực lượng PCCC đã kịp thời điều động gần 5.700 lượt phương tiện cùng trên 38.500 lượt cán bộ, chiến sỹ đến hiện trường; trong đó, trực tiếp tổ chức chữa cháy 533 vụ, xử lý kịp thời hàng trăm vụ chập điện trên cột và sự cố, trong đó có những vụ cháy lớn như: vụ cháy kho, xưởng tại Trung Văn, Nam Từ Liêm; vụ cháy tại Công ty Cổ phần Bóng đèn phích nước Rạng Đông, Thanh Xuân tại quận Thanh Xuân...; trực tiếp tham gia CNCH 190 vụ, cứu được 201 người, tìm được 52 thi thể, góp phần đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn. Có thể nói, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC Thủ đô đã không quản ngại hiểm nguy, luôn là những người "đến đầu tiên, về sau cùng" sẵn sàng hy sinh thân mình để bảo vệ tài sản và tính mạng của nhân dân, giúp nhân dân vượt ứng phó, khắc phục hậu quả do cháy, nổ, thiên tai gây ra.

Đến nay, 100% các đơn vị thuộc Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an thành phố đã có trụ sở kiên cố, khang trang, đáp ứng sinh hoạt và chiến đấu cho cán bộ, chiến sỹ. Hiện tại, Công an Thành phố hiện có tổng số 214 xe, phương tiện phục vụ công tác chữa cháy, CNCH. Đặc biệt, để cơ động, tiếp cận, dập tắt được các vụ cháy trong ngõ nhỏ ngay từ ban đầu, đơn vị đã nghiên cứu, đề xuất cải tạo 02 mẫu xe máy công vụ thành xe máy phục vụ công tác chữa cháy trong những ngõ nhỏ. Với 4.539 các tuyến đường, phố, ngõ, ngách hẻm có chiều dài hơn 200m mà xe chữa cháy không thể lưu thông, di chuuyển và tiếp cận được thì những chiếc xe máy chữa cháy nhỏ, gọn, tính cơ động cao là giải pháp tối ưu khi xử lý cháy ban đầu tại Hà Nội. "Với những chiếc xe máy được trang bị đầy đủ thiết bị chữa cháy cơ bản thì việc tiếp cận ngõ nhỏ sẽ dễ dàng hơn. Phương tiện này khi di chuyển tới đám cháy với thời gian ngắn nhất, để tổ chức chữa cháy ban đầu hay phá dỡ cấu kiện, cứu người mắc kẹt trong đám cháy làm giảm đi nguy cơ cháy lớn gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản" – Thượng tá Phạm Trung Hiếu cho biết. Ý tưởng sáng tạo phục vụ nhiệm vụ chữa cháy, CNCH của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Nội đang được tiếp tục được nhân rộng và lan tỏa.

Bên cạnh đó, cùng với các lực lượng khác của Công an thành phố, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham gia phối hợp bảo vệ các hoạt động chính trị, văn hóa, xã hội diễn ra trên địa bàn thành phố đảm bảo an toàn, như: Tết Dương lịch và Tết Nguyên đán năm 2019; các Kỳ họp Quốc hội và HĐND Thành phố; Hội nghị lần thứ 10, 11 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII; Hội nghị Thượng đỉnh Mỹ - Triều Tiên; các hoạt động vui chơi của nhân dân Thủ đô dịp nghỉ lễ 30/4, 01/5, Quốc khánh 02/9; bảo vệ các Đoàn Lãnh đạo cấp cao, Nguyên thủ Quốc gia sang thăm chính thức Việt Nam và nhiều sự kiện quan trọng khác...

Thời điểm Tết Nguyên đán Canh Tý 2020 đang đến gần, đây là thời điểm dự báo số vụ cháy có chiều hướng gia tăng và diễn biến phức tạp, có thể gây hậu quả nghiêm trọng nên những người lính PCCC&CNCH Thủ đô càng ý thức và nỗ lực nâng cao trách nhiệm hơn. Hướng đến mục tiêu hạn chế thấp nhất nguy cơ cháy, nổ, tai nạn sự cố xảy ra, tích cực bảo vệ nhà nước và nhân dân trên địa bàn Thủ đô đón một cái Tết bình an trọn vẹn, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an TP Hà Nội đã đề ra các kế hoạch, phương án cụ thể và sẵn sàng lực lượng, phương tiện triển khai thực hiện nhằm đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các sự kiện văn hóa, chính trị, ngoại giao quan trọng của Đảng, Nhà nước và thành phố. Trên chặng đường với những bước tiến đầu tiên, có những thành tích nổi bật nhưng vẫn còn đầy những khó khăn và thách thức, lực lượng Cảnh sát PC&CC Thủ đô hôm nay nguyện viết tiếp những trang sử vẻ vang của thế hệ cha anh đi trước, lập nên nhiều chiến công xuất sắc, đảm bảo an toàn PCCC, góp phần bảo vệ vững chắc an ninh chính trị, giữ gìn trật tự an toàn xã hội để mãi mãi xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Thủ đô.■

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC

Dưới cái nắng Xuân ngọt ngào như rót mật của buổi sáng phương Nam, TP Hồ Chí Minh bắt đầu thức dậy! Những ngôi nhà, cao ốc nhô dần trong ánh bình minh, xa xa tiếng động cơ bắt đầu ồn ã, xe hàng tỏa về các chợ, tiếng còi, tiếng rao lanh lãnh của hàng quà sáng khuấy động khắp không gian, một ngày cuối năm ở Sài Gòn bắt đầu như thế!… Giữa nhịp sống năng động, ồn ã, có phần vội vàng của thành phố mang tên Bác có những con người thầm lặng, bảo vệ từng ngôi nhà, từng tài sản của người dân. Trong không khí những ngày giáp Tết, các anh – những cán bộ, chiến sỹ của lực lượng PCCC&CNCH TP Hồ Chí Minh vẫn túc trực, sẵn sàng chiến đấu với "giặc lửa", để mùa Xuân bình yên đến với mọi nhà.

SỨC BẬT CỦA MÙA XUÂN MỚI Ở THÀNH PHỐ MANG TÊN BÁC

BÍCH HÒA

Năm 2019 là một năm đặc biệt với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH TP Hồ Chí Minh bởi số vụ cháy trong năm qua đã giảm mạnh so với cùng kỳ năm 2018 với tỷ lệ 26,92%. Đây có thể coi là những thành quả ban đầu sau việc thực hiện sáp nhập lực lượng Cảnh sát PC&CC Thành phố vào Công an Thành phố đồng thời cũng đã thể hiện bản lĩnh chính trị, sự nỗ lực không ngừng của đội ngũ cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH thành phố trong việc khắc phục khó khăn, nhanh chóng ổn định tổ chức để bắt tay vào thực hiện nhiệm vụ Đảng, Nhà nước và nhân dân tin tưởng giao phó.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh phối hợp với Tổng kho Xăng dầu Nhà Bè tổ chức thực tập phương án chữa cháy và CNCH.
Ảnh: Minh Nghiêm.

Ngay từ khi sáp nhập, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH vào Công an TP Hồ Chí Minh theo Đề án số 106 về kiện toàn tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, mặc dù công tác sắp xếp cán bộ, phân công nhiệm vụ ban đầu còn bỡ ngỡ, triển khai các nhiệm vụ công tác gặp không ít khó khăn nhưng với quyết tâm cao, đội ngũ lãnh đạo đơn vị đã đưa ra nhiều giải pháp đồng bộ, từng bước, từng khâu, không làm xáo trộn hoạt động. Đến nay, bộ máy tổ chức mới đã ổn định, đi vào hoạt động nề nếp, từng cấp được phân công rõ ràng, nhanh chóng triển khai thực hiện hiệu quả các mặt công tác. Đồng chí Thượng tá Huỳnh Quang Tâm – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh cho biết: Năm 2019 vừa qua với quyết tâm tạo những bước đột phá mới để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, đặc biệt là đặt ra mục tiêu kéo giảm số vụ cháy, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã triển khai nhiều giải pháp, trong đó lấy tuyên truyền và kiểm tra, xử lý vi phạm là giải pháp trọng tâm.

Để thực hiện mục tiêu, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh tập trung nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, vận động người dân tham gia PCCC với nhiều hình thức, biện pháp phong phú. Phòng PCCC&CNCH thành phố đã chủ động tham mưu Công an Thành phố, hướng dẫn các đơn vị Công an quận, huyện xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC lồng ghép với việc xây dựng phong trào Toàn dân tham gia bảo vệ An ninh Tổ quốc, xây dựng "khu phố an toàn, khu dân cư an toàn và hộ gia đình an toàn", đồng thời tích cực tổ chức tuyên truyền sâu rộng về kiến thức, pháp luật PCCC cho các cơ quan, doanh nghiệp, người lao động. Với những cơ sở có nguy hiểm về cháy, nổ như: kho chứa hàng hóa, xưởng sản xuất, chợ, trung tâm thương mại, siêu thị, nơi vui chơi tập trung đông người trên địa bàn thành phố, đơn vị triển khai xây dựng và thực hiện chuyên đề tuyên truyền riêng. Đặc biệt, hiện nay, số lượng các chung cư, nhà cao tầng trên địa bàn thành phố ngày càng tăng, Phòng đã phối hợp với các đơn vị liên quan biên soạn các giáo trình, tài liệu phục vụ tổ chức tập huấn, hướng dẫn nghiệp vụ về các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH và đảm bảo an ninh trật tự, phòng chống tội phạm cho Ban Quản trị chung cư, lực lượng bảo vệ và các lực lượng khác có liên quan đối với chung cư, nhà cao tầng trên địa bàn thành phố.

Từ thực tế các vụ hỏa hoạn xảy ra trên địa bàn TP Hồ Chí Minh cho thấy, lực lượng chữa cháy tại chỗ đóng vai trò hết sức quan trọng và cần thiết, rút kinh nghiệm từ những năm trước, công tác PCCC tại chỗ một số nơi chỉ mang tính hình thức, lực lượng chữa cháy tại chỗ còn lúng túng về nghiệp vụ, phương án và thao tác chữa cháy, dẫn đến hiệu quả PCCC ban đầu thấp; ngay từ những ngày đầu năm 2019, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an thành phố đã chủ động triển khai các giải pháp để nâng tầm cả về chất và lượng đối với lực lượng Dân phòng cùng đội ngũ tại chỗ trong công tác PCCC cho phù hợp tình hình mới. Bên cạnh việc hướng dẫn Công an các quận, huyện tổ chức triển khai thực hiện các hoạt động tuyên truyền với nhiều nội dung, hình thức tuyên truyền phong phú thiết thực và đem lại hiệu quả cao như: tổ chức tuyên truyền miệng, tuyên truyền bằng hình ảnh trực quan, viết tin, đăng bài, clip, hội thi, loa phát thanh, diễn tập phương án, phát tờ rơi, cẩm nang an toàn PCCC… Cán bộ, chiến sỹ đơn vị cũng trực tiếp phối hợp với lực lượng PCCC của các quận huyện tổ chức các buổi nói chuyện, tuyên truyền, phổ biến kiến thức PCCC, tập huấn kỹ năng chữa cháy, thoát nạn cho chủ doanh nghiệp, cơ sở và người lao động, đặc biệt nhấn mạnh đến các nội dung liên quan quy định của luật về vai trò, trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong công tác PCCC, nhất là công tác phòng ngừa. Từ đó, nâng cao chất lượng PCCC, bảo đảm lực lượng PCCC tại cơ sở thực sự vững vàng về kiến thức nghiệp vụ PCCC, thực hành thuần thục thao tác, năng lực chữa cháy, nâng cao hiệu quả PCCC tại cơ sở, phát huy sức mạnh của phương châm 4 tại chỗ: "Chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện tại chỗ và hậu cần tại chỗ" và huy động sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị trong công tác PCCC, góp phần giữ gìn trật tự an toàn xã hội trên địa bàn TP Hồ Chí Minh.

Đoàn Kiểm tra Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hồ Chí Minh tiến hành tổng kiểm tra công tác PCCC đối với các chợ, siêu thị, trung tâm thương mại và các cơ sở vui chơi giải trí trong dịp Tết Nguyên đán.
Ảnh: Minh Nghiêm

Nhận định về vai trò và sự chuyển biến của cơ sở trong thời gian qua, Thượng tá Huỳnh Quang Tâm cho biết: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố đã tổ chức 7.635 lớp huấn luyện nghiệp vụ về PCCC. Nhờ đó, lực lượng PCCC tại chỗ đã kịp thời xử lý 4.650/6.245 sự cố về cháy, chiếm tỷ lệ 74,45% trên tổng số các sự cố về cháy trên địa bàn TP Hồ Chí Minh, đây là bước tiến rất lớn về phong trào Toàn dân PCCC trên địa bàn thành phố, không thể không ghi nhận và phát huy.

(Xem tiếp trang 19)

NHỮNG NGƯỜI LÍNH PCCC NƠI VÙNG TRỜI TÂY BẮC

LỆ TRÀ

"Tây Bắc ư? Có riêng gì Tây Bắc/ Khi lòng ta đã hóa những con tàu..." (Chế Lan Viên) Chuyến xe đêm muộn đưa chúng tôi về với vùng đất cuối trời Tây Bắc - Lai Châu vào những ngày giáp Tết. Thành phố Lai Châu hiện ra trong sương sớm với những công trình kiến trúc quy mô, những con đường rợp cờ đỏ sao vàng nổi bật giữa mênh mông xanh mướt của đồi núi, đất trời. Trên những đại lộ thênh thang, những cành đào rừng khoe sắc đợi người dân mua về trưng Tết, những góc đường với những chậu hoa mang sắc Xuân... Tất cả những sắc màu như tô điểm cho Lai Châu thêm rực rỡ và đầy sức Xuân!

Phòng Cảnh sát PCCC Lai Châu những ngày giáp Tết cũng không khác ngày thường là mấy, ngoài sân, những chiếc xe chữa cháy xếp hàng gọn gàng, được lau chùi bóng loáng, sẵn sàng chờ nhiệm vụ, những người lính trẻ măng tay lăng, tay vòi luyện tập những thao tác trong chiến đấu. Điều chúng tôi bất ngờ chính là trụ sở đóng quân của đơn vị, một không gian xanh hàng nghìn mét vuông với quy hoạch vườn – ao – chuồng khang trang, sạch sẽ, đường đi lối lại quy củ được kiến tạo bởi chính của những người lính phòng cháy. Đồng chí Thượng tá Phạm Văn Tuấn – Trưởng phòng PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu tự hào giới thiệu với chúng tôi: Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Lai Châu chính thức chuyển về trụ sở mới này vào năm 2015. Để có cơ ngơi như hiện nay là bàn tay, tâm sức của tất cả các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị khai phá, vận chuyển đất màu, cải tạo từng mét vuông đất.

Là đơn vị chủ lực trong triển khai PCCC&CNCH ở một tỉnh miền núi biên giới còn nhiều khó khăn, trong những năm qua, được sự quan tâm đặc biệt của Đảng, Nhà nước trong lãnh đạo, chỉ đạo, sự đoàn kết thống nhất của Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trên địa bàn tỉnh, công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Lai Châu đã có nhiều chuyển biến tích cực. Ngay từ đầu năm 2019, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh đã tham mưu với Công an tỉnh, UBND tỉnh ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn các sở, ban, ngành, đoàn thể, UBND các huyện, thành phố tăng cường các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH. Cùng với đó, triển khai kế hoạch, chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TT của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC; phối hợp với các sở, ngành liên quan và UBND các huyện, thành phố tiến hành tổng kiểm tra an toàn PCCC đối với các cơ sở trọng điểm về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao, các cơ sở có quy mô lớn trên địa bàn tỉnh. Trong năm, Phòng PCCC&CNCH đã phối hợp với các sở, ngành chức năng tổ chức kiểm tra 799 lượt cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC; kiểm tra các điều kiện an toàn PCCC đối với 52 lượt phương tiện vận chuyển chất, hàng nguy hiểm về cháy, nổ. Trong quá trình kiểm tra đã tập trung làm rõ trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở và các cá nhân trong việc chấp hành các quy định của pháp luật về PCCC cũng như việc thực hiện các yêu cầu, kiến nghị của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH về đảm bảo an toàn PCCC tại các cơ sở. Kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm, kiên quyết đình chỉ, đình chỉ hoạt động đối với cơ sở không đảm bảo an toàn PCCC.

Những ngày giáp Tết cũng chính là thời điểm những người lính chữa cháy Lai Châu nêu cao tinh thần cảnh giác, sẵn sàng phục vụ nhân dân. Theo đó, các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị được tăng cường đi kiểm tra an toàn PCCC&CNCH đối với các cơ quan, doanh nghiệp, các cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ, đặc biệt là các chợ đầu mối, các trung tâm thương mại, các phương tiện giao thông cơ giới, vận chuyển hành khách; vận chuyển chất, hàng nguy hiểm về cháy, nổ trên địa bàn tỉnh. Nhiều cán bộ được tăng cường xuống cơ sở, các địa bàn trọng điểm dễ xảy ra cháy, nổ tuyên truyền, vận động cũng như kiểm tra, nhắc nhở nhân dân nâng cao ý thức, chủ động trang bị các phương tiện, dụng cụ phòng, chống cháy, nổ, nhất là các khu dân cư, các hộ sản xuất kinh doanh, những hộ buôn bán vật liệu dễ cháy bằng nhiều hình thức và nội dung phong phú. Theo đồng chí Phạm Văn Tuấn: một trong những khó khăn rất lớn trong công tác tuyên truyền PCCC ở Lai Châu là giao thông đi lại khó khăn do địa hình chia cắt phức tạp, nguồn thu ngân sách địa phương phụ thuộc nhiều vào sự hỗ trợ của Trung ương nên việc bố trí kinh phí cho công tác PCCC&CNCH còn hạn chế; tập quán đốt nương làm rẫy của một bộ phận đồng bào dân tộc vẫn còn và đặc biệt nhận thức về công tác PCCC của người dân, đặc biệt là đồng bào dân tộc rất thấp... Chính vì vậy, Phòng đã chủ động phối hợp với Công an huyện, cấp ủy, chính quyền từ huyện đến xã quan tâm công tác tuyên truyền, phân công cán bộ, chiến sỹ phụ trách địa bàn kịp thời nắm bắt tình hình, tham mưu cho địa phương các nhiệm vụ liên quan đến công tác PCCC, tích cực tuyên truyền tới bà con về các quy định, Luật PCCC, khuyến cáo người dân chú ý an toàn trong việc sử dụng điện và lửa trần trong sinh hoạt gia đình. Bên cạnh đó, đơn vị cũng ký quy chế phối hợp với Báo Lai Châu, Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh xây dựng các phóng sự tuyên truyền về công tác PCCC mùa hanh khô; công tác PCCC dịp Tết Nguyên đán; phóng sự chuyên đề PCCC chợ, trung tâm thương mại, các cơ sở kinh doanh...

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu tổ chức huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Dân phòng.
Ảnh: Trà My

Trầm ngâm bên chén trà còn ấm nóng, Thượng tá Phạm Văn Tuấn cho biết: bên cạnh công tác PCCC, công tác CNCH ở Lai Châu cũng đang là một trong những trăn trở lớn của các anh. Lai Châu những năm gần đây liên tiếp xảy ra những hiện tượng thiên tai bất thường như: lũ lụt, cháy rừng, sạt lở đất đá... gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản, ảnh hưởng trực tiếp tới sản xuất và đời sống của nhân dân. Như trận mưa lũ lịch sử ở huyện Sìn Hồ năm 2018 là trận mưa lớn nhất trong vòng 28 năm qua, mưa lũ đến nhanh với cường độ mạnh đã làm 17 người chết và mất tích, thiệt hại tài sản hơn 114 tỷ đồng, trong đó có 490 hộ dân bị ảnh hưởng. Mặc dù đơn vị đã nhanh chóng triển khai thực hiện các hoạt động CNCH nhưng do lũ lớn đến nhanh, bất ngờ trong khi số lượng cán bộ, chiến sỹ thực hiện công tác CNCH mỏng và phương tiện CNCH còn thiếu, nên việc tiếp cận vùng lũ để ứng cứu kịp thời bị hạn chế rất nhiều, chưa kể đến cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị liên tục phải giải quyết nhiều vụ CNCH trong thời gian ngắn, dẫn đến công tác cứu người, cứu tài sản còn lúng túng chưa đạt được hiệu quả cao nhất. Bên cạnh đó, những năm gần đây, hàng chục nhà máy thủy điện đã được xây dựng và hoạt động trên địa bàn tỉnh Lai Châu cũng như các dự án các công trình thủy điện chuẩn bị thi công xây dựng nhưng chỉ có 01 nhà máy thủy điện nằm trong phạm vi bảo vệ của lực lượng chữa cháy chuyên nghiệp (bán kính 5km) và phương tiện chữa cháy, CNCH có thể tiếp cận kịp thời là Nhà máy Thủy điện Lai Châu công suất lắp máy 1.200MW. Các nhà máy còn lại đều xây dựng cách xa trung tâm, khoảng cách đến Đội Chữa cháy chuyên nghiệp gần nhất 40km, xa nhất khoảng 150km, đường giao thông đi lại khó khăn, nhiều nơi phương tiện chữa cháy không thể tiếp cận được. Trong khi đó, hệ thống tổ chức lực lượng CNCH của Cảnh sát PCCC&CNCH Lai Châu còn non trẻ, mỏng về số lượng, thiếu về trang thiết bị phương tiện và đặc biệt là thiếu về kinh nghiệm trong xử lý các vụ CNCH khi xảy ra thiên tai, thảm họa như sự cố cháy, nổ, CNCH tại các thủy điện. Nếu trường hợp nếu xảy ra cháy, nổ, tai nạn, sự cố ở các công trình này việc tổ chức công tác chữa cháy, CNCH sẽ gặp nhiều khó khăn, hầu hết phải trông chờ vào lực lượng PCCC cơ sở. Đây là thách thức không nhỏ, một bài toán khó đặt ra của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Chính vì vậy, từ khi xây dựng các thủy điện đến nay, đơn vị đã thường xuyên tổ chức tập huấn, hướng dẫn cho cán bộ, công nhân viên các nhà máy thủy điện Lai Châu và lực lượng PCCC cơ sở, với hy vọng hạn chế nguy cơ xảy ra cháy, nổ đến mức thấp nhất.

Cùng nhau thưởng thức bữa cơm đầm ấm cùng các chiến sỹ PCCC Lai Châu ngay tại bếp ăn đơn vị. Rau xanh, thịt gà, thịt lợn… đều là những sản vật do chính tay những người lính nơi đây vun trồng, chăm sóc. Đại uý Nguyễn Quỳnh Nga – Đội trưởng Đội Tham mưu, cô gái hiếm hoi của lực lượng Cảnh sát PCCC Lai Châu chia sẻ: Ngoài thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh chủ động tăng gia sản xuất, cải thiện bữa ăn hàng ngày. Không cần hô hào, nhắc nhở hay sự giám sát của cấp trên, đúng 6 giờ đến 7 giờ vào buổi sáng, chiều từ 17 giờ đến 18 giờ, anh em cán bộ trong đơn vị người nào việc nấy tại khu tăng gia sản xuất. Mùa nào thức nấy su su, su hào, bắp cải, cải xanh, bầu, bí, mướp… nên bữa ăn của cán bộ, chiến sỹ đều rất phong phú và đảm bảo lượng. Đây không chỉ là một trong những hình thức rèn luyện sức khỏe còn tăng cường sự đoàn kết trong cán bộ, chiến sỹ của đơn vị. Ngoài trồng rau, Phòng còn đầu tư kinh phí xây dựng 3 gian chuồng nuôi lợn, huy động cán bộ, chiến sỹ ủng hộ ngày công, thuê máy xúc đào ao, dẫn nước về thả cá; tận dụng diện tích mặt nước và khoảng đất nhỏ nuôi thêm vịt, gà; trồng cây ăn quả quanh khuôn viên đơn vị như: dâu, đào, ổi, mít, chuối, đu đủ, nho… tạo cảnh quan xanh - sạch - đẹp. Đến nay, đơn vị có 1.000m^2 rau xanh các loại, hàng trăm con gia súc, gia cầm, 1.000m^2 mặt nước thả cá, 70 gốc cây ăn quả. Đảm bảo 100% rau xanh, 70% thực phẩm tươi sống bổ sung bữa ăn cho cán bộ, chiến sỹ.

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu tăng gia sản xuất tại đơn vị. Ảnh: Trà My.

Bởi đặc thù của công việc, trực Tết sớm đã thở thành quen thuộc đối với những người lính PCCC. Để bảo đảm quân số trực 24/24 giờ theo quy định, cùng với việc sẵn sàng lực lượng, phương tiện chữa cháy và CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu đã tổ chức cho cán bộ, chiến sỹ đón Tết tại đơn vị để anh em vơi đi phần nào nỗi nhớ nhà. Bên mâm cơm đón Giao thừa, với chiếc bánh chưng xanh, các món ăn do chính tay những người lính chuẩn bị, họ quây quần bên nhau, cùng nhắc lại những kết quả của một năm đã qua và hướng tới một năm mới với hy vọng được "thất nghiệp". Chia tay những người lính PCCC Lai Châu, chúng tôi tin tưởng với sự quan tâm của các đồng chí lãnh đạo tỉnh, cùng với nỗ lực khắc phục khó khăn của tập thể cán bộ, chiến sỹ đơn vị, sự chung tay góp sức ủng hộ của đồng bào các dân tộc địa phương, những trăn trở trong công tác PCCC&CNCH của những người lính PCCC Lai Châu sẽ có phương hướng khắc phục, đem lại sự bình yên cho mảnh đất địa đầu vùng Tây Bắc của Tổ quốc.■

Xuân trên đảo Cô Tô nhớ Bác

"Đất mẹ nghìn năm tự xé mình ra
Cho ta biển, cho ta trời, cho ta ngàn vạn đảo"…

Hai câu thơ âm vang hào hùng của nhà thơ Trần Anh Trang trong bài "Tượng Bác Hồ trên đảo Cô Tô" như một lời khẳng định đanh thép về chủ quyền lãnh thổ Việt Nam. Mỗi tấc đất, tấc trời, tấc biển đều là máu, là thịt của mẹ sinh ra. Hà Nội cách Cô Tô 260km với 8 giờ hành trình từ sáng sớm bằng ô tô là đã có thể đứng dưới chân bức Tượng đài Bác Hồ tạc bằng đá granit giữa biển trời địa đầu Tổ quốc. Bác đứng đó uy nghiêm, lưng tựa núi, gương mặt hướng ra Biển Đông bao la, tay phải giơ cao vẫy chào như chở che cho vùng đất và biển trời nơi đây.

Lịch sử ghi lại rằng từ năm 1832, Nguyễn Công Trứ với cương vị Tổng đốc Hải An (Hải Dương, An Quảng) đã xin triều đình cho thành lập làng xã, cắt cử người cai quản. Làng đầu tiên được Nguyễn Công Trứ đặt tên là làng Hướng Hóa. Lập đồn Hướng Hóa canh phòng giặc biển. Ngày nay, Cô Tô là một huyện đảo thuộc tỉnh Quảng Ninh, một quần đảo khoảng 50 đảo lớn nhỏ, với 1.500 hộ dân gần 6.000 nhân khẩu, giữ vị trí chiến lược trong vùng biển Đông Bắc của Tổ quốc. Đứng giữa khuôn viên diện tích rộng tới 62.500m^2 với các hạng mục tượng đài, đền thờ, nhà lưu niệm, ao cá, hệ thống hồ điều hòa…, mà không thôi nhớ về Người.

Ngày 9/5/1961, lần đầu đến Cô Tô, Bác Hồ đã đi thăm đồng muối, bới khoai cùng nông dân trên ruộng, thăm hỏi gia đình thuyền chài. Bà con các dân tộc trên đảo quây quần quanh Người cảm động chuyện mà không nói được nên lời. Người nói: "Thủ đô Hà Nội tuy xa các đảo, nhưng Đảng và Chính phủ luôn quan tâm đến đồng bào các đảo và mong đồng bào đoàn kết cố gắng tiến bộ". Yêu kính Bác, chính quyền và người dân nơi đây đã xin dựng tượng Người để ngày ngày được ở bên Người. Lúc đầu tượng Bác được dựng bán thân bằng chất liệu thạch cao, tay phải giơ lên vẫy chào như hình ảnh Người tươi cười vẫy chào nhân dân khi tới thăm đảo. Đây là bức tượng đài đầu tiên và duy nhất được Bác Hồ cho phép dựng lúc Người còn sống. Ông Nguyễn Đức Lựu một trong ba người làm bức tượng đó đang sống ở Thành phố Hạ Long kể rằng, Bác Hồ đã vỗ vai Chủ tịch tỉnh bấy giờ là ông Hoàng Chính và nói vui rằng: "*Chú giấu tôi ở đảo Cô Tô phải không?*" khi ông Chính về Hà Nội thăm Bác.

Bức tượng bán thân ấy vào đầu năm 1976 được dựng lại bằng tượng toàn thân đúc bê tông cốt thép, do nhà điêu khắc Nguyễn Văn Quế sáng tác. Vượt biển bằng tàu gỗ chạy chậm, sóng xô chao đảo mới đặt chân đến đảo. Cô Tô nghèo và hoang vu. Ngoài trồng lúa, hoa màu, làm muối, đánh bắt hải sản nhỏ lẻ, đã có dự án nuôi trai lấy ngọc. Đến năm 1996, kỷ niệm lần thứ 106 Ngày Sinh nhật Bác, bức tượng bê tông cốt thép đó được tạc lại nguyên mẫu bằng đá granit.

Hôm nay, vùng đảo Cô Tô đang dần được nối liền nhờ những chuyến tàu thủy cao tốc, tấp nập suốt ngày đêm, nhờ điện thoại di động cùng Internet, và không phải ai cũng biết Cô Tô là hòn đảo phủ sóng Wifi đầu tiên của tỉnh Quảng Ninh và cả nước. Năm 1994, Cô Tô thành lập huyện đảo sau khi tách khỏi huyện Vân Đồn và từ đấy đến nay được Đảng, Nhà nước đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng cùng với việc ban hành nhiều cơ chế chính sách nhằm khuyến khích nâng cao đời sống vật chất tinh thần cho cán bộ, chiến sỹ và nhân dân các dân tộc trên huyện đảo. Vào chiều ngày 16/10/2013, dòng điện lưới quốc gia vượt gần 60km qua các đảo đá và biển cả mênh mông chính thức thắp sáng huyện đảo tiền tiêu của Tổ quốc.

Đã một thời Cô Tô nuôi trai ngọc và khai thác hải sản nhưng giờ nó chỉ còn phục vụ tại chỗ cho khách du lịch mà thôi. Lượng khách du lịch ra Cô Tô mỗi năm một tăng, nhiều ngư dân bỏ lưới, nông dân rời ruộng, chính thức trở thành người làm du lịch và ngành này ở Cô Tô bắt đầu khởi sắc.

Trạm Hải đăng Cô Tô là một điểm tham quan lý tưởng cho du khách để có thể ngắm nhìn toàn bộ đảo Cô Tô xinh đẹp từ trên cao. Cô Tô có nhiều bãi biển đẹp. Bãi Bác Hồ được nhiều người biết đến nhất do gần khu dân cư. Bãi biển dài và sạch sẽ, nhà cửa sầm uất, có chợ, chuỗi cửa hàng, quán xá. Bên bờ biển là một rừng thông xanh mát. Có con đường lát gạch đỏ dài khoảng 2km chạy men theo bờ cát. Người ta gọi đó là "Đường Tình yêu". Con đường rất thơ mộng, du khách có thể vừa đi dạo vừa nghe sóng vỗ cùng tiếng rì rào của hàng phi lao hai bên đường. Hoặc cặp đôi trên xe đạp đôi thong dong lướt. Nhưng đẹp và hoang sơ nhất trên đảo Cô Tô lớn là bãi Vàn Chải và bãi Hồng Vàn. Bãi Vàn Chải nằm ở phía tây đảo với bờ biển uốn cong bãi cát mịn trắng tinh. Sóng vừa đủ lớn để cho ta nô đùa thư giãn. Bãi Hồng Vàn lại mang vẻ đẹp khác với chiều dài 2km nằm ở phía đông đảo, hầu như không có tàu thuyền neo đậu, nước lặng êm ả lăn tăn như nước mặt hồ bởi có đảo Thanh Lân trải dài nằm chắn gió từ ngoài biển thổi vào. Bờ biển hoang sơ nước biển xanh và trong vắt nhìn thấu cát đáy. Có một hiện tượng vô cùng thú vị mà chỉ độc nhất ở bãi biển này có được là đến buổi chiều tối thì những con sóng đột nhiên chuyển sang màu hồng. Du khách sẽ cảm thấy thích thú khi được đi chân trần trên cát, để những làn gió biển nhẹ nhàng lùa vào mái tóc trên đầu, và để những làn sóng lăn tăn vỗ về dưới chân tựa như bàn chân.

Cầu My, không phải là chiếc cầu mang tên My, mà là toàn bộ khu vực rộng đá chồi có hình dạng giống hình đuôi chuột hướng ra biển nằm phía nam đảo Cô Tô lớn với hệ thống đá trầm tích được bào mòn qua hàng vạn năm bởi nước biển tạo sinh. Các lớp đá nhấp nhô ẩn hiện trong các lớp sóng biển xanh như nhuộm phẩm. Đá xếp tầng tầng mang nhiều hình thù kỳ thú và màu sắc biến ảo dưới nắng trời tựa kính vạn hoa khiến cả khu vực lung linh như một bức tranh sống động về quá trình kiến tạo của thiên nhiên. Đây là điểm có cảnh quan kỳ vĩ nhất. Từ một điểm cao xa ngoài bãi đá ta có thể ngắm nhìn toàn cảnh quan khu vực Cầu My này và liên tưởng như đang ở bên bờ Địa Trung Hải nếu ai đã tới đó hoặc xem phim trên màn ảnh nhỏ.

Tượng Bác Hồ trên đảo Cô Tô. *Ảnh: Tư liệu*

Bãi Đầu Rồng, đảo Cô Tô. *Ảnh: Tư liệu*

Bình minh trên đảo Cô Tô. *Ảnh: Tư liệu*

Cô Tô là vùng biển đảo giàu tiềm năng để phát triển du lịch với môi trường trong lành, con người thân thiện, những bãi biển đẹp chạy dài lút tầm mắt và còn nguyên vẻ hoang sơ cùng nhiều loài hải sản quý hiếm. Về định hướng thì Cô Tô được xác định phát triển thành khu du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, biển đảo cấp quốc gia gắn với khu du lịch sinh thái biển đảo cao cấp Vân Đồn, đưa Cô Tô trở thành một trọng điểm du lịch trong quần thể du lịch Cát Bà - Hạ Long - Vân Đồn - Cô Tô - Móng Cái - Trà Cổ với đa dạng các loại hình du lịch, thể thao và vui chơi giải trí cả trên biển và trên đảo. Tàu thủy cao tốc đưa khách từ đất liền đến với đảo. Hơn trăm ô tô điện sẵn sàng đưa du khách về khách sạn và đến từng bãi biển.

Mùa Xuân đã về trên đảo Cô Tô. Nắng gió reo vui nơi hòn đảo địa đầu Tổ quốc, những con thuyền vượt trùng dương ra khơi, nghe thấy bình yên ở trong tim khi hướng về Cô Tô:

Sau một ngày đường biển xa xôi…
Giữa trùng khơi lại được gặp Người
Nơi ngút mắt chỉ có trời với nước
Tưởng bồn chồn cả cánh hải âu…
(Trần Anh Trang)

NGUYÊN VŨ

LAI CHÂU:

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC CHỢ NHỮNG NGÀY GIÁP TẾT

TRÀ MY – LỆ HOA

Theo chân những người lính PCCC Lai Châu đi kiểm tra an toàn PCCC chợ trên địa bàn những ngày giáp Tết, chúng tôi có dịp được sống trong không khí chợ phiên của những ngày Xuân nơi vùng trời Tây Bắc. Chợ Lai Châu như một "bức tranh" vẽ những nét sinh hoạt văn hóa đặc sắc của người dân vùng cao Tây Bắc, bà con đem đến đây đủ các loại hàng hoá, đặc sản của các bản làng với gạo, ngô, gà, lợn, mật ong, măng, thổ cẩm..., khiến khu chợ nào cũng nhộn nhịp, đông vui.

Nhộn nhịp chợ phiên San Thàng ngày giáp Tết.
Ảnh: Hoàng Hương

Tết Nguyên đán cận kề nên nhu cầu mua sắm bắt đầu nhộn nhịp, tại các chợ, trung tâm thương mại, siêu thị, cửa hàng bách hóa, trung tâm buôn bán trên địa bàn TP Lai Châu đâu cũng tấp nập người dân mua bán, sắm Tết. Để phục vụ nhu cầu của người tiêu dùng, các tiểu thương ở các điểm chợ đều dự trữ khá lớn lượng hàng hóa, điều này làm gia tăng nguy cơ xảy ra cháy, nổ gây thiệt hại sẽ rất nặng nề. Do đó, việc kiểm tra, tăng cường tuyên truyền là những biện pháp được Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu tích cực triển khai để đảm bảo an toàn về công tác PCCC&CNCH thời gian trước, trong và sau Tết Canh Tý 2020. Theo thống kê của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu, trên địa bàn tỉnh Lai Châu hiện nay có khoảng 13 chợ; trong đó có 06 chợ do Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH quản lý và có 07 chợ cấp huyện, thành phố quản lý. Trong dịp Tết, hoạt động kinh doanh, buôn bán tại các chợ này đều gia tăng so với ngày thường với lượng hàng hóa dồn về nhiều, lưu lượng người mua sắm tăng đột biến, kết hợp với khí hậu hanh khô và nhiều yếu tố chủ quan là điều kiện dẫn đến cháy, nổ.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu hướng dẫn, kiểm tra an toàn PCCC tại các chợ dịp giáp Tết. *Ảnh: Trà My.*

Khu chợ đầu tiên chúng tôi đến kiểm tra là Chợ Trung tâm TP Lai Châu. Chợ đã được xây dựng nhiều năm nay, trước đây là khu chợ cũ, các hộ dân thường lo lắng về nguy cơ cháy, nổ, mất an toàn do đã xuống cấp, tuy nhiên đến cuối năm 2017, khu chợ cũ và chợ tạm siêu thị, cửa hàng bách hóa, trung tâm buôn bán được tháo dỡ để chờ phương án xây chợ mới. Trong khu chợ chính có trên 70 ki - ốt bán hàng. Ban Quản lý chợ cho biết: đơn vị đã cho sửa sang lại hệ thống đường điện, dây chằng mái để đảm bảo an toàn PCCC điện, đồng thời các hộ kinh doanh đã được các cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tuyên truyền, hướng dẫn về công tác PCCC. Đối với hệ thống điện có công tơ tổng trước khi đóng chợ sẽ được ngắt. Các tiểu thương trong chợ cũng ý thức được phải thực hiện tốt công tác PCCC để bảo vệ tài sản của mình. Theo đồng chí Thượng tá Phạm Văn Tuấn – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu: Cùng với Chợ Trung tâm Thành phố, các khu chợ như: Chợ phường Quyết Thắng, Chợ San Thàng và các điểm chợ tập trung ít người như: Chợ Tân Phong, Chợ Trung tâm thương mại… đều được đầu tư xây dựng đã lâu, do vậy, hệ thống PCCC chưa được đầu tư đồng bộ, song các Ban Quản lý chợ cũng đã thành lập các Đội PCCC tại chỗ, trang bị các bình chữa cháy, đối với các hộ kinh doanh cũng đã nhận thức được về công tác PCCC và nâng cao ý thức về PCCC.

Đến chợ đầu mối Lai Châu thuộc phường Đông Phong, TP Lai Châu, theo quan sát của chúng tôi, trong chợ không có các hiện tượng thờ cúng, thắp hương, đốt vàng mã; các quầy, sạp hàng tại chợ đều thực hiện nghiêm các quy định về phòng chống cháy, nổ. Bảng nội quy tại chợ kinh doanh được niêm yết cũng quy định rõ nội dung PCCC như: nghiêm cấm việc thờ cúng đốt nhanh, đèn vàng mã, đun nấu dưới mọi hình thức; khi mất điện hoặc nghỉ bán, hoặc ngắt tất cả các thiết bị tiêu thu điện, không câu mắc, sử dụng điện không đảm bảo an toàn... nhằm hạn chế thấp nhất nguy cơ cháy, nổ có thể xảy ra. Ban Quản lý chợ cho biết: chợ đầu mối Lai Châu mới đi vào hoạt động gần 2 năm, do Công ty TNHH số 10 Lai Châu làm chủ đầu tư do vậy cũng đã được đầu tư hệ thống PCCC chuẩn theo quy định của Luật PCCC như: đảm bảo khoảng cách an toàn về PCCC, ngăn cháy, chống cháy lan, bậc chịu lửa của các hạng mục công trình, có bố trí hệ thống báo cháy tự động, hệ thống chữa cháy, điện, chống sét; hệ thống đường, lối thoát nạn, điện chiếu sáng sự cố chỉ dẫn thoát nạn… Bên cạnh đó, Ban Quản lý chợ đầu mối tỉnh Lai Châu luôn chú trọng công tác đảm bảo an toàn vệ sinh lao động, PCCC, coi đây là nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu trong hoạt động sản xuất, kinh doanh ở chợ. Bà Ngô Thị Nga - Trưởng ban Quản lý chợ đầu mối tỉnh Lai Châu chia sẻ: chợ có hơn 200 hộ đang kinh doanh buôn bán nên hàng hóa thường xuyên được tập kết về chợ với số lượng rất lớn. Trong chợ được bố trí lắp đặt đủ các phương tiện chữa cháy tại chỗ như: bể chứa nước dự phòng với khối lượng 400m^3, 2 họng chữa cháy và nhiều thiết bị, dụng cụ chữa cháy khác. Ban Quản lý chợ thường xuyên tổ chức các đợt kiểm tra đột xuất việc chấp hành các quy định về phòng chống cháy, nổ ở các sạp, ki-ốt có khả năng xảy ra cháy, nổ cao như: quần áo, giày dép, hàng nhang, hàng giấy... Bố trí cán bộ tuyên truyền nguy cơ và các biện pháp PCCC trên hệ thống loa phát thanh của chợ, nhắc nhở bà con tiểu thương chấp hành nghiêm các quy định về PCCC, từng bước nâng cao ý thức của các tiểu thương trong công tác phòng chống cháy, nổ. Đồng thời, tổ chức cho tiểu thương ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC. Ban Quản lý chợ cũng thành lập Đội PCCC gồm 11 người do Trưởng ban Quản lý chợ làm Đội trưởng. Đội PCCC chợ đã tham gia các lớp tập huấn PCCC do Công ty TNHH số 10 Lai Châu phối hợp với Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tổ chức, sử dụng thành thạo bình chữa cháy và triển khai tốt các phương án chữa cháy tại chỗ khi có cháy nổ xảy ra. Hàng năm, Ban Quản lý cũng dành một phần kinh phí để phục vụ cho công tác tuyên tuyền, bồi dưỡng nghiệp vụ, mua sắm bổ sung phương tiện chữa cháy và thực tập phương án chữa cháy... xử lý kịp thời các sự cố, không để xảy ra cháy lan, cháy lớn. Đặc biệt, vào thời gian trước Tết Nguyên đán, để đảm bảo an toàn tính mạng và tài sản cho các tiểu thương mua bán tại chợ, Ban Quản lý chợ tăng cường tổ chức kiểm tra bảo dưỡng lại toàn bộ hệ thống PCCC tại chợ, phối hợp với lực lượng PCCC&CNCH kiểm tra các điều kiện an toàn phòng, chống cháy, nổ tại chợ; hướng dẫn các tiểu thương thực hiện các quy định của pháp luật trong kinh doanh, đồng thời xử lý nghiêm đối với các trường hợp cố tình vi phạm; duy trì lực lượng thường trực về PCCC, kết hợp kiểm tra, tuyên truyền, nhắc nhở và sẵn sàng xử lý mọi tình huống khi có sự cố xảy ra… góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội tại địa phương.

Xác định đảm bảo an toàn PCCC chợ, trung tâm thương mại trước, trong và sau dịp Tết Nguyên đán là một trong những nhiệm vụ hàng đầu, với vai trò trách nhiệm là cơ quan thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với công tác PCCC, hàng năm, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu đã chủ động xây dựng kế hoạch, phối hợp với các cấp, các ngành tăng cường kiểm tra công tác PCCC tại các chợ, nhằm chấn chỉnh các tồn tại, thiếu sót trong công tác PCCC. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng; tiến hành tổng kiểm tra, rà soát an toàn PCCC đối với các chợ, trung tâm thương mại, siêu thị, cửa hàng bách hóa, trung tâm buôn bán trên địa bàn tỉnh. Các lực lượng tiến hành kiểm tra bao gồm trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở, các điều kiện an toàn về PCCC của cơ sở như hệ thống điện (điện bảo vệ, sinh hoạt, kinh doanh, điện phục vụ thoát nạn và chữa cháy) và thiết bị bảo vệ (cầu dao, áp-tô-mát) cho từng khu vực trong sạp hàng theo quy định, trong đó, đặc biệt lưu ý kiểm tra việc quản lý sử dụng việc đấu nối điện bên ngoài vào hoặc ra bên ngoài, kiểm tra việc ngắt, rút các thiết bị tiêu thụ trước giờ nghỉ, sau khi mất điện. Qua đó, đưa ra các giải pháp kiến nghị chấn chỉnh, khắc phục kịp thời…

Để PCCC có thành công hay không phụ thuộc phần lớn vào lực lượng cơ sở tại chỗ, vì vậy, cùng với tăng cường công tác tuyên truyền, kiểm tra, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu luôn quan tâm xây dựng, củng cố các Đội PCCC cơ sở, đặc biệt phát huy vai trò tích cực của quần chúng nhân dân trong tham gia PCCC. Theo đó, lực lượng Cảnh sát PCCC đã triển khai nhiều biện pháp, trang bị kỹ năng PCCC, thoát nạn cho Đội PCCC cơ sở và các tiểu thương… Cùng sự nỗ lực của các cơ quan chức năng, thì chính ý thức của mỗi người dân, mỗi tiểu thương ở các chợ sẽ là yếu tố quan trọng góp phần đảm bảo an toàn phòng, chống cháy, nổ.

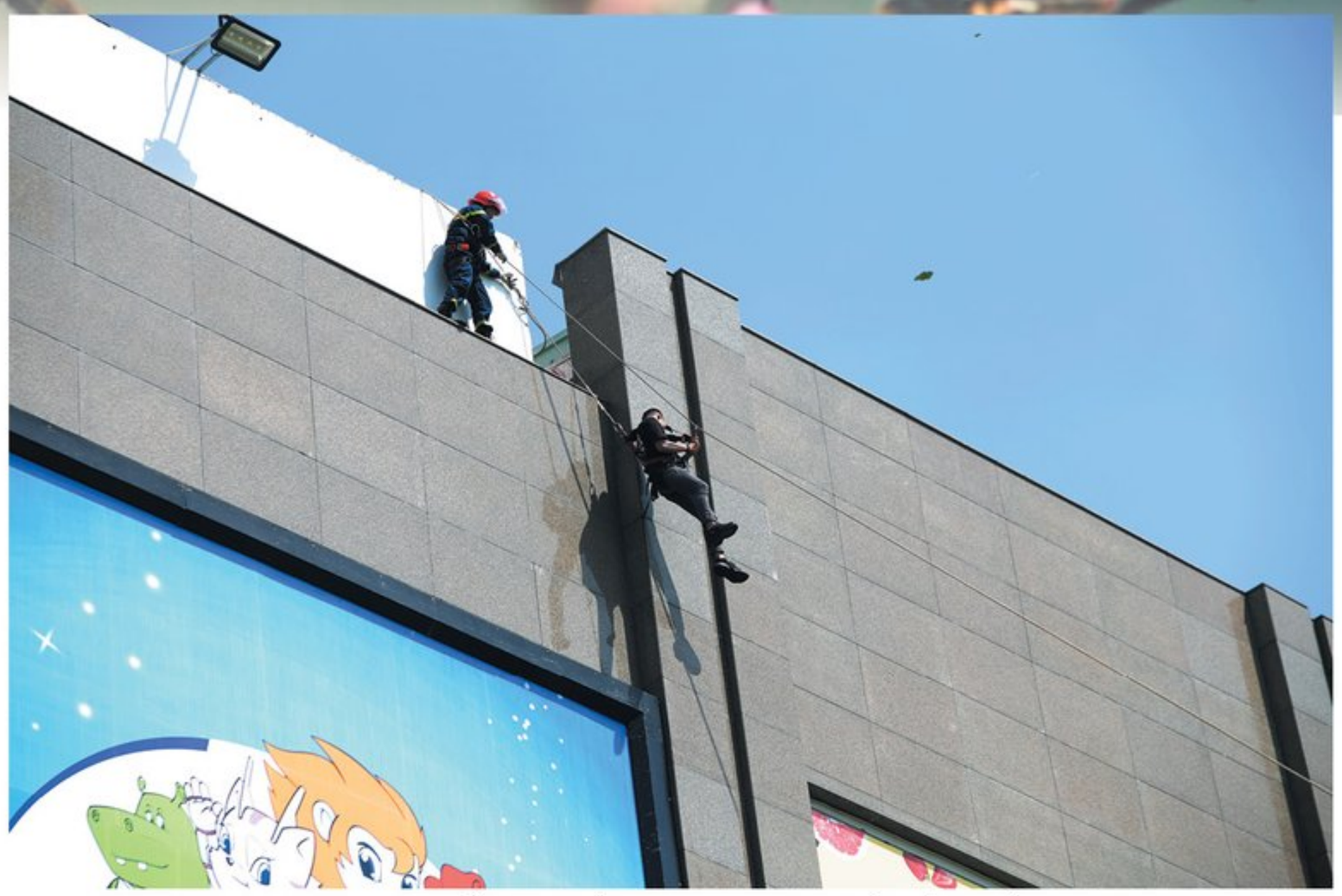
Các khu chợ tại Lai Châu không chỉ là nơi giao lưu, trao đổi, mua bán các đặc sản địa phương do nhân dân tự sản xuất, chăn nuôi mà còn là nơi sinh hoạt văn hóa cộng đồng, gắn kết tình cảm của đồng bào các dân tộc trên địa bàn TP Lai Châu và các huyện lân cận. Với việc đảm bảo an toàn PCCC cho các chợ trên địa bàn tỉnh, lực lượng Cảnh sát PCCC hy vọng các khu chợ sẽ là một điểm đến không thể thiếu của du khách khi đến Lai Châu vào dịp Tết đến, Xuân về.■

114 ĐÀ THÀNH:

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC CHO NHÂN DÂN VUI TẾT

ANH TÀI

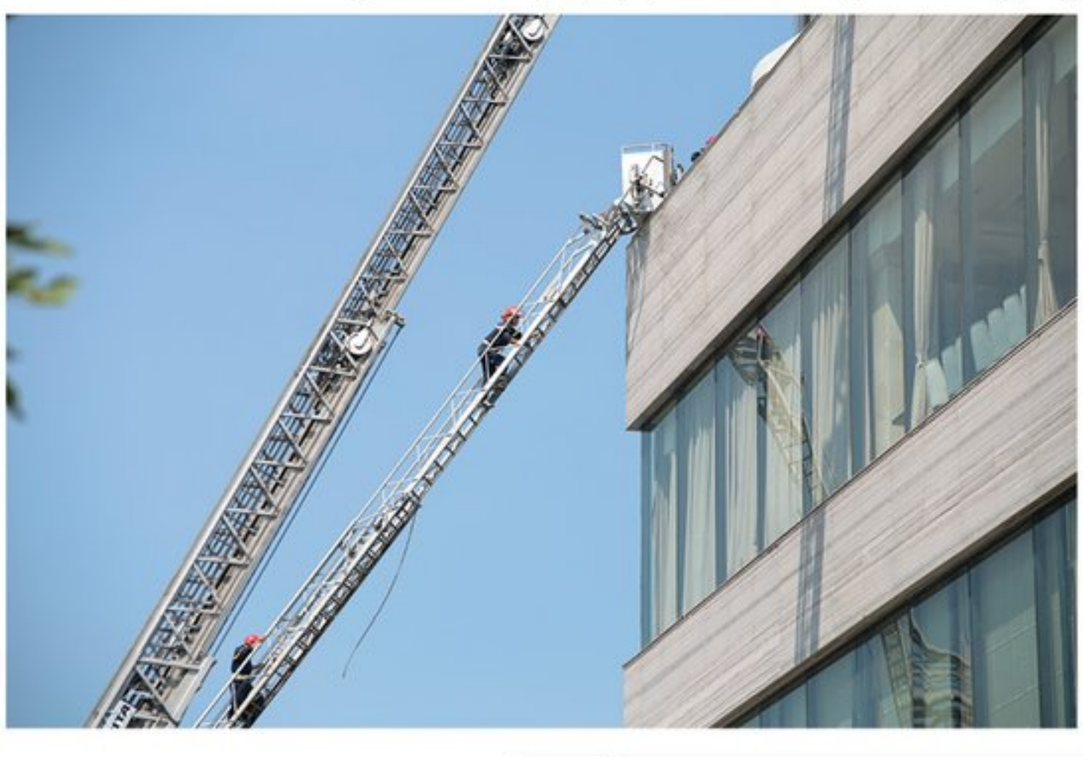
Là thành phố của lễ hội và sự kiện, Đà Nẵng luôn được biết đến với rất nhiều sự kiện hấp dẫn diễn ra hàng năm thu hút một lượng lớn du khách trong và ngoài nước đến với thành phố bên Sông Hàn. Đặc biệt, trong dịp Tết Nguyên đán những năm gần đây, Đà Nẵng trở thành một trong những điểm đến hấp dẫn được nhiều người dân, khách du lịch lựa chọn để tận hưởng kỳ nghỉ Tết sum vầy bên gia đình sau một năm làm việc bận rộn. Trong những ngày cuối cùng của năm 2019, chào đón năm mới 2020, TP Đà Nẵng càng rực rỡ sắc màu bởi những con đường hoa, hệ thống chiếu sáng được thiết kế với ý tưởng một mùa Xuân đầm ấm, sum vầy bên gia đình, người thân, bạn bè cùng nhiều hoạt động văn hóa, lễ hội chào đón năm mới. Trong cái nhộn nhịp của thành phố du lịch khi Tết đến Xuân sang, có những người lính PCCC tạm gác đi niềm vui riêng, cần mẫn làm nhiệm vụ, vì bình yên hạnh phúc của nhân dân.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng tham gia diễn tập PCCC&CNCH quy mô cấp quốc gia tại tổ hợp Tòa tháp Vincom Plaza, Vinpearl Condotel Riverfrond, quận Sơn Trà, TP Đà Nẵng. Ảnh: Mai Vinh

Tết Canh Tý 2020 là cái Tết thứ 4, Thiếu úy Hoàng Kim Quang, cán bộ Đội Chữa cháy và CNCH - Công an TP Đà Nẵng không đón giao thừa bên người thân, gia đình. Trong thời khắc chuyển giao thiêng liêng của đất trời, khi những màn pháo hoa rực rỡ bung tỏa trên bầu trời cũng là lúc anh cùng với đồng đội thường trực chiến đấu tại đơn vị, tại những điểm bắn pháo hoa, các điểm vui chơi giải trí tập trung đông người trong TP Đà Nẵng để đảm bảo an toàn cháy, nổ cho người dân. Người chiến sỹ quê Quảng Trị tâm sự: Đối với những người lính PCCC quê xa như tụi em, đơn vị là nhà, anh em đồng chí đồng đội là người thân, vì vậy, không về sum họp cùng gia đình không có nghĩa Tết không có nhiều niềm vui. Đón năm mới bên đồng đội cũng có niềm vui rất… lính. Dù không có một cái Tết bên gia đình, nhưng với mỗi cán bộ, chiến sỹ làm nhiệm vụ ứng trực Tết, ai cũng hiểu tính chất công việc của người lính PCCC và luôn ở tư thế sẵn sàng chiến đấu bất kể thời gian nào. Gạt đi những nỗi niềm riêng, những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC dũng cảm, bình dị, âm thầm góp phần giữ bình yên cuộc sống, để một mùa Xuân mới đến với mọi người, mọi nhà trong an lành, hạnh phúc…

Là trung tâm chính trị, văn hóa và kinh tế, xã hội của miền Trung, hàng năm, Đà Nẵng luôn là nơi tổ chức nhiều sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội quan trọng của đất nước và khu vực. Chào đón Xuân Canh Tý 2020, Đà Nẵng tổ chức rất nhiều các hoạt động đặc sắc như: chương trình bắn pháo hoa chào năm mới Canh Tý 2020; Sự kiện đếm ngược Countdown Đà Nẵng 2020; Đường hoa Tết Đà Nẵng 2020 – Xuân Canh Tý; Hội chợ Xuân 2020 TP Đà Nẵng… Hòa cùng với niềm vui đón năm mới của người dân, cùng với các lực lượng khác, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Đà Nẵng xây dựng kế hoạch, triển khai đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ nhằm chủ động nắm chắc tình hình, triển khai thực hiện nghiêm túc, quyết liệt và có hiệu quả các chỉ đạo của Giám đốc Công an thành phố về đảm bảo an ninh, trật tự, an toàn xã hội trong đợt cao điểm tấn công trấn áp tội phạm; kịp thời phát hiện, đấu tranh ngăn chặn các hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, tổ chức phản động, các loại tội phạm nguy hiểm đã và đang lợi dụng các sự kiện dịp Noel, tết Dương lịch, Tết cổ truyền để chống phá, gây rối an ninh, trật tự. Nâng cao hiệu quả, hiệu lực quản lý Nhà nước về PCCC; đẩy mạnh tuyên truyền PCCC nâng cao ý thức trách nhiệm của các cá

nhân, tổ chức nhằm thực hiện nghiêm các quy định của pháp luật về PCCC; phấn đấu không để xảy ra cháy, nổ tại các cơ sở trọng điểm trong thời gian mở đợt cao điểm tấn công trấn áp tội phạm đảm bảo an ninh, trật tự an toàn xã hội bảo vệ tuyệt đối an toàn dịp Noel, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán Canh Tý 2020 đồng thời bảo đảm sự phối hợp chặt chẽ trong quá trình triển khai thực hiện các nhiệm vụ được giao, nâng cao ý thức trách nhiệm của cán bộ, chiến sỹ trong thi hành nhiệm vụ và chấp hành điều lệnh CAND, đảm bảo hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Chính vì vậy, cứ mỗi khi Tết đến, Xuân về, những người lính PCCC Đà Thành luôn trong tư thế sẵn sàng chiến đấu, duy trì thường trực thông tin, cơ yếu, trực ban chuyên trách để kịp thời tiếp nhận chỉ đạo của Công an Thành phố, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, tăng cường tổ chức thường trực 24/24 giờ tiếp nhận và xử lý thông tin cháy, CNCH đảm bảo kịp thời, chính xác, hiệu quả. Ngoài việc thực hiện công tác chuyên môn, cán bộ, chiến sỹ PCCC còn có thêm trọng trách nắm tình hình, phối hợp với các đơn vị chức năng theo dõi bám sát địa bàn, nhất là các địa bàn, cơ sở nhạy cảm về chính trị, kinh tế có yếu tố nước ngoài... nhằm phát hiện, giải quyết kịp thời tình hình về an ninh trật tự từ cơ sở, không để kẻ địch, phần tử xấu lợi dụng, kích động nhân dân biểu tình, đốt phá… gây mất an ninh, trật tự trên địa bàn thành phố. Tết năm nay, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an thành phố tổ chức các kíp xe ứng trực tại các địa điểm như: các điểm bắn pháo hoa, đường hoa trung tâm thành phố, chợ, siêu thị, trung tâm thương mại, các điểm tổ chức sự kiện… Việc bố trí những kíp xe, cán bộ, chiến sỹ đáp ứng yêu cầu chữa cháy nhanh, cơ động, dễ dàng xử lý sự cố khi có cháy, nổ xảy ra… khiến cho người dân Đà Nẵng yên tâm vui Xuân, đón Tết.

Thượng tá Nguyễn Thành Nam – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH TP Đà Nẵng cho biết: Để hạn chế tình

trạng cháy, nổ xảy ra vào dịp Tết Nguyên đán, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức thực hiện đợt cao triển khai các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH bảo vệ tuyệt đối an toàn dịp Noel, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán Canh Tý 2020 trên địa bàn thành phố. Đặt mục tiêu phấn đấu không để xảy ra cháy, nổ tại các cơ sở trọng điểm trong thời gian mở đợt cao điểm, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH thành phố đã chủ động tham mưu cấp ủy đảng, chính quyền các cấp về tăng cường lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ an ninh, trật tự, PCCC&CNCH, đồng thời tăng cường công tác phối hợp giữa các lực lượng trong công tác đảm bảo PCCC nhằm chủ động phát hiện, trao đổi, xử lý, giải quyết tốt các vụ việc liên quan đến PCCC.

Một trong những biện pháp then chốt lực lượng PCCC Đà Nẵng chú trọng là đẩy mạnh công tác tuyên truyền. Đơn vị đã chủ động xây dựng nội dung và hướng dẫn, phổ biến kiến thức pháp luật, kỹ năng PCCC cho nhân dân trên địa bàn thành phố bằng nhiều hình thức như: tổ chức tuyên truyền miệng, phát tờ gấp, tờ rơi an toàn PCCC tại các khu chung cư trên địa bàn TP Đà Nẵng; treo băng rôn tuyên truyền về PCCC trên các tuyến đường Đà Nẵng; tuyên truyền PCCC lưu động bằng xe chữa cháy trước dịp Tết Nguyên đán; tổ chức buổi đối thoại với chủ đầu tư, Ban Quản trị, nhân dân các tòa nhà cao tầng và chung cư trên địa bàn thành phố… Chủ động phối hợp với các báo, Đài Truyền hình Trung ương, địa phương, với các cơ quan thông tin đại chúng và các đơn vị có liên quan tổ chức đợt tuyên truyền đậm nét về PCCC; xây dựng phóng sự cảnh báo về hiểm họa, nguy cơ cháy do chập điện, thắp hương thờ cúng, đốt vàng mã và nhang đèn tại nhà dân, các cơ sở kinh doanh, sản xuất, kho chứa hàng trong dịp Tết.... Bên cạnh đó, chú trọng tuyên truyền công tác PCCC&CNCH trên sông như: phổ biến các quy định của pháp luật, kiến thức về PCCC, hướng dẫn các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC đối với các chủ tàu, thuyền, sẵn sàng xử lý các tình huống cháy, nổ, nhất là trong các tình huống tàu thuyền cùng neo đậu trong cảng, âu thuyền Thọ Quang.

Công tác kiểm tra an toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán Canh Tý 2019 trên địa bàn Đà Nẵng tiếp tục được thực hiện hiệu quả. Tết Nguyên đán là thời điểm nguy cơ cháy, nổ tăng cao, đặc biệt là tại các khu chợ, trung tâm thương mại, kho hàng, nhà nghỉ, khách sạn, karaoke, những nơi tập trung đông người cùng tồn chứa khối lượng hàng hóa lớn. Việc sắp xếp hàng hóa không bảo đảm an toàn, chưa kiểm tra sửa chữa, thay mới kịp thời những thiết bị điện. Đặc biệt, tại các điểm vui chơi, giải trí, đền, chùa, di tích lịch sử... số lượng người đông, thắp hương, đốt vàng mã, sử dụng điện tùy tiện, tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây cháy, nổ cao. Chính vì vậy, công tác kiểm tra, phúc tra về PCCC được tăng cường tại các cơ sở theo phân cấp quản lý, trong đó tập trung tại: trụ sở cơ quan Đảng, nhà nước, khu kinh tế, khu công nghiệp, khu chế xuất, trung tâm thương mại, chợ, khu vui chơi giải trí, chung cư, khách sạn, các doanh nghiệp, cơ sở kinh doanh xăng, dầu, gas, các cơ sở sản xuất kinh doanh chất, hàng nguy hiểm cháy, nổ... Phòng Cảnh sát

PCCC&CNCH TP Đà Nẵng yêu cầu 100% cơ sở bố trí lực lượng, phương tiện thường trực, tuần tra canh gác, nhất là vào ngày nghỉ, ngoài giờ hành chính và ban đêm trước, trong và sau Tết Nguyên đán Canh Tý 2020. Trong quá trình kiểm tra an toàn về PCCC nếu phát hiện các hành vi vi phạm quy định của pháp luật về PCCC phải kiên quyết xử lý nghiêm để răn đe giáo dục; trong trường hợp cần thiết phải tạm đình chỉ hoặc đình chỉ hoạt động cơ sở vi phạm. Đối với các tuyến sông, đặc biệt là khu vực Sông Hàn, cán bộ, chiến sỹ đơn vị cũng tăng cường kiểm tra công tác PCCC, có phương án điều tiết giao thông, cấm các phương tiện tàu thuyền đi qua lại khu vực nguy hiểm trong thời gian bắn pháo hoa cũng như bố trí phương tiện đề phòng các tình huống cháy, nổ xảy ra để đảm bảo an toàn trên tuyến sông. Các phương tiện trên sông được tăng cường kiểm tra, yêu cầu được trang bị thêm bình chữa cháy cũng như phải trang bị đầy đủ áo phao để xử lý các tình huống xấu xảy ra.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Đà Nẵng những ngày giáp Tết, không khí làm việc dường như còn khẩn trương hơn ngày thường. Cán bộ, chiến sỹ vẫn tích cực luyện tập trên thao trường, bảo dưỡng phương tiện, ứng trực 24/24 với tinh thần cao nhất... Để tạo không khí ấm áp trong những ngày Xuân, lãnh đạo đơn vị cùng các tổ chức, đoàn thể đã chuẩn bị rất nhiều hoạt động như: gói bánh chưng, văn nghệ, thể dục thể thao nhằm nâng cao tính đoàn kết, gắn bó trong cán bộ, chiến sỹ, động viên cán bộ, chiến sỹ yên tâm công tác trong những ngày Tết. Song song với nhiệm vụ trực, sẵn sàng chiến đấu trong dịp Tết, Phòng còn triển khai thực hiện nhiều phong trào thi đua cho cán bộ, chiến sỹ nhằm nêu cao tinh thần tự giác, phấn đấu hoàn thành các nhiệm vụ, mục tiêu đặt ra. Thiếu úy Nguyễn Công Việt, cán bộ Đội Chữa cháy tâm sự: "Thường trong những ngày giáp Tết, tôi cùng gia đình dọn dẹp nhà cửa, gói bánh chưng nhưng năm nay cũng những phần việc đó tôi được làm cùng đồng đội đồng chí trong đơn vị. Cảm xúc có khác hơn nhưng không khí rất vui tươi, ấm áp. Hơn nữa, được sự quan tâm, chăm lo, động viên của các đồng chí lãnh đạo Phòng, chúng tôi cảm thấy ấm lòng hơn, mong rằng, Tết Canh Tý năm nay sẽ không xảy ra một vụ cháy nào để nhân dân và du khách đón Xuân thật sự bình an".

Tết với những người lính chữa cháy vẫn giản dị như thế, đó là kiểm tra, chốt trực bảo vệ tại tất cả các địa điểm bắn pháo hoa, phối hợp cùng các đơn vị chức năng bảo đảm trật tự, an toàn cho các mục tiêu trọng yếu, các khu vui chơi tập trung đông người của thành phố… đảm bảo an toàn cho người dân vui Xuân đón Tết, là quây quần bên đồng đội cùng cất cao lời ca, tiếng hát để át đi nỗi nhớ nhà, nhớ quê hương. Điều đó làm tôn lên vẻ đẹp bình dị của người lính PCCC trong sắc Xuân rực rỡ trên thành phố bên bờ Sông Hàn.■

SỨC BẬT CỦA MÙA XUÂN...

(Tiếp theo trang 14)

Bên cạnh đó, để đem hoạt động PCCC đến gần với nhân dân, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh cũng có sự phối hợp tích cực với các cơ quan, đơn vị truyền thông để thực hiện các chương trình, phóng sự, bài viết về công tác PCCC&CNCH. Các phóng sự như: "Phòng cháy, chữa cháy đối với nhà cao tầng" phối hợp với Truyền hình Thông tấn; phóng sự về hình ảnh người lính PCCC&CNCH trong chuyên mục "Việt Nam thức giấc" phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam hay hàng loạt các bài báo đăng tải trên Báo Pháp luật Thành phố, Tạp chí PC&CC... đã tạo ra những hiệu ứng tích cực. Hình ảnh về công tác PCCC, về những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC được phủ sóng, đem lại cái nhìn sâu sắc hơn cho người dân cả nước về hậu quả của cháy, nổ cũng như để nhân dân hiểu hơn về những công việc thường ngày, những hy sinh thầm lặng của người lính chữa cháy và CNCH thành phố.

Song song với tuyên truyền là công tác kiểm tra, xử lý vi phạm. Đơn vị đã thường xuyên phối hợp với các đơn vị, sở, ngành liên quan trên địa bàn thành phố tổ chức hướng dẫn, kiểm tra công tác đảm bảo an toàn PCCC tại các doanh nghiệp, cơ sở trọng điểm trên địa bàn thành phố như: tham gia Đoàn Kiểm tra liên ngành văn hóa, xã hội thành phố tổ chức kiểm tra tại 84 cơ sở, doanh nghiệp; tham gia Đoàn Thanh tra Bộ Công an và Cục PCCC&CNCH thanh tra việc chấp hành các quy định của pháp luật về PCCC đối với các đơn vị trực thuộc UBND Thành phố và các Bộ, Ngành có trụ sở đặt tại thành phố; tham gia 29 Đoàn kiểm tra theo yêu cầu của các đơn vị liên quan như: Đoàn Kiểm tra đảm bảo an ninh trật tự chương trình bắn pháo hoa tại tòa nhà Landmark 81 và khu vực công viên Vinhomes, Đoàn kiểm tra các cơ sở cai nghiện ma túy trong dịp Lễ 30/4, Quốc tế Lao động 01/05/2019 theo văn bản số 105/PCTNXH ngày 4/4/2019 của Chi Cục Phòng chống tệ nạn xã hội... Đồng thời chủ động và phối hợp với Công an các quận huyện tăng cường kiểm tra PCCC đối với các cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ như: các cửa hàng xăng dầu và khí dầu mỏ hóa lỏng; các cơ sở hoạt động trong khu chế xuất, khu công nghiệp và các cơ sở sản xuất, kho hàng có nguy hiểm cháy, nổ cao trong khu dân cư; kiểm tra đối với các cơ sở lắp đặt biển hiệu, bảng quảng cáo gây ảnh hưởng đến công tác đảm bảo an toàn PCCC… Sau khi kiểm tra, đơn vị tiếp tục thường xuyên theo dõi, phúc tra, kiên quyết xử lý vi phạm, trường hợp cơ sở nào cố tình vi phạm, không khắc phục tồn tại, sẽ phối hợp với các cơ quan liên quan tạm đình chỉ hoạt động. Đặc biệt, đối với cơ sở nào chưa thành lập lực lượng này, sẽ buộc phải thành lập, tập huấn kỹ năng chữa cháy, cứu nạn. Những cơ sở đã thành lập lực lượng PCCC tại chỗ nhưng thiếu về số lượng, yếu về nghiệp vụ phải được hoàn thiện, nâng chất. Cùng với đó, tùy vào đặc điểm, tình hình hoạt động của mỗi cơ sở sản xuất, Công an các quận huyện sẽ xây dựng kế hoạch, kịch bản để tổ chức thực tập phương án chữa cháy, cứu nạn. Mục đích nhằm nâng cao ý thức phòng ngừa cũng như khả năng ứng phó, xử lý khi cháy, nổ xảy ra.

Những con số như: giảm 126 vụ, tỷ lệ 26,92% số vụ cháy so với cùng kỳ năm 2018; nhất là cháy loại hình cơ sở là nhà ở đơn lẻ giảm mạnh so với cùng kỳ năm 2018 (giảm 55 vụ, tỷ lệ 26,32%) đã cho thấy những hiệu quả tích cực trong công tác PCCC mà đơn vị Cảnh sát PCCC&CNCH TP Hồ Chí Minh đang triển khai. Đây cũng là động lực, là sức bật để đơn vị tiếp tục triển khai thực hiện tốt công tác PCCC&CNCH trên địa bàn TP Hồ Chí Minh trong năm 2020. Đồng chí Thượng tá Huỳnh Quang Tâm cho biết: Trong năm 2020, đơn vị sẽ tiếp tục chủ động, kịp thời tham mưu Công an thành phố, tham mưu UBND Thành phố chỉ đạo, tăng cường các công tác PCCC&CNCH trên địa bàn thành phố, trong đó triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 47-CT/TW ngày 25/6/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC; Chỉ thị số 31-CT/TU ngày 27/3/2015 của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC&CNCH trên địa bàn thành phố năm 2015 và những năm tiếp theo…; xây dựng kế hoạch và tổ chức tập huấn, kiểm tra nghiệp vụ cán bộ làm công tác kiểm tra an toàn PCCC; tổ chức tập huấn nghiệp vụ về PCCC&CNCH cho cán bộ, chiến sỹ là Công an phường, xã, thị trấn; thực hiện hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật và kiến thức PCCC cho nhân dân; đảm bảo an toàn PCCC&CNCH cho các sự kiện trọng đại của đất nước diễn ra tại Thành phố như: Đại hội Đảng bộ các cấp và Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng… Trước mắt, khi thời điểm Tết Nguyên đán đang đến gần, để đảm bảo cho nhân dân thành phố đón một cái Tết bình an trọn vẹn, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ chú trọng tăng cường công tác phòng ngừa, hướng dẫn, kiểm tra và đảm bảo lực lượng, phương tiện thường trực sẵn sàng chiến đấu trong mọi tình huống, đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC&CNCH, hạn chế đến mức thấp nhất, phấn đấu không để cháy, nổ xảy ra trong dịp Tết Nguyên đán.

Mùa Xuân đã về trên khắp các nẻo đường của thành phố mang tên Bác, cả thành phố như nhuốm vàng bởi sắc nắng, sắc mai và con người cũng tất bận, rộn rã để chuẩn bị một cái Tết đầy đủ, ấm cúng bên người thân. Còn đối với những người lính PCCC, chuẩn bị Tết của các anh chính là sẵn sàng phương án, trang bị, phương tiện chiến đấu bên đồng chí đồng đội để đảm bảo an toàn cháy, nổ cho người dân vui Xuân đón Tết an bình, vì bình yên ở mỗi căn nhà, góc phố của Thành phố thân yêu.■

Hòn Dấu Bình Yên

TRÀ LONG

Nằm cách bán đảo Đồ Sơn, Hải Phòng chừng 1km, từ lâu, Đảo Hòn Dấu (hay Hòn Dáu) đã trở thành một điểm đến hấp dẫn đối với những khu khách ghé thăm thành phố hoa phượng đỏ. Vào cao điểm mùa du lịch hay các dịp Lễ, Tết, một lượng lớn du khách đến tham quan, chiêm bái tại Hòn Dáu. Chính vì vậy, công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH tại đây luôn được chính quyền địa phương đặc biệt quan tâm, chú trọng đặt lên hàng đầu.

Đảo Hòn Dấu còn có tên gọi khác là "đảo đèn" bởi trên đảo có trạm đèn biển đã gắn bó với người dân miền biển Hải Phòng qua bao đời nay. Đảo nằm ở quận Đồ Sơn, cách trung tâm thành phố khoảng 20km, mang vẻ đẹp hoang sơ bình yên. Chỉ mất chừng 20 phút từ bến Nghiêng, con tàu nhẹ nhàng lướt trên mặt biển lớn đưa chúng ta về với Hòn Dấu. Với diện tích chỉ vẻn vẹn hơn 12ha, hòn đảo là một khu rừng nguyên sinh với quần thể 37 cây đa búp đỏ được công nhận là cây Di sản Việt Nam, những cây đại già, những cây đa tán rộng tỏa bóng mát rượi... Du khách đến đảo không chỉ được thả mình vào thiên nhiên mà còn có dịp tham quan ngôi đền thờ Nam Hải Đại Vương (một vị tướng thời Trần) – một ngôi đền rất linh thiêng đối với người dân Đồ Sơn.

Ấn tượng của chúng tôi khi đặt chân lên Hòn Dáu là một hòn đảo bình yên với cuộc sống chậm rãi. Đến Đảo Hòn Dáu, chúng ta sẽ có những giây phút thực sự tĩnh tâm, bỏ xa sự ồn ào, náo nhiệt hay những lúc căng thẳng vì khói bụi đô thị, để hòa mình vào thiên nhiên. Trên đảo có Đền thờ Đức Nam Hải Đại Thần Vương, vị thần bảo hộ vùng đất Đồ Sơn, phù hộ ngư dân ra khơi thuận lợi, được mùa... Tương truyền rằng, ngài rất nghiêm khắc với những hành động như: chặt, bẻ cây, lấy đá từ đảo mang vào bờ. Nếu ai đến đảo và dám lấy đi bất cứ thứ gì trên đảo, kể cả một lá cây, sẽ bị ngài phạt, phải đem trả lại mới yên. Chính vì lẽ đó, trải qua hàng trăm năm, Đảo Hòn Dấu vẫn giữ được vẻ đẹp nguyên sơ kỳ vĩ. Câu khẩu hiệu nổi tiếng trên đảo Dấu được các du khách và người dân địa phương lan truyền khi lên đảo: "Đừng lấy đi gì ngoài những bức ảnh - đừng để lại gì ngoài những dấu chân". Hàng năm, cứ vào ngày tháng 2 (Âm lịch), những ngư dân đi biển vùng duyên hải Bắc Bộ lại kéo nhau về Đảo Hòn Dấu cúng lễ, cầu mong thần Nam Hải Đại Vương phù hộ cho mưa thuận gió hòa, cuộc sống được bình yên, ấm no. Trong những năm gần đây, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của du lịch biển đảo, lượng du khách đổ về Hòn Dấu ngày càng tăng. Để bảo vệ cảnh quan thiên nhiên, sự bình yên vốn có trên đảo, đặc biệt là đảm bảo an toàn PCCC khi mùa du lịch, lễ hội, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn đã triển khai nhiều biện pháp đồng bộ.

Hòn Dấu *Ảnh: Hải Ngân*

Các chủ phương tiện hoạt động tại bến tàu Nam Đồ Sơn kí cam kết thực hiện mô hình "Bến tàu Trung tâm du lịch tự quản về an ninh trật tự, PCCC&CNCH". *Ảnh: Mạnh Hùng*

Xây dựng mô hình "Bến tàu du lịch tự quản về an ninh trật tự, PCCC&CNCH" là một trong những biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH ngay từ ban đầu cho Đảo Hòn Dấu. Để ra Hòn Dấu, du khách di chuyển bằng tàu thủy, vì vậy, bến tàu Nam Đồ Sơn thường xuyên đón lượng lớn du khách. Theo thống kê, hàng năm, bến tàu Nam Đồ Sơn vận chuyển trên 20.000 lượt khách. Đặc biệt, vào dịp cao điểm như: lễ hội Đảo Hòn Dấu, Tết, lượng khách đổ về tham quan, chiêm bái trên đảo có thể lên tới 13.000 lượt. Lượng khách đổ về đảo thường mang theo đồ dùng sinh hoạt, dễ phát sinh cháy, nổ như: bình gas mini, cồn, than hoa, vàng mã, bếp than để phục vụ đun nấu, bán hàng… làm theo tăng nguy cơ mất an toàn về PCCC&CNCH không chỉ trong thời gian di chuyển trên tàu mà còn cho cả hòn đảo. Ngoài ra, trên tàu vận tải hành khách cũng luôn tồn chứa một khối lượng lớn chất cháy là dầu trong khoang máy và két dầu để hoạt động. Những nguyên liệu này nếu bị rò rỉ sẽ gây nguy cơ cháy rất cao. Đa số các tàu cũng chưa lồng ghép kiến thức và kỹ năng về PCCC&CNCH cho nhân viên cũng như du khách. Tại khu vực bến tàu vẫn còn tồn tại một số thiếu sót, bất cập, tiềm ẩn nguy cơ về cháy, nổ. Chỉ cần một sơ xuất nhỏ trong việc sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt, vi phạm nội quy an toàn về PCCC&CNCH của du khách đều có thể gây ra hậu quả nghiêm trọng. Chính vì vậy, trong năm 2019, mô hình "Bến tàu du lịch tự quản về an ninh trật tự, PCCC&CNCH" tại bến Nam Đồ Sơn đã được ra đời. Ngay khi mô hình được triển khai, Trung tâm Dịch vụ và Phát triển Du lịch Đồ Sơn đã phối hợp chặt chẽ với Đội PCCC&CNCH - Công an quận Đồ Sơn tổ chức tuyên truyền, giáo dục pháp luật cho cán bộ, công nhân viên, thuyền viên, người lao động về kiến thức PCCC&CNCH, trách nhiệm của mỗi tập thể, cá nhân trên khu vực bến và các phương tiện hoạt động trên bến. Việc kiểm tra, hướng dẫn thực hiện các biện pháp đảm bảo an toàn về cháy, nổ được Ban Quản lý bến và trên các phương tiện vận tải khách phải đảm bảo các điều kiện về lối thoát nạn, thông gió, thoát khói, an toàn, mỹ quan, văn minh và vệ sinh môi trường. Tất cả các tàu hoạt động trên bến đều được cải tạo hệ thống điện, có quy định chế độ kiểm tra, sử dụng hệ thống điện và được bố trí đủ nguồn lực phục vụ công tác chữa cháy cũng như phân công lực lượng và trang bị đầy đủ phương tiện theo quy định. Tại khu vực bến tàu, Trung tâm đã xây dựng Bảng Nội quy an toàn PCCC gồm 7 điều được đặt tại cổng ra vào khu vực bến để bất kỳ người dân, du khách và các chủ phương tiện đều có thể quan sát thấy. Lực lượng PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn cũng đã tiến hành kiểm tra, hướng dẫn các chủ tàu thuyền sử dụng các phương tiện PCCC tại chỗ; đồng thời, nhắc nhở các chủ phương tiện bổ sung ngay các trang thiết bị CNCH còn thiếu; kịp thời hướng dẫn nhân dân và du khách tuân thủ các yêu cầu về PCCC&CNCH khi di chuyển ra đảo. Mô hình được triển khai từng bước đã xây dựng bến tàu đảm bảo an ninh, trật tự, an toàn về PCCC, đồng thời góp phần đảm bảo an toàn cho

Các lực lượng chức năng đi kiểm tra an toàn trên Đảo Hòn Dấu. *Ảnh: Mạnh Hùng.*

du khách cũng như hạn chế nguy cơ phát sinh cháy, nổ trên Đảo Hòn Dấu.

Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn luôn chủ động trong việc tuyên truyền, kiểm tra công tác PCCC tại các địa điểm có nguy cơ về cháy, nổ như khu vực: Đền thờ Đức Nam Hải Đại Thần Vương, Hải Đăng Hòn Dấu... Đồng thời luôn đảm bảo quân số thường trực chiến đấu, sẵn sàng lên đường thực hiện nhiệm vụ; tổ chức cán bộ, chiến sỹ nắm tình hình địa bàn về nhằm chủ động phòng ngừa, đảm bảo an toàn PCCC, ngăn chặn không để xảy ra cháy, nổ đặc biệt vào thời điểm trước, trong và sau Lễ hội Đảo Dấu.

Lễ hội Đảo Hòn Dấu kéo dài từ ngày mùng 1 đến 10 tháng 2 Âm lịch. Du khách về dự lễ hội không chỉ đến dâng hương tại đền thờ thần Nam Hải Đại Vương – vị thần luôn che chở, bảo vệ ngư dân có những chuyến ra khơi an toàn, bội thu, mà còn dừng chân tham quan tại ngọn Hải Đăng Hòn Dấu – tòa lâu đài cổ kính hơn 100 năm tuổi giữa muôn trùng khơi cùng hệ thống rừng nguyên sinh hàng nghìn năm tuổi. Do vậy, chỉ cần một sơ suất nhỏ trong công tác PCCC&CNCH cũng có thể biến hòn đảo xanh xinh đẹp trở thành một hòn đảo "lửa". Chính vì lẽ đó, để đảm bảo an toàn cho nhân dân và du khách về dự hội bình yên, an toàn, ngay từ những ngày cuối tháng Giêng Âm lịch, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn đã chủ động triển khai đồng bộ các biện pháp nhằm đảm bảo an toàn phòng cháy, sẵn sàng chữa cháy, CNCH trong suốt thời gian diễn ra lễ hội. Bên cạnh kiểm kiểm tra an toàn PCCC&CNCH ngay từ khu vực bến tàu, tại khu vực đền thờ Nam Hải Đại Vương – địa điểm chính diễn ra lễ hội, công tác kiểm tra, hướng dẫn về PCCC được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn hết sức chú ý. Đơn vị đã đề nghị chính quyền địa phương cũng như Ban Quản lý đền thường xuyên tuyên truyền đến nhân dân và du khách về công tác PCCC trước, trong và sau những ngày diễn ra lễ hội; nghiêm cấm các hoạt động mê tín dị đoan, đốt vàng mã, nấu ăn không đúng nơi quy định, làm mất mỹ quan, làm tăng cơ cháy, nổ cũng như cháy rừng. Hiện nay, trong đền cũng quy định rõ ràng về nơi thắp hương lễ, không được thắp hương trong đền chính, các điểm đốt vàng mã cũng được quy hoạch rõ ràng. Đối với khu vực trạm Hải Đăng Hòn Dấu – một điểm đến không thể thiếu trong hành trình khám phá Đảo Dấu, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng tiến hành kiểm tra các quy định và yêu cầu về PCCC. Trạm Hải Đăng có diện tích khoảng 46.000m^2, bao bọc xung quanh trạm là khu rừng nguyên sinh. Nếu để xảy ra cháy, nổ có nguy cơ rất lớn lan rộng sang các khu vực rừng trên đảo. Chính vì vậy, lực lượng Công an quận đã đề nghị trạm Hải Đăng phân công người cùng lực lượng chức năng nhắc nhở khách du lịch tuân thủ quy định về PCCC, vệ sinh môi trường; bố trí lực lượng vệ sinh thảm thực bì, lá cây khô trước khi lễ hội diễn ra… nhất là nhanh chóng bổ sung, thay thế nội quy tiêu lệnh về PCCC sao cho phù hợp với tình hình thực tế, giúp nhân dân và du khách ý thức được vai trò, trách nhiệm của mình trong công tác PCCC.

Trung tá Hoàng Ngọc Tuấn – Đội trưởng Đội Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn cho biết: Hòn Dấu là một trong những địa điểm du lịch nổi tiếng của Hải Phòng. Với cảnh quan thiên nhiên hấp dẫn, Hòn Dấu không chỉ thích hợp với đi lễ, vãn cảnh đền chùa mà còn phù hợp những người ưa khám phá, mạo hiểm. Mùa Lễ hội trên đảo Hòn Dấu đang đến gần, để đảm bảo an toàn cho nhân dân và du khách đến tham quan, chiêm bái, công tác đảm bảo PCCC&CNCH trên các tuyến tàu du lịch ra đảo cũng như các khu vực diễn ra lễ hội được đơn vị đặc biệt chú trọng. Căn cứ vào tình hình thực tế và yêu cầu về phòng chống cháy, nổ, CNCH, ngay từ đầu năm, đơn vị đã chủ động tham mưu cho chính quyền địa phương, các đơn vị có liên quan xây dựng kế hoạch, tăng cường kiểm tra, tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dân về PCCC&CNCH. Đồng thời, nhắc nhở các cơ sở kinh doanh khách sạn, hàng quán trên đảo đảm bảo an toàn cháy, nổ… để du khách và nhân đân đến thăm đảo có một mùa lễ hội bình an.■

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an quận Đồ Sơn đảm bảo an toàn PCCC tại Lễ hội Đảo Dấu. *Ảnh: Mạnh Hùng.*

Đền thờ Nam Hải thần vương trên Đảo Hòn Dấu. *Ảnh: Hải Ngân*

Khi những tờ lịch cuối cùng của năm 2019 rơi xuống, theo sự giới thiệu của những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh, chúng tôi có dịp trò chuyện với ông Đậu Văn Tiến – người được nhân dân trong vùng gọi bằng cái tên trìu mến "người hùng cứu rừng". Cùng với các lực lượng Công an, bộ đội, trong nỗ lực cứu những cánh rừng Hồng Lĩnh thoát khỏi vòng vây của "giặc lửa", ông đã tạo hàng nghìn mét đường băng cản lửa, góp phần không nhỏ trong vào việc cứu rừng.

Ông Đậu Văn Tiến tham gia chữa cháy rừng. Ảnh: Sơn Nguyễn

Trò Chuyện Với NGƯỜI HÙNG THẦM LẶNG CỨU RỪNG *trong vụ cháy rừng miền Trung*

ĐÌNH HÒA – HỒNG VÂN

Câu chuyện "người hùng cứu rừng" Đậu Văn Tiến được viết lên trong những ngày cuối tháng 6, đầu tháng 7 năm 2019, khi những cánh rừng trên núi Hồng Lĩnh không ngừng bị thiêu rụi, tàn phá bởi "giặc lửa" khiến nhân dân cả nước không khỏi xót xa. Trưa ngày 28/6/2019, giữa cái nắng nóng như đổ lửa, gió Lào khô khốc thổi, như những ngày thường nhật, ông Đậu Văn Tiến đang nghỉ trưa sau những giờ lao động vất vả thì bất ngờ nhận được cuộc gọi, một số máy lạ với giọng gấp gáp vang lên nhờ ông mang cưa máy lên giúp huyện cứu rừng Hồng Lĩnh. Chẳng kịp suy nghĩ nhiều, khoác vội lên mình bộ quần áo lính, ông xách cưa máy và túi đựng đồ nghề lên xe nổ máy, chỉ kịp ngoái lại báo vợ là mình đi chữa cháy rừng... Nhớ lại thời điểm đó, ông chia sẻ: "Từ nhà tôi lên đến điểm phát cháy đầu tiên dài hơn 12km, trời trưa vắng, tôi chạy như bay trên đường, trong đầu chỉ có một suy nghĩ làm sao đến được địa điểm cháy thật nhanh để cùng giúp sức với mọi người cứu rừng". Có lẽ, đối với người cựu chiến binh đã từng tham gia hành quân trên những cánh rừng của đất Lào đầy nắng lửa, việc đi cứu rừng là một lẽ dĩ nhiên, bình thường, giản dị như người lính Cụ Hồ đi theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc khi đất nước, nhân dân cần đến.

Ông Đậu Văn Tiến vinh dự được ông Trần Quốc Cường - Phó trưởng ban Nội chính Trung ương về thăm. Ảnh: Sơn Nguyễn

Vượt qua đoạn đường hơn 12km, đến đầu thị trấn Xuân An, ông Đậu Văn Tiến đã nhìn thấy những cột khói cao ngút trời. Chạy xe nhanh tới khu vực đồi thông gần cây xăng dầu Xuân An, rất đông lực lượng bộ đội, dân quân tự vệ và bà con nhân dân đang nỗ lực tiếp cận đám cháy. Bỏ xe lại tại một nghĩa trang gần đó, theo anh em bộ đội, dân quân tự vệ, lực lượng Cảnh sát PCCC, ông chạy nhanh lên núi. "Thấy tôi cầm theo cưa máy theo, có một người cán bộ dặn tôi nhiệm vụ chính của bác là cưa đốn cây để mở đường băng cản lửa, việc thu dọn đã có lực lượng đi phía sau. Vượt qua những con đèo dốc ngoằn ngoèo, chúng tôi nhanh chóng tới được vị trí nơi rừng bị cháy. Khi cách hàng rào lửa khoảng chừng 50m, chúng tôi bắt đầu lao vào công việc tạo đường băng cản lửa". Với kinh nghiệm nhiều năm làm nghề cưa xẻ và am hiểu về rừng của mình, ông Tiến đã nhanh chóng cưa giải phóng cây, theo sát ông, lực lượng bộ đội, dân quân tự vệ tiến hành thu dọn thực bì, cây cối, một bộ phận dùng máy thổi làm sạch thực bì, đến đâu lực lượng phía sau làm sạch đến đó, không cho đám cháy lan rộng. Tất cả mọi việc đều được diễn ra tuần tự, nhịp nhàng, nhanh chóng. Ông chia sẻ: "Khi cầm cưa cắt những nhát cưa trên gốc thông đã có tuổi đời gần 40 năm, tôi xót xa như cắt vào máu thịt mình vậy. Tôi thương cây nhưng vẫn phải làm vì hy sinh một cây để cứu cả cánh rừng." Ông và chiếc máy cưa hoạt động không ngừng nghỉ, lúc bên phải, khi bên trái, lúc ở giữa, dần tạo ra một hành lang ngăn cách với ngọn lửa hung dữ đang ào ào phía trước. Những điểm dốc, khó thì ông cùng bộ đội, dân quân mở đường băng rộng 18m, những chỗ bằng phẳng hơn thì mở rộng hơn, tầm 20m. "Dường như lúc đó, có một động lực thôi thúc mãnh liệt phải cứu rừng khiến tôi không có cảm giác gì là sợ và mệt mỏi, chỉ có một mong ước tách được đám cháy khỏi khu rừng. Các chú bộ đội, Công an đã hỗ trợ tôi hết sức để cùng tôi làm đường băng cản lửa. Khi cần xăng, tôi ra hiệu là các chú tiếp tế xăng cho tôi ngay để công việc không bị gián đoạn. Đồng chí chỉ huy của lực lượng bộ đội luôn động viên và nhắc nhở tôi vừa làm nhưng vẫn phải đảm bảo an toàn tính mạng", ông cho biết.

Khi tất cả lực lượng cứu rừng thấm mệt thì cũng là lúc trời về tối, ăn vội chiếc bánh mỳ, uống chai nước, ông cùng các lực lượng chữa cháy lại tiếp tục cuộc chiến đấu với giặc lửa. "Do đêm tối, chỉ có ánh đèn trên đầu chiếu ra những ánh sáng leo lét, tôi cùng với đồng chí chỉ huy bộ đội quy định với nhau: lúc nào thấy tôi giơ tay về bên trái, hay bên phải đèn thì cây sẽ đổ về hướng bên đó, để bộ đội phía sau thu dọn an toàn." Cứ thế, suốt đêm, ông Tiến với chiếc cưa máy cũ của mình không nhớ đã được tiếp thêm xăng bao nhiêu lần, làm xong ở khu vực này ông lại lao sang nơi khác. Ông cho biết: "Khu vực bị cháy rừng ở rất gần khu dân cư, quốc lộ, nên nếu không nhanh, lửa sẽ bén xuống nhà dân và các cây xăng dầu ở gần đó, thiệt hại nghiêm trọng lắm."

Đến gần sáng ngày 29/6, khi đám cháy thứ hai được dập, ông Tiến mới tranh thủ xuống một quán ăn bên đường ăn vội suất cơm hộp với bộ đội và thiếp đi lúc nào không biết. Choàng tỉnh giữa tiếng hô hoán: lửa bùng phát trở lại… Ngọn lửa lại bùng phát tại khu vực rừng thuộc thôn 7, thôn 8, xã Xuân Hồng, đang đe doạ khu dân cư và trạm xăng dầu. Trong bóng tối, có tiếng của người chỉ huy ra lệnh cho các lực lượng cứu hộ: nếu không thể cứu rừng thì chúng ta phải cứu bà con nhân dân trước. "Lần này nhiệm vụ của chúng tôi lúc này là phải tạo ra một hành lang an toàn để bảo vệ khu dân cư và trạm xăng dầu. Máy cưa của tôi hoạt động hết công suất, nhiên liệu được các đồng chí bộ đội phía sau tiếp ứng. Tôi lại lao vào trận chiến, cắt, cắt và cắt… chưa bao giờ thấy mình khoẻ và kiên cường đến như vậy, có thể vì ngọn lửa hung dữ ở phía trước đe doạ cả cánh rừng, và hàng trăm cán bộ, chiến sỹ ở phía sau tiếp cho tôi động lực hăng hái. Hành lang an toàn được tôi và anh em bộ đội, dân quân tự vệ nhanh chóng được tạo ra, chẳng có thời gian để nghỉ ngơi." Đối mặt với cái nắng khốc liệt, lửa táp bỏng rát và có lúc cưa đứt tung xích, làm tay, chân ông bị thương vậy mà ông thậm chí không phát hiện ra. Vết cắt dài khoảng 7 - 8cm, khá sâu làm máu chảy tràn dưới chân nhưng ông cũng chỉ kịp xé vội cái túi áo, sau đó dùng chiếc khăn của một chiến sỹ bộ đội đưa cho băng tạm lại, rồi lại nối xích tiếp tục cưa, chiến đấu với giặc lửa không được chậm trễ giây phút nào. Sau khi vụ cháy kết thúc, bản thân ông Tiến cũng không còn nhớ đôi chân mình đã phải đi bộ bao nhiêu kilomet, lội qua bao nhiêu dốc rừng, chỉ thấy nơi nào còn cháy là ông lại vội đến dùng cưa máy để cùng bộ đội tạo đường băng cản lửa ngăn cách đám cháy, tạo điều kiện cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH triển khai các lăng phun nước, tạo bức tường ngăn ngọn lửa không để lan rộng, khống chế, ngăn chặn cháy lan các cửa hàng xăng dầu, cơ sở sản xuất, nhà dân; hỗ trợ nhân dân kịp thời di dời tài sản ra nơi an toàn.

Suốt 3 ngày, 2 đêm, hàng nghìn con người với nỗ lực và quyết tâm đã chiến đấu với "giặc lửa" cứu rừng. Trong cơn bão lửa, có một người hùng đã thầm lặng đồng hành cùng với hàng trăm lượt cán bộ, chiến sỹ Công an, bộ đội tỉnh Hà Tĩnh xuyên đêm chữa cháy để cứu lấy từng hecta rừng từ vòng vây biển lửa. Sau vụ cháy, người hùng cứu rừng Đậu Văn Tiến trở về cuộc sống thường nhật, gắn bó với ruộng đồng. Khi được những người dân gọi là người hùng, ông chỉ cười xòa lắc đầu: "Tôi có là người hùng gì đâu, trước giờ, trong làng, trong xóm có việc gì là tôi đều chạy ngay tới. Giúp đỡ bà con, xóm giềng, cùng nhau bảo vệ làng xóm, là việc nên làm của một người lính Cụ Hồ. Chỉ cần làm được việc là tôi làm, tôi cũng không mong chờ được biểu dương hay cảm ơn gì cả". Ông Phạm Tiến Hưng - Phó Chủ tịch UBND huyện Nghi Xuân, Hà Tĩnh cho biết: "Bác Đậu Văn Tiến là một tấm gương quả cảm trong công tác chữa cháy rừng. Bác đã tiên phong cùng bộ đội tạo hàng nghìn mét đường băng cản lửa, hỗ trợ lực lượng PCCC chữa cháy rừng. Cảm phục công sức của bác, anh em chúng tôi gửi bác chút quà nhưng bác kiên quyết không hề nhận". Ghi nhận những hành động của ông Đậu Văn Tiến, UBND tỉnh Hà Tĩnh cũng có quyết định tặng Bằng khen của Chủ tịch UBND tỉnh cho ông vì có thành tích xuất sắc trong công tác bảo vệ rừng, PCCC rừng.■

Những người lính "tập sự" trong giờ tập luyện tại Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập. *Ảnh: Thái Thụy*

Những người lính "tập sự" chữa cháy

và trận chiến với "giặc lửa" khó quên

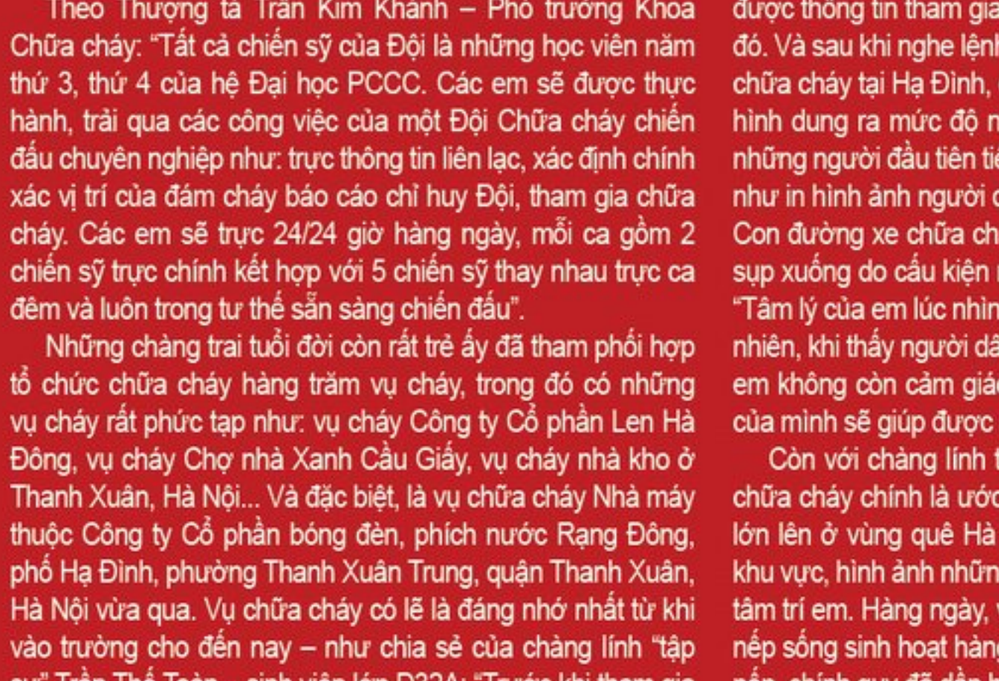
QUANG ANH

Sẵn sàng lao vào nơi người khác chạy ra, băng mình qua ngọn lửa để cứu người, cứu tài sản, hình ảnh những chàng lính trẻ "tập sự" đã khắc sâu trong tâm trí của người dân ở phường Hạ Đình, quận Thanh Xuân sau vụ cháy Nhà máy thuộc Công ty Cổ phần bóng đèn, phích nước Rạng Đông. Những chàng lính trẻ "tập sự" với tên gọi thân thương đó là những chàng trai trẻ thuộc Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập của Trường Đại học PCCC, ngôi trường vẫn được mệnh danh là "trường đào tạo những siêu nhân".

Theo Thượng tá Trần Kim Khánh – Phó trưởng Khoa Chữa cháy: "Tất cả chiến sỹ của Đội là những học viên năm thứ 3, thứ 4 của hệ Đại học PCCC. Các em sẽ được thực hành, trải qua các công việc của một Đội Chữa cháy chiến đấu chuyên nghiệp như: trực thông tin liên lạc, xác định chính xác vị trí của đám cháy báo cáo chỉ huy Đội, tham gia chữa cháy. Các em sẽ trực 24/24 giờ hàng ngày, mỗi ca gồm 2 chiến sỹ trực chính kết hợp với 5 chiến sỹ thay nhau trực ca đêm và luôn trong tư thế sẵn sàng chiến đấu".

Những chàng trai tuổi đời còn rất trẻ ấy đã tham phối hợp tổ chức chữa cháy hàng trăm vụ cháy, trong đó có những vụ cháy rất phức tạp như: vụ cháy Công ty Cổ phần Len Hà Đông, vụ cháy Chợ nhà Xanh Cầu Giấy, vụ cháy nhà kho ở Thanh Xuân, Hà Nội... Và đặc biệt, là vụ chữa cháy Nhà máy thuộc Công ty Cổ phần bóng đèn, phích nước Rạng Đông, phố Hạ Đình, phường Thanh Xuân Trung, quận Thanh Xuân, Hà Nội vừa qua. Vụ chữa cháy có lẽ là đáng nhớ nhất từ khi vào trường cho đến nay – như chia sẻ của chàng lính "tập sự" Trần Thế Toàn – sinh viên lớp D32A: "Trước khi tham gia chữa cháy nhà máy phích nước Rạng Đông, chúng em nhận được thông tin tham gia chữa cháy tại một nhà xưởng ở gần đó. Và sau khi nghe lệnh Chỉ huy tiếp tục đến tham gia hỗ trợ, chữa cháy tại Hạ Đình, chúng em vẫn rất hào hứng mà chưa hình dung ra mức độ nguy hiểm của vụ cháy. Là một trong những người đầu tiên tiếp cận hiện trường vụ cháy, Toàn nhớ như in hình ảnh người dân hoảng loạn, chạy ra từ đám cháy. Con đường xe chữa cháy đi qua được một đoạn thì bất ngờ sụp xuống do cấu kiện nhà xưởng bị lửa làm sập hoàn toàn. "Tâm lý của em lúc nhìn thấy "biển lửa" có chút hoảng sợ, tuy nhiên, khi thấy người dân chạy ra nhờ cứu giúp, lúc đó chúng em không còn cảm giác sợ hãi mà chỉ mong sao sự nỗ lực của mình sẽ giúp được người dân." – Trần Thế Toàn nhớ lại.

Còn với chàng lính trẻ Nguyễn Kỳ Thọ - lớp D32A, nghề chữa cháy chính là ước mơ của em ngay từ nhỏ. Sinh ra và lớn lên ở vùng quê Hà Tĩnh, khi gần nhà là Đội Chữa cháy khu vực, hình ảnh những chiếc xe chữa cháy đã in đậm trong tâm trí em. Hàng ngày, việc thức dậy từ 5 giờ sáng đã là một nếp sống sinh hoạt hàng ngày trong môi trường quân ngũ nề nếp, chính quy đã dần hình thành trong em sau 4 năm đi học. Với em cảm giác khi tham gia chữa cháy Nhà máy sản xuất bóng đèn, phích nước Rạng Đông vẫn còn nguyên vẹn trong em: Theo lệnh chỉ huy, lúc đó là Thượng tá Nguyễn Văn Thắng – Phó Trưởng Công an quận Thanh Xuân, Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập tiếp cận mặt sau xưởng nhà kho Công ty Rạng Đông, tiếp giáp với Công ty Cổ phần Động Lực. Khi đó đám cháy phát triển lớn, ngọn lửa đã cháy lên tầng 2, tầng 3 của nhà xưởng. Toàn đội đã triển khai 02 lăng B làm mát nhà dân và kho của Công ty Cổ phần Động Lực, giúp di chuyển tài sản, chất cháy trong kho Nhà máy Rạng Đông ra bên ngoài. Toàn đội đã trực tiếp tiếp cận sát đám cháy, đưa nước vào để làm mát, hỗ trợ người bên công ty đưa tài sản ra bên ngoài an toàn. Đến khoảng 20 giờ, lúc đó do tác động của gió mạnh, ngọn lửa bùng lên, công tác chữa cháy gặp nhiều khó khăn. Và chính lúc đó, được sự hỗ trợ của người dân, Đội lại tiếp tục triển khai 2 lăng B để làm mát và chữa cháy khu vực xưởng Rạng Đông tiếp giáp với đoạn tường đổ. Hình ảnh người dân ra tiếp tế thực phẩm và động viên chúng em khiến em vô cùng xúc động, thấy tự hào và yên nghề hơn - Nguyễn Kỳ Thọ chia sẻ.

Những người lính "tập sự" trong giờ tập luyện tại Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập.
Ảnh: Thái Thụy

Với chàng lính trẻ Nguyễn Đức Quang – học viên lớp D32A, quê Sài Gòn, trận chiến với "giặc lửa" tại vụ cháy Rạng Đông là vụ cháy lớn nhất, dài nhất mà em từng tham gia khi trực chiến tại Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập. Gần 5 tiếng liên tục tham gia chữa cháy, phá dỡ cấu kiện tường để tiếp cận sâu vào đám cháy nhưng với Quang đây là kỷ niệm đẹp nhất khi học tại Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy. "Cảm giác lo lắng, hồi hộp, xen chút sợ hãi nhưng nếu để lựa chọn, chúng em vẫn tiếp tục lựa chọn chiến đấu. Lúc đó em từng suy nghĩ, nếu như giờ đây mình sợ hãi thì người dân biết dựa vào ai." Quang chia sẻ. Đến 22 giờ, khi mặt lửa trên ngõ 324 đã được khống chế, ngăn chặn không cháy lan từ Công ty Cổ phần Động Lực và nhà dân, toàn đội mới luân phiên nhau tạm nghỉ để dùng bữa tối với bánh mì trong lúc đồng đội chia nhau để phun nước vào đám cháy. Và đến 7 giờ 30 phút sáng hôm sau khi đám cháy cơ bản được khống chế, dập tắt, toàn Đội mới thực sự được nghỉ ngơi.

Với mọi người, làm lính chữa cháy là một nghề nhưng với Đức Quang, việc được học tập và trở thành người lính chữa cháy còn là niềm vinh dự và đam mê, một ước mơ từ khi còn nhỏ khi em được tiếp bước nghề nghiệp giống như bố mình, một người lính PCCC.

Thượng tá Nguyễn Kim Khánh khẳng định: "Việc sinh viên được tham gia thường trực chiến đấu trước khi ra trường là vô cùng cần thiết. Vì đây là cơ hội để các em được ôn lại kiến thức từ những năm thứ 2 khi bước chân vào học tập về đội hình chữa cháy, chiến thuật chữa cháy, trang thiết bị, cũng như được tham gia chữa cháy ở nhiều loại hình cơ sở khác nhau, giúp ích rất nhiều cho bản thân sau khi về địa phương công tác."

Những người lính "tập sự" trong giờ tập luyện tại Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập.
Ảnh: Thái Thụy

Giờ đây, khi nhắc đến những người lính "tập sự" thì trong tâm trí mỗi người dân thành phố vẫn luôn là những những hình ảnh về những chàng trai trẻ, hết mình xông pha vào giặc lửa để cứu người, cứu tài sản. Tương lai của các em luôn là những nhiệm vụ đầy khó khăn vất vả, nhưng chính trái tim biết đồng cảm, sẻ chia sẽ là động lực để "những người lính trẻ" vững vàng bước tiếp hành trình mình đã chọn, trở thành một người lính chữa cháy chuyên nghiệp được dân yêu, dân quý.■

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC
Tại Làng Nghề Đa Sỹ

TRỊNH LAN

Cùng với guồng quay của những ngày cuối tháng Chạp, làng rèn Đa Sỹ (Hà Đông, Hà Nội) vẫn liên tục đỏ lửa cho chuyến hàng cuối năm để phục vụ nhân dân khắp cả nước đón Tết Nguyên đán. Tuy nhiên, để giữ được ngọn lửa bình yên, những hộ sản xuất kinh doanh tại làng nghề cần phải đảm bảo an toàn công tác PCCC, đặc biệt là trong mỗi dịp Tết đến, Xuân về.

Cách Trung tâm Thành phố Hà Nội gần 10km, Đa Sỹ là một trong những làng nghề có truyền thống lâu đời trên cả nước với nghề rèn nổi tiếng kinh thành Thăng Long xưa. Theo lịch sử, làng Đa Sỹ còn có tên là làng Sẽ, sau đổi thành Đan Khê, Huyền Khê, Đan Sỹ và cuối cùng là Đa Sỹ. Nghề rèn ở Đa Sỹ có từ thời Hùng Vương thứ 18. Khi đó, người dân trong làng thường rèn các vũ khí thô sơ như: giáo mác, đao, kiếm cung cấp cho các lạc hầu, lạc tướng, giữ yên bờ cõi và rèn các nông cụ phục vụ lao động sản xuất. Phải tới thời nhà Trần, đầu thế kỷ thứ 13, Đa Sỹ mới chính thức trở thành làng rèn khi hai cụ Nguyễn Thuật và Nguyễn Thuần đến đóng quân và truyền dạy bí quyết nghề rèn để tạo ra những sản phẩm dao kéo tinh xảo cho dân làng. Trải qua hàng trăm năm, những người nghệ nhân làng rèn luôn mang trong mình niềm tự hào bởi qua bàn tay họ, từ những tấm sắt vô tri vô giác được làm một cách thủ công, đã trở thành những con dao sắc bén, phục vụ đời sống của nhân dân khắp cả nước. Để làm được một sản phẩm đạt yêu cầu, người nghệ nhân phải thức khuya dậy sớm, cần mẫn mỗi ngày phải ngồi nhiều giờ bên lò rèn rừng rực ánh lửa và trải qua nhiều công đoạn khác nhau. Đầu tiên là khâu chọn thép, người nghệ nhân phải chọn loại thép nhíp tốt nhất (dùng để rèn dao chặt) hoặc tanh lốp ô tô (dùng rèn loại dao nhỏ). Từ những thanh thép được chọn, các nghệ nhân xẻ thành những miếng nhỏ, có hình dạng khác nhau sao cho phù hợp với loại dao cần rèn. Công đoạn rèn dao là lúc những thanh thép được cho vào lò nung ở nhiệt độ 1.000^{0}C. Sau khi phôi thép được nung khoảng 10 - 15 phút có màu đỏ sẽ bỏ ra rèn. Việc rèn dao đòi hỏi kỹ thuật nhanh, mạnh, dứt khoát nhằm tạo dáng sản phẩm đẹp mắt. Nhưng quan trọng nhất là công đoạn gọt lưỡi dao, sao cho có độ mỏng, đều, sắc, bén thì người thợ phải làm một cách rất tỉ mỉ, cẩn thận. Cái tinh tế của dao, kéo Đa Sỹ chính là nằm ở giai đoạn này. Chẳng thế mà, giữa trăm ngàn loại dao, kéo Trung Quốc, nhập ngoại, dao, kéo Đa Sỹ vẫn đứng vững, chinh phục khách hàng khắp đất nước.

Hai nghệ nhân rèn dao bằng phương pháp thủ công. *Ảnh: Duy Hiển*

Đứng trước thách thức của nguy cơ ô nhiễm môi trường làng nghề, sự cạnh tranh của dao kéo nước ngoài, có mẫu mã đẹp, hình thức bắt mắt, giá thành phải chăng, những người dân làng rèn Đa Sỹ nhanh chóng áp dụng khoa học vào sản xuất, cải tiến chất lượng, mẫu mã phong phú về chủng loại, kiểu dáng, màu sắc, từng bước cơ khí hoá, đưa máy móc vào sản suất để tăng năng suất và giảm sức lực cho người lao động. Các hộ sản xuất tự trang bị máy mài, máy rèn, máy cán thép, máy cắt gọt kim loại, máy búa có khả năng thay thế 100 đến 200 sức người, đưa sản xuất theo hướng tập trung quy mô lớn. Hiện nay, cơ sở vật chất làng nghề ngày càng được mở rộng với 150 máy búa, 4 máy cán, 71 máy dập phôi và hàng nghìn búa máy khác phục vụ nghề rèn. Có máy móc hiện đại, nhiều hộ gia đình ở Đa Sỹ thành lập các xưởng sản xuất, hợp tác xã, hiệp hội làng rèn để mở rộng sản xuất và phát triển thị trường tiêu thụ. Trước đây, cả làng chỉ có hơn 300 lò rèn, làm ra hơn 2 triệu sản phẩm/năm. Đến nay, làng rèn Đa Sỹ có gần 1.000 hộ làm ra gần 20 triệu sản phẩm/năm, hàng trăm hộ cung ứng than, sắt, gỗ và thu mua sản phẩm. Do đó, sản phẩm làng rèn Đa Sỹ không chỉ tiêu thụ rộng lớn khắp các tỉnh, thành trong nước mà đã vươn xa để xuất sang Lào, Campuchia, Myanmar,...

Nhưng có một nguy cơ mà ngay cả chính quyền địa phương và các hộ sản xuất, người dân không ý thức được khi mở rộng các cơ sở sản xuất này, hàng ngày đều tiếp xúc với nguồn lửa, nguồn nhiệt cao, máy móc công suất lớn, đường dây điện chằng chịt, diện tích sản xuất nhỏ nên nguy cơ cháy, nổ luôn tiềm ẩn. Cháy, nổ có thể xảy ra do nguồn nhiệt từ lò rèn bốc lên cao khoảng 1000^{0}C, sinh nhiệt tăng nhanh, các tia lửa điện bắn ra từ các máy mài thép bắt vào các vật dụng dễ cháy, các máy móc trong quá trình sản xuất dao kéo như: búa máy, máy cắt, máy mài… các thiết bị này trong quá trình hoạt động lâu ngày có thể xảy ra sự cố cháy, chập điện. Ngoài ra, có thể cháy do sự cố xảy ra với hệ thống điện, bất cẩn trong sử dụng các thiết bị điện, sử dụng các động cơ điện, mô tơ điện, quạt điện không đảm bảo an toàn, vận hành không đúng kỹ thuật, không bảo trì, bảo dưỡng thường xuyên hay do quá tải đường điện. Mặt khác, bên trong các xưởng sản xuất chứa nhiều nguyên liệu và các sản phẩm phụ trong quá trình sản xuất như gỗ, giấy, ni lông, đồ nhựa, mạt sắt,… đều là những vật liệu bắt cháy nhanh. Khi có cháy xảy ra dẫn đến toả nhiệt lớn, nhiều khói khí độc, cháy âm ỉ, tàn than lâu, vận tốc cháy nhanh. Dạo quanh các hộ gia đình, chúng tôi quan sát thấy các xưởng sản xuất đều được cơi nới, tận dụng không gian dẫn đến ảnh hưởng tới khoảng cách an toàn PCCC giữa các ngôi nhà và xưởng sản xuất. Bên cạnh đó, xưởng sản xuất đặt ngay trong khu vực sinh hoạt của các hộ gia đình, chỉ cách phòng ở chừng vài mét, các nguyên liệu phục vụ sản xuất lại bố trí khắp nơi và không có sự sắp xếp hợp lý. Vì thế, các cơ sở sản xuất này không đảm bảo giới hạn chịu lửa, khoảng cách giữa các nhà ở, xưởng sản xuất liền kề nhau nên khi xảy ra cháy dễ gây cháy lan, cháy rộng. Trong khi đó, lối thoát nạn đã bị bịt kín do người dân vừa xây tường bao, vừa dựng mái tôn che chắn sát với tường nên khi có cháy, nổ xảy ra tại khu vực sản xuất. Một số xưởng được dựng bằng kết cấu khung thép mái tôn nên rất dễ bị sụp đổ khi bị nung nóng và tác động nhiệt từ ngọn lửa, gây nguy hiểm cho con người, cản trở hoạt động chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ. Khó khăn nhất trong công tác chữa cháy tại đây là, đường giao thông trong làng lại nhỏ hẹp, ngõ sâu, dài ngoằn nghèo, có ngõ sâu tới 500m. Cổng làng rất thấp, đầu làng còn làm rào chắn, đổ cọc bê tông để ngăn xe ô tô đi qua, khi có sự cố cháy, nổ xảy ra xe chữa cháy không thể tiếp cận được, hiệu quả chữa cháy thấp. Bên cạnh đó, do tốc độ đô thị hóa tăng mạnh, các nguồn nước tự nhiên như: ao, hồ… trong làng bị thu hẹp, do người dân lấp đi và lấn chiếm để lấy mặt bằng làm xưởng sản xuất, đặc biệt là không có bể nước dự trữ. Tuy trong những năm qua làng nghề rèn Đa Sỹ chưa có vụ cháy nghiêm trọng nào xảy ra, nhưng nếu xảy ra cháy, nổ sẽ khiến cho người dân lúng túng, không xử lý kịp thời.

Người thợ làm dao bằng máy móc hỗ trợ trong sản xuất. *Ảnh: Phương Quang*

Trước những nguy cơ tiềm ẩn về cháy, nổ, những năm gần đây, chính quyền phường Kiến Hưng đã bắt đầu nhận thức được tầm quan trọng trong công tác PCCC, nên các ban, ngành, hiệp hội của làng nghề đã phối hợp với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an quận Hà Đông triển khai các mô hình "Làng nghề an toàn về PCCC", "Cụm dân cư an toàn về PCCC" nhằm hướng mới mục tiêu mỗi gia đình, hộ kinh doanh sản xuất là một cơ sở an toàn. Bên cạnh đó, 100% các hộ kinh doanh thực hiện ký cam kết về nội quy, quy định đảm bảo an toàn PCCC tại làng nghề rèn Đa Sỹ. Đồng thời, đối với các hộ kinh doanh tiến hành thành lập Đội PCCC cơ sở, tổ chức huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho đội viên để kịp thời xử lý tình huống khi có cháy, nổ xảy ra. Trong các xưởng sản xuất được trang bị bình chữa cháy, các trang thiết bị, phương tiện chữa cháy tại chỗ để sử dụng khi cần thiết. Bên cạnh đó, thường xuyên kiểm tra, bảo dưỡng, tra dầu mỡ để giảm nhiệt phát sinh do ma sát; thay thế các thiết bị trong dây chuyền công nghệ không đảm bảo yêu cầu sử dụng. Ngoài ra, nghiêm túc thực hiện các giải pháp đảm bảo an toàn PCCC với xưởng, trong khu vực có bếp rèn, nghiêm cấm sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt gần các chất dễ cháy. Đồng thời, tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật về PCCC trên hệ thống loa truyền thanh của phường, quận và các phương tiện thông tin đại chúng nhằm nâng cao ý thức chấp hành, đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy, tuân thủ đầy đủ các quy định về PCCC tại nơi ở và sản xuất của các hộ sản xuất. Các cơ quan chức năng thường xuyên tăng cường kiểm tra các cơ sở sản xuất lớn trong làng nghề để tuyên truyền, nhắc nhở và xử phạt nếu cố tình không chấp hành quy định về an toàn PCCC.

Công tác PCCC là của toàn dân, do đó, mỗi người dân trong làng nghề luôn nâng cao ý thức trong công tác PCCC để bảo đảm tài sản, tính mạng của chính mình. Các cấp chính quyền địa phương cũng đã quan tâm đến công tác PCCC tại làng nghề Đa Sỹ nhằm đảm bảo an toàn PCCC tại làng nghề, góp phần giữ gìn an ninh trật tự và phát triển kinh tế, xã hội.

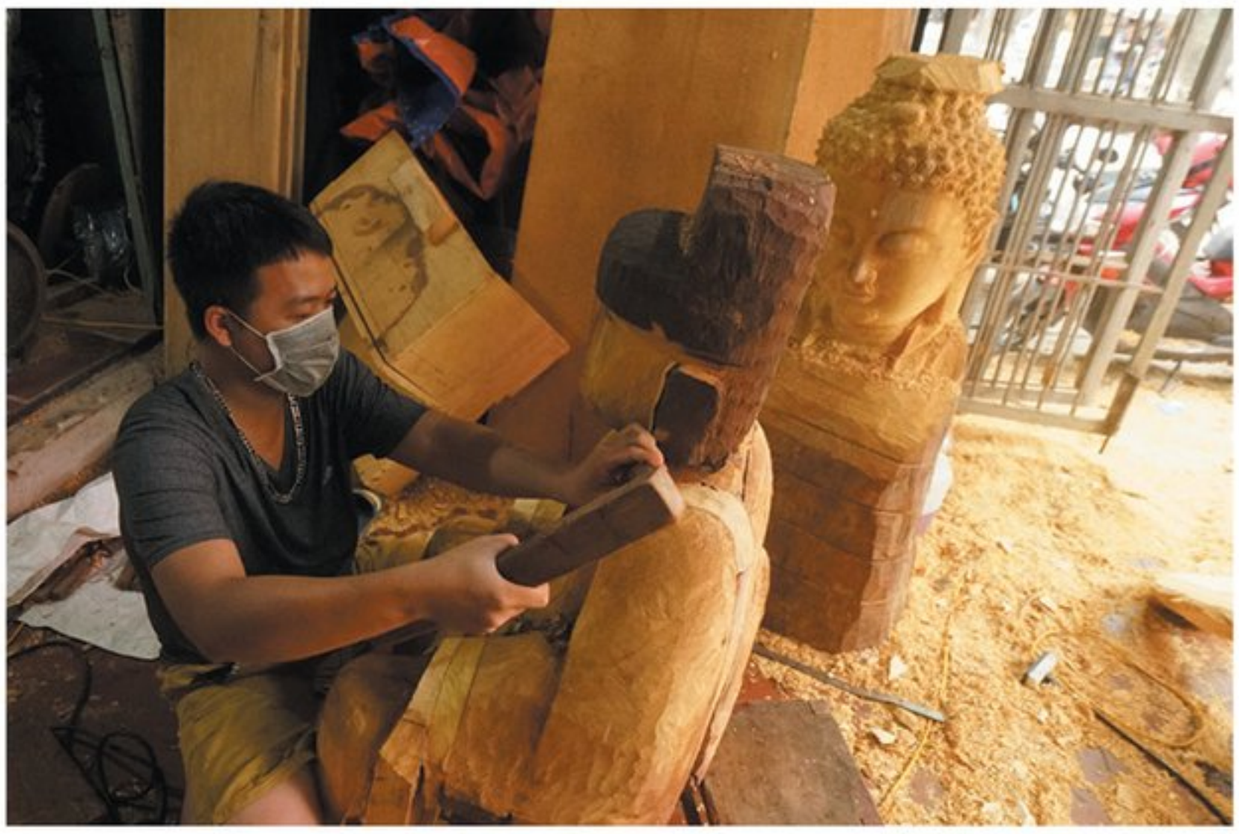
Một mùa Xuân nữa lại về, sắc Xuân đang bao trùm lên từng con đường, ngôi nhà tại làng nghề Đa Sỹ. Không khí sản xuất tất bật, khẩn trương len lỏi vào từng mái nhà, ngõ phố. Các sản phẩm dao, kéo Đa Sỹ đang chạy đua với thời gian để cho ra lò mẻ hàng cuối năm. Để giữ được ngọn lửa mãi bình yên, làng nghề Đa Sỹ cũng như bao làng nghề khác, việc đảm bảo an toàn về PCCC chính là trách nhiệm của mỗi người dân làng nghề.■

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC TẠI LÀNG NGHỀ LÀM ĐỒ THỜ SƠN ĐỒNG

HỒNG VÂN

Làng nghề Sơn Đồng thuộc xã Sơn Đồng, huyện Hoài Đức, TP Hà Nội – cách trung tâm Thủ đô khoảng 20km về phía Tây Bắc, nổi tiếng khắp trong và ngoài nước với nghề tạc tượng và làm đồ thờ bằng gỗ. Cùng với quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, sự phát triển của làng nghề Sơn Đồng cũng ngày càng trở nên lớn mạnh. Tuy nhiên, đi kèm với sự phát triển ấy là "bài toán" khó về công tác đảm bảo an toàn phòng cháy, chữa cháy…

Làng nghề Sơn Đồng đã hình thành và phát triển được hơn 1000 năm, kể từ khi nền văn hoá Phật giáo được truyền bá vào Việt Nam, đây được ví như là "thiên đường" về đồ thờ cúng hay đồ trạm khắc thủ công mỹ nghệ - một trong những tinh hoa của vùng xứ Đoài. Bằng sự tài hoa và cái tâm với nghề, các nghệ nhân ở làng Sơn Đồng đã chế tác ra những sản phẩm điêu khắc bằng gỗ rất tinh tế, độc đáo. Hiện nay, sản phẩm của làng nghề mỹ nghệ Sơn Đồng chiếm khoảng trên 50% trên toàn thị trường cả nước về tượng, đồ thờ cúng sơn son thếp vàng, thếp bạc phủ màu hoàng kim, phục vụ đời sống văn hoá tâm linh, tín ngưỡng của người dân Việt Nam. Không chỉ nổi tiếng trong nước, các sản phẩm của làng nghề còn được rất nhiều khách hàng quốc tế đặt hàng và được xuất khẩu ra thị trường thế giới, đem lại nguồn thu nhập đáng kể cho người dân; đồng thời cũng góp phần giới thiệu với bạn bè quốc tế về một Việt Nam đậm đà bản sắc dân tộc.

Nghệ nhân làng nghề Sơn Đồng chạm khắc tượng gỗ. Ảnh: Hữu Tiệp

Có thể nói, cho đến nay, thương hiệu "Làng nghề Sơn Đồng" ngày càng phát triển mạnh mẽ, đóng góp không nhỏ vào sự phát triển kinh tế chung của huyện Hoài Đức nói riêng và Thành phố Hà Nội nói chung; giải quyết việc làm, tăng thu nhập, nâng cao đời sống cho người dân trong khu vực. Tuy nhiên, hoạt động sản xuất, kinh doanh của các cơ sở sản xuất và kinh doanh ở làng nghề Sơn Đồng còn bộc lộ nhiều vấn đề bất cập, đặc biệt là trong công tác phòng cháy, chữa cháy (PCCC). Khi đến tham quan và tìm hiểu về mô hình sản xuất, kinh doanh ở làng nghề Sơn Đồng, có thể thấy các cơ sở ở đây phần lớn duy trì ở quy mô nhỏ lẻ, phát triển kinh tế hộ gia đình; nhà xưởng sản xuất được quy hoạch, xây dựng xen lẫn giữa khu dân cư. Tìm hiểu thực tế về công tác PCCC tại làng nghề truyền thống Sơn Đồng thì được biết, người dân làng nghề chưa thực sự quan tâm, chú trọng đến công tác PCCC; thậm chí là còn chủ quan trong công tác phòng ngừa. Trên địa bàn làng nghề hiện có 109 hộ sản xuất, kinh doanh, chế biến gỗ đồ thờ; 22 cơ sở nhỏ lẻ, kho bãi nhà xưởng và nhiều cơ sở kinh doanh các dịch vụ khác có nguy cơ cháy, nổ cao như: kinh doanh gas, xăng dầu, nhà nghỉ, karaoke... Trong đó có khá nhiều chủ cơ sở sản xuất, kinh doanh chưa tự giác thực hiện tổ chức tập huấn nghiệp vụ, tuyên truyền phổ biến kiến thức pháp luật về PCCC cho người lao động một cách đầy đủ. Việc chấp hành các quy định của nhà nước về công tác PCCC còn thiếu nghiêm túc, nhiều cơ sở còn chưa trang bị, hoặc trang bị thiếu các phương tiện chữa cháy tại chỗ; nội quy, tiêu lệnh PCCC không được niêm yết theo quy định. Theo kết quả rà soát mới đây của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội tại các làng nghề trên địa bàn Hà Nội, có khoảng 90% các cơ sở sản xuất, kinh doanh ở các làng nghề chưa có hồ sơ theo dõi, quản lý về hoạt động PCCC; 100% các cơ sở sản xuất, nhà xưởng và công trình tạm bợ không đảm bảo giới hạn chịu lửa, khoảng cách giữa các dãy nhà, lán xưởng gần nhau nên khi xảy ra cháy rất dễ gây ra tình trạng cháy lan, cháy rộng. Khi có sự cố cháy, nổ xảy ra, nhiều chủ cơ sở và người lao động còn lúng túng trong việc xử lý do không được tập huấn, hướng dẫn sử dụng phương tiện chữa cháy tại chỗ. Mặt khác, giao thông tại làng nghề thường chật hẹp, lại có nhiều vật cản như: cổng làng, vật liệu xây dựng, nguyên liệu sản xuất tràn lấn mặt đường gây cản trở cho công tác chữa cháy; nguồn nước phục vụ cho công tác chữa cháy thiếu, bố trí chưa hợp lý; hầu hết, các cơ sở chưa có hệ thống thoát nạn đảm bảo khi có tình huống cháy, nổ xảy ra…

Đoàn kiểm tra liên ngành huyện Hoài Đức tiến hành kiểm tra công tác PCCC tại làng nghề Sơn Đồng. Ảnh: Phương Lan

Trước tình hình thực tế về công tác PCCC của các làng nghề trên địa bàn nói chung và làng nghề Sơn Đồng nói riêng, để thực hiện công tác phòng ngừa cháy, nổ, ngay từ đầu năm 2019, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an huyện Hoài Đức đã phối hợp cùng các đơn vị chức năng thường xuyên rà soát, đánh giá về tình hình công tác PCCC của từng cơ sở sản xuất, kinh doanh trong các làng nghề, từ đó, tổ chức hướng dẫn cụ thể về các biện pháp để khắc phục những sơ hở, thiếu sót có thể dẫn đến cháy, nổ và các điều kiện phục vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ. Đồng thời, tăng cường công tác kiểm tra, phúc tra về PCCC tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh làng nghề và kiên quyết xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm về PCCC, tạm đình chỉ, đình chỉ ngay những cơ sở có nguy cơ trực tiếp dẫn đến cháy, nổ. Không để các cơ sở sản xuất, kinh doanh tự ý cải tạo, sửa chữa, cơi nới nhà xưởng, lắp đặt các máy móc, thiết bị có phụ tải lớn khi không đảm bảo yêu cầu về đường điện; yêu cầu tuân thủ nghiêm công tác an toàn PCCC. Bên cạnh đó, thường xuyên tổ chức tuyên truyền, trao đổi thông tin liên quan tới công tác PCCC tới người dân nhằm nâng cao kiến thức, kỹ năng xử lý tình huống khi xảy ra cháy, nổ. Nhờ đó, số vụ cháy, nổ xảy ra trên địa bàn trong thời gian qua đã giảm đáng kể. Thượng tá Nguyễn Thành Vinh - Phó trưởng Công an huyện Hoài Đức cho biết, từ đầu năm 2019 đến nay, toàn huyện Hoài Đức xảy ra 18 vụ cháy, thiệt hại tài sản khoảng 2 tỷ đồng và không có thiệt hại về người, so với cùng kỳ năm 2018, số vụ cháy giảm 6 vụ, thiệt hại giảm 500 triệu đồng. Tính riêng trên địa bàn xã Sơn Đồng, trong năm 2019 không xảy ra vụ cháy nổ nào. Thượng tá Nguyễn Thành Vinh khẳng định: "Để đảm bảo an toàn PCCC hơn nữa, trong thời gian tới, Công an huyện sẽ tiếp tục đẩy mạnh công tác nắm bắt tình hình, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tham mưu cho cấp ủy, chính quyền để đề ra các chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo công tác PCCC. Phối hợp với các đơn vị liên quan thực hiện tốt nhiệm vụ đảm bảo an toàn PCCC. Tăng cường kiểm tra, nắm bắt tình hình đối với những cơ sở thuộc địa bàn trọng điểm có nguy cơ cháy, nổ cao. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền đến người dân nhằm hạn chế đến mức thấp nhất số vụ cháy, nổ xảy ra".

Có thể thấy sự vào cuộc mạnh mẽ của các cấp chính quyền và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an huyện Hoài Đức đã khiến cho công tác PCCC tại địa bàn nói chung và tại làng nghề Sơn Đồng nói riêng đã đạt được nhiều hiệu quả tích cực. Tuy nhiên, công tác PCCC là của toàn dân, để công tác PCCC thật sự đạt hiệu quả tại làng nghề Sơn Đồng cần có sự phối hợp đồng bộ hơn nữa giữa người dân địa phương và cơ quan chức năng. Vì vậy, mỗi người dân làng nghề cần nâng cao ý thức trong công tác PCCC để bảo đảm tài sản, tính mạng của chính mình, góp phần phát triển làng nghề, thúc đẩy kinh tế địa phương phát triển mạnh mẽ, nâng cao chất lượng sống cho người dân địa phương. Người đứng đầu các cơ sở cần ý thức rõ tầm quan trọng của việc giữ an toàn cháy, nổ trong lao động, sản xuất; có biện pháp hữu hiệu để nâng cao nhận thức, kiến thức về PCCC cho người lao động; trong đó, chú ý quản lý chặt chẽ nguồn lửa, nguồn nhiệt, chất dễ cháy; sử dụng an toàn hệ thống, thiết bị tiêu thụ điện, đặc biệt là các thiết bị trong dây chuyền công nghệ sản xuất; đầu tư trang bị đầy đủ phương tiện chữa cháy ban đầu phù hợp đặc điểm cơ sở; tăng cường công tác tự kiểm tra, khắc phục kịp thời sơ hở, thiếu sót dẫn đến cháy; chuẩn bị lực lượng và các điều kiện để xử lý, dập tắt kịp thời khi có cháy xảy ra. Bên cạnh đó, chính quyền địa phương và các sở ban, ngành tiếp tục tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, tuyên truyền nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho các chủ cơ sở, người sử dụng lao động, người lao động và nhân dân trong làng nghề; chủ động tính toán việc quy hoạch và có phương án di chuyển khẩn trương những đơn vị cơ sở sản xuất, nhất là các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao ra khỏi khu dân cư.■

TỤC ĐỐT VÀNG MÃ NGÀY TẾT NGUY CƠ CHÁY, NỔ KHÔN LƯỜNG

DIỆP CHI

Thờ cúng thần Phật, tổ tiên vốn là truyền thống văn hóa tâm linh của người Việt từ xa xưa đến nay, cùng với đó là tục lệ thắp hương, đốt vàng mã vào các ngày lễ và đặc biệt tăng cao vào dịp Tết Nguyên đán. Tục lệ này không chỉ ở phạm vi cúng lễ trong gia đình mà nó còn diễn ra tại các đền, chùa, cơ quan, đặc biệt là những người làm kinh doanh, buôn bán… Với quan niệm "trần sao âm vậy", nhiều người dân tốn không ít tiền của để mua đồ vàng mã đốt cúng thần Phật, tổ tiên mong được phù hộ, làm ăn phát đạt. Tuy nhiên, việc thắp hương, đốt vàng mã tràn lan không chỉ gây lãng phí, ô nhiễm môi trường mà còn tiềm ẩn những nguy cơ cháy, nổ khôn lường.

Người dân đốt vàng mã ngày Tết. *Nguồn: Internet*

Vào những ngày cuối năm cận Tết, nếu như chúng ta đi vào những khu phố thuộc trung tâm buôn bán của các thành phố lớn như: Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Huế, Đà Nẵng, Hải Phòng… sẽ thấy bày bán tràn lan khối lượng rất lớn hàng hóa là đồ vàng mã với đa dạng về hình thức, chủng loại, kích cỡ, màu sắc. Hàng hóa vàng mã từ những đầu mối buôn bán này sẽ được vận chuyển đến các tiểu thương buôn bán nhỏ lẻ ở khắp mọi miền đất nước. Sở dĩ việc kinh doanh, buôn bán vàng mã phát triển như vậy là do tục lệ đốt vàng mã cúng lễ chư vị thần Phật và tổ tiên của người dân. Hàng năm, ngoài dịp Tết Nguyên đán, người Việt Nam còn có rất nhiều dịp cúng lễ như: lễ đầu xuân tại các đình, chùa; lễ dâng sao giải hạn; lễ Rằm tháng Giêng; Lễ Xá tội vong nhân (Rằm tháng Bảy); các ngày giỗ của ông bà, tổ tiên; các ngày mùng Một, Rằm hàng tháng… kèm theo đó là số lượng khổng lồ vàng mã được đốt đi. Ước tính mỗi năm người dân Việt Nam đã đốt hơn 50.000 tấn vàng mã, tiêu tốn khoảng 5000 tỷ đồng. Một con số khiến bất kỳ ai trong chúng ta khi nghe đến cũng phải giật mình. Có thể thấy rằng tục lệ đốt vàng mã đã gây ra một sự lãng phí tốn kém không hề nhỏ cho xã hội. Không chỉ gây lãng phí tốn kém về tiền bạc, việc đốt vàng mã ồ ạt còn làm ảnh hưởng nặng nề tới môi trường sống xung quanh chúng ta, đe dọa trực tiếp đến sức khỏe con người. Đã có nghiên cứu phát hiện ra giấy vàng mã có chứa chất độc hại "benzen" - đây là một loại chất độc và chất gây mê, nhẹ thì gây chóng mặt, đau đầu và kích động thần kinh, nặng thì co giật, ảnh hưởng đến hô hấp, gây ra các bệnh về mắt, da và có thể tử vong. Độc hại hơn khi rất nhiều người trong lúc hóa vàng thường bỏ luôn cả dây chun, túi nhựa và các vật phẩm đựng khác vào để đốt cùng, sau đó mang tro hóa vàng ra sông, ao, hồ để rải xuống hoặc để tro bụi bay theo gió, gây ô nhiễm nặng nề cho không khí và nguồn nước.

Bên cạnh những ảnh hưởng xấu về môi trường, trong nhiều năm qua, việc đốt vàng mã còn là nguyên nhân gây ra nhiều vụ cháy, nổ gây thiệt hại nặng nề về tài sản của người dân. Chúng ta chưa thể quên vụ cháy ở khu nhà gỗ phố Vọng Hà, phường Chương Dương, quận Hoàn Kiếm năm 2007 khiến 1 người tử vong và thiêu rụi 25 căn nhà. Nguyên nhân vụ cháy là do một gia đình ở căn nhà gỗ đốt nhiều vàng mã làm lửa bén vào sàn gỗ, khiến bình gas phát nổ, gây hỏa hoạn. Hay vụ cháy thiêu rụi 8 căn nhà trên đường Lương Thế Vinh (quận Tân Phú, TP Hồ Chí Minh) dịp áp Tết năm 2013 do một gia đình khi đốt vàng mã cúng ông Công, ông Táo làm tàn lửa bay vào đống mút xốp để gần đó khiến cho lửa bốc cháy dữ dội. Trong năm 2014, tại tỉnh Bình Định đã xảy ra 2 vụ cháy rừng dữ dội vì đốt vàng mã, thiêu rụi khoảng 70ha rừng, uy hiếp sự an toàn của hàng trăm hộ dân sinh sống xung quanh. Khi xảy ra vụ cháy, tỉnh Bình Định đã phải huy động hàng nghìn cán bộ, chiến sỹ và người dân để thâu đêm chữa cháy. Ngày 22/02/2015 (Mùng 4 Tết), xảy ra một vụ cháy tại chợ Kinh Môn (còn được gọi là chợ Đồn, ở thị trấn Kinh Môn, huyện Kinh Môn, tỉnh Hải Dương) khiến 100 kiốt bị thiêu rụi, thiệt hại vài tỉ đồng, nguyên nhân do một tiểu thương trong chợ làm lễ hóa vàng gây ra hỏa hoạn. Vụ cháy xảy ra ngày 24/7/2016, tại một hộ gia đình sản xuất, kinh doanh vàng mã ở huyện An Lão, Hải Phòng làm 2 cháu bé tử vong và toàn bộ tài sản trong ngôi nhà bị thiêu rụi. Một xe bồn chở 23.000 lít xăng ở Móng Cái, Quảng Ninh bị cháy rụi hoàn toàn ngày 7/8/2016 do tàn lửa từ việc đốt vàng mã của gia đình ở ngay cạnh cây xăng, phát tán đúng lúc xe bồn đang bơm xăng xuống bể chứa. Khoảng 20 giờ 30 phút ngày 15/9/2018, hàng nghìn cư dân sống tại chung cư Gold View (đường Bến Vân Đồn, quận 4, TP Hồ Chí Minh) phải sơ tán khẩn cấp trong đêm vì có cháy tại một căn hộ. Trước đó, một cư dân sống ở đây lúc đốt vàng mã ngoài hành lang đã để lửa bén sang nhiều tấm bìa carton bên cạnh khiến lửa bùng phát dữ dội. Ngày 09/10/2018, một vụ cháy lớn xảy ra tại quán karaoke 7 tầng ở phố Hào Nam, gần ngã tư Hào Nam – Đê La Thành (Hà Nội) khiến cột viễn thông lớn trên nóc nhà và nhiều đồ đạc trong ngôi nhà bị thiêu rụi. Nguyên nhân xảy ra vụ cháy là do chủ nhà đốt vàng mã nhân ngày Mồng 1 Âm lịch…Và còn rất nhiều vụ cháy lớn, nhỏ khác được cơ quan chức năng xác định nguyên nhân ban đầu xuất phát từ việc vô ý, thiếu hiểu biết của người dân khi đốt vàng mã.

Nhằm chấn chỉnh việc đốt vàng mã – tục lệ mang tính tâm linh lâu đời của người dân đi vào nền nếp hơn, ngày 01/9/2010, Chính phủ đã ban hành Nghị định 75/2010/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động văn hóa. Nghị định quy định người dân đốt vàng mã không đúng nơi quy định tại nơi tổ chức lễ hội, di tích lịch sử - văn hóa sẽ bị phạt tiền. Năm 2013, tại Điều 15, Nghị định 158/2013/NĐ-CP của Chính phủ tiếp tục nhấn mạnh các quy định này. Song, hoạt động đốt vàng mã một cách bất cẩn trên hè phố, lề đường hay tại chính nhà dân gây nhiều nguy cơ cháy, nổ diễn ra nhiều năm qua thì không được nhắc đến. Trên thực tế cho thấy, phần lớn những vụ cháy, nổ xảy ra do việc đốt vàng mã lại là tại các hộ gia đình. Có lẽ vấn đề lớn nhất mà các cấp quản lý gặp phải khi đưa ra các chế tài xử phạt về việc đốt vàng mã bất cẩn chính là do tục lệ này đã ăn sâu vào trong tiềm thức của người dân Việt Nam từ hàng nghìn năm nay. Nên nếu đưa ra các quy định xử phạt về hành vi đốt vàng mã tại gia đình chắc chắn sẽ gặp phải những phản ứng dữ dội từ người dân. Nhiều cán bộ công tác trong lĩnh vực PCCC ở các địa phương chia sẻ, muốn đảm bảo an toàn PCCC trong việc đốt vàng mã tại các gia đình thì chỉ biết dựa vào việc tuyên truyền để nâng cao ý thức của người dân chứ không thể đi nhắc nhở, xử phạt được vì thiếu chế tài. Tuyên truyền là như vậy, nhưng rõ ràng đã xảy ra quá nhiều tai nạn cháy nổ do sự bất cẩn của người dân khi đốt vãng mã. Có lẽ đã đến lúc các cơ quan quản lý nên quy định cả việc xử phạt đốt vàng mã không đúng nơi quy định ở các khu dân cư, chung cư, đường, hè phố và cấm đốt dưới gốc cây. Đi kèm là khung hình phạt phải đủ sức răn đe và các biện pháp tuyên truyền sâu rộng để người dân hiểu rõ hơn và có ý thức hơn trong việc bảo vệ môi trường xanh – sạch, đảm bảo an toàn PCCC.

Hiện nay, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an các tỉnh, địa phương đã đưa ra một số khuyến cáo với người dân để hạn chế những tai nạn cháy nổ có thể xảy ra khi đốt vãng mã, như: cần trọng việc thắp hương, thắp nến thờ cúng và hóa vàng mã; thắp hương cách xa trần gỗ, xa các vật dụng dễ cháy và phải có người trông coi; không nên đốt quá nhiều vàng mã, nhất là các loại vàng mã có khối lượng lớn như nhà lầu, xe hơi… để tránh nguy cơ gây hỏa hoạn; nên đốt vàng mã ở nơi cách xa các vật liệu dễ cháy. Khi đốt vàng mã, phải sử dụng thùng kim loại (sắt, inox) có nắp đậy kín để tránh tàn lửa bay ra xung quanh, đồng thời phải chờ vàng mã cháy hết, dùng nước vẩy lên tro, đề phòng cháy ngầm. Người dân tuyệt đối không đốt vàng mã ở những nơi cấm như: chợ, trung tâm thương mại, nơi có vật liệu dễ cháy. Bố trí nơi thắp hương thờ cúng, các vật dụng trang thiết bị trên bàn thờ đảm bảo khoảng cách an toàn PCCC, luôn có biện pháp ngăn chặn cháy lan, việc thắp hương phải có người trông coi, tránh việc thắp hương vòng qua đêm, đặc biệt khi sử dụng nến cần phải được kê trên các đế đỡ không cháy. Các thiết bị điện được bố trí trên bàn thờ cần đảm bảo an toàn PCCC về điện, dây dẫn đảm bảo cường độ dòng điện, hệ thống điện cần phải có át-tô-mát để tránh sự cố về điện có thể gây ra cháy. Tại các chợ, phải có khu vực riêng cho việc đốt hương, thờ cúng của tiểu thương. Tại các khu vực đền, chùa cần tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức PCCC cho những người làm việc phục vụ tại chỗ, phát trên loa tuyên truyền cho khách đến cúng, viếng, có ý thức chấp hành về PCCC.

Để tục lệ đốt vàng mã không còn trở thành nỗi lo canh cánh trong lòng chúng ta, mỗi người dân hãy tự nâng cao ý thức của mình, cần trọng trong việc thắp hương, đốt vàng mã. Hãy để những tục lệ tâm linh lâu đời của chúng ta thực sự trở thành một nét đẹp văn hóa của người Việt mỗi dịp Tết đến, Xuân về.■

Trang thơ

CHÙM THƠ CỦA DƯƠNG THIÊN HƯƠNG

Cảm ơn các Anh!

Yêu mến gửi tặng những người lính chữa cháy trong vụ hỏa hoạn tại phố Núi Trúc, phường Giảng Võ, quận Ba Đình, TP Hà Nội ngày 10/9/2019.

Cảm ơn các anh giữ mùa Thu Hà Nội
Trả lại bình yên cho Núi Trúc, Ba Đình
"Người ta chạy đi, mình chạy lại"
Nhiệm vụ giản đơn nặng một chữ tình!

Cảm ơn các anh một sớm bình minh
Biển lửa trùng khơi đi tìm sự sống
Giữa hiểm nguy vững niềm tin, hy vọng
Lính thời bình thầm lặng những hy sinh...

Cảm ơn các anh giây phút ấy quên mình
Lặng lẽ "cứu cái còn trong cái mất"
Tình yêu nghề thẳm sâu trong đáy mắt
Để lòng em giây phút ấy xôn xao!

Cảm ơn các anh một ngày giông bão
Không quản hiểm nguy cứu bốn mạng người
Cảm ơn các anh lấm lem khói bụi
Giữ cho đời những nụ cười vui!...

Hà Nội, ngày 10/9/2019

Chiếc Mũ Thân Thương

Mến tặng những người lính chữa cháy nhân dịp 04/10/2019.

Thương cháy lòng chiếc mũ của anh
Đâu phải người lính nào cũng có
Chiếc mũ thấm mồ hôi, hằn in máu đỏ
Đồng đội truyền nhau những lúc lâm nguy...

Chiếc mũ theo anh trên mỗi bước đi
Che chở anh giữa vòng vây biển lửa
Giữ cùng anh sắc son lời hứa
Vì bình yên cuộc sống mỗi ngày...

Chiếc mũ giản đơn em thấy hôm nay
Đã đi qua ngàn cơn bão cháy
Thủy chung bên anh như tình yêu em đấy
Dẫu thấm đầy khói, bụi nồng cay!...

Hà Nội, 03/10/2019

Nụ Cười Mãn Nguyện

Có nụ cười vương khói bụi trên môi
Lấm lem mà rạng ngời như mùa Thu toả nắng
Ẩn trong đó những hy sinh thầm lặng
Vì bình yên, hạnh phúc cho đời!...

Nụ cười rộng mở một khung trời
Chất chứa niềm hạnh phúc không lời
Nụ cười an nhiên, tự tại, thảnh thơi
Đang bừng lên rạng rỡ làn môi...

Là nụ cười "Mãn nguyện" em ơi!
Khi giặc lửa đã lui và bình yên trở lại
Anh lại nắm tay em trên con đường xa ngái
Lắng nghe theo mệnh lệnh trái tim mình!

Hà Nội, 13/10/2019

Hà Nội, đêm .. Rạng Đông! ...

Tặng các chiến sỹ tham gia chữa cháy Nhà máy sản xuất bóng đèn, phích nước Rạng Đông tại Thanh Xuân, Hà Nội đêm 28/8/2019.

Còi báo động vang rồi em ạ
Lỗi hẹn cùng em bữa cơm chiều
Lỗi hẹn giờ đón các con yêu
Một dòng tin thôi, anh cũng không kịp gửi...

Biết đêm nay em mỏi mòn chờ đợi
Những lo âu đau đáu riêng mình
Mong Rạng Đông trở lại yên bình
Cầu bình an cho anh cùng đồng đội...

Đừng quá lo, đồng đội anh ngạt khói
Chuyện thường ngày của lính cứu hỏa thôi
Vỉa hè là giường, bìa carton là gối
Anh quen rồi, êm tựa vành nôi...

Thương người dân hoảng hốt, chơi vơi
Khói lửa bủa vây ngút tận lưng trời
Diệt "giặc lửa" mang bình yên trở lại
Nghề của anh đơn giản thế thôi...

"Giặc lửa" hung tàn ngoan cố đã lui
Bao nỗi âu lo còn lại giữa đời
Đêm... Rạng Đông oằn mình trong nhức nhối
Thấm tình người nơi ấy em ơi!...

Hà Nội, 29/8/2019

Hạnh phúc giản đơn

Tặng những chiến sỹ chữa cháy thành phố mang tên Bác!

Hạnh phúc của anh đơn giản thế thôi em
Yêu cái nghề lấm lem khói bụi
Dẫu ban mai hay đêm dài tăm tối
Lại bồi hồi nghe mỗi tiếng chuông reo...

Hạnh phúc của anh bên đồng đội sớm, chiều
Ngày lại ngày tôi rèn từ lửa
Gian khổ, hiểm nguy giữ tròn lời hứa
Lựa chọn theo mệnh lệnh trái tim mình...

Trước hoang tàn, đổ nát, điêu linh
Giang vòng tay chở che từng sự sống
Mỗi phút, giây thắp niềm tin, hy vọng
Giữ cho đời trọn vẹn niềm vui...

Hạnh phúc của anh đơn giản thế thôi
Là ánh mắt, nụ cười, trái tim em đó
Mãi thắp cho anh khoảng trời rộng mở
Để lắng nghe mệnh lệnh trái tim mình!...

Hà Nội, ngày 19/9/2019

CHUYỆN VỀ TƯỢNG ĐÀI NGƯỜI CHIẾN SỸ CHỮA CHÁY ĐẦU TIÊN Ở VIỆT NAM

AN LÊ

Những ngày cuối năm 2019, tại kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XIV, sau khi nghe báo cáo của Đoàn Giám sát tối cao của Quốc hội về "Việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng cháy, chữa cháy giai đoạn 2014 - 2018", Quốc hội đã dành một ngày thảo luận về công tác phòng cháy, chữa cháy. Trong thảo luận, có đại biểu đã nêu vấn đề nên dựng tượng đài để tôn vinh những người chiến sỹ PCCC đã hy sinh quên mình vì sự bình yên của xã hội. Bên ngoài, dư luận xã hội cũng nóng lên theo nghị trường, nhiều người dân cũng đồng tình với ý kiến của đại biểu Quốc hội.

Không phải ngẫu nhiên mà nhiều người dân trân quý, ví Cảnh sát PCCC là "anh hùng trong lửa đỏ" và mong muốn dựng tượng đài vinh danh chiến sỹ PCCC hành động dũng cảm. Để cứu hàng trăm nghìn người khỏi các tai nạn, sự cố và dập tắt đám cháy không lây lan, nhiều chiến sỹ Cảnh sát PCCC xả thân quên mình, không ngại nguy hiểm, thậm chí hy sinh tính mạng… Có thể nói hình ảnh người chiến sỹ Cảnh sát PCCC Việt Nam những năm gần đây đã dần chiếm được tình cảm của các tầng lớp nhân dân trong cả nước. Những hành động, những việc làm cụ thể xuất phát từ tấm lòng yêu nghề, bất chấp hiểm nguy sẵn sàng lao vào cứu người, cứu tài sản của những chiến sỹ Cảnh sát PCCC đã tạo nên những khoảnh khắc đẹp trong lòng người dân. Đó là hình người chiến sỹ chữa cháy với bàn tay bị bỏng nặng trong khi làm nhiệm vụ tại đám cháy chung cư Carina, TP Hồ Chí Minh vào năm 2018 khi được nhà báo Lệ Quyên chia sẻ, đã mang đến cảm xúc mãnh liệt đối với người xem. Đó là sự hy sinh của chiến sỹ PCCC, hình ảnh Thượng úy Phạm Phi Long, Công an Thành phố Hồ Chí Minh, chỉ còn hơn 1 tháng nữa là vợ sẽ hạ sinh con gái thứ 2, nhưng người cha trẻ ấy chưa kịp đón con gái chào đời thì đã hy sinh khi làm nhiệm vụ. Đó là hình ảnh những chiến sỹ cứu nạn, cứu hộ dầm mình cả đêm dưới dòng nước xiết trong vụ chìm tàu Dìn Ký… và còn biết bao hình ảnh đẹp khác của người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH in đậm trong ký ức người dân và trở thành tượng đài bất tử trong lòng dân. Theo thống kê của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, từ năm 2014 đến 2018 đã có 5 cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC hy sinh, hàng chục người bị thương trong cuộc chiến đấu chống giặc lửa.

Câu chuyện về dựng tượng đài người chiến sỹ chữa cháy trên thế giới đã có từ lâu nhưng ở Việt Nam là chuyện hoàn toàn mới. Ở các nước phát triển, chúng ta dễ dàng bắt gặp những tượng đài lính chữa cháy rất hoành tráng được đặt ở nhiều nơi. Tuy nhiên, ở Việt Nam chúng ta, một đất nước mới thoát nghèo đang trên con đường phát triển và hội nhập, việc chưa có tượng đài để tôn vinh người chiến sỹ chữa cháy là điều dễ hiểu.

Trong khi nhiều người đang bàn luận về việc dựng tượng đài người lính chữa cháy thì trước đó đã có một bức tượng đài người chiến sỹ chữa cháy được đặt trang trọng tại cổng Trường Đại học PCCC, số 243 Khuất Duy Tiến, Phường Nhân Chính, Quận Thanh Xuân, TP Hà Nội. Đây có thể coi là bức tượng đài người chiến sỹ chữa cháy đầu tiên ở Việt Nam. Mặc dù bức tượng còn rất khiêm nhường, được đặt ở một nơi được coi là cái nôi của lực lượng PCCC cả nước trong thời gian chưa lâu nhưng nó đã chiếm được cảm tình của người dân và là niềm tự hào của các thế hệ học viên Trường Đại học PCCC mỗi khi qua cổng trường. Song điều ít người biết đến là bức tượng được dựng lên như thế nào, được xây dựng từ nguồn kinh phí ở đâu… và ai là người đưa ra ý tưởng xây dựng bức tượng thì càng ít người biết.

Trước khi trả lời những câu hỏi trên, xin được giới thiệu, mô tả về bề ngoài của bức tượng. Bức tượng người chiến sỹ chữa cháy tay trái ôm cháu bé, tay phải xách bình chữa cháy đang vượt qua vòng lửa hung dữ vây hãm, nét mặt cương nghị và ánh mắt nhân hậu. Tượng được làm bằng chất liệu đá cẩm thạch (Marble) màu trắng muối (loại đá được khai thác ở vùng núi Quỳ Hợp, Nghệ An), tượng có chiều cao 2,2m, nặng 1,5 tấn được đặt cạnh biển tên trụ sở Trường Đại học PCCC trọng lượng khoảng 5 tấn. Mặt sau của biển tên trụ sở Trường Đại học PCCC được trích dẫn lời của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: *"Cái còn mãi với thời gian là danh dự. Còn vật chất chỉ là phù vân…"*. Bức tượng được đặt ở một không gian thoáng, trang trọng thuộc khuôn viên Trường Đại học PCCC để nhiều người có thể quan sát, chiêm ngưỡng. Biển tên trụ sở Trường Đại học PCCC không còn đơn thuần là một vật có giá trị chỉ dẫn về mặt địa lý mà nó đã cùng bức tượng đài người chiến sỹ chữa cháy tạo nên một giá trị nhân văn cao cả, tôn vinh nghề PCCC và đạo đức con người. Hàng ngày, cán bộ, giáo viên, công nhân viên, học viên Trường Đại học PCCC qua lại khu vực cổng trường đều có chung một niềm tự hào về nghề PCCC&CNCH.

Bức tượng được xây dựng từ ý tưởng của Thiếu tướng Lê Quang Bốn. Khi được Bộ trưởng Bộ Công an ký quyết định bổ nhiệm giữ trọng trách Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC, Thiếu tướng Lê Quang Bốn luôn trăn trở là làm thế nào để đẩy mạnh, tạo ra bước đột phá trong công tác đào tạo nguồn nhân lực làm công tác PCCC đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong bối cảnh tình hình mới. Sau nhiều đêm mất ngủ, ông nghĩ việc đầu tiên để tạo ra sự đột phá cần phải làm là phải tạo được động lực được cho cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên. Muốn làm được điều đó, trước hết phải tạo ra một môi trường làm việc đảm bảo cả về cơ sở vật chất và tinh thần. Đối với một nhà trường, phải tạo ra được một không gian mô phạm, môi trường sư phạm có tính giáo dục cao. Trong đó việc giáo dục truyền thống, giáo dục ý thức nghề nghiệp, giáo dục đạo đức cho học viên được đặt lên hàng đầu.

Với phong cách nói là làm, việc đầu tiên Thiếu tướng Lê Quang Bốn cho triển khai thực hiện là cải tạo cơ sở vật chất, nơi làm việc khang trang, đảm bảo các điều kiện cho cán bộ, giáo viên, học viên công tác và học tập ở cả 3 cơ sở của nhà trường. Cùng với việc cải tạo, sửa chữa, nâng cấp các phòng làm việc, giảng đường, thư viện, ký túc xá… ý tưởng xây dựng một tượng đài người chiến sỹ chữa cháy để giáo dục lòng tự hào nghề nghiệp cho cán bộ, giáo viên, học viên được hình thành.

Lúc đầu khi đưa ra ý tưởng xây dựng tượng đài cũng có nhiều ý kiến khác nhau, song với sự bàn bạc kỹ lưỡng trong tập thể Ban Thường vụ, Ban Giám hiệu, quyết tâm xây dựng tượng đài được triển khai thành hiện thực. Việc tìm hình mẫu, thiết kế tượng được triển khai ngay sau đó. Bức tượng được mô phỏng theo bức phù điêu gốm sứ đã được nhà tạo hình Lê Minh Sơn, hội viên hội nghệ sỹ tạo hình Việt Nam thiết kế từ những năm 1980, hiện vẫn đang được đặt tại khuôn viên Ký túc xá Trường Đại học PCCC. Một trong những vấn đề khó khăn nhất gặp phải là kinh phí lấy từ đâu. Trong điều kiện hiện nay, việc sử dụng kinh phí từ nguồn ngân sách nhà nước để xây dựng tượng đài là điều không thể. Rất may, khi ý tưởng xây dựng tượng đài được nêu ra, có rất nhiều nhà hảo tâm tán đồng và sẵn sàng tài trợ. Cho đến lúc này, ý tưởng xây dựng tượng đài đã thực sự trở thành hiện thực. Sau hơn 5 tháng thi công, các nghệ nhân đá Ninh Vân, Ninh Bình đã hoàn thành tác phẩm và được đặt đúng vào dịp kỷ niệm 71 năm lực lượng CAND học tập và thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy (11/3/1948 - 11/3/2019).

Hôm nay, cùng với sự đổi thay bộ mặt của nhà trường, cán bộ, giáo viên, công nhân viên, học viên Trường Đại học PCCC đang quyết tâm đoàn kết một lòng, thi đua dạy tốt, học tốt, phục vụ tốt góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực làm công tác PCCC&CNCH cho đất nước.

Trước mùa Xuân mới, trong lòng mỗi cán bộ, giáo viên, công nhân viên, học viên Trường Đại học PCCC luôn tự hào về truyền thống của lực lượng CAND, tự hào về nghề PCCC và tự hào về ngôi trường thân yêu.■

LÍNH CỨU HỎA?

Truyện ngắn của **VÕ THỊ XUÂN HÀ**

Chuyến bay ra Hà Nội hôm đó bị chậm lại mất 4 tiếng, do thời tiết.

Sài Gòn yêu thương. Sài Gòn giờ đang chuyển gió, mưa mù giăng đầy trời thành phố. Khí hậu chuyển đổi. Lòng người tiếc thương những nỗi tiếc thương nặng trĩu…

Tôi kéo lê vali lang thang khắp các quầy hàng của sảnh chờ. Rồi vào quầy gọi ly cà phê.

Các chỗ ngồi đều chật. Đưa mắt nhìn lướt gian quầy, chỉ còn một ghế trống khả dĩ. Mà cái bàn đó lại đã có người. Một ông già đang ngồi, hai tay nắm nhau. Phải rồi, người già đâu có hai tay cầm smartphone như cánh trẻ, thậm chí kể cả trung niên. Khắp phòng ai cũng cầm một cái kho báu tinh thần của mình. Riêng ông già kia, dáng ngồi thật trẻ trung, mà từ ngoài cửa quầy, tôi chỉ nhìn thấy một con mắt sụp dính vào nhau, một cái cằm vẹo vọ, và dáng ngồi bất động.

Tôi tiến gần, lễ phép hỏi:

- Cháu có thể ngồi cùng bàn?

Ông già ngẩng lên.

Một giọng nói trẻ trung ấm áp:

- Cô có thể ngồi bất cứ đâu mà.

Tôi tròn mắt ngạc nhiên:

- Bác… Anh… Tôi xin lỗi…

Nửa gương mặt người đàn ông phía khuất lấp là một người đàn ông còn trẻ, chỉ khoảng ba sáu ba bảy là cùng.

Nửa gương mặt trẻ trung cùng giọng nói trẻ trung vừa mỉm cười, trả lời tôi:

- Không sao, tôi vẫn thường bị nhầm như vậy.

Chuyến bay hôm đó, tôi đổi chỗ để ngồi cạnh người đàn ông kia. Bởi chúng tôi còn đang tiếp tục câu chuyện mà anh kể cho tôi nghe.

*

Tôi là lính cứu hỏa.

Nói vậy chắc chị hình dung được rồi nhỉ.

Chị còn nhớ vụ cháy Công ty Nam Sơn cách đây 2 năm? Đúng là vụ ấy đấy. Sau vụ cháy khủng khiếp ấy, nhiều gia đình đã bán rẻ nhà để tìm nơi khác sinh sống. Thiệt hại lớn vô cùng. Nhưng, chị biết không, thiệt hại về vật chất còn có thể cứu vãn. Tôi không than van đâu nhé. Chỉ là tôi nghĩ cuộc sống của chúng ta có rất nhiều những thử thách mà con người cần phải vượt qua.

Tôi còn nhớ rất rõ địa hình xung quanh công ty, và kho hàng lớn chứa rất nhiều linh kiện và các thùng hóa chất.

Khi vụ cháy xảy ra, tôi đang hướng dẫn cho khối học viên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy về thực tế tại quận. Tin báo về, tôi nhận lệnh Chỉ huy chữa cháy. Chúng tôi có hai xe chữa cháy, một xe cứu thương chở máy nạp khí thiết bị thở, một máy bơm chữa cháy. Sau đó thành phố điều thêm đến mười tám xe chữa cháy và một xe cứu thương về. Và điều đồng chí cấp trên về trực tiếp làm Trưởng ban Chỉ huy chữa cháy. Do đám cháy phát sinh quá lớn. Mà địa điểm lại nằm trong khu vực đông dân, đường đi lối lại rất hẹp. Chỉ cần hai xe tránh nhau là có thể gây tắc đường. Lực lượng tập kết khá nhanh. Chúng tôi ngay lập tức tìm được các điểm chứa nước giếng ngầm và bể nước máy. Bằng nỗ lực và kinh nghiệm, đám cháy cũng được khống chế. Tuy nhiên, số hóa chất bên trong bùng nổ dữ dội. Tôi và một số anh em nhiều kinh nghiệm, đeo mặt nạ, leo theo các gờ tường lên cao để gỡ các tấm vật liệu ngăn trở đường đi của vòi nước.

Tôi mở được một lối lên tầng thượng, và rồi tôi nghe thấy tiếng kêu cứu. Ở tầng trên cùng tòa nhà, vẫn còn mấy người của công ty co cụm lại một góc, đang tìm cách nhảy xuống. Nổ vẫn phát ra dữ dội. Lửa cháy phụt lên khá cao và nóng khủng khiếp. Khói bốc cao ngùn ngụt. Chúng tôi ôm được lần lượt từng người để đưa ra theo lối cầu thang, lao qua đám cháy vẫn đang bùng lên. Đưa được người xuống, tôi lại lao lên. Hình như tôi đã cứu được ba người.

Khi tôi tỉnh dậy, thấy mình đang nằm trong bệnh viện. Toàn thân bỏng. Gương mặt tôi bị băng kín. Mắt trái nhìn thấy mờ mờ. Còn mắt bên phải này thì gần như không thể biết đang trong tình trạng nào vì đau rát khủng khiếp. Sau đó thì tôi biết mình đã bị cháy một nửa bên phải mặt, cháy sâu, mắt phải gần như mù…

Tôi đã đuổi cô ấy. Tôi đuổi cô ấy rất phũ phàng. Khi soi vào gương, tôi không biết mình là ai nữa. Ngọn lửa ác quỷ đã cướp đi của tôi gương mặt điển trai, một gương mặt mà bạn bè cùng lứa vẫn nói nếu không làm lính cứu hỏa, sẽ có thể trở thành diễn viên điện ảnh.

Trong suốt những ngày tháng nằm bệnh viện, tôi hầu như không muốn gặp Miên nữa. Chúng tôi quen nhau qua mạng xã hội. Tính thời gian kết bạn rồi hẹn gặp nhau, cho đến khi tôi bị nạn, là đã hai năm. Hai năm chúng tôi nói với nhau rất nhiều. Nhưng tôi vẫn đuổi cô ấy. Cũng do tính khí tôi khi ấy khá khắc nghiệt, tôi không cho cô ấy bước chân vào nơi tôi nằm. Tôi trải qua nhiều ca mổ. Được chăm sóc đặc biệt. Bác sĩ cũng sợ tôi quá bức xúc mà không thể hợp tác tốt với họ, nên cũng khuyến cáo người nhà tôi, không để tôi có biểu hiện gì quá xúc động.

Sau mấy lần đến thăm không được vào, cô ấy cũng không tìm cách thăm tôi nữa. Bố mẹ tôi cũng không hỏi han gì mỗi khi cô ấy đến. Miên lặng lẽ đi khỏi đời tôi, để lại trong tôi một nỗi buồn vô hạn. Tôi đã quen nói chuyện với cô ấy. Chúng tôi khá là hợp nhau trong quan niệm sống. Cũng có tranh luận, phản biện. Nhưng rồi một trong hai người sẽ là nhường nhau, và gần như cố gắng hiểu nhau. Tôi quen cách chào của cô ấy, cách cười và những cách gieo những icon xinh xắn. Nếu chị là người thường xuyên giao tiếp ở mạng xã hội, chị sẽ hiểu, đó là thế giới phẳng, là những gì linh diệu mà ta chưa với tới được. Đâu phải là thế giới vô hình như nhiều người cho là vậy.

Đôi lúc tôi cảm thấy hận cô ấy, thậm chí tôi nghĩ rằng cô ấy đã chạy khỏi một kẻ tàn tật như tôi. Nếu như cô ấy yêu thương tôi, cho dù tôi có đuổi như thế nào đi nữa… Và rồi tôi gạt phắt đi. Tôi nghĩ, có lẽ tôi đã nhầm. Không có thế giới phẳng và thật. Chỉ có thế giới vô hình. Và những người trong cái thế giới vô hình ấy đến với ta trong nhu cầu tự thân, xoay quanh ta khi ta còn giá trị trong chừng mực nào đó. Một giá trị hiện hữu bằng khối vật chất hay thân thể đầy đủ, không cần hoàn mĩ, mà chỉ cần đầy đủ. Tôi hiểu gương mặt bên phải của mình đã coi là tàn tật, dù các bác sĩ đã rất cố gắng, thì cũng chỉ cứu được con mắt phải của tôi không bị mù. Nhưng con mắt này, như chị thấy đấy, bị kéo sập xuống. Nhưng tôi đã nhìn thấy ánh sáng linh diệu. Tôi đã chứng kiến đồng đội yêu thương mình, chứng kiến các bác sĩ y tá tận tình lo lắng cho tôi. Họ đã nối lại từng mạch máu bị lửa thiêu rụi. Nhưng gương mặt này là chiếc mặt nạ đem đến cho tôi tấm huy chương dũng cảm. Đồng đội của tôi cũng đã lao vào lửa, đã cứu được cả tốp người. Riêng tôi được tặng huy chương.

Ngọn lửa đã lấy đi của tôi một nửa gương mặt thật. Ngọn lửa u uẩn và vô cảm. Vào những thời khắc riêng biệt, tại nơi nào đó, chúng thiêu rụi mọi thứ, khiến con người dường như bất lực.

Ồ không, tôi không bi lụy nhé. Mấy hôm nữa tôi sẽ được đưa sang Mỹ. Các bác sĩ sẽ mổ lại và vá lại cho tôi với chuyên môn tốt nhất. Mặt trời vẫn luôn tỏa sáng, cho dù ta đi đến đâu hay làm những gì, thì nguồn năng lượng mạnh mẽ và chói lọi đó vẫn sẽ theo ta, đưa ta đến bến bờ hạnh phúc và niềm vui vô tận. Cuộc sống thật tươi đẹp, mặt trời chiếu rạng, và chúng ta đnag đi trên con đường chinh phục những mục tiêu cao cả của bản thân.

Thực ra tôi luôn có linh cảm rằng cô ấy vẫn luôn bên cạnh tôi, quan tâm theo dõi từng hơi thở của tôi. Tôi thường xuyên nhận được những loại thuốc mà bệnh viện không có, với những chỉ dẫn rất kĩ. Rồi những vật dụng giúp tôi rất nhiều khi phải phẫu thuật nhiều lần. Bác sĩ chăm sóc tôi nói, đó là do có những nhóm tổ chức họ tặng cho người đã dũng cảm cứu người cứu lửa. Tôi cũng ngại, nhưng tôi cần phải nỗ lực vượt lên.

Chị hỏi tôi đi Sài Gòn một mình trong tình trạng này là có việc gì phải không? Đúng, tôi phải đi một mình.

Là tôi đi tìm Miên. Tôi nhận thấy Miên vẫn đang chăm sóc tôi, cô luôn ở đâu đó quanh tôi. Và tôi đã gặp cô ấy. Vâng, tôi đã gặp rồi chị ạ.

Mà tôi chưa kịp kể cho chị nghe về sự kỳ lạ linh diệu của câu chuyện chúng tôi. Dịp khác mời chị đến đơn vị tôi vậy. Hình như máy bay sắp hạ cánh.

*

Tôi không kịp hỏi thêm gì về câu chuyện của người lính cứu hỏa với cô gái tên Miên. Vì máy bay đã hạ cánh và chúng tôi ai nấy đều vội vã để lấy hàng kí gửi và lên xe về. Khi nhớ ra người lính cứu hỏa, thì anh đã đi từ lúc nào.

Tôi dự định sẽ đến thăm anh vào một dịp nào đó, vì tôi biết rõ anh đang ở đơn vị Phòng cháy chữa cháy của quận H.

Chợt nhớ đến trong câu chuyện anh kể, có chi tiết về những gia đình đã bán nhà để di dời sang nơi khác ở sau khi cháy kho hàng của Công ty Nam Sơn. Tôi chạy xe đến để lấy thêm tư liệu cho bài viết của tôi.

Một bà bán hàng nước chỉ tay:

- Kia kìa, cả dãy nhà bị cháy sém tường chưa ai đập đi xây lại. Họ bán rẻ để đi rồi. Người về toàn dân nghèo tỉnh lên, mua cho con lên ăn học. Dân giàu ai người ta mua mấy cái nhà bị cháy nạn thế.

Một thanh niên đang xoãi chân hút sòng sọc điếu thuốc lào, giọng rề rà:

- Nói chuyện ngứa cả tai. Dân nghèo mà mua được nhà, dù là nhà nát. Chấp bà già nhà em làm gì. Chị định viết người tốt việc tốt thì cứ gặp em nhé. Em kể cho khối chuyện mà viết từ cái đám cháy ấy.

Tôi ngồi xuống hàng nước, ngắm nhìn cả loạt nhà cháy sém, cây xung quanh đã lên xanh che khuất khá nhiều những vết sẹo nham nhở. Mùa Đông năm nay chưa lạnh. Không có lá rụng rơi vàng ngõ nhỏ. Mùi hương của hoa tuyết cầu nở sớm bay thoang thoảng. Mùi hương nhắc nhớ bóng dáng kinh thành trong màn sương mờ ảo thanh trong.

Tôi hỏi bâng quơ:

- Đúng là cháy thì khó thoát nhỉ?

Thanh niên lại châm điếu thuốc lào, ghé miệng hút, rồi từ từ nhả khói lên cao.

- Thoát thế nào được. Cháy hết. Đến lính cứu hỏa cũng bị cháy. May không chết.

- Bạn biết vụ ấy nhỉ?

- Chị hỏi lạ. Cháy ngay nách. May nhà này được cái ông già vốn lính cứu hỏa, ông ấy trữ trong nhà các loại bình cứu hỏa, bình to bình nhỏ. Ông ấy phun cho. Rồi ông ấy còn leo lên tầng thượng bắc thang đưa được khối người xuống trước khi xe cứu hỏa đến.

- Bạn đang kể về ông hàng xóm à? Ông ấy đâu?

Thanh niên phảy phảy cái nõ điếu.

- Giờ này không biết chết chưa. Chiều phải gọi hỏi thăm xem thế nào. À, bu ơi, có nhớ ông Thành sinh năm nào không? Để chiều làm con đề.

Bà hàng nước lầu bàu:

- Cứ ăn nói với mẹ nó thế đấy. Nhưng thằng bé nhà bác nó tốt bụng cháu ạ. Hôm cháy, nó giúp cho bao người trong cái công ty đầu độc ấy. Họ bị khói hun đã là đi chứ nói gì đến hóa chất. Nó pha nước cho bao người uống vì bị hút hết nước trong người. Nó chăm ông Thành cùng con bé Miên suốt mấy ngày ông ấy phải cấp cứu bệnh viện.

Tôi ngạc nhiên. Cái tên Miên hay cỡ nào mà mấy hôm nay tôi cứ nghe đến cái tên này.

Thanh niên làu bàu:

- Hỏi bu cái tuổi. Cứ dài dòng.

- Ông Thành hơn tao 5 tuổi. Con Miên hơn mày 7 tuổi. Hiểu chưa?

Thanh niên chùi cái tay khẳng khiu lên gương mặt khá thanh tú.

- Đã hiểu. Chiều nay làm con sáu mốt, thêm con mốt sáu. Thêm vụ hiểu hơn 7 tuổi thì không được tán. Nhưng bu hơi bị nhầm đấy. Hơn 7 tuổi mới sướng.

Cậu ta cười hề hề, gương mặt ánh lên nét non tơ.

Tôi hỏi:

- Miên là ai?

Thanh niên nhìn tôi như kiểu so sánh:

- Chị ấy là chị ấy, chứ còn là ai. Xóm này quý bà ấy phết. Xinh nhé. Dịu dàng thì thôi rồi. Dịu dàng quá, dịu dàng không chịu nổi. Chỉ muốn được làm giúp mọi việc. Mà chị ấy không khiến. Bà dở ấy đi thích một chàng lính cứu hỏa. Nghe đâu bác Thành không đồng ý hả bu?

Bà già hơi nhíu mày:

- Thì ông ấy cũng bị tai nạn do cứu lửa trận nào hồi xưa ấy. Nên ông ấy đi thọt chân còn gì nữa. Ông ấy sợ con gái lấy chồng cứu hỏa rồi thì khổ.

Tôi ngạc nhiên:

- Có phải Miên yêu anh cứu hỏa ở quận H. không?

Thanh niên quay phắt lại nhìn tôi thêm lần nữa:

- Sao chị biết rõ thế?

Tôi nói thật:

- Tôi vừa gặp anh ấy trên chuyến bay cùng. Nên tôi mới đến đây. Định hỏi thêm vài chuyện nữa cho đủ tư liệu viết bài.

Bà già chêm vào:

- Ra vậy. Ông Thành hôm ấy cứu được bao người xung quanh xóm. Rồi ông ấy bị bỏng nặng. Mà cái anh lính cứu hỏa trên quận H. ấy cũng bị cháy nặng lắm. Con Miên chạy cả hai nơi. Rõ khổ con bé. Sau rồi thấy bảo có người nhà trong Sài Gòn là bác sĩ chữa bỏng giỏi, kết hợp cả đông y. Nên nó bán nhà, rồi đưa bố nó vào trong đấy chữa. Kể thì… con bé còn đâu sức lực mà chăm người dưng. Đành bỏ lại anh kia thôi. Bố bị nặng dọa đi mấy bận.

Thanh niên ngồi im không nói gì. Đợi mẹ nói hết, bấy giờ mới thùng thẳng:

- Chị ấy không bỏ anh kia đâu. Trước khi vào Sài Gòn, chị ấy có gửi em một cái vali. Chị ấy bảo, trong vali có giữ những kỉ vật của hai người. Chị phải cứu bố bằng được. Còn anh Quân, đúng rồi, tên anh ta là Quân, thì đã có đơn vị lo. Bố chị đã hưu, tiêu chuẩn dù cũng có đủ, nhưng đã già, da khó phục hồi, vào trong kia chữa riêng, may ra.

Tôi không nói với hai mẹ con bà hàng nước, rằng thực ra Miên không hề bỏ Quân. Hai người ấy họ vẫn luôn vì nhau, theo cách riêng họ. Tôi không kể là Quân đã tìm được Miên, và anh đã vào Sài Gòn để gặp cha con cô trước khi sang Mỹ làm phẫu thuật.

Kể ra cuộc đời cũng có những trùng lặp khó lí giải. Ví như việc cô gái tên Miên con người lính cứu hỏa kia, lang thang trên mạng, và rồi lại quen và yêu một lính cứu hỏa như bố mình. Rồi cả hai người cô yêu thương đều cùng bị nạn từ lửa. Và cô đã lựa chọn cách sống của mình một cách dũng cảm.

Lửa luôn thiêu rụi mọi thứ.

Nhưng cũng khiến cho vạn vật hồi sinh từ tro tàn. Hoa tuyết cầu lại nở.■

25/12/2019

1

Đúng ngày 23 tháng Chạp, làng Văn Xá nhộn nhịp hơn ngày thường, nhiều ô tô, xe máy đỗ kín mọi ngả đường. Hôm nay mọi nhà trong làng đều tất bật làm cỗ bàn thịnh soạn để tiễn táo quân về trời. Đây cũng là dịp con cháu về sum họp bên gia đình, chuẩn bị chào đón một cái tết đang cận kề. Nhiều nhà đã có cành đào với cây quất bày biện ngay gian tiếp khách, có những cây đào to và nặng được gia chủ bày ngay ngoài sân để khoe sắc với đất trời đang vào xuân.

Bà Liên tay làm gà, còn miệng thủ thỉ nói với chồng:

- Hôm nay con Hương nhà mình đưa bạn trai về ra mắt, ông cũng nhẹ nhàng tìm hiểu gia cảnh của cậu đó nhé, nhưng cũng bớt nghiêm nghị một chút để khách đỡ e ngại, dù sao con gái mình cũng cứng tuổi rồi. Nghe bà vợ nói vậy, ông Tâm im lặng không nói câu nào, ngồi co chân lên chiếc chõng tre, ông làm một hơi thuốc lào rồi ngửa cổ phả khói lên trời.

Ngoài cổng có tiếng lao xao, Hương ngượng ngùng bước vào sân, trên tay cô cầm một cành đào Nhật Tân đỏ thắm. Bạn trai Hương sau khi dựng xe máy đã mau miệng chào hỏi hai ông bà. Liếc nhìn anh chàng cao ráo, đầu tóc gọn gàng lại mặc bộ quân phục chỉnh tề, tuy không nói ra nhưng cả hai ông bà đều cảm thấy ưng ý rồi.

Ông Tâm mời vị khách trẻ tuổi uống trà rồi hỏi:

- Cháu tên gì và hiện công tác ở đâu nhỉ?

Anh bạn trai của Hương mau miệng trả lời:

- Dạ thưa bác, cháu tên Thiện! Hiện nay cháu đang công tác tại Phòng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy số 2.

Nghe nói đến lực lượng Phòng cháy chữa cháy, mắt ông Tâm sáng lên. Bao kí ức xưa lại ùa về, ông say sưa kể cho vị khách về những ngày còn chiến tranh, ngoài nhiệm vụ trực chiến ở khẩu đội pháo phòng không. Bản thân ông cùng đồng đội cũng tham gia nhiều vụ chữa cháy ở khu phố, những ngày tháng chiến tranh ác liệt khiến ông không thể nào quên.

Câu chuyện giữa chủ và khách có vẻ rất tâm đầu ý hợp, thỉnh thoảng tiếng cười sảng khoái của ông Tâm vọng từ trên nhà xuống bếp, khiến mẹ con bà Liên cũng vui lây.

Vừa sắp cỗ ra mâm, bà Liên vừa nói với con gái:

- Mới nhìn mẹ đã thấy ưng cậu này rồi, bố con vốn xuất thân quân đội, mọi ngày nghiêm là vậy, nhưng hôm nay rõ là vớ được rể quý rồi nhé.

Bữa cơm hôm đó diễn ra trong bầu không khí ấm cúng và vui vẻ, đã lâu năm rồi ông Tâm mới cảm thấy phấn chấn như vậy. Nhấp môi vào chén rượu nếp do nhà tự nấu, ông nói với Thiện một cách thân mật và tình cảm:

- Năm nay cháu xem có thu xếp để về ăn Tết với hai bác và em Hương được không. Ngồi bấm đốt ngón tay lẩm nhẩm tính toán, ông Tâm quyết định dứt khoát.

- Cháu mệnh Thủy, rất hợp để xông nhà cho hai bác năm nay.

Thấy Thiện có vẻ ngần ngừ, Hương khẽ đánh mắt ra tín hiệu cho bạn trai.

Thiện ấp úng trình bày:

- Vâng nếu hai bác đã tín nhiệm, cháu xin nhận lời. Hôm đó cháu phải trực ca chiều, đến thời khắc Giao thừa cháu sẽ có mặt tại nhà mình đúng giờ.

Nghe Thiện nói vậy, bố mẹ Hương đều tươi cười vui vẻ. Có lẽ Tết năm nay sẽ là kỷ niệm đáng nhớ đối với Hương cũng như gia đình cô. Chiều hôm đó Thiện xin phép gia đình bạn gái để quay về đơn vị, anh đã phải đem theo nhiều quà cáp, tất cả đều do bố mẹ người yêu gửi tặng anh em cùng đơn vị. Những thứ quà quê rất đỗi bình dị, chỉ cần ghé vào siêu thị là mua được ngay, thậm chí ngồi nhà gọi điện cũng có người ship đến tận cửa. Nhưng chỗ quà này mang nặng tình nghĩa khiến Thiện vô cùng xúc động.

2

Hương vốn là cô gái sống tương đối khép kín, sau khi tốt nghiệp Trường Cao đẳng Sư phạm, cô được phân về dạy tại Trường Tiểu học Cát Linh. Mọi việc cứ êm đềm trôi đi, dù gia đình nhiều lần giục giã, nhưng Hương vẫn không vội vã nhận lời yêu ai, có lẽ cô chưa tìm được người trong mộng.

Trái tim cô chỉ thực sự rung động, khi gặp chàng lính chữa cháy điển trai. Ngay đầu năm học, nhà trường đã mời các chiến sỹ của lực lượng Phòng cháy chữa cháy đến nói chuyện cho học sinh, sau đó các chiến sỹ còn hướng dẫn các em cách thoát hiểm khi gặp cháy. Nhìn anh chàng lính chữa cháy dù mồ hôi đổ ròng ròng vì trời nắng nóng, nhưng trên khuôn mặt vẫn rạng rỡ nụ cười, tự dưng Hương lại thấy có cảm tình. Bốn mắt nhìn nhau như bắt được sóng ngầm. Sau buổi hướng dẫn đó, Thiện chủ động làm quen và xin số điện thoại của Hương. Hai bạn trẻ đã thường xuyên nói chuyện qua facebook và khám phá ra nhiều điều thú vị, cũng như sự tương đồng về sở thích. Khi Hương và mấy cô giáo được nhà trường cử đi tham gia diễn tập phòng cháy chữa cháy trên quận, không ai khác chính Thiện là người đã nhiệt tình giúp đỡ và động viên cô. Nhờ có sự tư vấn của Thiện nên đội của Hương đã giành được giải Nhất, việc này khiến cho các đồng nghiệp ở trường đều vui mừng và ngưỡng mộ.

Sau này khi yêu nhau, có lần Hương cười khúc khích hỏi người yêu:

- Thế khi anh lao vào trong đám cháy cứu người, gặp trường hợp cần hô hấp nhân tạo, nạn nhân là một cô gái trẻ, vậy anh phải làm như thế nào.

Nghe người yêu hỏi khó, gương mặt Thiện cứ thộn ra, điều đó khiến cho Hương được trận cười như nắc nẻ. Sau này khi trao nhau nụ hôn đầu tiên, Thiện khẽ nói nhỏ vào tai Hương:

- Bây giờ anh sẽ hô hấp nhân tạo cho em nhé, Hương xấu hổ quá, cô úp mặt vào ngực của bạn trai, còn tay thì cấu cho Thiện một cái đau điếng.

Do cơ quan của Thiện cách trường tiểu học, nơi Hương dạy học có vài trăm mét, nên cả hai thường xuyên thu xếp để đi xem phim và có thêm cơ hội tìm hiểu nhau nhiều hơn. Tiết trời chuẩn bị sang Xuân, khiến cho cảnh vật được mang một màu sắc mới, màu vàng của những thảm lá vàng trải kín mặt đường khi cây thay lá để đón Xuân, màu xanh của những tán cây tỏa bóng mát xuống mặt hồ, nhiều thảm hoa đã bắt đầu khoe sắc như níu bước chân của những người đang sống chậm lại để lắng nghe hơi thở cuộc sống. Nhân ngày nghỉ cuối tuần, Thiện sánh vai người yêu đi dạo quanh hồ bày mẫu trong công viên

Đêm Giao Thừa Đáng Nhớ

Truyện ngắn của **BÙI NGỌC PHÚC**

Thống Nhất, lựa lúc hai người ngồi xuống ghế đá nghỉ chân, Thiện nhẹ nhàng nói:

- Nhà anh ở trên Bắc Giang, dù cách Hà Nội không xa lắm, nhưng do bận công việc, nên anh cũng ít có thời gian về thăm nhà. Anh muốn tháng sau nhà có giỗ, anh sẽ đưa em về ra mắt mọi người được không em.

Hương bóc cam đưa cho người yêu cùng ăn, khi cả hai thưởng thức những múi cam mọng nước cho đỡ khát, lúc này cô mới từ tốn trả lời Thiện.

- Em là con gái, sao có thể tự ý theo anh về quê được. Muốn đi như vậy, anh phải về ra mắt để bố mẹ em được biết về mối quan hệ của anh và em đã. Nhưng em nói trước, bố em trước ở trong quân đội, nên tính rất bộc trực, anh cứ liệu đấy nhé.

Sau vài lần trao đổi và thống nhất kế hoạch, đôi bạn trẻ quyết định sẽ đưa nhau về ra mắt bố mẹ Hương vào dịp 23 tháng Chạp. Cũng may nhà Hương cách đơn vị của Thiện chưa đến 10 cây số, nên hai người vẫn đưa nhau vào siêu thị sắm chút quà trước khi về nhà Hương. Để ghi điểm trong mắt bố mẹ bạn gái, Thiện cũng lên tận vườn đào Nhật Tân chọn mua một cành đào to và đẹp. Cành đào này Thiện rất ưng, vì có nhiều chồi non và hoa còn khép nụ, chờ đón xuân sang. Sau bữa cơm thân mật và buổi ra mắt thành công đó, cả Thiện và Hương đều cảm thấy như mùa Xuân đã ngập tràn rồi.

Khi tiễn chân Thiện ra cửa, Hương nói nhỏ để bạn trai được biết:

- Bố em giờ giấc phải tuyệt đối chính xác anh nhé, đừng để lỡ hẹn mà giông cả năm!

3

Ngay từ sáng Ba mươi Tết, Hương đã thức dậy từ sớm để lau dọn nhà cửa lần nữa, mặc dù cô vừa lau dọn sạch sẽ từ hôm trước. Nằm nép dưới hàng cây muỗm già là ngôi nhà rêu phong cổ kính, có tuổi đời gần hai trăm năm. Từ ngày về hưu, bố của Hương ngoài tham gia các công tác của mặt trận, ông còn lo việc cúng giỗ các vị tổ tiên. Mẹ Hương nổi tiếng là người đảm đang, bà đã dạy dỗ cho cô mọi việc nữ công gia chánh từ nhỏ, để sau này cô đi làm dâu khỏi bỡ ngỡ. Chính vì vậy, Hương được mọi người khen ngợi vì nấu ăn ngon, cô cũng là người luôn biết lắng nghe và chia sẻ.

Khi căn nhà cũ đã sáng choang bởi bàn tay của những người phụ nữ, ông Tâm trịnh trọng bày cành đào ở vị trí đẹp nhất của ngôi nhà. Đây chính là cành đào mà Thiện đã tự tay chọn mua, món quà ra mắt của bạn trai con gái khiến ông Tâm rất hài lòng. Sau một tuần cành đào đã nở hoa và nhiều lộc xanh nhìn vô cùng đẹp, có cánh đào tô điểm khiến cho không khí tết đã ngập tràn trong căn nhà cổ.

Đúng 12 giờ đêm Ba mươi, khi pháo hoa sáng rợp bầu trời, ông Tâm diện bộ comple đứng ngay đầu hiên ngôi nhà cổ để chờ Thiện đến xông nhà. Thời tiết lúc này hơi se lạnh, đây là thời điểm trời đất giao hòa, không khí Tết đến, Xuân về trên khắp đất nước, thời khắc mà ai cũng cảm thấy rất đỗi linh thiêng. Qua thời khắc giao thừa được 20 phút, pháo hoa cũng đã bắn xong, vậy mà bóng dáng của chàng sỹ quan Phòng cháy chữa cháy vẫn không thấy đâu. Đứng ngoài sân đợi khách cũng sốt ruột, ông Tâm giơ tay nhìn đồng hồ mấy lần với vẻ mặt hơi khó chịu. Ở trong nhà chuẩn bị mâm cỗ cũng giao thừa, nhưng Hương cũng nhấp nhổm không yên. Hương bấm máy gọi cho Thiện, nhưng đáp lại chỉ là những tiếng tút dài. Đúng lúc đồng hồ chỉ sang con số 12 giờ 25 phút, bất chợt ông Tâm nghe thấy tiếng xe máy chạy từ xa tới. Bước vào cổng là Thiện với dáng điệu vội vã, khác với lần trước đến chơi. Hôm nay Thiện ăn mặc giản dị, nhưng điều khiến ông Tâm ngạc nhiên hơn cả, khuôn mặt Thiệt vẫn đen nhẻm do rửa mặt không sạch. Sau khi gửi những lời chúc tốt đẹp nhất đến gia đình bạn gái, Thiện mới ngỏ lời xin lỗi ông Tâm vì đến muộn, Thiện khẽ nói:

- Báo các với bác, trước khi Giao thừa một tiếng, có gia đình thắp hương xong khóa cửa lên bờ Hồ xem bắn pháo hoa, do tàn hương rơi xuống nên đã gây cháy. Lúc bọn cháu nhận được tin báo cháy, vậy là cả đơn vị vội lên đường xử ý ngay. Rất may không có thiệt hại về người, đám cháy mới chỉ làm hư hỏng chút đồ đạc trên tầng ba. Dập xong đám cháy, khi về đến đơn vị là cháu vội chạy xe xuống nhà mình ngay.

Khuôn mặt của ông Tâm giãn ra khi được biết lý do Thiện đến muộn, ông nắm tay chàng trai rồi xúc động nói:

- Việc chữa cháy quan trọng không kém cứu người, cháu đã làm được việc có ý nghĩa, vậy là bác cảm động vô cùng. Đúng là phúc lộc do thiện tâm của mình mà có, thôi cháu vào nhà kẻo mọi người đang mong.

Hương mỉm cười hạnh phúc, khi đứng trong nhà nhưng cô đã nghe hết câu chuyện giữa bố mình và bạn trai. Khi Thiện bước vào phòng khách, anh được Hương đưa xuống gian bếp để rửa mặt. Ở trên nhà, bà Liên đã lúi húi bày mấy đĩa chè kho để mời khách ăn lấy may, ông Tâm cũng mở chai rượu vang rồi rót ra mấy chiếc ly pha lê để mọi người cùng nâng cốc chúc mừng năm mới.

Đợi con gái thắp thêm tuần hương và hóa vàng xong, ông Tâm thong thả đưa cả gia đình và Thiện ra ngôi chùa làng dâng lễ như mọi năm. Đường làng ngõ xóm lúc này, người đi lễ chùa, lễ đình đông vui tấp nập. Mùi hương trầm quyện với mùi nhang khói lại thêm tiếng gõ mõ tụng kinh tạo ra một không khí thanh bình đến lạ. Thiện tình tứ cầm tay Hương đi tản bộ dọc con đường làng dẫn ra chùa, đi phía trước là bố mẹ người yêu, cả hai ông bà đang vui vẻ chào đáp lễ lại bà con thân thuộc.

Hương rạng ngời hạnh phúc đi bên cạnh người yêu, cô hỏi Thiện với tâm trạng lâng lâng:

- Em đố anh, ngay lúc này em đang nghĩ gì?

Không phải suy nghĩ nhiều, Thiện mỉm cười ghé tai Hương rồi hát:

"Mạ ngoài đồng em cấy lúa ba trăng.
Em ơi anh vẫn chờ.
Để em về thưa với mẹ
Khi ra giêng tính liền.
Hẹn đợi năm sau
Cánh đồng mình gặt hái xong thảnh thơi
Ra giêng anh cưới em
Ra giêng anh cưới em."

Dù trời tối, nhưng Hương vẫn cảm thấy khuôn mặt mình đang ửng hồng.

Cô khoác chặt tay người yêu rồi cùng theo chân bố mẹ bước vào ngôi chùa làng.■

Hà Nội, ngày 10/12/2019

TÌNH TRONG BIỂN LỬA

Truyện ngắn của **NGUYỄN CÔNG ĐỨC**

Vừa cùng đơn vị hành quân diễn tập chiến thuật có bắn đạn thật về đến doanh trại, mới hạ chiếc ba lô xuống đầu giường chưa kịp cởi bộ quân phục cho ráo mồ hôi, Pha đã thấy liên lạc Tiểu đoàn xuống thông báo:

- Anh Pha lên Tiểu đoàn nhận nhiệm vụ.

Pha lại vác sổ sách cùng Chính trị viên tức tốc lên Tiểu đoàn.

Lệnh trên đưa xuống chỉ đích danh đơn vị Pha, một đơn vị chủ công đảm nhiệm trực chiến cho Trung đoàn ngay lập tức làm mọi công tác chuẩn bị lên đường chữa cháy rừng tại Xà Hồ, Trạm Tấu, Yên Bái. Chính trị viên Tiểu đoàn chỉ biết động viên:

- Vẫn biết các cậu mới diễn tập về rất nhiều vất vả, nhưng Trung đoàn tin tưởng đơn vị ta mới giao nhiệm vụ, cậu về động viên anh em cán bộ, chiến sỹ làm tốt công tác chuẩn bị rồi lên đường…

Tiếng còi của trực ban vang lên thúc giục tập trung toàn thể đơn vị. Cán binh nhốn nháo không biết có việc gì. Pha quán triệt mệnh lệnh của trên rồi động viên toàn thể cán bộ, chiến sỹ đơn vị bắt tay làm công tác chuẩn bị để lên đường ngay. Những gương mặt uể oải có, háo hức có, những tiếng lụng bụng kêu ca cũng có nhưng tất cả vẫn bắt tay vào chuẩn bị. Những chiếc ba lô chưa được gỡ ra vẫn để nguyên, những súng đạn được thay thế bằng những chiếc cuốc, xẻng pháo, những chiếc nhà bạt cứu hộ cứu nạn được trung đoàn mang xuống chất lên lên xe. Bộ phận hậu cần nhanh chóng chuẩn bị cả lương khô trực chiến lẫn đồ ăn tươi, nhanh chóng gói ghém đồ đạc rồi lên đường.

Những chiếc xe Caunty, Gat66, Zin130, CA-10 được huy động để chở bộ đội và vật chất lầm lũi bươn mình theo những con đường trực chỉ nơi làm nhiệm vụ thẳng tiến. Bộ đội tranh thủ chợp mắt trên những cung đường gập ghềnh, ngoằn ngoèo để chuẩn bị cho một "cuộc chiến" trước mắt.

Xe qua Văn Chấn, Nghĩa Lộ rồi bắt vào những đoạn đường cua gấp để vào đất Trạm Tấu. Bỏ qua con đường vào huyện, đoàn xe thẳng tiến xuống luôn xã Xà Hồ, nơi đang diễn ra cháy. Nơi đó đang có Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai của tỉnh, huyện trực tiếp chỉ đạo các lực lượng làm nhiệm vụ. Sở Chỉ huy lâm thời được thiết lập trên một sườn núi. Đứng bên này nhìn sang phía đám cháy ở ngọn núi bên kia vẫn đang rừng rực lửa. Những lưỡi lửa lem lém trên ngững ngọn thông, những tàn lửa quẩy mình theo gió bốc lên cao tràn ra các khu vực khác sẵn sàng liếm láp tàn phá những cánh rừng chúng đi qua.

Chỉ từ một sự bất cẩn của người dân nơi đây khi phát và đốt rẫy, đang mùa hanh khô, nắng nóng và gió Lào thổi mạnh, những đốm lửa nhỏ men theo đám lá, cây bụi, lau lách bắt đầu leo lên các cành thông khô, ngọn lửa vươn mình tràn vào cánh rừng trồng, rừng khoanh nuôi tái sinh và có nguy cơ tràn sang khu rừng phòng hộ nếu không được ngăn chặn, khoanh vùng cháy.

Khi phát hiện cháy địa phương đã thực hiện tốt phương châm "4 tại chỗ" huy động lực lượng tại chỗ gồm bộ đội, Công an, dân quân, kiểm lâm, các cơ quan, ban, ngành của huyện và những người dân sinh sống trong khu vực nhanh chóng sử dụng các loại phương tiện hiện có tại chỗ tiến hành dập lửa, lực lượng cứu hộ đã tham gia phát dọn đường băng cản lửa và áp dụng các biện pháp chữa cháy khẩn cấp để giảm tối đa các thiệt hại do cháy rừng gây ra. Khi có nguy cơ lan rộng vượt ngoài khả năng, huyện đã đề nghị tỉnh và Quân khu hỗ trợ lực lượng và phương tiện tăng cường lên tiến hành ngăn chặn và khắc phục hậu quả cháy rừng. Nếu không ngăn chặn kịp thời lửa có thể men theo các cánh rừng vươn lên tận đỉnh Tà Chì Nhù rồi lan sang Mường La, Sơn La thì thiệt hại không biết thế nào mà tính.

Từ đường ô tô vào phải mất một đoạn đi bộ, vượt qua mấy ngọn đồi mới đến nơi. Pha cho bộ đội bỏ lại hết vật dụng cần thiết và lực lượng hậu cần ở lại bảo đảm ăn uống, còn lại nhanh chóng chỉ huy bộ đội vượt đồi vào khu vực cháy. Sau khi sơ bộ nhận nhiệm vụ của Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai tại thực địa, Pha tổ chức chia quân đi các hướng dưới sự chỉ huy của các cán bộ trung đội. Từ đây đi vào các điểm cháy nhìn thì gần mà không hẳn gần vì còn vượt qua mất mấy quả đồi. Pha trực tiếp chỉ huy một cánh theo sự dẫn đường của dân quân, kiểm lâm bắt đầu bươn qua các con suối cạn, theo những con đường mòn tiếp cận đám cháy. Xuống đến nơi lực lượng của địa phương đang căng sức vừa dập những đám lửa bùng phát, vừa tạo những đường băng cản lửa tránh cháy lan. Mặt mũi người nào người nấy ướt đẫm mồ hôi và nhem nhuốc bởi khói bụi, chỉ có thể nhận ra là lực lượng nào nhờ quần áo mặc trên người, màu xanh đậm là dân quân, màu xanh lá là kiểm lâm, màu nâu thẫm là các công an viên, còn lại đủ các loại sắc màu là những người dân nơi đây…

Với những kinh nghiệm sau các cuộc diễn tập phòng chống cháy rừng và qua một vài lần được tham gia cùng các địa phương, Pha đã nhanh chóng phân công bộ đội tản ra phối hợp cùng với các lực lượng của địa phương tổ chức thực hiện nhiệm vụ. Những bình chữa cháy mini mang trên mình tiến hành dập những đám lửa có nguy cơ ngóc đầu dậy bùng phát, những vỉ dập lửa, cành cây dập tắt những đám tàn tích còn sót lại của thần lửa, những cuốc, xẻng, dao phát được phân công phát quang tạo hành lang cản lửa… Lúc này, phía trong trên đầu những cành thông vẫn nghi ngút khói, trơ những thân cây lừng lững trơ trụi vươn cành khẳng khiu vẫn còn đang bắt lửa bập bùng, bên dưới những đốm than hồng phả hơi nóng ràn ràn ngun ngút khói, những đốm than tàn quẩn quanh trong gió…

"Nhất thủy, nhì hỏa". Một khi cơn cuồng nộ của hỏa thần bốc lên lại được sự tiếp tay của những cơn gió núi thì không có gì có thể ngăn chặn hoặc cưỡng lại được, sức người lúc này chỉ là một cái gì đó nhỏ nhoi như sợi chỉ mỏng manh trước gió. Con người chỉ bằng sự nỗ lực hết sức mình làm sao ngăn chặn những tác hại của thần lửa đối với cuộc sống của mình và đối với những cánh rừng còn sót lại. Và rồi trời không phụ lòng người. Khi trời sập tối thì những cơn gió cũng tạm lặng im, những lưỡi lửa không có sự tiếp sức thì âm ỉ cháy tại chỗ và lặng dần. Những người lính cùng các lực lượng khác nối đuôi nhau theo những con đường mòn trở ra sau gần một ngày căng mình chiến đấu với lửa. Những cái cổ khô khốc, mặt mũi đen đúa, những bộ quân phục thấm đẫm mồ hôi, những đôi mắt lấp lánh ẩn hiện trong làn sương mờ đang tràn xuống khắp núi rừng.

Qua những con suối cạn còn đọng lại chút nước, mọi người tranh thủ vuốt chút nước rửa qua tay chân mặt mũi, những tiếng cười đùa trêu chọc râm ran suốt một đoạn suối khô lổn nhổn đá. Những người lính vội vàng rửa ráy qua loa rồi nhanh chóng trở về nơi bộ phận hậu cần đang chờ bên những mâm cơm nóng sốt. Những nồi cơm canh được cánh lính bê vội ra những triền đồi, trải tạm chiếc áo mưa rồi cùng nhau xi xúp một bữa cơm dã ngoại. Họ đã quá quen thuộc với những cảnh này. Những cuộc diễn tập hành quân dã ngoại, những đợt giúp dân khắc phục hậu quả mưa lũ, cháy rừng, những mâm cơm không có bàn ghế, chỉ được đặt tạm chênh vênh trên những sườn đồi, bãi cỏ… rồi tranh thủ ăn, những miếng cơm và vội, những ngụm nước tranh thủ... Có những khi cơm không kịp ăn hoặc khi vào sâu trong rừng việc tiếp tế lương thực không kịp, bộ đội chỉ nhai tạm chút lương khô, chiếc bánh mì hay gặm tạm gói mì tôm sống, uống qua ngụm nước rồi lại tiếp tục công việc. Rồi thì màn trời chiếu đất tranh thủ kiếm chỗ ngả lưng lấy sức.

Sau khi kiểm tra bộ đội ăn uống xong chui vào những chiếc nhà bạt trung đội nằm nghỉ ngơi Pha mới tranh thủ ra sườn đồi phía trước ngồi nghỉ một chút. Từ đây nhìn về phía xa xa kia vẫn thấy thấp thoáng đâu đó ánh lửa phập phù. Pha thầm nhủ trên cao kia ông trời đừng có buông thêm những cơn gió bất giờ thổi bùng lên những ngọn lửa vẫn còn âm ỉ để thổi lên những cơn cháy nữa thì may ra bộ đội của Pha mới có được chút nghỉ ngơi.

Pha năm nay mới suýt soát ba mươi tuổi nhưng con người như già đi trước tuổi, không điển trai như những sỹ quan trẻ khác nhưng với thân hình dong dỏng, săn chắc, tính lạc quan, nụ cười luôn nở trên môi và đặc biệt là cách quản quân nghiêm túc, sâu sát, chặt chẽ, luôn hoàn thành tốt các nhiệm vụ cấp trên giao nên Pha chiếm được cảm tình của cả cấp trên và cấp dưới. Chính vì thế khi có những công việc quan trọng đều được trên tin tưởng giao phó. Và công việc cứ cuốn Pha đi cho đến tận bây giờ chưa có lấy một mảnh tình vắt vai đúng nghĩa. Nhớ ngày đó còn học sinh, Pha cũng thầm thương trộm nhớ một cô bạn học cùng nhưng rồi cuộc sống cuốn đi xen lẫn chút mặc cảm bản thân nên Pha vẫn chưa một lần dám thổ lộ. Ánh trăng đùng đục xuyên qua đám sương mù trở nên mờ ảo, đâu đó một cơn gió mồ côi mơn man trên da thịt man mát. Nếu như tình hình này ổn thì ngày mai có thể tập trung khắc phục hậu quả giúp nhân dân được rồi, Pha lững thững đi về lán và nghĩ bụng thế.

Gần sáng trong giấc ngủ chập chờn Pha nghe như có tiếng chân rầm rập chạy kèm theo những tiếng gọi nhau í ới… lẫn trong tiếng gió núi gầm gào rít lên từng chặp. Biết là không ổn, Pha đốc bộ đội dậy chuẩn bị, ngó sang phía rừng cháy đã thấy lửa bốc lên hừng hực, hình như có triệu chứng lan sang cả cánh rừng ở

ngọn núi phía bên, gió núi đã xua tan sương, ánh trăng lồ lộ soi rõ những ánh lửa phía xa xa.

Những người lính vùng dậy nhanh chóng theo chân các lực lượng khác dưới ánh trăng mờ tỏ tiếp cận khu vực cháy theo các hướng đã được phân công. Trời đã dần sáng…

Lẫn trong những tiếng gọi nhau đâu đó có giọng đàn ông vút lên:

- Lửa đang cháy sang hướng nhà bà Mai, nhà ấy chỉ có người già và trẻ con, chưa kịp sơ tán thì phải…

Pha gọi nhanh bốn, năm chiến sỹ phía sau rồi chạy rướn lên hỏi lớn:

- Ai biết đường đến đấy mau dẫn đường!…

Một bóng người to lớn vụt chạy ra:

- Theo tôi!…

Vừa chạy Pha vừa nói:

- Anh tìm đường nào nhanh nhất ấy.

Mấy người lính lầm lũi chạy theo bóng cao lớn phía trước. Những bước chân dẫm lên cành khô, củi mục lẫn trong tiếng nổ lốp bốp của tre nứa bị cháy, tiếng gió rít ào ào như muốn chạy đua với thần lửa đến nơi cần đến. Ánh lửa ràn rạt lem lém theo đám lá khô như đuổi theo bóng người.

Dưới ánh ban mai ló dạng, một căn nhà nằm khuất lấp dưới những tàng cây hiện ra trước mắt mọi người. Bóng một bà già, một thiếu nữ và một đứa trẻ con vẫn còn đang lui cui trước cửa. Pha ập đến nói trong hơi thở đứt quãng:

- Bà ơi, theo bọn con nhanh rời khỏi nơi đây, sắp cháy đến nơi rồi…

Kinh nghiệm cho thấy, nếu không nhanh chóng sơ tán đi, chẳng mấy chốc theo gió đưa đến sẽ là những đám lửa hung hãn cuốn phăng đi tất cả. Ba bà cháu luống cuống theo sự chỉ dẫn của những người lính thu dọn những đồ đạc đáng giá, những người lính nhanh chóng mang trên vai, người đàn ông cao lớn ghé lưng cõng bà cụ già, thằng bé con được Pha xốc lên lưng, còn cô gái lũn cũn chạy theo sau những người lính trong ánh sáng nhập nhòa buổi sớm mai.

Men theo con đường ruột dê ngoằn ngoèo bên sườn núi, mọi người vòng tránh hướng lửa đang tràn tới mang theo hơi nóng hầm hập. Tránh xa tất cả những tán cây, bụi cỏ có thể bắt lửa, trườn xuống một sườn núi rồi theo con suối cạn lần ngược ra phía ngoài… Cho đến lúc ấy, mọi người mới có thể dừng lại nhìn nhau, ngồi thở và nhìn ngọn lửa đang dần bao trùm lên những ngọn cây thông già từng bước từng bước tràn đến hướng ngôi nhà của bà Mai. Không ai ngờ gió lại đổi chiều mang theo ngọn lửa đến nơi này nên không vận động gia đình sơ tán từ trước…Và cho đến lúc này Pha mới cho dịp ngắm nhìn người con gái nhỏ nhắn duyên dáng trước mặt đang len lén giấu đi cái nhìn đối với Pha. Những lọn tóc mai bên bết mồ hôi dính chặt vào hai bên má ửng hồng, đôi mắt long lanh, cái miệng xinh xắn đang lí nhí nói lời cảm ơn những người đã cứu giúp ba bà cháu trước khi lửa ập đến. Thì ra cô gái tên là Lan, bố mẹ đi làm ăn xa, nhà chỉ có mấy bà cháu, nếu mọi người không đến kịp không biết tình hình sẽ ra sao…

Trời trêu người, thử thách người nhưng có vẻ cũng chiều lòng người. Sau mấy ngày vất vả, cuối cùng cơn cuồng nộ của thần Lửa cũng tạm lắng xuống và lụi tàn đi những ánh lửa hung hãn sau một trận mưa nhỏ, trả lại một khoảnh rừng, những ngọn núi hoang vu, xơ xác, nham nhở, nhem nhuốc như những mảng ghẻ cùi trên cơ thể xanh mướt của núi rừng.

Pha lại cùng những người lính trở lại với công việc thường ngày.

******

Một thời gian sau đó.

Một ngày cuối tuần.

Liên lạc Tiểu đoàn thông báo Pha ra cổng có khách. Hỏi là ai thì chỉ thấy thông báo có người con gái đến đăng ký vào gặp Đại Đội trưởng Pha. Pha ngơ ngác, chả biết là ai. Gia đình chả mấy khi lên thăm, bạn bè cũng vậy, có quen ai mà lại lên thăm mình giờ này.

Ra đến nhà khách, một người con gái đang ngồi chờ. Pha nom như lạ như quen, ngờ ngợ.

- Cán bộ Pha… - Tiếng người con gái nhỏ nhẹ gọi tên Pha.

- Cô là??? - Pha ngập ngừng.

- Em là Lan mà cán bộ Pha cứu giúp trong đợt chữa cháy rừng vừa qua ở xà Hồ ấy…

Pha giật mình chợt nhớ lại, hẳn nào nom thấy quen quen. Những chặng đường đã qua, những người đã gặp, đã giúp đỡ qua từng công việc Pha hầu như ít khi để ý nhiều. Giúp xong việc không cầu mong sự hàm ơn nên không mấy để trong lòng. Xong rồi nhiều lúc cũng không để ý nhiều nên lắm lúc hay quên nếu như không có ai đó nhắc lại.

- Sao Lan lại biết chỗ tôi, mà xa thế mà Lan cũng xuống được tận đây cơ à?

Vừa thong dong cuốc bộ cùng Lan từ cổng Trung đoàn vào đơn vị Pha vừa hỏi.

- Cán bộ Pha…

- Lan đừng gọi tôi là cán bộ Pha như thế, tôi chắc chỉ hơn Lan mấy tuổi là cùng, cứ gọi là anh cũng được.

- Vâng. - Lan lí nhí.

- Em đang học ở trường Cao đẳng Sư phạm của tỉnh cũng gần đây, hỏi thăm mãi mới biết chỗ anh, hôm các anh lên ấy em cũng mới về thăm bà, sau đợt cháy, bố mẹ em về được bà con và chính quyền hỗ trợ dựng lại ngôi nhà tạm, xong rồi em xuống học, bố mẹ và bà cứ bảo có điều kiện phải tìm các anh để cảm ơn…

Vừa đi cùng Pha, Lan vừa tíu tít kể, vừa ngắm nhìn những luống rau xanh mướt dọc hai bên đường đi. Thi thoảng những người lính đang tăng gia ngước lên trêu:

- Anh Pha nay có người yêu lên thăm đấy!…

Lan bất chợt thấy má mình nong nóng, len lén nhìn sang Pha.

Lan được Pha đưa đi thăm các nơi trong đơn vị, đến đâu Lan cũng thấy mới lạ, một sự sạch sẽ, ngăn nắp đến không ngờ. Lan nhanh chóng hòa đồng vào với những người lính, nhất là những người đã từng tham gia cứu giúp gia đình mình. Một bầu không khí đầm ấm, chân tình của người lính chợt làm cho Lan thấy ấm áp lạ kỳ. Trước khi ra về, Lan ngỏ lời mời Pha có điều kiện ra trường Lan chơi hoặc lên thăm gia đình khi có thể. Pha vui vẻ nhận lời.

Vậy là những buổi ở lại cuối tuần, Pha không còn chỉ loanh quanh ở trong đơn vị như mỗi khi nữa. Và như định mệnh đã an bài, sự xắp xếp của duyên số, họ đã đến với nhau một cách tự nhiên như hai cực trái dấu của nam châm tự biết tìm đến với một sức hút khó cưỡng lại…

Mùa Xuân năm nay, Pha dự định cắt phép rồi đưa Lan về miền quê lúa ra mắt gia đình, Lan cũng chỉ còn một kỳ học nữa là kết thúc…

Đâu đó những nụ đào nở sớm đang bung sắc trên những cánh rừng quê Lan, nơi những bước chân của Pha đã từng qua…■

ĐINH THÀNH TRUNG

Xuân mới, bình yên không đám cháy

Năm sang, an toàn những nhà dân

(Xem tiếp trang 33)

Tìm thấy nhau

Truyện ngắn của **ĐINH THÀNH TRUNG**

Hai tám Tết. Bàn thờ nghi ngút khói. Tôi ngồi đó, thỉnh thoảng đưa mắt lên nhìn bức di ảnh bắt đầu in dấu bụi thời gian. Đó là Dũng, người yêu của tôi, người chiến sỹ chữa cháy đã hy sinh trong một vụ cháy.

Đã lâu tôi không lau ảnh của anh. Cũng tội anh. Bởi tôi vẫn luôn tự trách mình vì đòi anh nghỉ hôm trước để đi chơi, làm anh phải trực bù hôm sau. Hơn ba năm chúng tôi vui buồn có nhau, chia ngọt sẻ bùi trong cuộc sống. Anh là người chiến sỹ Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy, còn tôi là cô bé bán tạp hóa ở chợ. Quầy hàng tôi dựng lên để mưu sinh, để nuôi đứa em nhỏ không may mồ côi cha mẹ. Cũng là hỏa hoạn đấy. Lửa không chừa một ai. Lửa làm gia đình tan nát. Lửa làm tiêu điều cuộc sống.

Ngọn lửa đó đã cướp đi gia đình tôi, cướp đi người đàn ông mà tôi yêu quý. Hai bảy Tết, chúng tôi có bữa tiệc nhỏ kỷ niệm quãng đời sánh bước cùng nhau. Anh là người đàn ông dịu dàng, từng trải, nghiêm khắc nhưng lo cho tôi. Anh là tất cả, là cuộc sống của tôi. Bây giờ, anh chỉ còn là người trong bức ảnh. Bức ảnh đó không đủ làm tôi vơi đi nỗi nhớ trong mùa Đông lạnh lẽo. Một cái Tết không đủ đầy. Một cái Tết đã khấm khá hơn ngày trước, nhưng thiếu nhiều người quan trọng của đời tôi.

Kỷ niệm bừng lên trong nỗi nhớ. Khuôn mặt gầy gầy, xương xương hằn lên niềm đau không thể phai mờ. Nhanh nhẹn và có phần tinh quái, chẳng trách anh là thành viên "chiến" của Đội Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy của quận. Hôm nọ đến thăm các đồng đội cùng phòng như di nguyện của anh, họ cũng nhớ anh lắm. Anh bảo không gì quý bằng tình cảm đồng đội của anh em chiến sỹ, quả đúng thật nhỉ. Nhiều lúc tôi cũng ganh tị với họ, bởi họ được gần anh nhiều hơn tôi. Với anh, công việc, nhiệm vụ là trên hết. Thời gian dành cho người yêu tuy quan trọng nhưng cũng chỉ đứng sau nhiệm vụ. Tôi biết chứ. Tôi cũng thông cảm cho anh lắm chứ. Anh chiến đấu với ngọn lửa để bảo vệ đồng bào, đó là công việc vô cùng cao quý. Tôi cũng hiểu điều đó. Tôi cũng thấy xót xa khi bao nhiêu người đã thiệt mạng vì lửa. Tôi cũng mừng vui khi thấy một người lính chữa cháy đưa người dân mắc kẹt ra khỏi đám cháy. Tôi khóc. Nước mắt tôi cứ thế chảy ra vì vui sướng. Tôi buồn khi thấy một chiến sỹ nào đó hy sinh. Nhưng đó không phải là anh. Tôi vẫn ích kỷ. Tôi vẫn chỉ biết có bản thân mình.

*

* *

Tết này, tôi lại đến thăm Đội Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy của quận. Căn phòng nhỏ ấm cúng với dụng cụ, đồ đạc được xếp ngay ngắn, cẩn thận. Hôm nay có vụ cháy nhà dân, hầu hết các anh trong đội đã đi tác chiến hết, chỉ còn lại Long, người lớn tuổi nhất. Tôi cũng chỉ thân mỗi anh vì có lần anh đã cùng Dũng đi ăn với tôi. Lần đó, chúng tôi hẹn đi ăn tối trong một quán ăn gia đình. Sự cố mặt của Long làm tôi bối rối. Tôi quay sang trách, Dũng chỉ cười xòa:

- Thông cảm đi mà người yêu xinh đẹp. Bọn anh vừa xong nhiệm vụ, anh ấy lại không có xe nên anh chở đi luôn, rồi cũng muốn giới thiệu em với đồng đội.

Cái điệu bộ chắp tay của Dũng như trẻ nít làm tôi phì cười, rồi cũng ngồi ăn cùng với Long. Già đầu mà pha trò đáo để, làm tôi và Dũng cười suốt buổi. Lính chữa cháy là thế sao.

- Tưởng các anh suốt ngày căng thẳng lắm chứ?

- Đâu có em ơi, nghề của bọn anh khốc liệt lắm, nay sống mai chết lúc nào không biết đâu. Sống được ngày nào cứ vui vẻ ngày ấy.

Tôi tròn mắt ngạc nhiên, rồi quay sang người yêu mình. Đúng thật. Sống nay, chết mai. Lửa thật kinh hoàng và khủng khiếp. Lửa là tên sát nhân tàn bạo. Người yêu mình bên cạnh cũng sống như vậy. Anh ấy có thể ra đi bất cứ lúc nào. Rồi những khoảng thời gian hạnh phúc kéo dài bao lâu? Bây giờ thì tôi đã biết cảm giác ngày đó thế nào. Dũng của tôi đã không còn nữa. Anh ấy đã hy sinh. Anh đâu muốn bỏ tôi, bởi anh yêu tôi rất nhiều. Long đã đứng trước mặt tôi từ bao giờ. Thấy anh, nước mắt tôi cứ tự chảy ra, lăn dài hai bên má.

Long đưa tôi chiếc khăn giấy để lau nước mắt, rồi rót nước mời tôi. Chẳng hiểu sao thấy Long, kỷ niệm quá khứ hiện ra trong đầu như những thước phim quay chậm. Dũng ở đó, nở nụ cười quen thuộc chào đón chiến hữu. Dũng kể trong đội có bốn chiến sỹ rất giỏi, được đồng đội đặt biệt danh là "tứ quái" vì đều khoẻ mạnh, sức "trâu" và không ngại xông pha vào những hiện trường nguy hiểm. Đêm đó, anh ra đi. Chẳng kịp nụ hôn cuối. Chẳng kịp cái ôm vội vã. Tôi yêu anh. Tôi muốn anh hoàn thành nhiệm vụ của một người Công an với nhân dân. Đúng, yêu là phải như thế. Nhưng đó là tình yêu của tôi ngày trước. Còn giờ đây, nỗi nhớ da diết biến tôi trở thành con người khác. Con người không còn là chính mình.

Tiếng Long gọi cắt ngang dòng suy nghĩ.

- Hạnh, thứ Bảy này em có rỗi không?

- Em có. Nhưng để làm gì vậy anh?

- Đi cùng anh đến chỗ này.

Tôi đi cùng Long ra phố. Anh đưa tôi đến một ngõ sâu ngoằn nghèo. Long bây giờ cũng khác hẳn ngày xưa. Anh lính chữa cháy vui vẻ, hay bông đùa biến đâu mất, nhường chỗ cho một ông già trầm ngâm, lúc nào cũng nghiêm mặt nghĩ suy. Tôi biết, anh là bạn thân nhất của Dũng. Nhưng đã ba năm rồi, anh vẫn giữ bộ mặt đăm chiêu ấy. Tôi cũng vậy, cũng không thể quên hết nỗi buồn của quá khứ. Nơi chúng tôi đến là một căn hộ sâu trong hẻm. Nhà với sơn vàng phủ rêu phong xam xám, tương phản với những ngôi nhà ba, bốn tầng vàng chóe xung quanh. Căn phòng buồn đau. Căn phòng thương nhớ. Trên bàn thờ nghi ngút khói có ba bức ảnh. Một người đàn ông với khuôn mặt hiền hậu, bên cạnh là một cô gái xinh xắn đang cười rất tươi. Ánh mắt thật yêu thương và hạnh phúc. Trước đây khi Dũng còn sống, tôi cũng cười toe toét như thế khi gặp anh, khi selfie với anh, khi nắm tay anh trong phút giây ngắn ngủi bên nhau. Tình yêu của chúng tôi là thế, dịu dàng và vội vã. Ảnh của Dũng ở ngay cạnh ảnh cô gái. Anh cũng cười nhưng chỉ mỉm môi nhẹ nhàng. Bức ảnh anh mặc cảnh phục nghiêm trang. Đôi mắt kiên định. Đôi mắt sống vì người khác.

Và kia, người phụ nữ trung niên xa lạ, người đang mừng rỡ bắt tay Long. Tôi chào bà rồi nhìn lên ảnh cô gái nghi ngại. Bà nắm tay tôi rất chặt. bàn tay sạn chai. Bàn tay nhăn nheo mà ấm áp.

Vào cái ngày định mệnh đó. Hương, con gái của bà mới về nhà sau kỳ học dài ở miền Nam. Bố mất, chỉ còn mình mẹ. Hai mẹ con thương yêu nhau, nương tựa sinh sống. Hương không phụ lòng mẹ, tốt nghiệp loại giỏi, được làm trong công ty liên doanh. Rồi Hương được điều chuyển vào làm quản lý chi nhánh Đồng Nai hai năm. Hương muốn mẹ cùng vào Nam với mình bởi cô có ý định bám trụ miền đất năng động này. Bà từ chối bởi đã quen với cái không khí tình làng nghĩa xóm nơi Thủ đô ngàn năm văn hiến. Hai năm không dài, cũng đủ để mẹ con mừng mừng tủi tủi mỗi khi Hương ra thăm nhà. Đêm đó, hai mẹ con say ngủ. Lửa từ nhà hàng xóm cháy lan ra. Nói chuyện đến quá nửa đêm, hai mẹ con chìm trong giấc mộng không hề hay biết. Đến khi tỉnh giấc, bà đã thấy khói phủ kín nhà. Lửa bừng bừng cháy. Lửa nóng bỏng rát da, rát phổi. Bà vội cúi thụp người xuống theo hướng dẫn trên truyền hình, rồi cố bò ra cửa tìm lối thoát. Khói sặc sụa. Khói cắt đứt từng nhịp sống xung quanh. Lửa liếm tới, lửa bốc cao dữ dội. Bà nhớ lại thời gian thoát hiểm người ta đã nói chỉ có hai phút. "Nhưng con Hương? Con Hương đâu rồi". Rõ ràng nó nằm ngủ cạnh bà mà giờ nó ở đâu? Bà cố khom lưng mở cửa. Khói xộc vào mũi. Bà ho sặc sụa. Bà không thở được. Lửa ngập tràn, lửa đã đến gần bà. Chẳng lẽ phải chết ở đây? Mà có chết thì ông trời hãy cho con Hương sống.

Một tiếng động chát chúa sau lưng. Bà quay lại. Rồi tiếng khoan, tiếng đục, tiếng cắt. Là lính chữa cháy! Cố lên các anh ơi! Người lính chữa cháy mặt sạm đen, mắt ánh lên tia sáng hy vọng! Bà sắp ngất đi, rồi mơ màng cảm thấy mình đang được cõng trên một tấm lưng rộng lớn. Bà đã được nhường bình thở. Bà dần thở lại rồi được thấy ánh sáng. Bà chỉ kịp thều thào: "Cứu con tôi" rồi ngất lịm.

Dũng là người lính chữa cháy đêm đó. Có phải vì bà ấy, vì cô gái ấy mà anh phải ra đi mãi mãi? Không, anh làm thế vì anh muốn thế, vì anh có niềm kiêu hãnh của mình. Trong bàn tay ấm áp của bà, bao nhiêu kỷ niệm của tôi với anh chợt hiện về, lúc đầu chậm rồi nhanh hơn. Bộ phim quay chậm bỗng nhiên tua nhanh, dừng lại ở cảnh cuối cùng là tấm hình chúng tôi chụp chung. Còn với bà, hình ảnh cuối cùng về anh chỉ là một chiến sỹ chữa cháy cao lớn, mặt sạm đen, mắt tỏa ra những tia sáng của cuộc sống, của hy vọng. Nhưng hỡi ôi, chúng ta chỉ là những con người nhỏ bé, không thể làm gì quá khả năng. Hương vĩnh viễn ra đi. Cha mẹ tôi cũng vậy. Anh cũng thế, ra đi oai hùng, ra đi mạnh mẽ.

- Con hãy tha thứ cho cô.

Bà thổn thức. Giọng bà tha thiết, van lơn. Tôi ôm bà, tôi không nấc thành tiếng nhưng nước mắt cứ chảy ra, rơi mãi:

- Không cần nghĩ ngợi nữa đâu cô. Chắc chắn lúc đó anh Dũng không nghĩ gì nhiều đâu. Anh ấy chỉ nghĩ làm thế nào cứu được hết những người trong nhà ra ngoài an toàn thôi. Anh ấy là vậy. Lính chữa cháy là vậy. Ai cũng thế thôi, phải không anh Long?

Long gật đầu đồng ý, nước mắt anh cũng rơi trên má.

Tết sắp đến. Trong căn phòng nhỏ nghi ngút khói, hai người phụ nữ và một người đàn ông cùng khóc, cùng cười, cùng nhớ, cùng thương. Chúng tôi đã tìm thấy nhau trước mùa Xuân bâng khuâng và vấn vương kỷ niệm.

Ngoài kia, tiếng xe chữa cháy hụ còi từng chặp. Long chào chúng tôi, nhanh chóng trở về đội tiếp tục công việc cao cả của mình.■

VÌ "BÌNH YÊN" TRỞ LẠI

GIÁNG HƯƠNG

Đôi khi trong cuộc đời chỉ cần "bình yên" là đủ!... Ước muốn tưởng chừng như đơn giản đó thôi nhưng lại chẳng giản đơn chút nào, khi cuộc sống quanh ta luôn tiềm ẩn đầy những rủi ro và nguy hiểm. Và để có được hai chữ "bình yên" ấy, biết bao người đã và đang ngày đêm lặng lẽ hy sinh để giữ trọn hai chữ "bình yên". Họ là những người lính chữa cháy giữa đời thường, trên chiến trường không tiếng súng, ít ai nhớ mặt đặt tên, nhưng trong những khoảnh khắc sinh tử, trước ranh giới mong manh của sự mất còn, họ chẳng tính toan được mất. Sự lựa chọn duy nhất là nỗ lực giữ lấy "bình yên" cho từng mái nhà, con phố, cho tính mạng và tài sản của nhân dân…

Ta bắt gặp những hình ảnh lay động trái tim nhiều đến thế qua bài thơ giàu cảm xúc của Dương Thiên Hương:

Hà Nội, đêm... Rạng Đông!...

Còi báo động vang rồi em ạ
Lỗi hẹn cùng em với bữa cơm chiều
Lỗi hẹn giờ đón các con yêu
Một dòng tin thôi, anh cũng không kịp gửi...

Biết đêm nay em mỏi mòn chờ đợi
Những lo âu đau đáu riêng mình
Mong Rạng Đông trở lại yên bình
Cầu bình an cho anh cùng đồng đội...

Đừng quá lo, đồng đội anh ngạt khói
Chuyện thường ngày của lính cứu hoả thôi
Vỉa hè là giường, bìa carton là gối
Anh quen rồi, êm tựa vành nôi...

Thương người dân hoảng hốt chơi vơi
Khói lửa bủa vây ngút tận lưng trời
Diệt "giặc lửa" mang bình yên trở lại
Nghề của anh đơn giản thế thôi...

"Giặc lửa" hung tàn ngoan cố chịu lui
Bao nỗi âu lo còn lại giữa đời
Đêm... Rạng Đông oằn mình trong nhức nhối
Thấm tình người nơi ấy em ơi!!!...

Hà Nội, 29/8/2019

Bài thơ ra đời trong bối cảnh vụ cháy Nhà máy sản xuất Bóng đèn, phích nước Rạng Đông xảy ra chiều tối ngày 28/8/2019. Đó là một vụ cháy lớn trên địa bàn Thủ đô Hà Nội. Chưa bao giờ, lực lượng Cảnh sát PCCC Thủ đô phải huy động số lượng phương tiện và lực lượng tham gia chữa cháy nhiều đến thế. 18 giờ đối mặt với hiểm nguy, giữ bình yên cho Thủ đô Hà Nội, những người lính chữa cháy đối mặt với lửa, khói, khí độc (hàm lượng thủy ngân để sản xuất các bóng đèn phát tán trong không khí) đe dọa trực tiếp tới tính mạng của những người lính chữa cháy tại hiện trường và hệ lụy ảnh hưởng tới sức khỏe của họ dài lâu. Nhưng sự chọn lựa duy nhất của họ là làm theo mệnh lệnh trái tim mình.

Một ngày bình yên cũng như mọi ngày thôi, nhưng khi tiếng còi chữa cháy vang lên trên đường phố, dường như ai trong chúng ta cũng đều chung một cảm giác như nhau.... tiếng còi chữa cháy gợi sự lo sợ về một điều gì đó rất khủng khiếp sắp xảy ra, lòng ai cũng phấp phỏng lo âu cho những số phận ai đó kém may mắn đang ở nơi có những tiếng còi hú lên nghe khắc khoải, giục giã và hối hả, những điều bất hạnh không ai mong muốn cả, nhưng rồi vẫn đến...

Còi báo động vang rồi em ạ
Lỗi hẹn cùng em với bữa cơm chiều
Lỗi hẹn giờ đón các con yêu
Một dòng tin thôi, anh cũng không kịp gửi...

Vậy đấy, những người lính đã ra trận như thế, họ lao về phía ngọn lửa bằng sự cố gắng nhanh nhất có thể. Đó là mệnh lệnh từ trái tim họ, chẳng kịp nghĩ đến vợ con, đến gia đình và cả tính mạng bản thân họ, mà nói chính xác hơn là không kịp nghĩ đến... Lại một lần "Lỗi hẹn cùng em với bữa cơm chiều" với người vợ thân yêu, thêm một lần "Lỗi hẹn giờ đón các con yêu" bởi nhiệm vụ không thể chậm trễ các anh phải ra đi, đến nỗi "Một dòng tin thôi, anh cũng không kịp gửi..."

Biết đêm nay em mỏi mòn chờ đợi
Những lo âu đau đáu riêng mình
Mong Rạng Đông trở lại yên bình
Cầu bình an cho anh cùng đồng đội...

Trong cuộc đời này, không ai có thể quen với sự chờ đợi, thắc thỏm và lo âu.... nhưng những người vợ của người lính cứu hoả buộc phải quen với sự chờ đợi thắc thỏm lo âu đó.... bởi họ biết các anh đi là dấn thân vào nguy hiểm" lành ít, dữ nhiều", họ chẳng biết làm gì ngoài việc cầu mong cho những người chồng thân yêu "chân cứng đá mềm", cầu cho các anh và đồng đội an toàn trở về nhà và những người dân đang gặp tai ương kia sẽ thoát hiểm và được bình yên...

Vẫn biết trong xã hội đã có sự phân công nghề nghiệp, nhưng có lẽ với những người lính chữa cháy thì chữ "nghiệp" sẽ chính xác hơn... bởi thường không ai muốn chọn nghề đầy hiểm nguy như vậy cả, ai cũng muốn mình có một cuộc sống vui vẻ, một gia đình đầm ấm, đi làm cũng là để lấy tiền chu cấp cho gia đình, con cái mà thôi... Riêng việc những người lính ấy chấp nhận một công việc đầy nguy hiểm, đánh đổi tất cả, gia đình, hạnh phúc và cả sinh mạng của chính bản thân mình điều ấy đã khiến họ đã trở thành những anh hùng rồi, chưa nói đến việc họ quên mình lao vào hiểm nguy mà không phải ai cũng làm được.

Trong những lần gặp gỡ với bạn bè một thời cắp sách, tôi được bạn mình - một người lính chữa cháy kể cho nghe chuyện đã tập luyện gian khổ thế nào, khắc nghiệt của nghề nghiệp ra sao... và phổ biến cho tôi những kỹ năng thoát hiểm rất thú vị mà không phải ai cũng biết. Chỉ cảm nhận công việc của những người lính ấy qua câu chuyện kể thôi mà mỗi khi nghe tiếng còi chữa cháy vang lên ở đâu là trong lòng tôi lại dâng lên một cảm giác khó tả... rằng ở đâu đó ngoài kia, nơi hiểm nguy kề cận, đang có bạn mình ở đó... và cầu cho bạn bình an. Có lẽ vì thế mà tôi hiểu cảm giác của những người vợ, người mẹ và của những đứa con yêu, mất ăn mất ngủ, lo lắng xót xa cho các anh, những người lính đang quên thân mình, lao vào biển lửa không màng hiểm nguy để cứu người, cứu tài sản cho nhân dân...

Đừng quá lo, đồng đội anh ngạt khói
Chuyện thường ngày của lính cứu hoả thôi
Vỉa hè là giường, bìa carton là gối
Anh quen rồi, êm tựa vành nôi...

Thương người dân hoảng hốt chơi vơi
Khói lửa bủa vây ngút tận lưng trời
Diệt "giặc lửa" mang bình yên trở lại
Nghề của anh đơn giản thế thôi...

Thật giản đơn, nhưng cũng thật hào hùng. Tác giả đã rất thành công khi khắc hoạ tâm trạng khắc khoải của người vợ khi có chồng là lính chữa cháy.... Tâm trạng của người lính khi vào trận tuyến còn không kịp nhắn tin cho vợ, cũng không kịp nghĩ cho bản thân mình, xem sự gian khổ, hiểm nguy giản đơn, nhẹ nhàng như "chuyện hàng ngày"… một sự lột tả khó có thể sâu sắc và đậm tình người đến thế... Đó là sự trả ơn với nhân dân, những người đã nhất mực tin tưởng vào những người lính trên mặt trận chống giặc lửa, mọi người hãy yên giấc an lành... vì có những người như các anh ngày đêm canh giữ cho cuộc sống này luôn được bình yên...

Giặc lửa hung tàn ngoan cố chịu lui
Bao nỗi âu lo còn lại giữa đời
Đêm... Rạng Đông oằn mình trong nhức nhối
Thấm tình người nơi ấy em ơi!!!...

Tất cả mọi gian khổ, hiểm nguy đã qua đi và bình yên trở lại... bình minh lại lên sau đêm "Rạng Đông" đầy đen tối. Cảm ơn tác giả đã chia sẻ cảm xúc với người đọc bằng bài thơ, dù biết công việc nào cũng là xã hội phân công, nhưng được tri ân và tôn vinh, được đón nhận những tình cảm ấm nồng như thế sẽ khiến các anh - những người lính chữa cháy giữa đời thường được tiếp thêm niềm vui, sự chia sẻ, đồng cảm và tiếp thêm sức mạnh cho các anh nỗ lực hơn vì "bình yên" cuộc sống!■

Hương Xạ Cao Thôn

BẢO MINH

Mùi hương ngày Tết luôn là thứ in đậm trong tâm khảm người Việt Nam mỗi khi Tết đến, Xuân về. Dù đang làm gì, ở đâu chỉ cần thoảng qua trong gió Đông chút hương thơm cũng khiến con người ta nao nao cảm giác nhớ nhà, khắc khoải mong được trở về bên gia đình, bố mẹ. Nói đến nghề làm hương nức tiếng trên khắp dải đất hình chữ S có lẽ chúng ta không thể không nhắc đến làng làm hương Cao Thôn thuộc xã Bảo Khê, TP Hưng Yên – một trong những làng làm hương có lịch sử lâu đời nhất Việt Nam.

Cao Thôn nằm sát tả đê Sông Hồng, chỉ cách trung tâm TP Hưng Yên chừng 3km. Rất dễ nhận ra lối đi vào làng bởi những cửa hiệu bán hương đủ loại và cũng bởi hương thơm rất đặc trưng lan tỏa trong không khí, trong từng nếp nhà từ những bước đầu tiên đặt chân đến ngôi làng. Đến với Cao Thôn, bạn sẽ bắt gặp khắp mọi nẻo đường đều trải dài các tấm phên hương với đủ loại hương từ hương vòng, hương nén đến hương sào. Màu vàng nâu của hương, màu đỏ tươi của bó tăm hương xòe ra như những đóa hoa đang phơi mình đón nắng kết hợp với màu xanh của cây lá tạo nên một bức tranh làng quê yên bình sống động, khiến ai được chiêm ngưỡng cũng phải ngẩn ngơ. Theo các bậc cao niên trong làng, nghề làm hương của thôn có từ cuối thế kỷ 18. Tích xưa truyền lại rằng bà Đào Thị Khương, người con gái của làng có tài sắc vẹn toàn, bôn ba buôn bán khắp nơi, sau đó lấy chồng bên Trung Quốc, bà học được nghề làm hương xạ ở đó. Sau khi bà trở về thăm quê hương đã truyền dạy nghề cho người làng Cao Thôn. Bà được tôn vinh là tổ nghề hương của vùng và hiện được thờ tại nhà thờ tổ họ Đào, làng Cao Thôn. Để nhớ ơn bà, người dân nơi đây đã lấy ngày bà mất là ngày giỗ Tổ nghề 22/08 Âm lịch. Vào ngày này hàng năm, cả làng lại tập trung về nhà thờ để thắp hương tưởng nhớ đến người đã có công mang nghề truyền thống cho quê hương, mang lại công ăn việc làm cho bao thế hệ. Có thể nói, từ ngày ấy đến nay, trải qua gần 300 năm thăng trầm của lịch sử, người dân Cao Thôn cứ đời nọ truyền đời kia gắn bó với nghề làm hương.

Nhìn những nén hương đơn sơ, mộc mạc nhưng tất cả các công đoạn từ pha chế, se hương, nhúng hương, đến phơi và đảo hương đều được thực hiện hết sức tỉ mỉ, chi tiết, chứa đựng tâm huyết và cái tâm của những người con làng hương. Hương Thôn Cao có mùi thơm đặc biệt mà không làng hương nào trên cả nước có được, mùi hương tự nhiên, thanh mát, phảng phất và lâu tan đem lại cho con người cảm giác thư thái, thoải mái. Theo Chủ tịch Hiệp hội làng nghề hương Cao Thôn: Hương của làng đều được làm từ 100% các thảo mộc, thuốc Bắc như: cây tùng, cây hoa ngâu, quế, hồi, thảo quả, lá hương, củ địa liền, đinh hương… Có thể nói, người Cao Thôn luôn tâm niệm rằng 36 vị thuốc Bắc này giống như là những tinh hoa của đất trời hội tụ lại trong mùi hương thơm làng Cao Thôn. Mỗi dòng họ hay mỗi gia đình làm hương ở Cao Thôn đều truyền bốn đến năm đời nay và mỗi nhà lại có một bài thuốc thảo mộc riêng, làm nên mùi hương đặc trưng riêng, làm nên "hồn cốt" của mỗi thương hiệu hương. Chính vì vậy, những bài thuốc không được phép truyền cho người ngoài dòng họ, con gái, con rể cũng không cho được mà chỉ truyền lại cho con trai, con dâu và con dâu ít nhất cũng phải ở tuổi 50 trở lên mới được cầm đơn, bốc vị.

Sau khi các vị thảo mộc đã được lựa chọn kỹ càng, cân đong để đảm bảo mùi vị cân bằng, tất cả các nguyên liệu trên sẽ được xay thành bột mịn, trộn với dây keo hay còn được gọi là đời bời để gắn kết bột hương lại với nhau. Từ bột hương, muốn se thành nén hương cần có tăm hương. Theo kinh nghiệm của những người thợ làm hương lâu năm, tăm hương phải được tuyển chọn từ những cây nứa bánh tẻ, để chân hương đảm bảo độ dẻo dai, tạo độ cong cho cây hương. Chiều dài của mỗi tăm hương từ 35 đến 40cm tùy theo nhu cầu sử dụng. Tăm hương được chẻ nhỏ, ngâm, phơi rồi được nhuộm màu đỏ ở chân. Việc nhuộm màu đỏ không chỉ làm tăng vẻ đẹp của nén hương, mà còn là điểm để đánh dấu phần bột hương được sử dụng trên nén hương. Tất cả các công đoạn từ pha chế thuốc, se hương, nén hương đa số đều làm bằng tay.

Thậm chí việc phơi hương cũng phải đổ nhiều tâm sức của những người thợ làm nghề bởi nghề làm hương phụ thuộc nhiều vào thời tiết. Vì vậy, khi tiếng gà mới văng vẳng đâu đó, người dân trong làng đã bắt tay vào việc để khi mặt trời lên là có hương mang ra phơi cho kịp nắng. Nếu trời nắng to như mùa hè, chỉ cần phơi từ sáng đến chiều sẽ được hương, hương màu sắc vừa đẹp mà giữ nguyên mùi thơm. Còn vào những ngày nồm trời khiến hương ẩm mốc, người làm hương càng vất vả trong việc phơi khô bởi không thể đưa hương qua lửa vì như thế hương sẽ bị mất mùi, giảm chất lượng nên để hoàn thành một mẻ hương phải mất tới 4 ngày. Và người làm hương sẽ phải chủ động quan sát tỉ mẩn để biết chắc thời điểm nào hương đã khô và giữ trọn vẹn được mùi thơm.

Hương Cao Thôn chủ yếu có ba loại là hương vòng, hương nén và hương sào. Ngoài ra còn có hương quế, hương đen… Ngày xưa se hương bằng tay, người ta lấy bột hương vê vào tăm tre, lăn tròn bằng một chiếc bay gỗ. Một người thợ lành nghề một ngày có thể se từ 7000 – 8000 que hương. Giờ đây máy móc giúp con người đỡ vất vả và lao động năng suất hơn, một ngày có thể làm được từ 18.000 đến 20.000 que hương. Cao Thôn có khoảng trên 200 hộ gia đình, trong đó có tới 160 - 170 hộ vẫn duy trì nghề làm hương truyền thống. Hiện nay, để đáp ứng nhu ngày càng cao của người tiêu dùng, thế hệ trẻ trong làng không chỉ tiếp nối truyền thống của cha ông mà còn không ngừng cải tiến mẫu mã, bao bì, nâng cao chất lượng sản phẩm, quảng bá sản phẩm ngày càng rộng rãi. Nhờ có chất lượng tốt, hình thức đẹp, hương thơm và đặc biệt cháy rất đều nên hương xạ Cao Thôn được người tiêu dùng ưa chuộng, hoạt động sản xuất diễn ra quanh năm. Khách hàng không chỉ ở trong tỉnh, ngoài tỉnh mà đã có hộ tìm được mối hàng xuất đi nước ngoài như: Ấn Độ, Thái Lan, Campuchia, Đức, Pháp...

Bên cạnh đó, những năm gần đây, Cao Thôn còn trở thành một trong địa chỉ đỏ trong hành trình du lịch tỉnh Hưng Yên của du khách gần xa. Đến Cao Thôn, du khách sẽ được đắm mình trong màu sắc của những "bó hoa" hương, của hương thuốc Bắc thoang thoảng trong gió giữa khung cảnh làng quê thanh bình, yên ả và được trải nghiệm nhiều hoạt động hấp dẫn như: xem quá trình sản xuất, được tự tay làm những nén hương cổ truyền và mang sản phẩm về...

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của các làng nghề, chính quyền địa phương và người dân Cao Thôn cũng bắt đầu quan tâm nhiều hơn đến công tác đảm bảo an toàn PCCC, bởi sản xuất hương tiềm ẩn nhiều nguy gây cháy lớn. Để bảo đảm an toàn PCCC tại các làng nghề không chỉ tại Cao Thôn mà trên địa bàn toàn thành phố, Phòng cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh đã phối hợp với Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức các lớp tập huấn công tác PCCC&CNCH cho lãnh đạo UBND xã phường, xã, Công an cấp xã, trưởng thôn, tổ dân phố, cán bộ đội viên Đội Dân phòng. Qua các lớp tập huấn, người dân đã được truyền đạt những kiến thức cơ bản về công tác PCCC&CNCH, như: vai trò, vị trí, tầm quan trọng của công tác PCCC; một số quy định pháp luật về PCCC; tổ chức, hoạt động của lực lượng Dân phòng và lực lượng PCCC cơ sở; một số kiến thức cơ bản về PCCC; một số kỹ năng PCCC và thoát nạn. Ngoài ra còn được giới thiệu, hướng dẫn sử dụng một số dụng cụ, phương tiện chữa cháy ban đầu và thực hành kỹ năng thoát hiểm, thoát nạn. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hưng Yên hy vọng, với những biện pháp tích cực trong công tác tuyên truyền, phòng ngừa đảm bảo an toàn PCCC, không chỉ làng Cao Thôn mà tất cả các làng nghề trên địa bàn tỉnh sẽ nâng cao nhận thức trong công tác PCCC góp phần hạn chế đến mức thấp nhất số vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra.

Thời điểm giáp Tết, làng Cao Thôn bước vào thời điểm nhộn nhịp nhất năm. Khắp các con đường, ngõ xóm, sân nhà, hàng loạt các phên phơi hương được bày ra thành từng khoảng rộng, tràn ngập một màu vàng, màu đỏ của nhang hương, thoang thoảng mùi hương thơm mát của thảo mộc, đó là mùi thơm riêng có của nén hương làng Cao Thôn. Mỗi một nén hương nhỏ bé không chỉ thấm đẫm mồ hôi, tâm sức mà còn chứa đựng cả cái thần, cái tâm của người thợ. Có lẽ vì thế mà nghề làm nhang truyền thống ở Cao Thôn dù trải qua biết bao thăng trầm của thời gian vẫn còn tồn tại và có sức sống mãnh liệt cho đến ngày hôm nay. Cùng với hương sắc của các loại hoa, hương vị của các loại bánh mứt truyền thống, hương xạ Cao Thôn đã và đang góp hương thơm cho ngày Xuân thêm ấm áp.■

ĐIỂM TỰA TRONG GIÔNG BÃO

LỆ HOA – THÁI THỤY

Việt Nam được ví như "đất nước của bão", trong năm 2019 vừa qua, người dân khắp cả ba miền Bắc Trung Nam phải gồng mình chống chọi với sự khắc nghiệt của thiên tai, bão lũ. Hàng nghìn căn nhà, ruộng đồng hoa màu chìm trong biển nước… Trên những vùng lũ dữ quét qua, hàng trăm cán bộ, chiến sỹ Công an cả nước, trong đó có lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã lên đường vào vùng tâm lũ chung tay sát cánh, đồng hành cùng bà con nhân dân, trở thành điểm tựa giúp nhân dân vượt qua giông bão.

Lâm Đồng những ngày trung tuần tháng 8/2019, mưa như trút nước đổ xuống các huyện Lạc Dương, Đức Trọng, Đạ Huoai, Đạ Tẻh, Cát Tiên và TP Bảo Lộc… Đặc biệt ở huyện Lạc Dương, trận mưa kéo dài từ tối ngày 7/8/2019 đến trưa 8/8/2019 đã khiến cho nhiều khu vực trong huyện bị ngập lụt, sạt lở và gây thiệt hại lớn. Đây là trận mưa lớn nhất trong vòng hơn 10 năm qua với lượng mưa đã vượt quá 1.500mm. Mưa lũ đến nhanh với cường độ mạnh đã làm 65 căn nhà bị ngập lụt, 15 căn nhà bị hư hỏng hoàn toàn, gây ngập khoảng 2.400ha hoa màu của người dân, trong đó có nhiều diện tích sản xuất nông nghiệp công nghệ cao, đường xá hư hại, cây cối, hoa màu chết úng, các ngành dịch vụ, sản xuất, sinh hoạt của người dân bị ảnh hưởng, thiệt hại nặng nề… 4 giờ sáng ngày 08/08/2019, lãnh đạo Công an tỉnh Lâm Đồng nhận được thông tin từ Công an huyện Lạc Dương thông báo có 41 người đang bị mắc kẹt trong một khu vực sản xuất nông nghiệp công nghệ cao tại thôn Đạ Nghịt, xã Lát có nguy cơ đe dọa trực tiếp tới tính mạng. Ngay lập tức, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh nhận nhiệm vụ tới hiện trường giải cứu 41 nạn nhân giữa dòng nước dữ.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an tỉnh Lâm Đồng nỗ lực trong công tác cứu hộ giải cứu người bị mắc kẹt đến nơi an toàn. Ảnh: Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an tỉnh Lâm Đồng.

Giữa dòng nước dữ cuồn cuộn chảy siết, bất chấp huy hiểm, khó khăn những người lính PCCC&CNCH cùng các phương tiện chuyên dụng đã triển khai nhiều phương án giải cứu nhưng bất thành. Trung tá Đoàn Mạnh Toàn - Phó trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lâm Đồng nhớ lại: Để đưa hơn bốn mươi con người vượt qua dòng lũ dữ là điều vô cùng khó khăn và không được phép sai sót. Lúc đầu chúng tôi sử dụng phương án dùng xuồng, ca nô, các phao cứu sinh để tiếp cận người dân bị mắc kẹt bên kia sông, tuy nhiên, do dòng nước lũ chảy xiết, ca nô của chúng tôi không thể đi sang được, xuồng cứu sinh đưa xuống cũng bị nước lũ cuốn phăng. Trước tình thế rất cấp bách, nước lũ liên tục dâng cao, nguy cấp, chúng tôi quyết định thực hiện phương án "đu dây vượt suối" để đưa từng người bị cô lập bên kia suối đến nơi an toàn. Sử dụng những vật dụng có sẵn ở trang trại như dây thừng, cáp quang của người dân, cán bộ, chiến sỹ giữ chặt 2 đầu dây cố định và buộc vào gốc cây làm ròng rọc treo và lồng chiếc giỏ sắt là chiếc lồng úp gà giăng qua dòng nước dữ để cứu người. Để đảm bảo an toàn cho người dân, các chiến sỹ đã thử nghiệm trước với bao tải chở đồ, một số vật dụng khác… tương tự trọng lượng người dân đưa sang bờ an toàn, rồi mới đưa người già, phụ nữ, trẻ con vào giỏ sắt để vượt dòng nước lũ đang chảy xiết. Lần lượt từng người, từng người đu dây bằng ròng rọc vượt qua dòng nước lũ trong sự hồi hộp của chính cán bộ, chiến sỹ và người dân chứng kiến. Sau hơn 8 giờ đồng hồ vật lộn với mưa lớn, lũ dữ, tất cả 41 người gặp nạn, trong đó có 7 trẻ em được đưa qua sông an toàn. Lúc này, các cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH mới thở phào nhẹ nhõm.

Nhưng công việc cứu nạn người dân khỏi lũ dữ vừa dứt cũng là lúc các chiến sỹ CNCH Lâm Đồng lại bắt tay ngay vào công tác khắc phục sạt lở đất. Ngay đêm 9/8/2019, trời vẫn tiếp tục mưa lớn và gió thổi mạnh khiến đèo Bảo Lộc bị sạt lở, gây ách tắc giao thông, hàng nghìn phương tiện bị dồn ứ, tê liệt hoàn toàn ở cả hai chiều. Cán bộ, chiến sỹ PCCC lại tiếp tục trắng đêm, dầm mình dưới mưa với quyết tâm khắc phục điểm sạt lở một cách nhanh nhất, đảm bảo giao thông cho tuyến quốc lộ huyết mạch. Khi điểm sạt lở đất này đang được khắc phục thì khu vực lại đổ mưa lớn, đèo Bảo Lộc liên tục xuất hiện thêm nhiều điểm sạt lở mới. Những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lâm Đồng phối hợp với Công an Giao thông, Công an huyện Đạ Huoai, Công an TP Bảo Lộc phải căng mình làm việc suốt ngày đêm trong điều kiện thời tiết hết sức phức tạp, nguy hiểm. Ai nấy đều ướt sũng, bê bết bùn đất, chống đói bằng bánh mỳ và nước lọc với nỗ lực nhanh chóng khắc phục những điểm sạt lở đất đá trên đèo Bảo Lộc. Sau 18 tiếng đồng hồ vật lộn với những điểm sạt lở, mưa gió, hàng nghìn mét khối đất đã được lực lượng dọn dẹp, đèo Bảo Lộc mới được lưu thông trở lại bình thường.

Sau trận mưa lũ lịch sử, các chiến sỹ Cảnh sát lại PCCC&CNCH lại tổ chức nhiều hoạt động hỗ trợ nhân dân khắc phục hậu quả như: dọn dẹp nhà cửa, chở nước sạch phục vụ nhân dân... Hình ảnh những người chiến sỹ Công an, những người lính PCCC cùng đồng đội bê bết trong bùn đất giúp vận chuyển đồ đạc, dựng lại nhà cửa để sớm có nơi ở ổn định sáng ngời hình ảnh người chiến sỹ Công an trong lòng dân, "vì nhân dân phục vụ".

Cũng trong những ngày tháng 8/2019, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thanh Hóa cũng phải căng mình thường trực 100% quân, bảo vệ nhân dân trước sự tàn phá của cơn bão số 3. Đặc biệt, ngay khi nhận được thông tin địa phận xã Na Mèo, huyện Quan Sơn bị nước lũ cô lập, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã điều động hàng chục lượt cán bộ, chiến sỹ phối hợp với chính quyền địa phương và quân đội triển khai nhiều phương án để có thể tiếp cận được các bản đang chìm trong nước lũ. Sử dụng phương tiện đặc chủng trong CNCH là những chiếc mô tô nước để làm phương tiện di chuyển người dân khỏi vùng lũ, tổ chức tìm kiếm những người mất tích, vận chuyển người bị thương đến nơi an toàn, đưa lương thực, thực phẩm, thuốc men và nước uống vượt sông Luồng đến với nhân dân trong bản Sa Ná và các bản đang bị cô lập. Thiếu tá Lê Trọng Tài – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa nhớ lại: Trong dòng nước lũ cuồn cuộn như muốn nuốt trọn chiếc mô tô nước nhỏ bé, đã không ít lần các cán bộ, chiến sỹ của đơn vị suýt bị nước lũ nhấn chìm. Nhưng bất chấp hiểm nguy với tinh thần vì nhân dân phục vụ, anh em đã nỗ lực tìm kiếm, cứu nạn, hy vọng giúp nhân dân hạn chế thấp nhất thiệt hại về người và tài sản.

Nhắc đến mưa lũ, không thể không nhắc đến vũng lũ Quảng Bình. Từ ngày 02/9/2019, do ảnh hưởng của áp thấp nhiệt đới, tại Quảng Bình, mưa lớn đã gây ra tình trạng ngập lụt cục bộ, chia cắt do lũ tại nhiều địa phương huyện Lệ Thủy, Minh Hóa và Tuyên Hóa. Người dân vùng lũ phải đối mặt với nguy cơ mất an toàn do lũ và thiếu lương thực, thực phẩm sinh hoạt, ô nhiễm môi trường, dịch bệnh... Trước tình hình diễn biến phức tạp của mưa lũ, nhận được sự chỉ đạo chặt chẽ, sâu sát của

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Bình tham gia khắc phục hậu quả sau lũ tại Trường Mầm non xã Châu Hóa, huyện Tuyên Hóa, tỉnh Quảng Bình. Ảnh: Văn Ngọ

Ban Giám đốc Công an tỉnh Quảng Bình, lãnh đạo Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã hàng trăm lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia công tác CNCH, khắc phục hậu quả do lũ gây ra, đảm bảo an toàn cho tính mạng và tài sản của nhân dân. Phòng đã cùng các đơn vị nghiệp vụ khác, thành lập các đoàn công tác về các huyện bị ngập sâu như: Quảng Ninh, Lệ Thủy, Tuyên Hóa, Minh Hóa, thị xã Ba Đồn… để kịp thời ứng cứu và cùng với nhân dân chống lũ, di dời người dân, tài sản đến nơi an toàn. Với sự tăng cường, nỗ lực của toàn lực lượng, hơn 1.000 hộ dân đã được di dời đến nơi tránh trú an toàn, hàng trăm hộp thuốc, hàng nghìn thùng mì tôm, lương khô, nước lọc được đưa đến với người dân vùng lũ để kịp thời khắc phục khó khăn trước mắt…

Ngay sau khi trời hết mưa, nước lũ bắt đầu rút, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối với chính quyền địa phương tham gia dọn vệ sinh môi trường, di chuyển tài sản, đặc biệt tại các trụ sở cơ quan nhà nước, y tế, các nhà dân ngập sâu tại vùng rốn lũ xã Tân Hóa, Châu Hóa và một số vùng khác để người dân vào cuộc sống ổn định với phương châm nước rút đến đâu làm vệ sinh đến đó. Đặc biệt là dọn dẹp các trường học đảm bảo cho các em học sinh kịp bước vào năm học mới… Trong bão lũ, cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Bình đã tô thắm thêm tình quân dân và ngời sáng hình ảnh người chiến sỹ Công an nhân dân không quản ngại gian khổ, khó khăn, cùng dân đi qua hoạn nạn.

Trong năm 2019 vừa qua, do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, mưa lũ, bão lụt ở nước ta có nhiều diễn biến phức tạp. Ngoài Lâm Đồng, Thanh Hóa, Quảng Bình, rất nhiều nơi như: Hà Tĩnh, Nghệ An, Quảng Trị, Đăk Lăk, Đăk Nông, Lai Châu, Đồng Nai, Bình Phước…, mưa lũ đã gây biết bao tan thương, mất mát, thiệt hại cho người dân. Trong giông bão, hàng trăm cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các tỉnh, thành phố đã luôn xuất hiện ở những nơi nguy hiểm nhất, đồng hành cùng nhân dân vượt dòng lũ dữ, màu áo người lính Cảnh sát PCCC&CNCH trở thành điểm tựa vững chắc cho nhân dân. Trong những ngày Tết đến, Xuân về, trên những vùng đất lũ, tình quân dân lại tiếp tục được thắp lên bằng những nghĩa cử cao đẹp, những lời thăm hỏi, động viên, sẻ chia cả vật chất và tinh thần, hỗ trợ nhân dân vùng lũ đón Tết sum vầy, đầm ấm của lực lượng Công an nói chúng và những người lính PCCC nói riêng, giúp cho người dân vùng lũ có thêm động lực vươn lên, hướng tới một mùa Xuân mới.■

"TẾT TRỒNG CÂY" NHỚ BÁC

TRỊNH LAN

Nói về mùa Xuân, chúng ta có thể dùng những mỹ từ rất đặc biệt để miêu tả nhưng giản dị hơn theo lẽ thường của tạo hóa, mùa Xuân là mùa đẹp nhất trong bốn mùa, mang đến thời tiết giao hòa, thuận lợi, kèm theo những cơn mưa Xuân đầu mùa tươi mát là thời điểm thích hợp để trồng cây xanh theo lời dạy của Bác Hồ kính yêu.

"Mùa Xuân là Tết trồng cây
Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân"

Từ lâu, câu thơ của Bác Hồ kính yêu đã khắc ghi trong lòng mỗi người dân Việt Nam. Mỗi độ Xuân về, "Tết trồng cây" thực sự trở thành ngày hội của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta trồng cây, gây rừng và bảo vệ môi trường sinh thái. Truyền thống đó đã mang lại giá trị thực tiễn, góp phần làm đẹp cảnh quan môi trường, nhất là trong tình hình biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường như hiện nay.

Ngày 28/11/1959, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết bài "Tết trồng cây", đăng trên báo Nhân dân với bút danh Trần Lực, kêu gọi mọi người, mọi nhà, mọi đoàn thể, địa phương cùng tích cực thi đua trồng, chăm sóc cây xanh và đề nghị tổ chức một ngày "Tết trồng cây" trong cả nước, trở thành một phong tục đẹp, thành một hoạt động văn hóa giàu ý nghĩa mỗi dịp Tết đến, Xuân về. Hưởng ứng lời kêu gọi của Bác và làm theo lời Bác mỗi khi Xuân đến, Tết trồng cây đã trở thành một tập quán tốt đẹp trong những ngày vui Tết. Trong những năm qua, phong trào trồng cây trong những ngày Tết đã đạt được những kết quả hết sức to lớn. Công tác bảo vệ và phát triển rừng tiếp tục được triển khai sâu rộng và hiệu quả, góp phần tích cực vào bảo vệ môi trường, phát triển kinh tế, xã hội của đất nước.

Tết Nguyên đán Canh Tý 1960 là Tết đầu tiên nhân dân ta hưởng ứng lời kêu gọi "Tết trồng cây" của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đó cũng là Tết mở đầu một tập quán tốt đẹp của nhân dân ta trong mỗi dịp vui Tết, đón Xuân. Chúng ta đã có các phong trào "Tết trồng cây", "Tết trồng cây vì miền Nam ruột thịt", "Tết trồng cây đánh thắng giặc Mỹ xâm lược", rồi đến ngày nay chúng ra có "Tết trồng cây làm theo lời Bác", "Tết trồng cây đời đời nhớ ơn Bác Hồ" là những dấu ấn đậm nét về quyết tâm làm theo lời Bác của nhân dân ta.

Chiều ngày 11/01/1960, trên công trường Công viên Thống Nhất hàng ngàn người từ các đơn vị ở Thủ đô Hà Nội đang hăng hái thi đua lao động xã hội chủ nghĩa, làm cho công viên thêm xanh, sạch, đẹp hơn. Những luống hoa và hàng trăm cây xanh được trồng mới, tiếng cười nói, tiếng cuốc xẻng vang cả một vùng. Bỗng có tiếng reo lên:

- Bác Hồ! Bác Hồ đến!

Hàng ngàn ánh mắt đổ dồn về phía cổng vào, Bác Hồ trong bộ quần áo màu nâu sẫm giản dị, nhanh nhẹn bước xuống xe đi vào trong công viên. Bác tươi cười, giơ tay vẫy chào mọi người. Như có một sức hấp dẫn và sự lôi cuốn kỳ lạ, không ai bảo ai, mọi người trong công viên chạy ùa về phía Bác. Bác đến bên một hố đất rộng, một cây đa nhỏ được đặt xuống hố, Bác nhanh nhẹn xắn tay áo, xúc từng xẻng đất vun vào gốc cây đa trong tiếng vỗ tay cổ vũ của mọi người. Trồng cây xong, Bác ngồi xuống mô đất nhỏ bên gốc cây vừa trồng, nhìn Bác giản dị và gần gũi như một lão nông. Bác giơ tay ra hiệu cho mọi người cùng ngồi, ai cũng náo nức muốn được gần Bác. Bác thân mật trò chuyện với cán bộ công nhân đang thi công trên công trường. Người nói: "Chúng ta ra sức thi đua làm tốt việc xây dựng vườn hoa. Rồi đây công viên hoàn thành, chiều chiều hay ngày Chủ nhật các cô, các chú ra công viên hóng mát xem hoa, ngắm cây cỏ, vui chơi giải trí để rồi lại bắt tay công tác, sản xuất hăng hái hơn...".

Những năm Đế quốc Mỹ dùng chất độc hóa học và bom cháy hủy diệt cây cối và những cánh rừng ở miền Nam, Bác đã kêu gọi nhân dân miền Bắc trồng cây vì miền Nam ruột thịt: "Trong lúc giặc dã man rải chất độc màu da cam phá hoại cây cối núi rừng miền Nam, thì ở miền Bắc nhân dân ta thi đua trồng cây gây rừng. Ta trồng cây cho ta và cho cả đồng bào miền Nam nữa."

Mùa Xuân năm 1969, sức khỏe của Bác yếu nhiều, việc bố trí để Bác trồng cây ở một địa phương nào đó theo ý của Bác là một vấn đề hết sức khó khăn. Những người phục vụ Bác rất lo lắng nên nhiều lần đề nghị Bác hoãn lại việc trồng cây. Nhưng Bác rất kiên quyết. Người nói: "Đây là dịp kỷ niệm 10 năm ngày phát động Tết trồng cây nên các chú phải bố trí cho Bác trồng cây ở một địa phương nào đó có nhiều thành tích...". Sau đó, Bác gợi ý chọn xã Vật Lại, huyện Ba Vì, tỉnh Hà Tây (nay là Hà Nội) là nơi có phong trào trồng cây tốt. Theo kế hoạch đã chuẩn bị, Bác đến địa điểm trồng cây. Đông đảo các đại biểu, các tầng lớp nhân dân đã đứng trên những đồi cây đón Bác. Bác trực tiếp trồng thêm một cây đa. Nhìn những xẻng đất, bình nước Bác tưới mát cho cây, mọi người ai cũng xúc động. Trồng cây xong, Bác cùng mọi người quây quần dưới tán bạch đàn và thân mật hỏi chuyện và chúc Tết mọi người. Bác căn dặn: "Đất nước này là của chúng ta nên phải thi đua sản xuất giỏi, trồng cây giỏi".

Bác Hồ tham gia trồng cây với nhân dân xã Vật Lại, huyện Ba Vì (Hà Tây cũ) mùa Xuân năm 1969. Ảnh: Tư liệu

Chủ tịch Hồ Chí Minh trồng cây đa tại Công viên Thống Nhất, ngày 11/01/1960. Ảnh Tư liệu

Bác không chỉ nêu rõ giá trị của việc trồng cây, gây rừng mà còn chỉ rõ những hậu quả và thiệt hại khi chặt phá rừng bừa bãi, khai thác không hợp lý: "Ảnh hưởng đến khí hậu, ảnh hưởng đến sản xuất, đời sống rất nhiều" và "nếu rừng kiệt thì không còn gì và mất nguồn nước thì ruộng mất màu, gây ra lụt và hạn hán". Chính vì thế mà Bác ví rừng là vàng và căn dặn: "Chớ lãng phí vàng mà phải bảo vệ vàng của chúng ta". Đau xót trước cảnh rừng bị tàn phá, bị khai thác bừa bãi, Bác nói: "Những cây gỗ to bị chặt để đốt hay cho mục nát không khác gì đồng bào mình tự đem tiền bạc bỏ xuống sông". Và rồi Bác kêu gọi nhân dân ta "phải có kế hoạch trồng rừng và tích cực bảo vệ rừng... Phải bảo vệ rừng như bảo vệ nhà của mình". Ngay cả đến giờ phút sắp đi xa, trong Di chúc, Bác Hồ cũng không quên nhắc nhở nhân dân ta phải tiếp tục công việc trồng cây gây rừng: "Nên có kế hoạch trồng cây trên đồi. Ai đến thăm thì trồng một cây hoa làm kỷ niệm. Trồng cây nào phải tốt cây ấy. Lâu ngày cây nhiều thành rừng, sẽ tốt cho phong cảnh và lợi cho công nghiệp".

"Tết trồng cây" là một nét đẹp truyền thống văn hóa của người dân Việt Nam. Kể từ ngày Bác Hồ phát động Tết trồng cây đến nay đã 61 năm nhưng ý nghĩa sâu sắc của Tết đặc biệt này vẫn còn nguyên giá trị, mỗi người trong chúng ta sẽ giữ mãi truyền thống tốt đẹp về Tết trồng cây của Người. Mỗi cái cây được trồng sẽ đem đến màu xanh cho cả xã hội, những thế kỷ xanh sẽ mãi nối tiếp nhau góp phần quan trọng vào việc cải thiện môi sinh, bảo vệ môi trường.■

MỘT SỐ NHÂN VẬT LỊCH SỬ VIỆT NAM TUỔI TÝ

Nhân dịp đón Xuân Canh Tý 2020, xin trân trọng giới thiệu một số nhân vật lịch sử Việt Nam cầm tinh con chuột.

Nguyễn Xí (*Bính Tý, 1396 - 1464*): Danh tướng đời Lê Thái Tổ, gốc quê làng Thượng Phúc, huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An, Sau lên đất Lam Sơn, tỉnh Thanh Hóa tham gia nghĩa quân Lam Sơn làm gia thần Lê Lợi, sau khi Lê Lợi lên ngôi vua, ông được ban họ Lê vì có công lớn trong cuộc kháng Minh.

Năm Mậu Tuất 1418, nghĩa quân Lam Sơn bị vây khốn ở núi Chí Linh, quân sỹ dần dần chán nản bỏ quân ngũ, Nguyễn Xí cùng với Lê Bí, Lê Đạp bí mật nương náu ở núi Chí Linh bên cạnh Lê Lợi. Ngay lúc ấy may nhờ tướng sỹ một lòng trung nghĩa, ông mở vòng vây giặc, lui về đất Lam Sơn cố thủ, chuẩn bị tổng tấn công quân Minh.

Năm Đinh Mùi 1427, ông cùng Đinh Lễ đem quân đánh tan trận phản công của Vương Thông phía Nam thành Đông Quan khiến lực lượng quân Minh ngày càng suy giảm dần. Trong năm này toàn bộ lực lượng nghĩa quân tấn công quân địch trên khắp các mặt trận, quân Minh ở Nghệ An phải ra hàng, Nguyễn Xí được lệnh Lê Lợi đem đại quân Thiết Đột đến đuổi giặc ở Mi Động và chẳng may ông bị giặc bắt. Nhân lúc đang đêm mưa gió, ông dùng mẹo đánh lừa quân giữ thành trốn thoát được về ra mắt thủ lĩnh Lê Lợi, rồi được cho cầm quân như cũ và ông là một trong các tướng chiếm thành Đông Quan. Ngày 3 tháng 11 năm 1427 toàn bộ quân địch đầu hàng sau 10 năm quân Lam Sơn kháng chiến anh dũng. Trong đó, công lao của Nguyễn Xí đã góp phần quyết định cho chiến thắng.

Sau khi Lê Lợi lên ngôi, ông từng giữ các chức: Tham chính sự, Nhập nội đô đốc, được tặng thưởng biểu ngạch công thần, tước huyện hầu. Đến đời Lê Thánh Tông ông được phong chức Thái úy vì có công phế truất Nghi Dân để đưa Lê Tư Thành lên ngôi (Lê Thánh Tông). Ông mất năm 1464, hưởng thọ 68 tuổi. Nguyễn Xí là vị tướng tài từng phục vụ từ đời Lê Thái Tổ đến Lê Thánh Tông, đem lại nhiều thắng lợi trên hai mặt trận quân sự và chính trị.

Võ Duệ (*Mậu Tý, 1468 - 1522*): Danh sỹ đời Lê Thánh Tông, quê làng Trình Xá, huyện Sơn Vi, tỉnh Sơn Tây.

Năm Canh Tuất 1490, ông đỗ Trạng nguyên lúc 22 tuổi. Ông làm Tham chính ở Hải Dương đến đời Lê Chiêu Tông (1520), ông được phong Trình Ý công thần, Thượng thư bộ Lại, Thiếu bảo, kiêm Đông các Đại học sỹ, tước Trình Khê Bá. Khi ông làm quan, thấy Mạc Đăng Dung giết hại quan Ngự sử Đỗ Nhạc, bức hiếp vua Lê và các đại thần, ông phẫn uất có ý muốn triệt hạ Mạc Đăng Dung để cứu loạn an dân. Nhưng Lê Chiêu Tông hèn yếu, năm 1522 bỏ ngôi chạy vào Thanh Hóa để tránh sự áp đảo của Mạc Đăng Dung. Ông chạy theo vua. Vào đến Thanh Hóa thì nhà vua bị nhóm Trịnh Tuy bức bách đi nơi khác. Ông già yếu không theo kịp, đau xót tự vẫn, chết khoảng cuối năm Nhâm Ngọ 1522, hưởng dương 54 tuổi. Ngô Hoán và Nguyễn Mẫn Đốc cũng tự vẫn chết theo ông. Nhà Lê Trung Hưng, truy phong ông vào bậc nhất tiết nghĩa, làm Phúc thần thượng đẳng, dựng đền thờ phụng.

Phùng Khắc Khoan (*Mậu Tý, 1528 - 1613*): Danh sỹ đời Lê Thế Tông, hiệu Nghi Trai, tự Hoằng Phu, quê xã Phùng Xá, huyện Thạch Thất, tỉnh Sơn Tây. Ông vốn cùng mẹ khác cha với Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm. Ông nổi tiếng thơ văn, chí khí khảng khái, hào hùng. Năm 1550 đang lúc nhà Mạc áp đảo nhà Lê, ông theo Lê Bá Li vào Thanh Hóa phù tá Lê Trung Tông. Ông ra thi, đỗ đầu khoa thi Hương, được bổ làm Ngự doanh ký lục, coi sóc quân Tứ vệ góp sức chiêu dân vào Thanh Hóa lập nghiệp, được thăng chức Lễ khoa cấp sự trung.

Năm Canh Thìn 1580, ông đỗ Nhị giáp Tiến sỹ, làm Đô cấp sự trung, một thời gian bị bãi chức, sau lại được triệu dụng phong Hồng lô tự khanh, rồi giữ chức Thị lang bộ Công. Năm 1579, ông đi sứ nhà Minh. Với khí phách hào hùng, bảo tồn quốc thể, biện bác áp đảo quan lại cao cấp triều Minh, khiến vua Minh cũng phải chấp nhận những lý lẽ ông bênh vực cho nhà Lê. Vì thế ông được phong làm Thượng thư bộ Hộ, bộ Công, tước Mai Lĩnh Hầu, rồi thăng tước Mai Quận Công. Ông mất năm 1613, thọ 85 tuổi.

Ngô Trí Hòa *(Giáp Tý, 1564 - 1625)*: Danh thần đời Lê Thái Tông, quê làng Lí Trai, huyện Đông Thành, tỉnh Nghệ An.

Năm Nhâm Thìn 1592, ông đỗ Hoàng giáp lúc 28 tuổi. Sơ bổ Án sát sứ Sơn Tây, rồi được chúa Trịnh Tùng tri ngộ, vời làm Đô cấp sự lại khoa. Sau thăng Hữu thị lang bộ Hình và ra làm Kí lục ở trấn Thanh Hóa. Năm Giáp Thìn 1604, về kinh làm Tả thị lang bộ Lại, được phong tước Phú Lộc Bá. Năm 1606 đi sứ nhà Minh, khi về thăng thượng thư bộ hộ, kiêm Tế tửu Quốc tử giám (Mậu Thân 1608). Năm Canh Tuất 1610, được phong tước Phú Xuân Hầu. Năm Mậu Ngọ 1618, ông dâng bản triều lên chúa Trịnh nêu 6 việc:

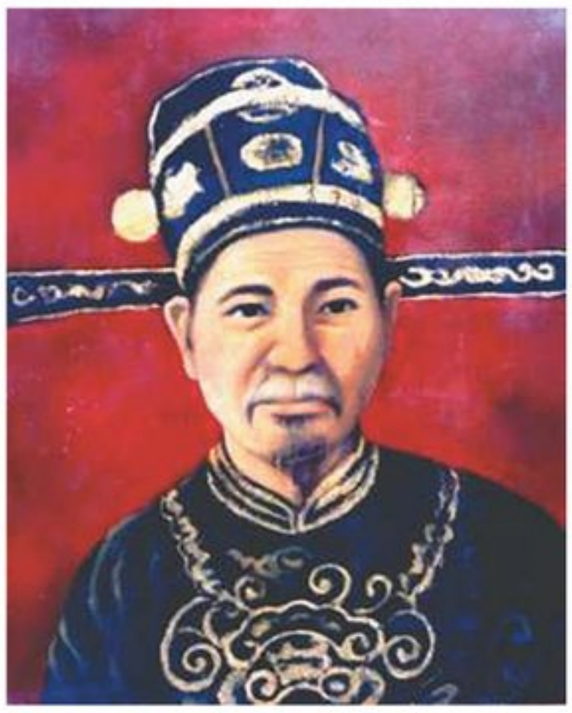
1. Xin sửa đức để cầu mệnh trời giúp; 2. Răn trị bọn quyền hào để nuôi sức dân

3. Cấm những việc phiền hà để đời sống của dân đỡ khổ; 4. Bớt xa xỉ để không tiêu hao tài sản nhân dân; 5. Dẹp trộm cướp để dân được ở yên; 6. Sửa sang quân chính để bảo vệ sinh mạng của dân.

Ông học thuật uyên bác, có tài trị nước an dân, trải phục ba triều, vua chúa đều tín nhiệm, sĩ phu trọng vọng. Năm Ất Sửu 1625 ông mất, thọ 61 tuổi, được truy tặng Xuân Quận công.

Nguyễn Quý Đức (*Mậu Tý, 1648 - 1720*): Danh sỹ đời Lê Hy Tông, có tên húy là Tộ, tự Thể Nhận, hiệu Đường Hiên, quên làng Thiêm Mễ, huyện Từ Liêm, tỉnh Hà Đông. Năm Bính Thìn 1676 ông đỗ Thám hoa, năm Canh ngọ 1690 sung chức Chính sứ sang Trung Quốc, khi về làm Tả thị lang bộ Lễ, rồi thăng làm Bồi tụng trong phủ Chúa Trịnh, tước Liêm Đường Bá. Năm 1695 thăng Đô ngự sử, rồi bị phạm lỗi, giáng làm Tả thị lang bộ Binh, nhưng vẫn giữ chức Bồi tụng. Năm Giáp Ngọ 1714, cùng Đặng Đình Tướng được thăng Thiếu phó, Đinh Dậu 1717, ông về hưu, được gia phong Thái phó, Quốc lão. Lúc đi sứ với Nguyễn Đình Sách (1690), ông soạn bộ *Hoa Châu tập*. Ông hợp tác với Lê Hy xem xét và sửa chữa bộ sử cũ, rồi viết nối từ đời Lê Huyền tông đến Gia Tôn (1663 - 1675) bổ sung Bộ *Đại Việt sử ký bản kỷ tục biên*. Ông mất năm Canh Tý 1720 thọ 72 tuổi.

Hoàng Diệu (*Mậu Tý, 1828 - 1882*):

Chí sĩ yêu nước, tự Quang Viễn, hiệu Tĩnh Trai, quê làng Xuân Đài, huyện Diên Phước, tỉnh Quảng Nam (nay thuộc huyện Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam). Trước vốn tên Hoàng Kim Tích, sau mới đổi là Hoàng Diệu. Ông sinh ngày 10 tháng 2 năm Mậu Tý 1828, đỗ Cử nhân khoa Mậu Thân 1848 và Phó bảng khoa Quí Sửu 1853, lúc 25 tuổi. Sơ bổ Tri huyện Tuy Phước (Bình Định), rồi thăng Tri phủ Tuy Viễn cũng trong tỉnh Bình Định. Ông nổi tiếng công minh và thanh liêm. Suốt 30 năm làm quan nhiều nơi, cảnh nhà vẫn thanh bạch, nghèo túng.

Năm Đinh Sửu 1877, ông về Huế làm Tham tri bộ Hình, qua Tham tri bộ Lại, coi việc Đô sát và dự vào viện Cơ mật. Năm sau, làm Tuần vũ Quảng Nam, rồi Tổng đốc An Tịnh. Chẳng bao lâu ông được triều đình ủy nhiệm chức Phó toàn quyền Đại thần để hiệp thương với sứ bộ Y Pha Nho (Tây Ban Nha). Canh Thìn 1880, ông làm Tổng đốc Hà Ninh, lãnh chức hàm Thượng thư bộ Binh, gồm coi cả việc thương chính. Đầu năm Nhâm Ngọ 1882, đại tá Pháp Henri Rivière đem quânn ra cướp miền Bắc. Ông bất bình, chỉ huy quân sỹ quyết liệt đối phó. Trước hỏa lực của quân cướp nước và một số lãnh binh bỏ thành chạy, Hoàng Diệu vào hành cung, thảo tờ di biểu, rồi ra trước Võ miếu dùng khăn bịt đầu thắt cổ tự tử, hưởng dương 50 tuổi.

Huỳnh Thúc Kháng *(Bính Tý, 1876 - 1947)* Chí sĩ, học giả, quê làng Thanh Bình, tổng Tiên Giang Phương, phủ Tam Kỳ, tỉnh Quảng Nam.

Năm Canh Tý (1900) ông đỗ Giải Nguyên. Năm giáp Thìn đỗ Hoàng Giáp (năm 28 tuổi). Ông không ra làm quan, mà nhiệt thành lo việc nước, thương dân, kết bạn thâm tình với các chí sĩ Phan Bội Châu, Phan Châu Chinh, Trần Quý Cáp. Ông bị bắt năm Mậu Thân (1908), bị đầy Côn Đảo suốt 13 năm (1908-1921) mới được thả tự do vì ông là một trong những lãnh đạo phong trào Duy Tân.

Tôn Đức Thắng *(Mậu Tý, 1888 - 1980):*

Nhà cách mạng, sinh ngày 20/8/1888 quê xã Mỹ Hòa Hương, tổng Dinh Thành, tỉnh Long Xuyên (nay là xã Mỹ Hòa Hưng, Thành phố Long Xuyên, An Giang). Thuở nhỏ ông học ở quê nhà, năm 1906 lên Sài Gòn học nghề tại Trường Bách Công rồi làm việc ở sở Ba Son, năm 1913 theo tàu biển sang Pháp làm công nhân ở TP Toulon. Cuối năm 1919, ông bị trục xuất khỏi đất Pháp vì ủng hộ cách mạng Nga năm 1917, trở về sống và làm công nhân ở Sài Gòn.

Những năm 1920 – 1925, ông tham gia lập công hội bí mật ở xưởng đóng tàu Ba Son. Năm 1927 tham gia Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí Hội. Cuối năm 1928, ông bị Pháp bắt nhân vụ án ở đường Barbier Sài Gòn, bị kết án 20 năm khổ sai lưu đày Côn Đảo. Đến ngày 23/9/1945 mới được trả tự do. Về đất liền, ông tiếp tục hoạt động đến tháng 10 năm 1945 thì tham gia Xứ uỷ Nam bộ rồi năm 1946 đắc cử vào Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Sau khi Chủ tịch Hồ Chí Minh qua đời ngày 2/9/1969, đến ngày 23/9/1969 ông được giữ chức Chủ tịch nước cho đến khi từ trần. Ngày 30/3/1980 ông mất tại Hà Nội, thọ 92 tuổi. Do công lao, ông được Đảng, Chính phủ Việt Nam và các nước XHCN tặng nhiều huân chương cao quý.

Nguyễn Tất Đạt (Nguyễn Sinh Khiêm) *(Mậu Tý, 1888 - 1950)*: Chiến sỹ Văn Thân chống Pháp, còn có tên là Nguyễn Sinh Khiêm, con trai đầu chí sĩ, phó bảng Nguyễn Sinh Huy (Sinh Sắc), anh ruột Chủ tịch Hồ Chí Minh (Nguyễn Tất Thành), quê làng Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An, sinh năm 1888.

Thuở nhỏ ông cùng em ruột theo thân phụ vào Huế học tập. Đến cuối thế kỉ XIX, ông về quê tham gia hoạt động chống Pháp trong tổ chức của nhà yêu nước Lê Quyên (Đội Quyên), Hồ Sỹ Phấn (Đội Phấn) nên bị Pháp bắt năm 1941, bị kết án tù đày đi Quảng Ngãi, Khánh Hòa một thời gian dài. Năm 1920, Pháp chuyển ông về giam tại Huế, đến năm 1940 ông về lại được quê nhà Nam Đàn. Sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945 ông vẫn sinh sống tại quê nhà, đến cuối năm 1946, ông mới ra Hà Nội gặp lại người em của mình lúc bấy giờ là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ông mất năm 1950 tại Nam Đàn, thọ 62 tuổi.

Nguyễn Văn Cừ *(Nhâm Tý, 1912-1941):*

Liệt sỹ cách mạng, nguyên Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Đông Dương. Sinh ngày 2/7/1912. Quê thôn Cẩm Giàng, xã Đồng Nguyên, huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh. Năm 1927, lúc đang đi học tại trường Bưởi, Hà Nội, ông tham gia vào tổ chức Việt Nam Thanh niên cách mạng đồng chí hội. Do hoạt động bí mật, ông bị thực dân Pháp đuổi học. Tháng 6/1929, ông được kết nạp vào chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên ở Hà Nội. Sau khi thành lập Đảng (3/2/1930), ông làm bí thư đầu tiên Đặc khu Hồng Gai, Uông Bí. Hoạt động ở đây được một thời gian, ông bị Pháp bắt, kết án khổ sai rồi đày ra Côn Đảo. Năm 1936, ông được trả tự do về sống ở Hà Nội tiếp tục hoạt động bí mật. Tháng 9/1937, ông được cử vào Ban Thường vụ Trung ương Đảng. Năm 1938, ông được bầu làm Tổng Bí thư đảng Cộng sản Đông Dương. Sau cuộc khởi nghĩa Nam Kỳ năm 1940, ông bị thực dân Pháp bắt và kết án tử hình. Ngày 28/8/1941, ông bị thực dân Pháp xử bắn tại Bà Điểm, huyện Hóc Môn (nay là Thành phố Hồ Chí Minh). Tại pháp trường, ông đã kiên quyết xé tấm băng đen bịt mắt và hô lớn: "Cách mạng Đông Dương thành công muôn năm" rồi gục ngã xuống trước làn đạn địch. Ông hi sinh lúc 29 tuổi.

Tô Hiệu *(Nhâm Tý, 1912 - 1944)*: Liệt sỹ cách mạng, quê làng Xuân Cầu, xã Nghĩa Trụ, huyện Văn Giang, tỉnh Hải Dương. Tuổi nhỏ ông học chữ Hán, sau học trường Pháp – Việt, Hải Dương rồi học ở Hà Nội. Năm 1929, ông vào Sài Gòn hoạt động cùng anh ruột là Tô Chấn Trung. Năm 1930, ông bị bắt, đày ra Côn Đảo. Tại đây, ông trở thành Đảng viên Đảng Cộng sản Đông Dương. Năm 1934, ông được trả tự do về hoạt động tại Hà Nội. Năm 1938, ông phụ trách các tỉnh duyên hải Bắc kỳ và là Bí thư thành uỷ Hải Phòng, đến tháng 12 năm 1939, ông bị bắt và đày lên Sơn La. Tại đây ông bị nhiều cực hình, bệnh nặng nên qua đời ngày 7/3/1944, hưởng dương 32 tuổi.

Phạm Hùng *(Nhâm Tý,1912 - 1988)*:

Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam, tên thật là Phạm Văn Thiện, sinh ngày 11/06/1912 tại xã Long Hồ, huyện Châu Thành, tỉnh Vĩnh Long. Từ năm 1928 - 1929, ông là thành viên trong tổ chức "Nam kỳ học sinh Liên hiệp hội" và "Thanh niên cộng sản Đoàn". Năm 1930, ông được kết nạp vào Đảng Cộng sản Đông Dương. Năm 1931, ông bị bắt và kết án tử hình, sau hạ thành án chung thân, khổ sai, đày đi Côn Đảo. Năm 1946, làm Bí thư Xứ uỷ Lâm thời Nam bộ. Năm 1951, được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng, sau đó được chỉ định làm uỷ viên Trung ương Cục miền Nam với chức vụ phó bí thư, rồi làm Chủ tịch Uỷ ban kháng chiến hành chính, phân liên khu miền Đông Nam bộ năm 1952. Năm 1956, ông được bầu vào uỷ viên Bộ Chính trị. Năm 1957 làm Bộ trưởng. Năm 1975, ông làm Chính uỷ Bộ Chỉ huy Chiến dịch Hồ Chí Minh. Sau, ông làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, kiêm Bộ trưởng Bộ Nội vụ (1980). Từ tháng 6/1987, ông làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng. Ngày 10/03/1988, ông mất đột ngột vì bệnh tim, thọ 76 tuổi. Ông được Nhà nước tặng nhiều danh hiệu cao quý trong đó có Huân chương Sao Vàng.

Nguyễn Trọng Trí (Hàn Mặc Tử) *(Nhâm Tý, 1912 - 1940)*:

Nhà thơ, bút danh Hàn Mặc Tử. Ông sinh ngày 12/9/1912 tại Lệ Mỹ (Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình). Từ năm 1930 - 1931, ông làm thơ và bắt đầu có tiếng, nhất là một số bài thơ Đường luật như Thức khuya, được Phan Bội Châu khen là họa. Ông mất ngày 11/11/1940, hưởng dương 28 tuổi. Ông còn để lại cho đời nhiều tập thơ xuất sắc.

Phạm Thư (Trần Duy Hưng) *(Nhâm Tý, 1912 - 1988)*:

Bác sỹ, nhà hoạt động xã hội, chính trị, tên thật là Phạm Thư, tên thường dùng là Trần Duy Hưng, sinh ngày 16 tháng giêng năm 1912, tại xã Xuân Phương, huyện Từ Liêm, TP Hà Nội. Thuở nhỏ ông học ở Hà Nội, sau đó du học ở Pháp. Tốt nghiệp, ông về nước hành nghề bác sĩ

tại TP Hà Nội, từng tham gia hoạt động xã hội trong các tổ chức cứu tế ở Hà Nội. Sau cách mạng tháng 8/1945, ông được chính quyền nước Việt Nam dân chủ cộng hòa mời giữ chức Chủ tịch Ủy ban hành chính đầu tiên của Hà Nội. Năm 1946, ông được đắc cử đại biểu Quốc hội khóa I. Trong kháng chiến chống Pháp, ông đảm nhiệm nhiều chức vụ như: Thứ trưởng Bộ Nội vụ, Bộ Y tế, uỷ viên nội vụ trong Hội đồng quốc phòng. Sau hiệp định Gienève, ông về tiếp quản Hà Nội, vẫn giữ chức Chủ tịch Uỷ ban hành chính và Uỷ ban nhân dân TP. Hà Nội, liên tục từ năm 1957-1977. Ông mất năm 1988, thọ 76 tuổi./.

BÙI DANH TUẤN

(Tổng hợp)

(Nguồn: Bảo tàng Lịch sử quốc gia)

NHỮNG NĂM TÝ HÀO HÙNG
TRONG LỊCH SỬ VIỆT NAM

Lịch sử Việt Nam là lịch sử của những cuộc chiến tranh giữ nước và giải phóng dân tộc. Là thế nên có nhà văn đã viết một cách rất khái quát và đầy hình tượng: "...Từ trong đêm mờ xa xôi của lịch sử, hình ảnh cha ông ta, hình ảnh con người Việt Nam suốt hàng trăm thế hệ nối tiếp bao giờ cũng là hình ảnh một con người cầm vũ khí đứng lên trong cuộc chiến đấu trường kỳ và dữ dội để giành và giữ lấy quyền sống của mình..." Thực tế đã chứng minh qua những trang sử hào hùng của cha ông, mà mở đầu chính là hình ảnh của hai nữ vương Trưng Trắc và Trưng Nhị.

Năm 40 (Canh Tý): Cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng, Trưng Trắc, con quan Lạc tướng Mê Linh là vợ của Thi Sách, con quan Lạc tướng Chu Diên. Thái thú quận Giao chỉ do Nhà Hán cử sang là Tô Định đã giết chết Thi Sách. Để trả "thù chồng nợ nước", Trưng Trắc đã cùng em gái là Trưng Nhị dấy binh đánh đuổi Tô Định chạy về nước. Các quận Cửu Chân (Thanh Hoá), Nhật Nam (Nghệ Tĩnh) và Hợp Phố (thuộc Quảng Đông, Trung Quốc) cũng nổi lên theo về với Hai Bà Trưng. Trưng Trắc lên ngôi và xưng danh Trưng Nữ vương, đóng đô ở Mê Linh. Cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng đã chấm dứt thời kỳ Phương Bắc đô hộ lần thứ nhất (năm 207 trước Công nguyên, năm 39).

Năm 544 (Giáp Tý): Nước Vạn Xuân ra đời. Trong thời kỳ phương Bắc đô hộ lần thứ hai (năm 430 - năm 543) có cuộc khởi nghĩa của Lý Bí (tức Lý Bôn) chống lại ách thống trị của Nhà Lương vào tháng 1 năm 542 khiến Thứ sử Tiêu Tư phải bỏ chạy về nước. Tiếp đó Lý Bí lại 2 lần đánh thắng những cuộc phản công lớn của quân địch vào giữa năm 542 và đầu năm 543. Tháng 2 năm 544, đúng vào những ngày xuân Giáp Tý, Lý Bí lên ngôi Hoàng đế, lấy hiệu là Lý Nam Đế, đặt tên nước là Vạn Xuân, đóng đô ở Long Biên, lập nên triều Tiền Lý.

Năm 1288 (Mậu Tý): Cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông lần thứ 3. Sau những thất bại nặng nề ở Chương Dương, Hàm Tử, Tây Kết, Vạn Kiếp vào năm 1285, Nguyên Thế Tổ (Hốt Tất Liệt) lại huy động trên 30 vạn quân mang theo 70 vạn thạch lương thực do Thái tử Thoát Hoan thống lĩnh ồ ạt kéo sang xâm lược nước ta vào mùa Đông năm 1287. Sau những trận chiến ở Vũ Cao, Đa Mỗ và Vân Đồn (với chiến tích cướp thuyền lương giặc của danh tướng Trần Khánh Dư để đoái công chuộc tội), cuộc quyết chiến chiến lược xảy ra trên sông Bạch Đằng vào tháng 3 năm 1288. Quốc công Tiết chế Trần Quốc Tuấn đã sai Nguyễn Khoái bí mật đóng cọc bịt sắt dưới lòng sông ở khu vực Bến Đò Rừng (Yên Hưng, Quảng Ninh). Dụ cho thuyền địch đuổi theo và sa vào trận địa cọc khi triều xuống, quân ta đã đánh tan quân địch, bắt sống Ô Mã Nhi, Phàn Tiếp, Tích Lệ Cơ Ngọc... Thoát Hoan khiếp đảm từ Vạn Kiếp theo đường bộ trốn chạy về nước. Cuộc kháng chiến đã thắng lợi hoàn toàn sau không đầy nửa năm. Trở về kinh thành, vua Trần Nhân Tông cùng quần thần hành lễ bái yết tại Chiêu Lăng (Lăng vua Trần Thái Tông). Nhìn thấy vết bùn dưới chân ngựa đá, Trần Nhân Tông đã xúc cảm viết những câu thơ nổi tiếng:

Xã tắc lưỡng hồi lao thạch mã
Sơn hà thiên cổ điện kim âu
(Xã tắc hai phen chồn ngựa đá
Non sông ngàn thuở vững âu vàng).

Năm 1300 (Canh Tý): Hưng Đạo Đại vương từ trần. Danh tướng Trần Quốc Tuấn sinh ngày 10/12/1228 (Mậu Tý) là con trưởng của An Sinh Vương Trần Liễu. Ngài đã vượt lên mâu thuẫn trong hoàng tộc (bị ép phải nhường vợ là Thuận Thiên công chúa cho em là Trần Cảnh tức Trần Thái Tông, Trần Liễu đã nổi loạn và chút nữa bị Trần Thủ Độ chém chết), đặt lợi ích của tổ quốc và dân tộc lên trên hết. Ngài đóng vai trò rất quan trọng trong ba cuộc kháng chiến chống xâm lược, đặc biệt là cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông lần thứ 2 và 3. Ngài mất ngày 20/8/1300 được truy tặng tước Thái sư Thượng phụ Quốc công Nhân Vũ Hưng Đạo Đại Vương. Cùng với những chiến tích lẫy lừng, Hưng Đạo Đại Vương còn được lịch sử ghi nhận với động thái hoà giải, vừa chân tình vừa khéo léo (tự tay tắm gội cho Thái sư Trần Quang Khải, rút gươm kể tội con thứ là Trần Quốc Tảng), với lời nói khẳng khái trả lời Trần Nhân Tông vào những thời điểm nguy nan năm 1285 "Bệ hạ muốn hàng, xin hãy chém đầu thần trước đã", với lời trăng trối tâm huyết khi Trần Anh Tông vào thăm "Thời bình phải khoan thư sức dân để làm kế sâu rễ bền gốc; đó là thượng sách giữ nước". Ngài là tác giả của Hịch tướng sĩ văn, một áng hùng văn nổi tiếng; Binh thư yếu lược, tác phẩm đầu tiên về quân sự của Việt Nam và Vạn Kiếp bí truyền.

Năm 1408 (Mậu Tý): Chiến thắng Bồ Cô. Năm 1407 lấy cớ trừng phạt nhà Hồ tiếm ngôi nhà Trần, đại quân Nhà Minh đã tiến vào xâm lược nước ta. Sau khi đánh bại, cha con Hồ Quý Ly, Hồ Hán Thương, nhà Minh thiết lập chế độ cai trị, chia nước ta thành 17 phủ. Con thứ Trần Nghệ Tông là Trần Quỹ xưng là Giản Định Đế, lập nên Nhà Hậu Trần, khởi binh chống xâm lược. Tháng Chạp năm 1408, Giản Định Đế trực tiếp chỉ huy quân sỹ đánh tan quân Minh do Mộc Thạch chỉ huy tại bến Bồ Cô. Tuy vậy do mâu thuẫn nội bộ mà nhà Hậu Trần không hoàn thành được sự nghiệp giải phóng đất nước và bị diệt vào năm 1413. Sự nghiệp này đạt được nhờ vào cuộc khởi nghĩa Lam Sơn do Bình Định Vương Lê Lợi lãnh đạo (1418 - 1427).

Năm 1792 (Nhâm Tý): Hoàng đế Quang Trung băng hà. Người anh hùng áo vải Bắc Bình Vương Nguyễn Huệ lên ngôi Hoàng đế vào cuối năm 1788, trước khi tiến hành đánh tan quân xâm lược Mãn Thanh. Đáng tiếc là bị bạo bệnh nên Ngài đã băng hà vào ngày 29/7 năm Nhâm Tý, hưởng thọ 41 tuổi, để lại một sự nghiệp kỳ vĩ với bao dự kiến còn dang dở.

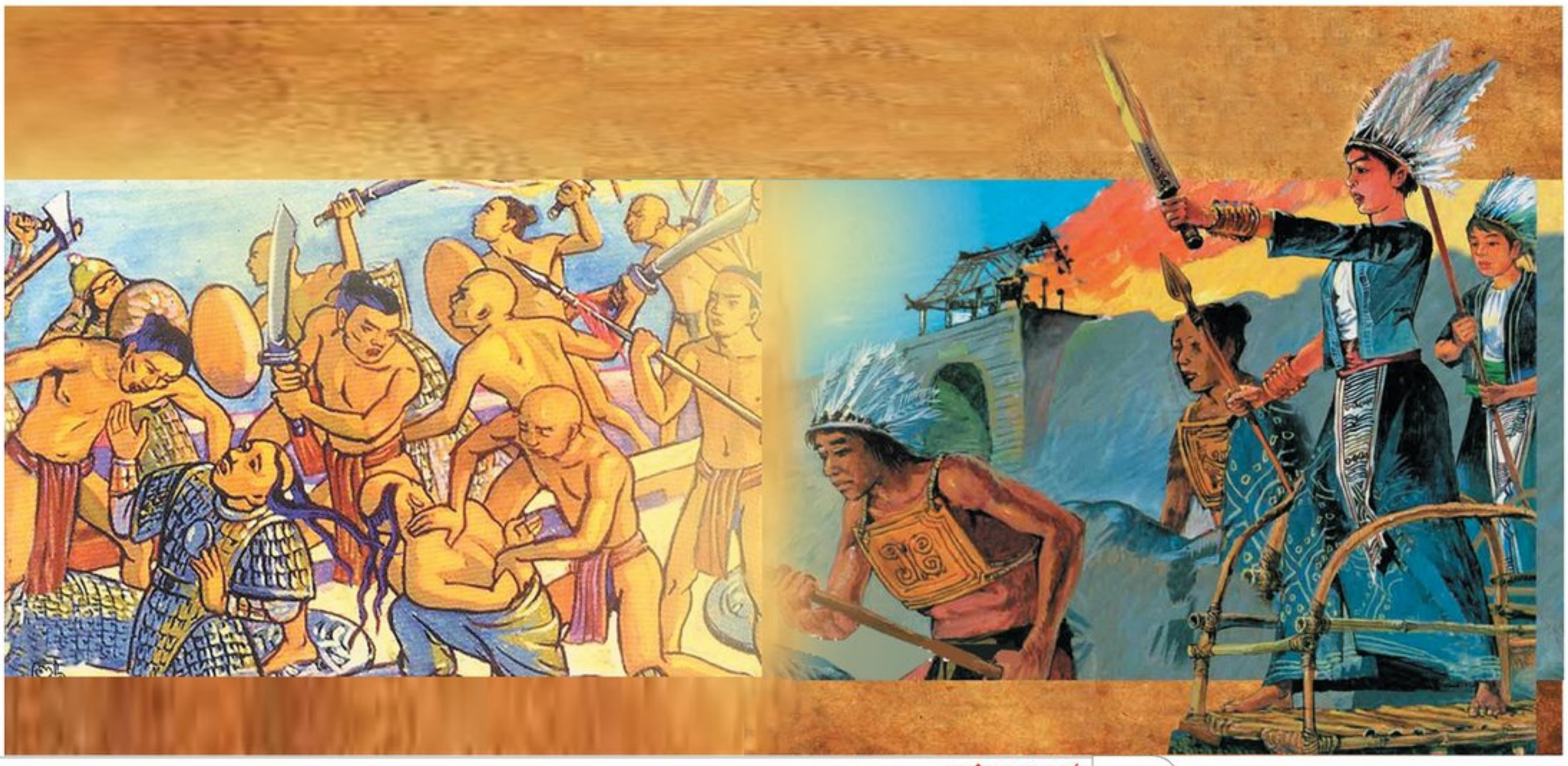
Năm 1948 (Mậu Tý): Chiến dịch Việt Bắc thắng lợi. Năm 1948, thực dân Pháp huy động một lực lượng lớn thuỷ bộ binh đánh lên Việt Bắc hòng tiêu diệt cơ quan đầu não của ta. Quân dân ta đã mưu trí dũng cảm phá tan âm mưu này với những chiến công lừng lẫy ở Sông Lô, Đoan Hùng.

Năm Canh Tý (1960): Chủ tịch Hồ Chí Minh phát động Tết trồng cây. Mùa Xuân năm 1960, Bác Hồ đã khởi xướng Tết trồng cây với hai câu thơ sau: "Mùa Xuân là Tết trồng cây/ Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân".

Năm 1972 (Nhâm Tý): Chiến dịch "Điện Biên Phủ trên không". Sau 4 năm đàm phán tại Hội nghị Pari về Việt Nam, Dự thảo Hiệp định hoà bình đã hoàn thành vào ngày 20/10/1972 và dự định ký tắt sau đó một tuần. Nhưng trong một nỗ lực tuyệt vọng, phía Mỹ yêu cầu đàm phán lại và ngày 18/12/1972, Mỹ cho máy bay chiến lược B52 ồ ạt ném bom rải thảm Miền Bắc, tập trung vào Hà Nội và Hải Phòng. Cuộc tập kích này đã thất bại nặng nề sau 12 ngày đêm. Mỹ phải ngừng ném bom và buộc phải trở lại bàn đàm phán. Ngày 27/1/1973, Hiệp định Pari về chấm dứt chiến tranh, lập lại hoà bình ở Việt Nam được chính thức ký kết.

Chiến tranh là một thử thách to lớn đối với một dân tộc, nhưng chiến tranh cũng là những ngọn "lửa thử vàng" để tinh thần khí phách của dân tộc đó "đứng dậy và cất tiếng nói". Với dân tộc Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có một đúc kết rất chính xác: "Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước" (Hồ Chí Minh, "Báo cáo chính trị" tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng Lao động Việt Nam ngày 11/2/1951)./.

MINH HẢI
(Tổng hợp)

Những vụ hỏa hoạn trong lịch sử Việt Nam VÀ LUẬT NGHIÊM TRỊ

Xét theo câu: "Thủy, hỏa, đạo, tặc", có thể nói "hỏa hoạn" chỉ đứng sau lũ lụt, "hỏa tai" được xem như là một nguy cơ luôn rình rập đe dọa đến đời sống xã hội. Chính vì vậy, trong pháp luật Việt Nam thời xưa có nhiều điều luật, quy định hình thức, chế tài nghiêm trị các trường hợp gây ra hỏa hoạn.

Bộ Luật Hồng Đức. *Ảnh: Tư liệu*

Luật pháp xưa nghiêm trị những ai gây ra hỏa hoạn. *Ảnh: Tư liệu*

Tuy không được ghi chép đầy đủ nhưng sử sách cũng nhắc đến một số trường hợp hỏa hoạn, đặc biệt là các vụ cháy xảy ra ở kinh thành Thăng Long. Sách "*Đại Việt Sử Ký Toàn Thư*" cho biết vào một đêm đầu năm Mậu Dần (1278), ở kinh thành Thăng Long xảy ra hỏa hoạn, vua Trần Thánh Tông đang ngủ say thì nghe cấp báo, lập tức ông cùng các nội thị tức tốc đến ngay nơi xảy ra hỏa hoạn. Sử viết: "*Vua ra ngoại thành xem chữa cháy*", sau đó Vua còn định công chữa cháy, ban thưởng theo thứ bậc.

Ngày 11 tháng 5 năm Năm Giáp Dần (1434), một vụ hỏa hoạn lớn cũng được chính sử nhắc tới như sau: *"Ở kinh thành có cháy lớn, cháy lan mất hơn vài trăm nhà, có người chết cháy"* (Đại Việt sử ký toàn thư).

Năm 1437, một vụ cháy khủng khiếp khác thiêu rụi 1.400 căn nhà, làm rất nhiều người dân thiệt mạng và bị thương. Quan Tổng đốc Bắc Thành cũng suýt chết cháy, hàng nghìn gia đình mất sạch cơ nghiệp. Quan lại Bắc Thành khi đó phải dâng sớ xin chịu tội. Vua Minh Mạng đã lệnh cho Bộ Hộ chẩn cấp cho mỗi nhà 3 quan tiền 2 hộc thóc, người chết mỗi người 1 lạng bạc 1 tấm vải 2 quan tiền, người bị thương mỗi người 2 quan tiền, cấp thêm cho nhà đông người mỗi nhà 3 hộc thóc, nhà hạng trung 2 hộc, nhà hạng nhỏ 1 hộc thóc, đồng thời cũng cho truy xét kẻ gây hỏa hoạn để trị tội…

Trong tác phẩm *"Bản tường trình về Đàng Ngoài năm 1626"* của một giáo sỹ người Ý tên là Giuliano Baldinotti đến Thăng Long khi ấy để xin triều đình cho truyền đạo, ông cũng nhắc đến tình trạng hỏa hoạn như sau: "Trong kinh thành có nhiều ao, vũng nước lớn, cho phép người ta có thể dập tắt ngay đám lửa khi nó cháy bén vào các nhà. Có nhiều đám cháy thiêu huỷ 5, 6 nghìn nóc nhà".

Đến tháng 6 năm Tân Mùi (1631), chúa Trịnh Tráng ngồi ngự ở Đông Lâu, sai đào sông cho thuyền đánh nhau và tập bắn thì hỏa hoạn xảy ra. Đám cháy lan rộng vào nhiều đường phố trong kinh thành, vào cả vương phủ, cung điện. Vua Lê Thần Tông phải bỏ chạy khỏi kinh thành lánh nạn, trú tạm tại nhà một viên quan có tước Hoa Dương hầu, bốn ngày sau khi đám cháy được khắc phục, vua mới ngự giá về hoàng cung. Nguyên nhân hỏa hoạn do sự bất cẩn trong kho huấn luyện quân sự, kho đó ở ven sông Hồng, chúa Trịnh Tráng ngồi "ngự ở Đông Lâu, sai đào sông cho thuyền đánh nhau và tập bắn thì có lửa cháy từ đầu sông. Lửa cháy lan đến cửa bên trái của Vương phủ, phố phường hai bên và các nhà Triều Nguyên, Triều Đường trong thành nội" (Đại Việt sử ký toàn thư).

Đến thời nhà Nguyễn, khi kinh thành được chuyển về Phú Xuân (Huế), Thăng Long vẫn là đô thành quan trọng. Hoạt động ở đây đều được chính sử ghi chép. Khoảng thời gian này, một số vụ cháy lớn xảy ra ở Thăng Long, để lại hậu quả nghiêm trọng. Vua Minh Mạng phải ra lệnh cho mở kho lương thực cứu dân.

Sách *Quốc sử di biên* chép: "Năm 1828, Bắc Thành cháy to, bắt đầu cháy từ phố Hàng Mũ, sau đến kho gạo, cháy lan vài trăm nhà, người và súc vật phần nhiều bị thương, đều cấp cho tiền tuất và vải trắng". Không lâu sau đó, một vụ cháy lớn thứ hai xuất hiện vào năm Đinh Dậu (1837), lửa lan rộng tới 27 phường ở Thăng Long, đốt cháy 1.430 căn nhà, gây chấn động cả nước. Hải Thượng Lãn ông Lê Hữu Trác, từ thực tế quan sát, bậc danh y nổi tiếng này đã tổng kết nguyên nhân gây cháy, cách thức phòng chống bằng một bài thơ ngắn, trong đó có câu nhắc nhở như sau:

Phòng hỏa quan trọng vô cùng,
Giữ gìn cuộc sống, đề phòng hỏa thương.

Nhận thức rất rõ hậu quả khủng khiếp do hỏa hoạn gây ra nên từ xa xưa cha ông ta đã có những quy định cụ thể để xử phạt những ai gây ra hỏa hoạn khiến lương dân thống khổ. Từ thời nhà Lê, luật pháp quy định xử phạt các hành vi gây hỏa hoạn. Theo *Đại Việt Sử Ký Toàn Thư*, năm 1467, thuận lời tâu của Thượng thư Bộ Hộ, vua Lê Thánh Tông ban lệnh *"cấm không được dùng diêm tiêu làm trò chơi đốt pháo bông"*.

Sau khi bộ Luật Hồng Đức ra đời, tội gây hỏa hoạn được quy định chi tiết. Điều 87 quy định ai gây hỏa hoạn trong sơn lăng, mồ mả vua thì bị lưu đày. Làm cháy đến cây cối thì bị xử nghiêm một bậc, phải bồi thường các tổn hại ấy. Trong "Quốc triều hình luật" (còn gọi là bộ luật Hồng Đức), tại Điều 610 quy định: "Thấy lửa bốc cháy nên báo mà không báo, chạy đến cứu mà không làm thì xử tội nhẹ hơn kẻ gây hỏa hoạn hai bậc. Quan quân canh giữ cung điện, kho lẫm, coi tù đều không được rời vị trí đi cứu hỏa, trái luật thì đánh 80 trượng". Tại Điều 617 quy định: "Ở kinh thành để xảy ra hỏa hoạn, cháy nhà mình thì bị phạt 80 trượng, nếu để cháy lan sang nhà người khác thì phạt 80 trượng và đem bêu riếu trước công chúng 3 ngày, phạt 10 quan tiền sung công; để cháy ở hương thôn thì giảm một bậc tội. Trong cấm thành nếu làm cháy lan đến nhà tông miếu, cung điện và các kho tàng thì xử tội lưu... Thưởng cho người bắt kẻ gây hỏa hoạn như việc thưởng cho kẻ bắt được trộm cướp".

Một văn bản pháp luật khác là "Lê triều hội điển" ở phần Hình thuộc có lệ phạt trượng đối với việc gây hỏa hoạn như sau: "Phàm các nơi phố xá, quân phòng trong kinh thành bị hỏa hoạn, tự làm cháy nhà mình, phạt 80 trượng. Làm cháy lây sang nhà người khác, phạt 80 trượng, chịu tội 3 ngày, phạt 10 quan tiền quý. Nếu bị kẻ gian phóng hỏa thì được xá tội"…

Đến thời Nguyễn, nhiều văn bản pháp luật được ban hành, quan trọng nhất là bộ "Hoàng Việt luật lệ" (còn gọi là Luật Gia Long) cũng có điều luật quy định có xử phạt tội gây hỏa hoạn. Mặt khác một số quy định có liên quan tiếp tục được ban hành, thí dụ vào tháng Giêng năm Tân Mão (1831) vua Minh Mạng định lệ cấm trong việc phòng hỏa ở kinh thành, "người gây hỏa hoạn chỉ cháy nhà mình bị đánh 100 trượng, nếu cháy sang nhà khác thì bị phạt tù, đóng gông…". Trong sử sách ghi chép, phố phường Hà Nội dân cư đông đúc, đường xá chật hẹp, nhà cửa làm toàn bằng gỗ, tranh, tre, nứa, lá… dễ gây hỏa hoạn. Mỗi lần như thế, Tổng đốc Hà Nội Đặng Văn Hòa lại cưỡi voi, đốc thúc binh lính và nhân dân đi dập lửa. Chữa cháy xong, ông còn cứu trợ ngay cho gia đình bị nạn, để họ sớm ổn định cuộc sống. Muốn nhắc nhở dân chúng nâng cao ý thức cảnh giác, đề phòng giặc lửa. Năm 1838, ông lập miếu thờ Hỏa Thần ở thôn Yên Nội (nay là 30 phố Hàng Điếu), sớm, chiều thỉnh chuông, có lưu bút tích tại đền là "Vị dân chí kế"; rồi hàng năm cứ vào mùa Xuân, mùa Thu, đến lại tổ chức tế lễ Hỏa Thần.

Thậm chí có một số trường hợp đích thân vua xử lý kẻ gây hỏa hoạn, thí dụ như câu chuyện về vua Khải Định. Sách "Khải Định chính yếu sơ tập" cho biết, tháng 6 năm Đinh Tị (1917) có viên quan giữ chức Thủ hộ Phó sứ tên là Hồng Ích để xảy ra hỏa hoạn, lửa cháy lan cả vào khu cấm nội, khi báo cáo lại cố ý gian dối giảm bớt thiệt hại. Sau khi tra xét lại, vua Khải Định đã ban lệnh giáng chức của Hồng Ích xuống 4 cấp, các viên quan chức có liên quan người thì bị giáng chức theo bậc khác nhau, người thì bị phạt bổng lộc, lại bị ghi lỗi vào lý lịch./.

MINH ĐĂNG
(Tổng hợp)

VỊ TỔNG ĐỐC HÀ NỘI ĐƯỢC PHONG "THẦN CỨU HOẢ"

Phồn hoa thứ nhất Long thành
Phố giăng mắc cửi, đường quanh bàn cờ

Đó là câu ca được lưu truyền để nói về sự phồn hoa, đô hội bậc nhất của kinh đô Thăng Long. Sự đô hội với lối kiến trúc nhà cửa liền sát nhau chủ yếu là gỗ, nứa, lá, tranh khiến cho việc bảo an kinh thành Thăng Long không bị hỏa hoạn luôn là một trong những trọng trách với các quan đứng đầu. Có một Vị Tổng đốc Hà Nội được mệnh danh là "Nguyên lão tứ triều", ngài ngồi ở ngôi tứ trụ triều đình, từ thời nhà Nguyễn là Gia Long sang thời vua Minh Mạng, Thiệu Trị và Tự Đức. Nổi tiếng là vị quan rất mực thanh liêm, được dân chúng kính yêu tài năng và đức độ phong là "Thần cứu hỏa".

Theo TS. Nguyễn Hữu Tâm, Viện Sử học Việt Nam thì đại thần Đặng Văn Hòa còn có tên là Đặng Văn Thiêm, hiệu Lễ Trai (1791 - 1856), người làng Thanh Lương, xã Hương Xuân, tỉnh Thừa Thiên Huế.

Cụ Đặng Văn Hòa khi sinh ra có tướng mạo khác người. Sử gia Đặng Huy Trứ là cháu gọi cụ bằng bác đã miêu tả trong sách "Nhĩ Hoàng di ái lục" như sau: "Lúc bác tôi làm Chánh chủ khảo khoa thi Hương ở miền Bắc, sĩ tử và người đến xem đông nghịt, nhìn thấy phong thái, diện mạo người khôi ngô, to lớn và trầm tĩnh như Bắc Thiên Trấn Vũ đại đế, mọi người đều gọi là Thánh đồng đen".

Cụ ngồi ở ngôi tứ trụ triều đình, là "Nguyên lão tứ triều" nhà Nguyễn là Gia Long, Minh Mạng, Thiệu Trị, Tự Đức, nổi tiếng là vị quan rất mực thanh liêm, được dân chúng kính yêu. Vua Minh Mạng khen Lễ Trai Đặng Văn Hòa "*Tài cao đức trọng, giỏi chính sự, khéo khuyến khích hướng dẫn nhân dân, khiến nhân dân yên vui làm ăn*". Còn vua Tự Đức ban Kim khánh có khắc bốn chữ "*Cựu đức thuần thành*" (Đức xưa thành thục).

Cụ Đặng Văn Hòa chính là Tổng đốc đầu tiên của Hà Nội khi vua Minh Mạng có cuộc cải cách về hành chính biến Hà Nội từ Tổng trấn Bắc thành, thành Hà Nội. Sách xưa kể lại, phố phường Hà Nội dân cư đông đúc, đường xá chật hẹp, nhà cửa làm toàn bằng gỗ, tranh, tre, nứa, lá… dễ gây hỏa hoạn. Mỗi lần như thế, Tổng đốc Hà Nội Đặng Văn Hòa lại cưỡi voi, đốc thúc binh lính và nhân dân đi dập lửa… Người cụ bị ám khói đen sì, chỉ còn hai con mắt là lanh lợi. Chữa cháy xong, cụ còn cứu trợ ngay cho gia đình bị nạn, để họ sớm ổn định cuộc sống. Muốn nhắc nhở dân chúng nâng cao ý thức cảnh giác, đề phòng giặc lửa, Cụ lập miếu thờ Hỏa Thần ở thôn Yên Nội (nay là 30 phố Hàng Điếu). Sớm, chiều thỉnh chuông, và có lưu bút tích tại đền là "***Vị dân chí kế***". (Mọi kế sách cũng chỉ vì dân).

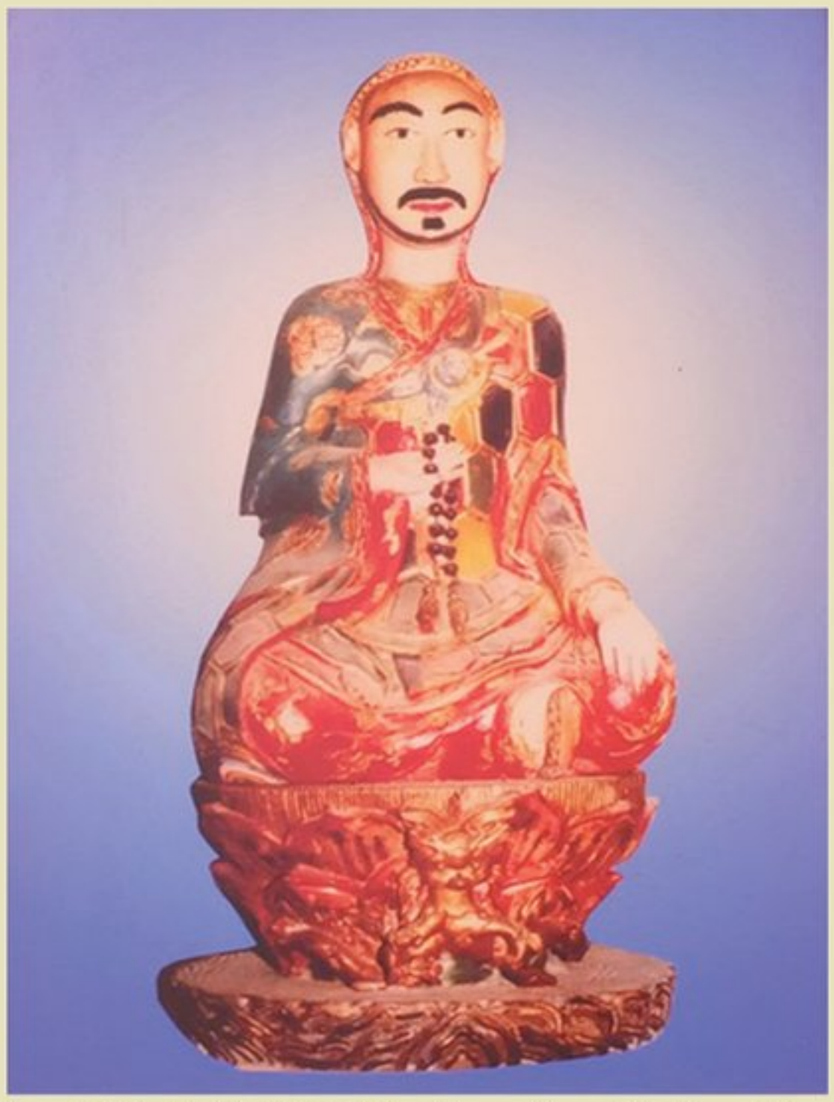
Đền Hỏa Thần được xây dựng vào đầu thời Nguyễn, trong thờ thần Lửa, ngày nay ở 30 phố Hàng Điếu, phường Cửa Đông, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội. *Ảnh: Công Vỹ*

Đền Hỏa thần khi đó được xây dựng trên diện tích gần 500m^2. Tấm bia "Hoả Thần miếu bi ký" dựng vào tháng 7 đời Vua Thiệu Trị tại đền Hoả Thần cho biết: Đền được xây dựng ở ngoài Cửa Đông thành Hà Nội, lúc đầu bằng tranh nứa sơ sài. Năm Thiệu Trị thứ nhất (1841), đền được trùng tu với nguyên liệu bền vững, quy mô rộng rãi hơn. Năm 1848 lại xây thêm phương đình và tiền tế. Niên đại này còn để lại trên câu đầu của kiến trúc. So với các di tích khác trong khu vực phố cổ, đền Hoả Thần có quy mô kiến trúc khá lớn, kiểu chữ "công" gồm tiền tế, phương đình và cung cấm, trong đó, kiến trúc phương đình được chạm khắc trang trí đậm đặc nhất. Các con rường được chạm nổi văn mây lá lật. Mỗi đấu kê đều trang trí cánh sen. Mỗi đầu dư đều thể hiện hình đầu rồng. Các bức ván trong giá chiêng chạm nổi đề tại phương trong tư thế đang bay. Và bốn bức tượng nghê dưới câu đầu được thể hiện giống với nhau với hình thức cách điệu cao, rất gần gũi với các tượng nghê trên kiến trúc phương đình đền Bạch Mã và đền Thanh Hà thuộc khu phố cổ Hà Nội. Mặc dù đã qua nhiều lần trùng tu, tôn tạo nhưng nhìn chung nơi đây vẫn còn giữ được đặc trưng của phong cách kiến trúc, mỹ thuật đời Nguyễn ở nửa cuối thế kỷ XIX, đầu XX, có sự kế thừa của các thế kỷ trước. Hằng năm cứ vào mùa xuân, mùa thu, đền lại tổ chức tế lễ Hỏa Thần. Cụ còn cho vẽ bản đồ, quy hoạch lại đường sá, nhà cửa ở Hà Nội thông thoáng, dễ tiếp cận vị trí khi xảy ra sự cố. Nhân dân Hà Nội yêu quý gọi cụ là "Thánh Đồng Đen" – Thần Cứu Hỏa duy nhất của Việt Nam.

Song song với trị hỏa là trị thủy. Cụ còn cho làm cột báo mực nước sông, đắp đường quai, gia cố bảo vệ đê điều, đề phòng bão lũ, vỡ đê, gây ngập lụt ở đồng bằng sông Hồng. Cụ khuyến khích nông dân tăng gia sản xuất, chăn nuôi, mở rộng tịch điền, không được để đất hoang hóa. Thương dân, Cụ làm sớ tâu với triều đình xin bỏ bớt thuế cho dân. Quân Thanh xâm phạm biên giới quốc gia, Cụ cầm quân tiến đánh quân xâm lược, lấy lại đồn Phong Thổ ở biên cương, chống lại đám thổ phỉ ở phương Bắc sang quấy nhiễu. Khi đất nước không còn xâm lược của ngoại bang, cụ là người giữ trọng trách bảo vệ biên cương của Tổ quốc.

Trải bao vật đổi sao dời, thấy Khuê Văn Các ở Văn Miếu Quốc Tử Giám hoàng kim biến sắc, Cụ đã trùng tu cho được thêm sán lạn. Nhân khi rảnh, qua thăm chùa Diên Hựu thấy cảnh vật tiêu điều, Cụ đã tự xuất tiền nhà, cùng với sự cúng dường thập phương, để tô tượng, trang nghiêm cảnh chùa, và cúng tiến vào chùa hai câu đối. Câu thứ nhất: *"Nhất trụ danh lam sáng kiến do lưu cựu tích/ Thập phương thiện niệm trùng tu tăng xướng tân quy".(Danh lam chùa Một Cột dựng xây lưu lại dấu cũ/ Thiện tâm của thập phương tăng thêm lòng mến mộ đạo Phật)*. Câu thứ hai: "*Thạch trụ hồ trung trừ pháp vũ/ Kim liên tòa thượng tỏa từ vân*" *(Trụ đá trong hồ ban mưa pháp/ Sen vàng trên bệ tỏa mây hiền)*

Đại thần Đặng Văn Hòa đã đảm đương vai trò này trong vòng 14 năm. Tuy nhiên, việc đó không quan trọng bằng việc cụ đã thay đổi nhiều yếu tố làm cho Hà Nội phát triển khi không còn là kinh đô nữa. Từ việc vẽ bản đồ, quy hoạch và đặc biệt cụ rất quan tâm đến các di sản của Hà Nội. Cụ đã cho sửa chữa tu bổ chùa Diên Hựu (tức chùa Một Cột) và Văn Miếu, Quốc Tử Giám trong đó có Khuê Văn Các biểu tượng của Hà Nội hôm nay. Với hai lần nắm giữ trọng trách Tổng đốc Hà Nội, Ninh Bình và cũng có nhiều cống hiến quan trọng cho vùng đất kinh đô ngàn năm văn vật của Việt Nam. Cụ đã làm quan trên nhiều lĩnh vực, từng đảm nhậm Thượng thư 5 bộ gồm: Binh, Công, Hình, Hộ, Lễ. Ba lần tham dự Viện Cơ mật của ba triều vua Minh Mệnh, Thiệu Trị và Tự Đức, Chủ khảo Trường thi Hương Nghệ An, Quan Giám khảo thi Hội, làm Kinh diên giảng quan cho các nhà vua và Thái tử, tham gia xây dựng nhiều công trình kiến trúc lớn ở Hà Nội và Kinh thành Huế.

Tượng Cụ Đặng Văn Hòa thờ ở chùa Thanh Lương - Hương Xuân, Hương Trà Thừa Thiên Huế. *Ảnh: Công Vỹ*

Giám sát việc xây lăng Minh Mệnh, soạn và dựng bia Võ công, Tổng tài Quốc sử quán, Tổng vựng sách "Khâm định Đại Nam hội điển sự lệ", in sách "Tứ thư Ngũ kinh", duyệt bộ "Thiệu Trị văn quy", sưu tầm thơ dân gian biên soạn sách "Nam thổ anh hoa lục"… Ngoài ra, Cụ cũng là người tham gia chế tạo thuyền máy chạy hơi nước, chế tạo đạn liên châu, xây dựng pháo đài ở Quảng Nam… Bàn chân của Cụ đi khắp đất nước, từ các tỉnh ngoài Bắc đến tận Biên Hoà. Và Cụ là người đã giữ tới 50 cương vị quan trọng của triều đình.

Vua Minh Mạng khen Lễ Trai Đặng Văn Hòa 'Tài cao đức trọng, giỏi chính sự, khéo khuyến khích hướng dẫn nhân dân, khiến nhân dân yên vui làm ăn'. Còn vua Tự Đức ban Kim khánh có khắc bốn chữ 'Cựu đức thuần thành' (Đức xưa thành thục). "*Túc hỏa lương trù khâm thánh Doãn/ Vị dân chí kế tự thần trí*"*/ (Mong sao dự trữ lương thực đầy đủ như Y Doãn ngày xưa/ Kế giúp dân như là kế của thần.)*

Ngày 20/6 năm Bính Thìn (tức 22/6/1856), Cụ từ trần hưởng thọ 65 tuổi. Vua Tự Đức xót thương, truy tặng thực thụ hàm Văn Minh điện Đại học sĩ, ban cho tên thụy là Văn Nghị, ban tiền tuất rất hậu hĩnh, sai Đại quan đến tế. Dù thời đại đã thay đổi rất nhiều nhưng đó là những mẫu hình của người quan hết lòng tận tụy vì dân. Chúng ta học người xưa chính là học tinh thần ấy, tư tưởng ấy cộng với sự thay đổi của thời đại để mang lại những mẫu hình lãnh đạo vì dân./.

HẢI BÌNH

Thư gửi Mẹ !

"Mẹ ơi! Tết đã về trước ngõ rồi, mẹ đừng chờ con nhé, con ở đây cũng có Tết mà chỉ là không có mẹ và gia đình thôi."

Tết con vẫn vui, vẫn hạnh phúc, vẫn đầy đủ bánh trái... và bên cạnh con là những người đồng đội, những người anh em cùng nhau túc trực ở những nơi đang cần người lính Phòng cháy chữa cháy như con khi không biết giặc lửa sẽ đến bất cứ lúc nào. Chúng con chỉ mong mọi người có một cái Tết đoàn viên, Tết sum vầy thôi mẹ ạ. Con vẫn hiểu sự tần tảo sớm hôm của cha mẹ, sự nhọc nhằn hy sinh vất vả cả cuộc đời để nuôi con nhưng chàng trai trưởng thành của cha mẹ cũng có những hoài bão ước mơ riêng và con đang trên đường từng ngày thực hiện lý tưởng đó. Những đêm Giao thừa cứ lặng lẽ trôi qua, ở nơi đây, con lại nhớ về những ngày xưa được nhận bao lì xì từ cha mẹ, được cùng các chị và em gửi tới cha mẹ những lời chúc tốt đẹp nhất vào đêm Giao thừa. Nhưng con không cho phép mình yếu lòng mẹ ơi! Trách nhiệm con gánh trên vai này con phải hoàn thành tốt và con mong mẹ đừng buồn mẹ nhé khi Xuân này con lại không về.

Nhớ lắm khi con được chín mười tuổi gì đó, khi đó nhà mình nấu bánh chưng, cả nhà quây quần bên bếp lửa háo hức đợi chờ nồi bánh chín và chị em con giành nhau những miếng bánh nóng hổi nghi ngút khói mới được vớt ra nồi cho dù môi có phỏng, tay có rát vẫn nghe thích thú và còn nhớ lắm những lần bốc trộm hoa quả trên mâm cỗ mẹ chuẩn bị cúng Tết nhưng mẹ chỉ mỉm cười chứ không la rầy, lòng mẹ thật vĩ đại biết bao.

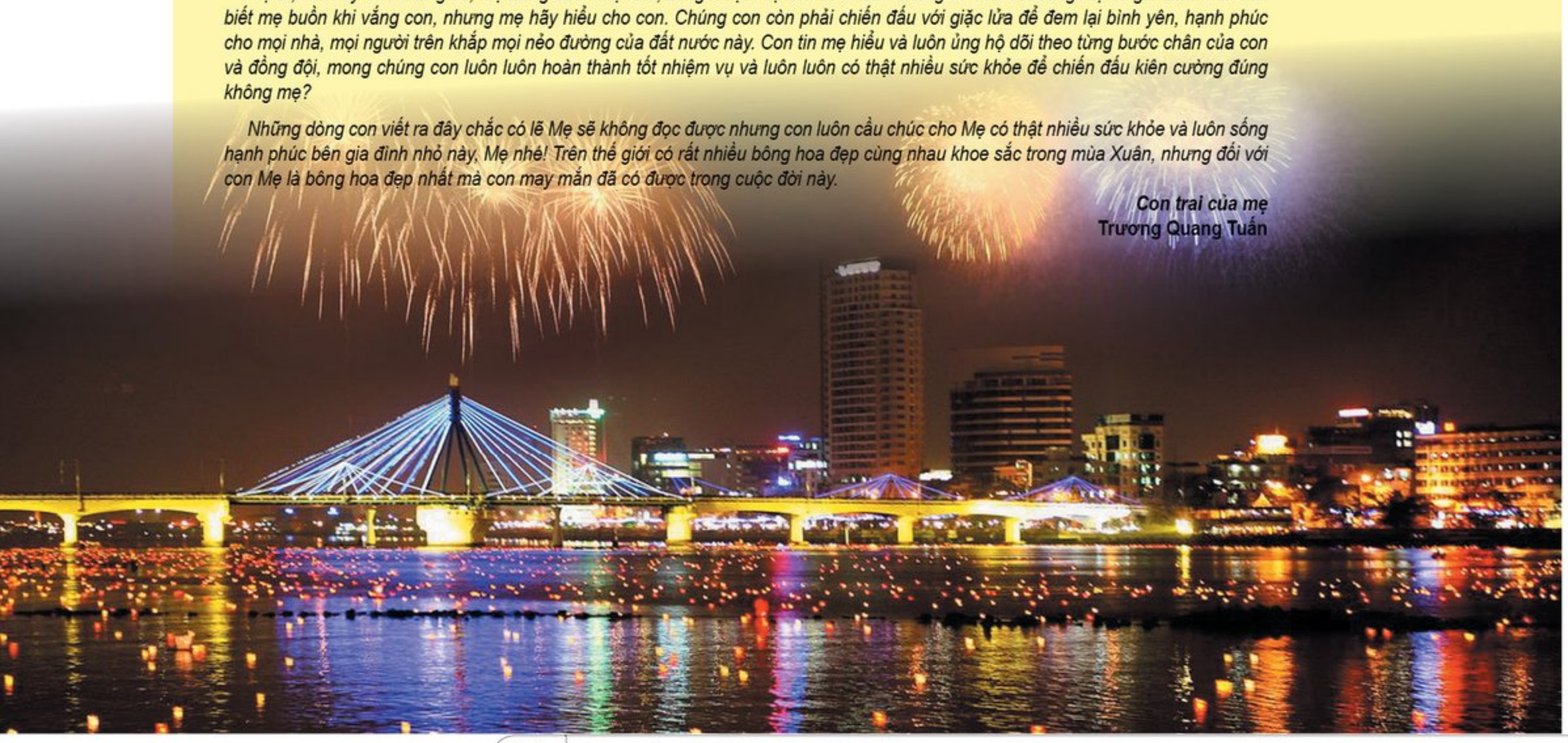
Thời gian trôi, tóc mẹ thêm sợi bạc, lưng mẹ thêm còng xuống không còn như ngày trước nữa. Khi con trông thấy dáng vẻ tần tảo sớm hôm của mẹ với những bộn bề lo toan vất vả của cuộc sống đời thường để lo cho cái Tết được sum vầy hơn thì con không còn muốn có Tết nữa bởi vì Tết đã làm mẹ già hơn một tuổi, dáng vẻ của mẹ liêu xiêu trước gió khi mùa Đông về.

Sắm sanh Lễ, Tết, nội ngoại, trong, ngoài, con cái đã làm cho khuôn mặt mẹ thêm nhiều nếp nhăn, dáng vẻ mẹ gầy gò, già nua hơn trước nhưng mẹ vẫn chu tất trong ngoài mọi thứ. Mẹ nhớ không, năm đó, con học lớp mười hai, con cứ nghĩ mình cũng có thể gánh vác được một phần nào công việc với mẹ nhưng con càng "bực" hơn khi mẹ cứ phải lo chu toàn mọi thứ. Con nhớ con đã từng lớn tiếng với mẹ: "Tết cũng như ngày thường mà mẹ, có gì ăn nấy cũng được mà mẹ đâu cần phải chuẩn bị nhiều thế." Mẹ chỉ cười thôi: "Tết một năm có một lần nên mình chuẩn bị một tý có sao đâu con?". Câu nói của mẹ chỉ đơn giản là vậy nhưng đằng sau đó là bao nhiêu nỗi lo toan của mẹ. Đã bao năm rồi mẹ chưa mua cho mình một cái áo mới, một đôi dép mới, mẹ chỉ dành dụm để vì các con, con hiểu hết đó mẹ ơi, nhưng một đứa con trai đang ngưỡng trưởng thành như con thì con phải làm sao giúp mẹ đây? Mẹ có nhớ lần mẹ nhập viện vào tối 30 Tết không? Năm đó, con vừa vào đại học năm nhất, chị Ba thì học năm ba, chị Hai thì đang kiếm việc và em út thì đang học lớp mười hai. Cha mẹ phải gồng mình kiếm tiền cho các con để đóng tiền học rồi lo Tết nữa. Đúng cái đêm đón Giao thừa đó, mẹ ngất đi khi đang chuẩn bị mâm cỗ để cúng. Cả nhà lúc đó nháo nhào lên, con không biết làm gì chỉ biết đứng nhìn cha chở mẹ vào bệnh viện, đó là cái năm đầu tiên con ăn Tết trong bệnh viện và con luôn cầu mong sẽ không có lần thứ hai xuất hiện. Khi mẹ xuất viện cả nhà ai cũng vui và khi đó con thấy Tết của mình là ở nơi đây, là chính gia đình mình, là được sum họp bên mẹ cha cùng các chị và em. Thời gian cứ trôi, cha mẹ cứ già đi, căn nhà cấp bốn ngày nào nay chỉ còn đôi vợ chồng già sống cùng nhau. Con và các chị cũng không nhớ là đã bao lâu mình không về nhà đón Giao thừa cùng cha mẹ rồi và có lẽ ngày vui nhất trong những ngày Tết cũng chắc là ngày mùng Hai, mùng Ba Tết khi tất cả mọi người đã cùng về đông đủ bên mâm cơm. Ngày Tết bây giờ của gia đình khác lắm, mẹ nấu rất nhiều món ăn mà các con thích, chứ không còn là những món mà ngày Tết phải có nữa, chị Hai thì thích ăn gà luộc, chị Ba thì bánh tét, con thì canh khổ qua... nhưng trên bàn chẳng có một món nào là của mẹ cả. Mẹ ngồi đó và gắp đồ ăn cho chị em con nhưng mẹ không ăn miếng nào, khi con hỏi tới thì mẹ lại bảo: "Mẹ già rồi, không còn ăn được những món như trước nữa." Con không biết có phải đó là sự thật không nhưng con biết chắc chắn một điều là mẹ đã già thêm một tuổi. Và mẹ ơi, con cảm nhận được Tết trong mẹ bây giờ không phải là những giỏ quà thật to con gửi về, không phải là phong bao lì xì dày cộm của các chị mà đó chính là được nhìn thấy các con của mình ăn uống quay quần bên nhau, cùng trò chuyện vui cười hạnh phúc thì đó chính là Tết trong lòng mẹ.

Mẹ ơi, Tết này con không về, mẹ đừng buồn mẹ nhé, xong nhiệm vụ con sẽ nhanh chóng về đón Tết cùng mẹ và gia đình mà. Con biết mẹ buồn khi vắng con, nhưng mẹ hãy hiểu cho con. Chúng con còn phải chiến đấu với giặc lửa để đem lại bình yên, hạnh phúc cho mọi nhà, mọi người trên khắp mọi nẻo đường của đất nước này. Con tin mẹ hiểu và luôn ủng hộ dõi theo từng bước chân của con và đồng đội, mong chúng con luôn luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ và luôn luôn có thật nhiều sức khỏe để chiến đấu kiên cường đúng không mẹ?

Những dòng con viết ra đây chắc có lẽ Mẹ sẽ không đọc được nhưng con luôn cầu chúc cho Mẹ có thật nhiều sức khỏe và luôn sống hạnh phúc bên gia đình nhỏ này, Mẹ nhé! Trên thế giới có rất nhiều bông hoa đẹp cùng nhau khoe sắc trong mùa Xuân, nhưng đối với con Mẹ là bông hoa đẹp nhất mà con may mắn đã có được trong cuộc đời này.

Con trai của mẹ
Trương Quang Tuấn

ĐỘI CHỮA CHÁY "HAI LÚA"
VÀ NIỀM ĐAM MÊ, TRÁCH NHIỆM TRONG CÔNG TÁC PCCC&CNCH

THÀNH NHÂN

Quanh năm "bán mặt cho đất, bán lưng cho trời", những "lão nông chi điền" - "Hai lúa" trở thành "lính chữa cháy" như một điều duyên nợ bằng tất cả niềm đam mê và trách nhiệm trong công tác PCCC&CNCH. Những câu chuyện về họ khiến cộng đồng không khỏi xúc động và suy ngẫm.

Đội Chữa cháy "Hai Lúa" bên chiếc xe chữa cháy tự chế.

Cù lao Phú Tân của huyện Phú Tân, tỉnh An Giang được bao quanh bởi sông Hậu, sông Tiền và sông Vàm Nao. Đây là nơi có đặc điểm địa hình phức tạp, đường giao thông nhỏ hẹp nên mỗi khi xảy ra sự cố hỏa hoạn, người dân gặp rất nhiều khó khăn. Năm 2015, trận cháy kinh hoàng làm 4 căn nhà ở xã Hòa Lạc bị thiêu rụi, nhiều người phải sống cảnh "màn trời, chiếu đất". Trước cảnh hỏa hoạn tàn phá tài sản của bà con lối xóm, phương tiện chữa cháy lại không có khiến ông Huỳnh Bảo Ý đau lòng và ngày đêm trăn trở làm thế nào để tạo ra phương tiện khi có sự cố hỏa hoạn kịp thời giúp đỡ mọi người.

Ông Ý cùng một số người bạn làm nghề cơ khí đã góp tiền để mua chiếc xe đẩy tay lưu động và thành lập Đội Chữa cháy. Tiếng lành đồn xa, dần dà nhiều thành viên đến xin tham gia. Hiện Đội Chữa cháy "Hai Lúa" có 20 thành viên, trong đó có 6 thành viên nòng cốt với tuổi đời trên 60 tuổi.

Những ngày đầu thành lập Đội, họ gặp không ít khó khăn vì không có kiến thức lẫn nghiệp vụ chữa cháy. Các thành viên đồng lòng tự mình trang bị kiến thức thông qua sách báo và tham gia những buổi tập huấn của cơ quan chức năng tổ chức. Năm 2018, để nâng cao hiệu quả trong việc chữa cháy, nhóm đã tự bỏ tiền túi và kêu gọi mạnh thường quân đóng góp để mua một chiếc xe tải. Lúc này, ông Ý phụ trách vẽ phác thảo hình dáng xe chữa cháy, còn các thành viên phụ trách cơ khí, người lo tài chính. Chiếc xe tải cũ và máy suốt lúa được cả nhóm nghiên cứu, cải tiến thành hai xe chữa cháy. Khi cải tiến chiếc xe tải cũ thành xe chữa cháy, các thành viên lên ý tưởng là làm sao cho chiếc xe được tiện dụng, dễ di chuyển và khi có sự cố là phục vụ được phù hợp với địa hình thực tế.

Ông Ý cùng các thành viên tự tay hàn, tiện sắt tỉ mỉ, rồi sơn phết, trang trí dán chữ PCCC lên xe. Bồn chứa được chế thành từng ngăn và trang bị thêm một chiếc máy dầu nhỏ để bơm nước trực tiếp từ sông lên. Ngoài ra, họ còn trang bị thêm ống dẫn nước dài 100m, lực nước bắn ra xa hơn 30m. Mỗi xe chở được từ 2.500 - 4.000l nước, tiết kiệm thời gian di chuyển và dập lửa hiệu quả hơn. Tổng kinh phí đầu tư và hoàn thiện hai chiếc xe chữa cháy tốn hơn 100 triệu đồng.

Đội Chữa cháy "Hai Lúa" người trẻ nhất cũng gần 40 tuổi, còn lớn đã ngoài 60. Mỗi khi có sự cố hỏa hoạn trên địa bàn, họ đều trở thành những người "lính chữa cháy" chuyên nghiệp, không quản hiểm nguy. Mỗi người đảm trách một công việc và cứ thế phối hợp nhịp nhàng. Từ khi hai chiếc xe chữa cháy tự chế được đưa vào hoạt động, Đội Chữa cháy "Hai Lúa" đã kịp thời dập tắt nhiều vụ hỏa hoạn, bảo đảm an toàn được tài sản và tính mạng cho người dân địa phương.

Từ khi có các xe chữa cháy cải tiến, chính quyền và người dân Phú Tân thoát khỏi nỗi ám ảnh của hỏa hoạn. Bỏ lại sau lưng những vất vả, lo toan của cuộc sống ngày thường, những thành viên Đội Chữa cháy "Hai Lúa" vẫn luôn sẵn sàng hỗ trợ người dân chữa cháy. Chỉ cần nhận được tin báo phát hiện cháy ở bất của nơi nào trên địa bàn cư trú thì ngay lập tức, những người lính chữa cháy "lão nông chi điền" ấy khẩn trương đến hiện trường hỗ trợ dập lửa. Và cứ thế, những "chuyến xe chữa cháy hào hiệp" ấy lăn bánh với hy vọng góp phần làm giảm thấp nhất thiệt hại do hỏa hoạn gây ra, giữ bình yên cho từng mái nhà, thôn, xóm.■

MỘT LẦN CHỮA CHÁY

VƯƠNG THỊ THƯ

Chị An ơi, chiều nay chị có đi tập huấn không ạ?

- Có chứ em. – An trả lời một cách quả quyết.

Hai chị em đang trao đổi về buổi tập huấn phòng cháy chữa cháy mà đồng chí thủ trưởng vừa triển khai trong buổi hội ý sáng nay.

Sở dĩ An trả lời chắc chắn và nhanh gọn thế bởi dù chuyện đã xảy ra lâu rồi nhưng cô vẫn chẳng thể nào quên được…

An còn nhớ, ngày ấy cô vừa mới ra trường được hai năm nhưng sớm đèo bòng con nhỏ. Vì thế công việc cơ quan rồi việc nhà nhiều lúc khiến cô mệt mỏi, ủ ê. Hôm ấy, ngày cuối tuần tan làm sớm hơn. Tranh thủ ra chợ mua một số thực phẩm tươi ngon về nấu cháo cho cô con gái vừa biết ăn dặm. Con bé trộm vía háu ăn nên An mua thật nhiều cho con. Nào những con tôm đồng tươi vừa mới được đánh bắt còn nhảy tanh tách trông đến vui mắt rồi những chú lươn bụng vàng óng bóng nhẫy béo ơi là béo! An thầm nghĩ : "Ăn những thực phẩm này tươi sạch này con sẽ chóng lớn và cứng cáp lắm đây!". Rồi mải ngắm những mớ rau xanh mướt nơi chợ quê, An về nhà hơi muộn. Sợ con đói, cô vội vàng làm sạch tôm rồi giã nhuyễn làm cháo cho con. An bật vội chiếc bếp ga mini mà ngày cưới bạn bè tặng vợ chồng cô. (Ngày ấy, món quà đó là "xù" lắm đối với An). Luống cuống thế nào mà bếp gas bắt lửa. Ánh lửa vụt sáng mạnh trong khi cô đang cúi mặt xuống tầm thấp nên hỡi ôi, cô nghe "xèo" một tiếng. Lúc đó cô hốt hoảng tìm người cầu cứu nên không để ý gì nữa. Mẹ chồng đang bế cháu nên chẳng thể giúp gì còn bố chồng chỉ dám ló đầu qua cửa sổ và bảo: "xối nước, xối nước" rồi lăn đùng ra sàn vì sợ.

Bình tâm nghĩ lại và cũng chẳng biết kiến thức tự có lúc nào hay thông minh đột xuất cũng nên, An chạy vội lên nhà lấy tấm khăn phủ nhanh lên bếp còn bốc lửa. Hú hồn, ngọn lửa phụt tắt, cô cũng thở phào nhẹ nhõm. Mẹ chồng cô lau vội những giọt mồ hôi đang chảy ròng ròng trên khuôn mặt không phải do sức nóng của lửa! Khi biết rằng ngọn lửa bếp kia không còn đe doạ nữa cô mới lúi húi nhóm bếp củi. Than củi đỏ rực chiếu lên khuôn mặt của cô hay sức nóng, nỗi sợ hãi của ngọn lửa lúc nãy khiến cô thấy thật nồng nàn? Khi bát cháo tôm nõn được múc ra thơm nức mũi cô ra bế con để cho nó ăn kẻo quá bữa. Con bé ngày thường quấn mẹ lắm thế mà hôm nay nó cứ khóc ngằn ngặt khi mẹ đưa tay ra bế. Mẹ chồng cô nhìn lại cô con dâu rồi mỉm cười bảo: Con lại rửa mặt đi đã! Cô cũng chẳng hiểu gì nhưng nghe lời mẹ nên vội quay đi. Vừa quay lưng thì tiếng xe chồng cô nghe đã rất gần. Bỗng "sầm" một cái, xe lão chồng ngã ngay giữa sân nhà. Sau đó, không thèm dựng xe dậy, chồng cô chạy lại dồn dập hỏi:

- Em! Em làm sao thế này?

- Ơ! Em có sao đâu. Anh làm sao thì có.

Cô tưởng chồng cô vừa say nên ngã xe như vậy. Hất tay chồng, cô lẩm bẩm:

- Nhà còn bao việc. Anh say sưa nhỉ?

Chồng cô mất chữ "O", mồm chữ "A" ngán ngẩm nhìn theo vợ mà chẳng hiểu chuyện gì! Cô vào nhà tắm và thấy bộ dạng mình trong gương. Đến lúc này cô cười ngặt nghẽo. "À, thì ra chồng mình không say! À, thì ra con mình không ghét mẹ! Vợ thế này, mẹ thế này thì ai mà nhận ra cơ chứ!" Ngay cả cô, cô cũng chẳng nhận ra mình nữa. Mái tóc nhung huyền của cô đã trở thành mái tóc huyền thoại. Nó được uốn cong với mức lỗi nhỏ nhất mà cô tự tin khẳng định rằng công nghệ hiện đại thời 4.0 này cũng không thể nào tạo ra được. Nó vừa quăn tít lại vừa ngả màu cháy khét lại lẹm vào gần tận gốc. Nhìn thảm hại hết chỗ nói. Đã thế khuôn mặt lại lấm lem vì khói, bụi.

Hôm đó nhà cô có một bữa trưa vui vẻ. Ông bố phân trần vì ngày xưa lỡ đốt cháy cây rơm của nội rồi cháy một vạt quần nên bây giờ thấy lửa bùng là cụ sợ. Anh chồng thì xuýt xoa: "Thương vợ quá! Nếu anh về sớm thì đâu đến nỗi!" Còn cô vừa đưa tay vuốt tóc vừa nói khẽ: "Không biết có thợ nào sửa nổi tóc này không nhỉ?". Nhưng rồi cô mỉm cười: "Không sao, không cháy nhà là may rồi!"…

Và chiều nay, trong buổi tập huấn phòng cháy chữa cháy cô sẽ đến thật sớm. Cô phải chăm chú lắng nghe và theo dõi rồi nhất định cô sẽ thực hành nhiều lần khi được phép! Dù bếp cô dùng nay là bếp từ nhưng cô phải trang bị kiến thức vững vàng về phòng cháy chữa cháy. Từ câu chuyện một lần chữa cháy bất đắc dĩ ấy cô nhận ra " Không thể đùa với lửa được đâu!"■

Ngày Xuân ngắm tranh "Đám Cưới Chuột"

Từ cuối thế kỷ XIX đến nửa đầu thế kỷ XX, cùng với các dòng tranh Hàng Trống (Hà Nội), Làng Sình (Huế), Kim Hoàng (Hà Tây), tranh Đông Hồ (Bắc Ninh) như một điểm nhấn tạo nên nét đẹp truyền thống ở vùng quê Kinh Bắc nói riêng và cả khu vực đồng bằng trung du Bắc Bộ nói chung, nhất là mỗi khi Tết đến, Xuân về. Tranh Đông Hồ nói chung và bức tranh *Đám cưới chuột* nói riêng là di sản mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc Việt và vì thế nó còn sống mãi với thời gian.

Làng Đông Hồ trước đây có tên gọi nôm là Làng Mái thuộc huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh. Vào những năm cuối thế kỷ XIX đến đầu thế kỷ XX là thời kỳ phát triển nhất của các làng tranh dân gian, đặc biệt là tranh Đông Hồ. Và làng nghề truyền thống này càng nổi tiếng hơn khi nó đi vào trường ca *Bên kia sông Đuống* của thi sĩ đa tình xứ Kinh Bắc Bùi Hoàng Cầm trong những năm hòa bình vừa mới lập lại ở miền Bắc nước ta:

Bên kia sông Đuống
Quê hương ta lúa nếp thơm đồng
Tranh Đông Hồ gà lợn nét tươi trong
Màu dân tộc sáng bừng trên giấy điệp.

Theo các cụ cao niên ở đây kể lại, xưa kia, tất cả mọi người trong làng đều làm tranh và họ xem đây là một công việc cao quý. Vào khoảng tháng 7, tháng 8 hàng năm, cả làng tất bật, hối hả làm tranh chuẩn bị cho Tết Nguyên đán. Thuở ấy, khắp làng rực rỡ sắc màu giấy điệp, bất cứ ở đâu, nếu có thể là người dân đều tận dụng để phơi giấy: từ sân nhà, sân đình, dọc đường làng, ngõ xóm, trên các triền đê cho đến các mái nhà, mái bếp... đâu đâu cũng đều có giấy làm tranh. Người dân Đông Hồ xưa làm tranh như là đi trẩy hội tranh thực thụ. Chất hội hè còn in đậm ở mỗi bức tranh, những nét viền mạnh mẽ hòa cùng bố cục cứng cáp, cũng như màu sắc rực rỡ chân quê khiến người xem bị thuyết phục vì tính cộng đồng lộ rõ trên từng chủ đề. Sinh hoạt hàng ngày và những nghi thức mang đậm nét văn hóa dân gian vùng Kinh Bắc và có tính giáo dục cao thường được thể hiện khá rõ trên từng nét vẽ trong các bức tranh Đông Hồ. Chính điều ấy đã làm cho người xem luôn cảm thấy ngỡ ngàng và thú vị khi chiêm ngưỡng bức tranh *Đám cưới chuột*.

Vậy là, cứ dịp Xuân về, mỗi gia đình người dân đất Việt lại lo sắm sửa Tết tươi. Ngoài bánh, mứt, dưa hành, câu đối đỏ..., gia đình nào cũng cố mua cho được một bức tranh dân gian (thường gọi là tranh Tết) để treo trong nhà. Bởi thế mới có câu: "Đì đẹt ngoài sân tràng pháo chuột/Om sòm trên vách bức tranh gà". Nổi tiếng trong số những làng tranh dân gian Việt Nam là làng tranh Đông Hồ (Hà Bắc). Với ngôn ngữ nghệ thuật đậm chất Folklore (dân gian) và kỹ thuật in tranh độc đáo, các "nghệ sĩ Đông Hồ" đã phản ánh một cách sinh động, chân thực cuộc sống xã hội và sinh hoạt của nhân dân. Bên cạnh đó, các nghệ sĩ dân gian còn khích lệ tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc; giáo dục điều hay, lẽ phải, yêu chính nghĩa, ghét gian tà; đồng thời phê phán những thói hư, tật xấu của bọn thống trị, cũng như những hủ tục trong nội bộ nhân dân... Tiêu biểu trong số những loại tranh đả kích, châm biếm là tranh Đám cưới chuột.

Tranh dân gian *Đám cưới chuột* (còn có tên gọi *Trạng chuột vinh quy*) là một trong số những tranh độc đáo của làng tranh Đông Hồ. Mới nhìn thoáng qua, người xem thấy bức tranh diễn tả một đám cưới "quan trạng chuột" khá long trọng, đông vui. Giữa không khí kèn - trống, cờ quạt, mũ mão - cân đai, "chuột anh" cưỡi ngựa hồng đi trước, "chuột nàng" ngồi kiệu theo sau. Lũ lượt theo hầu hạ, đón rước là đông đảo họ hàng nhà... chuột. Tuy vậy, nếu nhìn kỹ bức tranh, người xem tranh sẽ thấy ngay vẻ sợ hãi, thấp thỏm, ngơ ngác, mắt lấm la lấm lét, ngó trước, nhìn sau của họ nhà chuột. Tinh ý hơn chút nữa, người xem sẽ thấy một gã mèo già nằm ở góc trên, bên phải bức tranh. Dáng điệu của "gã" mèo già như đang gầm gừ, ra oai, vểnh râu, giơ tay lên như đang dọa dẫm... Đối diện trước mặt mèo già là "đại diện" họ nhà chuột đang "cống nộp" phẩm vật là những "đặc sản cao lương mỹ vị" mà họ nhà mèo cực kỳ ưa thích, như: chim câu, cá chép... Đáng lưu ý là những chữ Hán in trên bức tranh, như: Miêu (mèo), Tống lễ (lễ biếu), Tác nhạc (tấu nhạc), Lão thử (con chuột), Thủ thân (giữ mình), Chủ hôn (đứng đầu hôn lễ), Ngênh hôn (đón dâu)... Bất giác, người xem tranh lại nhớ đến câu: "Con mèo trèo lên cây cau/Hỏi thăm chú chuột đi đâu vắng nhà?/ Chú chuột đi chợ đường xa/Mua mắm, mua cá giỗ cha chú mèo".

Thì ra, ý nghĩa của bức tranh là ở đây. Chuột - mèo vốn là đại diện "hai dòng họ" có mối thâm thù truyền kiếp. Chuột vốn sợ mèo. Muốn thoát khỏi nanh vuốt của mèo già; muốn tổ chức ngày vui của mình được trọn vẹn, họ nhà chuột phải bày đặt đủ thứ lễ vật để "kính biếu" lão mèo già. Ý tưởng sâu xa của Đám cưới chuột là chất châm biếm, đả kích sâu cay, lên án, tố cáo tệ nạn những nhiễu, tham ô, hối lộ, ăn của đút lót của bọn quan lại phong kiến thống trị. Đám cưới chuột cũng là tiếng cười hóm hỉnh, lời mỉa mai cay nghiệt của những người "dân đen" đối với những kẻ tự xưng là "đấng phụ mẫu chi dân". Đồng thời, đây cũng là "nụ cười Xuân" bình dân nhưng không kém bác học, đầy ý vị và đậm "không khí Xuân".

Dùng hình tượng chuột - mèo để ám chỉ, đả kích, tố cáo bọn quan lại thống trị không chỉ có ở tranh dân gian Việt Nam, mà còn có ở tranh dân gian của nhiều quốc gia trên thế giới. Có thể đơn cử như ở Đức có tranh Mèo và chú chuột; ở Nga có tranh Chuột làm ma cho mèo... Ngoài ra, tại Trung Quốc, Ấn Độ, Ai Cập... cũng có những tranh khắc gỗ dân gian có nội dung chuột - mèo tương tự. Tuy nhiên, tranh dân gian Đám cưới chuột (Wedding ceremony among mice) của làng tranh Đông Hồ - Việt Nam vẫn là một trong số những bức tranh hay, đẹp và có nét độc đáo riêng. Theo đó, về bố cục, Đám cưới chuột không theo kiểu bố cục kiểu hàn lâm (Academique) và Luật viễn cận (xa - gần) của châu Âu, mà theo kiểu bố cục bình đồ dân gian. Bức tranh phân làm 2 tuyến. Tuyến trước (gần) là chuột anh, chuột nàng và quân sĩ theo hầu. Tuyến sau (xa) là "phái đoàn họ nhà chuột" đi "lót tay" cho lão mèo già. Bố cục hai tuyến gần như cân bằng trên - dưới nhưng vẫn không bị "phạm luật" cắt đôi bức tranh. Lão mèo già mặc dù được bố trí ở góc trên bức tranh, song đây là "nhân vật trung tâm" nên vẫn được các tác giả dân gian tập trung tạo thành "điểm vàng" của tranh, tạo sự chú ý tập trung của người xem. Đáng lưu ý, chất liệu tạo nên Đám cưới chuột cũng đậm chất dân dã: ván khắc tranh được làm bằng gỗ thị, giấy in tranh là loại giấy dó (làm từ cây dó); màu in tranh chế từ các loài thảo mộc, khoáng sản... Theo đó, bảng màu trong tranh Đám cưới chuột thật giản dị, với màu vàng của hoa hòe, màu xanh của lá chàm, màu trắng chế từ vỏ con diệp... Thế nhưng, chỉ với những chất liệu dân dã "quê mùa" trên, các nghệ sĩ làng Đông Hồ đã tạo cho Đám cưới chuột trở thành bức tranh Tết độc đáo và đậm không khí Xuân.

Đặc biệt, Đám cưới chuột đã được chọn để thực hiện thành tem bưu chính Việt Nam. Theo đó, ngay từ năm 1972, ngành Bưu điện Việt Nam đã quyết định cho thực hiện bộ tem "*Tranh dân gian*". Bộ tem do hai họa sỹ Đỗ Việt Tuấn và Đặng Quang Lạc thực hiện. Bộ tem gồm có 6 mẫu tem, thể hiện, giới thiệu 6 bức tranh dân gian đặc sắc của Việt Nam, trong đó có các tranh: Đám cưới chuột, Rước trống, Đánh vật, Thầy đồ cóc, Hứng dừa, Đánh ghen. Bộ tem này có mã số 264 và được phát hành vào ngày 30/01/1972. Trải qua hơn 35 năm, giờ đây, bộ tem *Tranh dân gian* và con tem *Đám cưới chuột* nói riêng đã trở thành những bộ tem, con tem quý hiếm đối với giới sưu tập. Ngoài ra, với chủ trương của Đảng, Nhà nước về cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện nay, *Đám cưới chuột* lại càng có "ý nghĩa thời sự" sâu sắc.

Xuân Canh Tý đã đến gần. Mong sao Tết con chuột năm nay, bức tranh dân gian *Đám cưới chuột* sẽ lại được "tái bản", để đến với mỗi gia đình người dân đất Việt, góp phần làm cho không khí Xuân càng thêm đậm chất Xuân.../.

THUẬN VY

LỄ HỘI LỬA TRÊN ĐẢO JEJU

Được mệnh danh là thiên đường của sự lãng mạn với vô số cảnh sắc ngọt ngào, lãng mạn vào mùa Xuân, Đảo Jeju - Hàn Quốc còn được biết tới bởi những lễ hội đặc sắc khiến bao du khách quên lối về. Một trong những lễ hội tôn vinh vẻ đẹp xưa của văn hóa Jeju chính là Lễ hội Lửa Jeongwol Daeboreum. Mặc dù là lễ hội truyền thống, Lễ hội Lửa vẫn không kém phần vui nhộn với những tiết mục sôi động.

Lễ hội Lửa trên Đảo Jeju có nguồn gốc từ tập tục đốt lửa trên đồng của người dân Jeju. Mục đích của việc làm này chính là đuổi sâu bọ, côn trùng, giữ cho mùa màng tươi tốt. Vào những năm 1970 với mong muốn tìm kiếm cỏ chất lượng tốt ở giữa núi và để làm giảm các loài côn trùng gây hại, loại bỏ cỏ cũ của đồng cỏ, người dân đảo Jeju đã đốt cháy các cánh đồng trong khoảng thời gian từ cuối mùa Đông đến thời điểm có tuyết nhẹ để ngăn chặn sâu hại cũng như để đất được thoáng hơn, những cây cỏ được mọc lên tươi tốt hơn. Hành động này gọi là "bangae" - trong phát âm của người dân trên Đảo Jeju có nghĩa là "ngăn chặn sâu hại". Đây cũng chính là hành động thể hiện trí tuệ của tổ tiên những nông dân này từ xa xưa để có thể sinh tồn được với tự nhiên. Để bảo tồn lại nét văn hóa trong nông nghiệp này, lễ hội lửa đồng được tổ chức và cho tới ngày nay, lễ hội ngày một thăng hoa và phát triển và trở thành lễ hội văn hoá lớn nhất tại Jeju với tên gọi: Lễ hội Lửa đồng.

Lễ hội Lửa Jeju được tổ chức lần đầu tiên vào năm 1997 và vào năm 1999 đã trở thành một trong những lễ hội chính ở Jeju, tính đến nay lễ hội cũng đã diễn ra được hơn 20 năm. Đến năm 2016 lễ hội đã đổi tên thành Lễ hội Lửa đồng Jeju.

Lễ hội Lửa đồng Jeju được tổ chức vào ngày 15 của tháng đầu tiên trong năm và kéo dài trong 3 ngày ở độ cao 519m so với mực nước biển. Có thể nói đây vừa là hoạt động tâm linh vừa là hoạt động tinh thần để cùng vui chơi trong dịp đầu năm của người dân nơi đây. Lễ hội Lửa Jeju có ý nghĩa vô cùng lớn và quan trọng nên được chuẩn bị rất tỉ mỉ, chu đáo và có nhiều hoạt động hấp dẫn thu hút du khách nhiều nơi đến Đảo Jeju Hàn Quốc, đảm bảo sẽ mang đến cho du khách cảm giác mới lạ. Vào ngày này, người nông dân và cư dân thường cầu mong cho mùa màng bội thu, tránh mọi điều rủi ro và làm ăn phát đạt hơn năm trước bằng cách chuẩn bị các món ăn có trong mùa đó, các loại hoa quả... và đặc biệt không thể thiếu món kim chi - món ăn truyền thống lâu đời và vô cùng quen thuộc của người Hàn Quốc để dâng lên thần linh. Và ở trong lễ hội lửa này người ta sẽ dựng lại một màn diễn đốt lửa trên cánh đồng ngụ ý là xua đuổi các loại côn trùng phá hoại mùa màng và cho bò ăn cỏ cùng nhiều chương trình hấp dẫn khác nhau. Đến với lễ hội, du khách sẽ được tham gia vào những màn nhảy múa vô cùng ấn tượng bên ánh lửa bập bùng, được trải nghiệm cuộc sống theo kiểu truyền thống của người Hàn Quốc xưa và tham gia vào việc đồng áng, trở thành những người nông dân thực thụ.

Với ý nghĩa "mang không khí mùa Xuân về", Lễ hội Lửa đồng luôn thu hút đông đảo du khách từ rất nhiều nơi, có cả du khách trong nước và quốc tế. Ngoài buổi lễ liên quan đến lửa, lễ hội diễn ra với khá nhiều hoạt động khác nhau như: tổ chức bắn pháo hoa, thi đua ngựa, các trò chơi dân gian và đám cưới truyền thống của người dân trên Đảo Jeju, tham gia chế tác đồ thủ công mỹ nghệ gốm sứ cổ truyền, trải nghiệm các nhạc cụ dân tộc... Du khách cũng có thể tận hưởng bầu không khí yên bình nơi đây và thưởng ngoạn khung cảnh tươi đẹp trên Đảo Jeju.

Lễ hội Lửa đồng Jeju có ý nghĩa vô cùng lớn và quan trọng đối với những người dân sinh sống trên đảo. Đối với họ, đây vừa là hoạt động tâm linh vừa là hoạt động tinh thần để cùng vui chơi trong dịp đầu năm. Được trải nghiệm lễ hội lửa, trải nghiệm những hoạt động vui chơi khác trên đảo và đặc biệt là thử trở thành người nông dân, bạn sẽ am hiểu và yêu thích hơn về văn hóa và người nông dân ở xứ Hàn./.

BẢO ANH

ĐINH THÀNH TRUNG

Chiến thắng về vang, kính cẩn hỏa vinh quang

Công đầu đứng cảm, đại đội ta hạnh phúc đón Xuân về

chào năm mới

TẾT CỔ TRUYỀN VÀ NHỮNG NÉT ĐẸP VĂN HÓA CỦA NGƯỜI VIỆT NAM

MINH ANH

Đối với mỗi người dân đất Việt, Tết Nguyên đán không chỉ là dịp để quây quần sum họp bên gia đình, mà còn là thời điểm để bảo tồn bản sắc dân tộc qua việc duy trì những phong tục cổ truyền. Tuỳ theo mỗi vùng miền, hoặc theo những quan niệm về tôn giáo của người Việt, các phong tục tập quán ở từng địa phương thường có chút khác biệt. Nhưng xét về tổng thể, điểm chung của những phong tục truyền thống trong dịp Tết cổ truyền đều mang ý nghĩa sâu sắc, thể hiện rõ nét đẹp văn hóa riêng biệt của người Việt Nam.

Thăm mộ tổ tiên

Một phong tục phổ biến mà hầu hết các gia đình Việt trên mọi vùng miền đất nước đều thực hiện vào những ngày giáp Tết đó là thăm mộ tổ tiên. Thông thường, bắt đầu từ Rằm tháng Chạp (ngày 15 tháng 12 Âm lịch) cho đến ngày 27, 28 tháng Chạp, con cháu trong gia đình sẽ cùng nhau đi thăm viếng, làm sạch đẹp nơi an nghỉ của ông bà tổ tiên và người thân của mình. Đây được coi là một nét đẹp văn hóa của người Việt Nam, thể hiện đạo hiếu, lòng kính trọng và sự tưởng nhớ đối với đấng sinh thành và các bậc tổ tiên đã khuất.

Lau dọn và trang hoàng nhà cửa

Trước khi Tết đến, mỗi gia đình Việt đều cùng nhau dọn dẹp, vệ sinh nhà cửa và đồ đạc trong nhà cho sạch sẽ trong những ngày cuối năm với ý nghĩa sắp xếp lại những điều chưa ổn thoả, xóa bỏ những điều không tốt của năm cũ để chuẩn bị đón chào năm mới với nhiều tài lộc và may mắn.

Đi chợ Tết

Không giống với những phiên chợ ngày thường trong năm, chợ Tết bao giờ cũng đông vui, nhộn nhịp hơn rất nhiều và người ta thường bày bán gần như tất cả các loại đặc sản "món ngon vật lạ" của vùng miền ở trong phiên chợ này. Người xưa đi chợ Tết chủ yếu là để mua lá dong, mua thịt, mua hành gói bánh chưng, mua đồ thờ cúng… Nhưng ngày nay, người ta đi chợ Tết không chỉ để mua sắm thực phẩm chuẩn bị cho ba ngày Tết mà còn để gặp gỡ, để tận hưởng cái không khí háo hức khi Tết đến.Việc đi chợ Tết đã trở thành nét đẹp văn hóa của người Việt Nam, làm dậy lên không khí ngày lễ hội.

Chơi hoa dịp Tết

Mỗi gia đình Việt Nam thường có thói quen mua hoa về trang trí nhà cửa dịp Tết đến, Xuân về. Ở miền Bắc, người dân thường chọn cành đào đỏ để cắm trên bàn thờ hoặc cây đào trang trí trong nhà, bởi theo quan niệm của người xưa, đào có quyền lực trừ ma và mọi xấu xa, màu đỏ chứa đựng sinh khí mạnh. Màu đào đỏ thắm là màu may mắn, như lời cầu nguyện và chúc phúc đầu xuân. Ngoài ra, người miền Bắc còn hay dùng cây quất để trang trí tại phòng khách. Cây quất với lộc xanh mơn mởn, hoa trắng lốm đốm, quả chín vàng ươm, tròn trịa, sum suê tượng trưng cho sự sinh sôi, thịnh vượng, tràn đầy, viên mãn kết quả. Đối với người dân ở miền Trung và miền Nam lại hay dùng cành mai vàng, vì theo quan niệm dân gian, màu vàng tượng trưng cho sự vinh hiển cao sang và phát triển nòi giống.

Ngoài hai loại hoa đặc trưng cho Tết là đào và mai, hầu như nhà nào cũng có thêm những loại hoa khác để thờ cúng và trang trí. Hoa thờ cúng có thể như hoa vạn thọ, cúc, lay ơn, hoa huệ. Hoa để trang trí thì muôn màu sắc như: hoa hồng, hoa thuỷ tiên, hoa thược dược, hoa violet...

Gói bánh chưng, bánh tét

Bánh chưng là một phong tục có từ nền văn minh lúa nước, gắn với câu chuyện bánh chưng, bánh dày thời vua Hùng thứ 18 khi kén phò mã. Ngày nay, bánh chưng (cách gọi của người miền Bắc) và bánh tét (cách gọi của người miền Nam) vẫn là phong tục thưởng thức ẩm thực Tết vô cùng đẹp của dân tộc Việt. Các gia đình thường gói bánh chưng, bánh tét từ những ngày 27, 28, 29 Tết. Đây cũng là một món quà biếu ý nghĩa cho họ hàng và bạn bè trong dịp này.

Bày mâm ngũ quả

Mâm ngũ quả đặt trên bàn thờ tổ tiên là phong tục không thể thiếu trong ngày Tết của người Việt để cầu mong một năm mới bình an, may mắn, hạnh phúc, an khang, phú quý. Mâm ngũ quả là mâm quả gồm 5 loại quả khác nhau, nhưng truyền thống văn hóa này ở các miền Bắc, Trung, Nam có những đặc điểm khác nhau, người dân ở mỗi miền sẽ bày những loại quả đặc trưng ở vùng miền của mình để dâng lên tổ tiên.

Dựng cây nêu ngày Tết

Cây nêu là một cây tre cao khoảng 5 – 6m, ở ngọn thường treo nhiều thứ (tùy theo từng địa phương) như: vàng mã, bầu rượu bện bằng rơm, hình cá chép bằng giấy (để táo quân dùng làm phương tiện về trời), đôi khi người ta còn treo lủng lẳng những chiếc khánh nhỏ bằng đất nung, mỗi khi gió thổi, những khánh đất va chạm nhau tạo thành những tiếng kêu leng keng nghe rất vui tai. Người xưa tin rằng những vật treo ở cây nêu, cộng thêm những tiếng động của những khánh đất, là để báo hiệu cho ma quỷ biết rằng nơi đây là nhà có chủ, không được tới quấy nhiễu. Vào buổi tối, nhiều nhà treo một chiếc đèn lồng ở cây nêu để tổ tiên biết đường về nhà ăn Tết với con cháu. Cây nêu thường được dựng vào ngày 23 tháng Chạp (là ngày Táo quân về trời) đến hết ngày mùng bảy thì cây nêu được hạ xuống.

Phong tục cúng ông Táo

Hàng năm, cứ đến ngày 23 tháng Chạp, người Việt Nam lại có tục làm lễ cúng tiễn ông Táo. Theo quan niệm dân gian, Ông Táo hay còn gọi là Thần Bếp, có trách nhiệm theo dõi mọi việc xảy ra trong gia đình rồi cuối năm sẽ trình báo với Ngọc Hoàng. Vì vậy, ngày 23 tháng Chạp mọi nhà đều thu dọn nhà cửa, lau chùi bếp núc sạch sẽ rồi làm lễ cúng tiễn ông Táo lên trời, nhờ ông báo cáo những điều tốt đẹp để một năm mới bình an và may mắn. Theo lệ, trong lễ cúng ông Táo, ngoài hoa quả và mâm cơm, phải có cả cá chép vì tục truyền rằng ông Táo cưỡi cá chép để bay lên trời.

Lễ cúng Tổ tiên

Là lễ mời ông bà về ăn Tết với con cháu. Chiều ngày 30 tháng Chạp, trên bàn thờ tổ tiên được bày 1 mâm cỗ bao gồm trái cây và thức ăn. Người chủ gia đình thắp hương dâng lên bàn thờ, cầu xin tổ tiên chứng giám và phù hộ cho mọi thành viên trong gia đình được nhiều phước lành trong năm mới. Tùy vào tục lệ của mỗi gia đình mà việc cúng lễ tổ tiên sẽ diễn ra liên tục từ ngày 30 Tết cho đến hết đợt Tết Nguyên Đán.

Cúng Giao thừa

Giao thừa là thời khắc thiêng liêng giao hòa giữa năm cũ và năm mới. Trong giây phút thiêng liêng ấy, người dân thường phải chuẩn bị hai lễ, một lễ cúng trong nhà để cúng Tổ tiên và một lễ cúng ngoài trời để cúng Thần linh. Ý nghĩa của lễ cúng Giao thừa là bỏ hết đi những ân oán năm cũ, nghinh đón năm mới đến với tài lộc và những điều tốt đẹp hơn.

Hái lộc

Hái lộc đầu Xuân là nét đẹp truyền thống trong năm mới của người Việt. Hái lộc thường được thực hiện vào đêm Giao thừa hoặc sáng sớm mùng 1 Tết để cầu may mắn, rước lộc vào nhà.

Tục xông đất đầu năm

Nguyên đán có nghĩa là buổi sáng đầu tiên của năm, lúc mọi thứ đều được bắt đầu, mới mẻ tinh khôi. Chính vì vậy mà sau thời điểm Giao thừa lúc 12 giờ đêm cuối năm, người khách đầu tiên đến thăm gia chủ trong năm mới là người "xông đất", là sứ giả do sự may mắn đưa đến. Theo quan niệm dân gian, người xông đất có ảnh hưởng quan trọng đến hậu vận của cả nhà trong năm mới.

Do đó, mọi người đã cân nhắc kỹ về nhân phẩm, chức phận, sự giàu sang, cũng như về tính tình, hạn vận khi mong cầu người đến xông nhà ngày đầu năm là hệ trọng hơn cả. Chính vì nghĩ đến ảnh hưởng của việc xông đất đến việc làm ăn cho cả năm, nên các bậc cao niên rất thận trọng đối với người đến đầu tiên trong ngày Nguyên đán để long trọng mang lại giúp họ sự tốt lành suốt năm mới.

Chúc Tết

Sáng mồng một Tết còn gọi là ngày Chính đán, con cháu tụ họp ở nhà tộc trưởng để lễ tổ tiên và chúc Tết ông bà, các bậc huynh trưởng. Theo quan niệm, cứ năm mới tới, mỗi người thêm một tuổi, bởi vậy ngày mùng 1 Tết là ngày con cháu "chúc thọ" ông bà và các bậc cao niên (ngày xưa, các cụ thường không nhớ rõ ngày tháng sinh nên chỉ biết Tết đến là thêm 1 tuổi).

Cả gia đình cùng quây quần gói bánh chưng, bánh tét ngày Tết . *Ảnh: Hằng Thanh*

Lì xì đầu năm

Lì xì đầu năm là phong tục văn hóa đặc trưng của người Việt và nhiều nước trong khu vực, với mong muốn những điều tốt đẹp nhất và lấy may từ những ngày đầu năm mới. Thông thường, người ta sẽ cho những tờ tiền mới vào các phong bao lì xì rồi mừng tuổi cho người già, trẻ nhỏ và những người thân, bạn bè của mình. Phong bao lì xì thường có màu đỏ, vì với người Châu Á màu đỏ tượng trưng cho sự cát tường, may mắn. Lì xì bằng tiền không chỉ giới hạn trong mùng 1 Tết mà có thể lì xì trong suốt những Tết, thậm chí kéo dài tận những ngày cuối cùng của Tết như mùng 9, mùng 10.

Đi lễ chùa đầu năm

Phong tục đi lễ chùa trong những ngày đầu của năm mới là một nét đẹp văn hóa tâm linh trong đời sống mỗi người Việt. Đi lễ chùa đầu năm không chỉ là để cầu xin một năm mới may mắn, phúc lộc và tỏ tấm lòng thành kính của mình đối với chư Phật, thần linh.

Trải qua những ngày Tết ở Việt Nam mới thấy, phong tục ngày Tết không phải là hình thức, mà chúng thể hiện vẻ đẹp của tâm hồn, vẻ đẹp cội nguồn văn hoá của dân tộc Việt. Dù đi xa mấy nhưng cứ đến ngày này, người người đều cố gắng trở về quê hương đoàn viên với gia đình. Dù bao nhiêu năm trôi qua, những thế hệ người con đất Việt vẫn không quên đi cội nguồn, mỗi ngày đều góp phần xây dựng và bảo trì nền văn hóa truyền thống đẹp đẽ.■

NHỮNG LỄ HỘI LỬA ĐỘC ĐÁO TRÊN THẾ GIỚI

Lửa là yếu tố tâm linh, được thần thánh hóa - đại diện cho lực lượng siêu nhiên trong tín ngưỡng nguyên thủy của nhiều dân tộc trên thế giới. Những lễ hội lửa là nét văn hóa độc đáo, mang đậm bản sắc dân tộc của các quốc gia. Mỗi một quốc gia, lễ hội lửa mang một ý nghĩa khác nhau nhưng ngọn lửa đều tượng trưng cho sức sống, sự ấm áp của ánh mặt trời, xua đuổi quỷ dữ và xóa bỏ những điều xui rủi của năm cũ.

TRỊNH LAN

Scotland: Lễ hội đốt lửa truyền thống của người Viking

Up Helly Aa là lễ hội đốt lửa truyền thống giữa mùa Đông, được tổ chức hàng năm trên quần đảo Shetland của Scotland tôn vinh nền văn hóa Viking. Lễ hội gồm nhiều sự kiện hấp dẫn diễn ra hàng năm vào ngày thứ ba cuối cùng của tháng 1. Những người dân địa phương, gọi là guizer, tổ chức lễ hội để gợi lại những di sản truyền thống của người Na Uy. Họ mặc đồ cướp biển Viking và đi diễu hành quanh thị trấn với chiếc rìu chiến đấu cùng những ngọn đuốc, trong khi kéo theo một chiếc thuyền dài của cướp biển Viking. Sự kiện truyền thống này được tổ chức ở đảo Shetland với hàng loạt hoạt động hoành tráng như diễu hành, ca hát, nhảy múa, rước đuốc và tiệc tùng. Lễ hội nhằm tưởng nhớ và tôn vinh nền văn hóa Viking từng tồn tại lâu dài và để lại ảnh hưởng lớn ở khu vực Bắc Âu.

Các nhóm Viking này gọi là Jarl, được dẫn dắt bởi một Guizer đứng đầu. Họ dành cả ngày diễu hành qua Lerwick, thủ phủ của quần đảo Shetland, Scotland. Điểm đến cuối cùng là bờ sông để cùng nhau đốt một con tàu Viking. Con tàu dài 9,2m, mô phỏng kiểu thuyền của người Viking trước đây do các tình nguyện viên làm rất cầu kỳ, tỉ mỉ. Để sự kiện đốt thuyền thêm ấn tượng, đèn đường trong thành phố tắt từ rất sớm. Mỗi khi đốt thuyền, cả thành phố như rực lên trong ngọn lửa. Sau khi ngọn lửa tắt, các guizer hát vang bài hát truyền thống "The Norseman's Home" trước khi bắt đầu bữa tiệc đêm linh đình.

Các đội Jarl Squad dành cả ngày để diễu hành quanh Lerwick, thủ phủ của tỉnh Shetland. Cuối cùng, họ tiến về bờ sông và đốt cháy một chiếc tàu chiến với khoảng 1.000 ngọn đuốc. Khi tàu đã cháy rụi, họ quay về khu trung tâm và uống bia đến sáng hôm sau.

Tây Ban Nha: Valencia rực sáng trong lễ hội lửa

Diễn ra từ 15 - 19/3 hàng năm, lễ hội này khiến cả TP Valencia (Tây Ban Nha) rực lửa, mịt mù trong những đám khói. Những hình nộm biếm họa khổng lồ được trưng bày khắp các con phố mô phỏng các nhân vật thần thoại, lịch sử, nghệ sỹ nổi tiếng và cả các nhân vật trong phim hoạt hình với những thiết kế cầu kỳ, tỉ mẩn, thu hút khách du lịch. Để tạo ra các hình nộm này, những người thợ ở đây phải mất rất nhiều thời gian cho việc thiết kế và trang trí, phun màu. Tại lễ hội, những hình nộm này sẽ được đốt cháy trong những ngọn lửa đầy nghệ thuật, đẹp mắt. Khoảng 700 tuyến phố sẽ bị cấm qua lại để nhường chỗ cho những người tham dự lễ hội và cả lính chữa cháy.

Khi các hình nộm được chất đầy pháo hoa, đèn đường bắt đầu tắt cũng là lúc những người lính chữa cháy vào vị trí để đảm bảo an toàn cho người tham dự trong suốt lễ hội. Đặc biệt, những phụ nữ mang thai sẽ không được phép tham dự lễ hội.

Anh: Rực rỡ lễ hội đốt lửa Bonfire Night

Lễ hội lửa Bonfire Night là một lễ hội truyền thống ở Anh, tại Lewes, người ta đốt lửa theo đúng nghi thức từ nhiều thế kỷ trước và điều này đã khiến lễ hội lửa tại Lewes trở nên đặc biệt hơn với người dân và du khách tại đây.

Hàng năm, cứ đến đầu tháng 11, người dân Thị trấn Lewes, Anh lại đổ ra đường diễu hành với những đuốc lửa rực rỡ. Đây cũng là dịp thu hút nhiều du khách quốc tế tới Anh để trải nghiệm những nét đặc sắc của lễ hội đốt lửa truyền thống Bonfire. Đêm hội kỳ bí với nhiều trang phục hóa trang đặc sắc truyền thống, và lửa.

Lễ hội lửa Bonfire Night ở Anh có nguồn gốc từ sự kiện "Âm mưu thuốc súng" - một sự kiện lịch sử có thật năm 1605 nhắm vào Hoàng gia Anh và tòa nhà Quốc hội. Đây là một trong những lễ hội lớn nhất và lâu đời nhất ở Anh, được duy trì từ thế kỷ 17 đến nay. Truyền thống đốt lửa vào những ngày đầu tháng 11 này tiếp diễn tới tận ngày nay trên khắp nước Anh, tưng bừng nhất tại Thành phố Lewes với rất nhiều pháo hoa và lửa cháy sáng suốt ngày đêm.

Nhật Bản: Lễ hội Oniyo – Fukuok

Lễ hội lửa Oniyo là một trong ba lễ hội lớn nhất ở Nhật Bản, đây là một nghi lễ Shinto được thực hiện để xua đuổi linh hồn ma quỷ. Lễ hội có truyền thống rất lâu đời, cách đây 1.600 năm, được tổ chức thường niên vào tháng 1 tại ngôi đền Daizenji Tamataregu huyền thoại với mong muốn xua đi những linh hồn xấu xa. Nghi lễ của lễ hội bắt đầu bằng đốt cháy một ngọn đuốc to trong sân đền vào 9 giờ tối ngày 7/1 sau đó sẽ được chia ra làm 6 ngọn đuốc nhỏ hơn. Mỗi một ngọn đuốc dài 13m và nặng 1200kg. Những người đàn ông mặc khố sẽ ôm những ngọn đuốc này đi vòng quanh đền. Mỗi một bụi tro, than rơi xuống từ các ngọn đuốc đều được cho là mang lại may mắn.

Hàn Quốc: Ấn tượng với lễ hội lửa Jeju Daeboreum

Lễ hội lửa Jeju Jeongwol Daeboreum là một lễ hội vui nhộn và hoành tráng của người nông dân và ngư dân trên đảo Jeju. Hàng năm, họ tổ chức lễ hội này với mong muốn cầu mùa màng bội thu và một năm bình an, may mắn.

Lễ hội lửa Jeju Jeongwol Daeboreum diễn ra tại khu vực Saebyeol Oreum vào ngày trăng tròn, rơi vào ngày 15 của tháng đầu tiên trong năm. Khi lễ hội diễn ra, người nông dân và cư dân sẽ cầu mong mùa màng bội thu, tránh mọi điều rủi ro và làm ăn phát đạt hơn năm trước bằng cách chuẩn bị các món ăn có trong mùa đó, các loại hoa quả..., và có cả kim chi để dâng lên thần linh.

Đặc biệt, lễ hội ngày trước có tục đốt lửa trên cánh đồng để đuổi sâu bọ phá hoại mùa màng, sau đó cho bò ăn cỏ. Ngày nay, lễ hội cũng dàn dựng lại sự việc đốt lửa trên đồng, cùng nhiều chương trình hấp dẫn khác như tham quan đám cưới truyền thống...

El Salvador: Độc đáo lễ hội ném cầu lửa

Cứ vào dịp cuối tháng 8 hàng năm, cư dân Thị trấn Nejapa ở quốc gia vùng Trung Mỹ El Salvador lại háo hức tổ chức lễ hội ném cầu lửa vào nhau, chứa đựng nhiều câu chuyện ý nghĩa ẩn sau.

Truyền thuyết kể lại rằng, sự kiện tái hiện cuộc chiến giữa vị thánh đỡ đầu của dân làng và quỷ dữ. Dòng nham thạch chảy từ miệng núi lửa thực chất là những quả cầu lửa mà vị thánh đỡ đầu của dân làng dùng để chiến đấu với thế lực đen tối. Do đó, lễ hội có ý nghĩa tưởng nhớ tới thị trấn cổ bị tàn phá trong trận chiến năm xưa. Còn trên phương diện lịch sử, lễ hội tưởng nhớ tới sự kiện phun trào núi lửa cách đây gần 400 năm khiến toàn bộ dân làng phải sơ tán.

Mỹ : Lễ hội lửa Out of the Darkness tại Bang Florida

Không biết lễ hội này bắt đầu từ bao giờ nhưng cứ từ ngày 31/10 tới 04/11 hàng năm, hàng trăm người theo chủ nghĩa vô thần lại tập trung về Bang Florida để dự lễ hội Out of the Darkness (thoát ra khỏi bóng tối).

Một trong những nghi lễ quan trọng nhất của lễ hội này chính là nghi lễ đốt phù thủy. Những người tham gia vào buổi lễ sẽ đem đốt toàn bộ những đồ vật, hình nhân có liên quan đến phù thủy, hiện thân của bóng tối, sự xấu xa, tất cả bị đem ném vào lửa, thiêu cháy. Sau đó, mỗi ngày đều diễn ra vô vàn hoạt động hấp dẫn khác như nhảy múa, biểu diễn trống, diễn kịch và ca nhạc ngoài trời.

Ấn Độ: Lễ hội Diwali

Diwali là một trong những lễ hội Hindu nổi tiếng nhất đất nước Ấn Độ. Trong thời gian lễ hội diễn ra, tất cả các thành phố đều được thắp sáng bằng ánh sáng của đèn lồng và đèn dầu lấp lánh. Người dân háo hức trong những bộ quần áo đẹp nhất, đợi chờ những màn pháo hoa rộn rã thắp sáng cả bầu trời. Năm nay, lễ hội được tổ chức từ ngày 13 đến 17/10 không chỉ tại Ấn Độ mà tại tất cả các cộng đồng người Ấn trên thế giới.

Iran: Lễ hội Sadeh

Sadeh là một lễ hội cổ xưa diễn ra trước dịp năm mới 100 ngày (năm mới của người Iran rơi vào tháng 3 hàng năm). Người dân Iran tin rằng ngọn lửa được thắp lên vào dịp này sẽ xua đi bóng tối và cái lạnh lẽo của mùa Đông, đón mùa Xuân tới.

Theo truyền thống, lễ hội diễn ra trong 3 ngày và người dân Iran sẽ mang những món quà và thức ăn cho người nghèo. Ở khắp nơi, người ta đốt đèn, đuốc và nền cũng như bắn pháo hoa rộn rã.■

BÙI KHẮC KHUYÊN

Liên tục rèn luyện thực hành cứu hộ cứu nạn giỏi
Xuân thịnh vượng

Thường xuyên tuyên truyền diễn tập phòng cháy chữa cháy tốt
Tết an khang

ĐINH THÀNH TRUNG

Trong khói lửa xả thân vì đất nước
Giữa phong ba tiến bước với nhân dân

ĐINH THÀNH TRUNG

Đoàn kết với dân, thực hiện tốt phương châm phòng cháy, nổ
Chung tay vì nước, xây dựng vững mô hình chống hỏa thiêu

Đồng chí Thượng tướng, PGS, TS. Nguyễn Văn Thành - Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt nam, Thứ trưởng Bộ Công an chụp ảnh cùng đại biểu tham dự Hội thảo "Công tác PCCC&CNCH ở Việt Nam trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và ứng phó với biến đổi khí hậu" do Trường Đại học PCCC tổ chức.

Ảnh: Thái Thụy

Thượng tướng, PGS, TS. Bùi Văn Nam - Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Thứ trưởng Bộ Công an tặng hoa chúc mừng nhà trường nhân kỷ niệm 37 năm Ngày Nhà giáo Việt Nam.

Ảnh: Thái Thụy

Ban Giám hiệu chúc mừng đồng chí Thượng tá, TS. Nguyễn Thanh Hải nhận quyết định bổ nhiệm Phó Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC.

Ảnh: Hồng Vân

Lãnh đạo Cục Cảnh sát PCCC&CNCH và Trường Đại học PCCC ký Quy chế phối hợp giữa hai đơn vị.

Ảnh: Thái Thụy

Đồng chí Đồng chí Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng giới thiệu với đồng chí Trung tướng, TS. Suprunovskii Anatolii Mikhailovich - Giám đốc Học viện PCCC Liên bang Nga về Đội Chữa cháy và Cứu nạn, cứu hộ học tập trong nhà trường trong chuyến thăm và làm việc với Trường Đại học PCCC.

Ảnh: Hồng Vân

Đồng chí Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng chúc mừng Đại hội Đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy lần thứ XVI, nhiệm kỳ 2019 – 2022.

Ảnh: Mạnh Hùng